

Kemal Gözler

GÖZLER v. ÇAĞLAYAN DAVASI

Gözlemler ve Eleştiriler

(Ankara 2. Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49,
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi E.2017/1161
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047 Sayılı Dosyalar)

EK: DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan
Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporları,
İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar,
Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Yazarın
Kendi
Yayını

Eylül
2020

Bu metin, aşağıdaki kâğıt üzerine basılı olan kitabın PDF versiyonudur.
Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, Eylül 2020, X+570 s.
(Yayınlandığı URL: <http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm>)
(c) K. Gözler, 2020. Bu metin, bilgisayara indirilebilir ve saklanabilir.

KENDİLERİNDEN BU KİTAPIN ERİŞİMİN ENGELLENMESİ TALEP EDİLEBİLECEK SULTH CEZA HAKİMLERİ İÇİN BİLGİ

Anayasa Mahkemesinin 26 Ekim 2017 tarih ve 2014/5552 BB sayılı *Ali Kıdık* kararında (<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/5552>) geliőtirdiğı içtihadı göre, 5651 sayılı Kanunun 9'uncu maddesiyle öngörölmüş olan erişimin engellenmesi usulü “ancak internet yayınının kişilik haklarını apaçık bir şekilde ihlal ettiğinin daha ilk bakışta anlaşıldığı durumlarda işletilebilir. Bir kimsenin çıplak resimlerinin veya video görüntülerinin yayımlanması gibi kişilik haklarının ihlal edildiğinin daha ileri bir inceleme yapılmaya gerek olmaksızın ilk bakışta anlaşılabildiğı hallerde 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde öngörölmüş olan istisnai usul işletilebilir” (2014/5552 BB sayılı *Ali Kıdık* Kararı, Paragraf 62).

Anayasa Mahkemesi, 19 Nisan 2018 tarih ve 2014/5232 sayılı *Kemal Gözler* kararı (<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/5232>) ve 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler* (2) kararı (<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612>) ile erişimi sulh ceza hakimliğı kararıyla engellenmiş benzer kitaplarının Anayasanın 26 ve 27'nci maddelerinde güvence altına alınan ifade, bilim ve sanat hürriyetlerinin koruması altında olduğuna karar vermiş ve verilen sulh ceza hakimliğı kararları yargı lamanın yenilenmesi yoluyla kaldırılmıştır (Bkz.: <http://www.anayasa.gen.tr/aym-gozler-karari-19-4-2018.htm> ve <http://www.idare.gen.tr/kemal-gozler-2-karari.htm>). K.G.

Kemal Gözler
GÖZLER v. ÇAĞLAYAN DAVASI

PARAYLA SATILAMAZ

ISBN: 978-605-63826-3-5
(c) 2020. Kemal Gözler. Her hakkı mahfuzdur.

Birinci Baskı: Eylül 2020
Dizgi ve Sayfa Düzeni: Kemal Gözler
Kapak: Kemal Gözler
Eleştirileriniz İçin: kgozler@hotmail.com
Kitabın Tanıtımı: www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm

Yayınlayan
Yayınevi yoktur. Kitap yazarın (Kemal Gözler) kendi yayınıdır.

Baskı
Sonçağ Yayıncılık, Matbaacılık, Reklam San Tic.Ltd.Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı, No 48/48 - İskitler/Ankara
Tel: 0312 - 341 36 67 Sertifika No: 47865

Dağıtım
Bu kitap, kâğıt nüsha olarak sadece 150 (yüzelli) adet bastırılmıştır. Bu kitabın genel dağıtımı yapılmayacaktır. Kitap parayla satılamaz. Bu kitap, ücretsiz olarak, hukuk fakültesi kütüphanelerine, konuyla ilgili bazı öğretim elemanlarına ve konuya ilgi gösteren bazı kişilere gönderilecektir. Kitap aynı zamanda www.idare.gen.tr'de online olarak yayınlanacaktır. Kitap ayrıca *Google Books*'a konulacaktır (isbn: 9786056382635 ile arama yapılabilir).

Açık Erişim
<http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm>
<https://books.google.com.tr/books?id=dqT8DwAAQBAJ&>

Bu Kitabın Zikrediliş Usûlü
Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2020.

Kütüphane Tasnif Numaraları
(LoC) KKK471.G69 2020 (Dewey) 347.05 GÖZ 2020

Kemal Gözler

GÖZLER v. ÇAĞLAYAN DAVASI

Gözlemler ve Eleştiriler

(Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49,
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi E.2017/1161
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047
Sayılı Dosyalar)

EK: DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan
Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına
İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar,
Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Yazarın Kendi Yayını
Bursa - Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

I. Bu Kitabı Neden Yazdım?.....	1
II. Kitabın türü	2
A. Bu Kitap, Bir “Karar Tahlili” Kitabı Değildir.....	2
B. Bu Kitap, Bir “Dava Belgeleri” Kitabı da Değildir.....	2
III. Bu Kitabın Konusu Nedir?.....	4
IV. Neden Kendi Dava Dilekçemin ve Cevaba Cevap Dilekçemin Eklerini Yayınlamıyorum?.....	5
V. Anayasa Mahkemesine Neden Bireysel Başvuruda Bulunmadım?.....	6
VI. Neyi Amaçlıyorum?	7
VII. EKLERE İlişkin Açıklamalar.....	9
VIII. Teşekkür.....	10
IX. Son Gözlemler	12

ÖN SORUNLAR

I. Mahkeme Kararları Yayınlanabilir mi?.....	13
A. Hâkim İsimleri Yayınlanabilir mi?	16
B. Bilirkişi İsimleri Yayınlanabilir mi?	19
C. Taraf İsimleri Yayınlanabilir mi?.....	20
D. Taraf Vekillerinin İsimleri Yayınlanabilir mi?	21
E. Tanık İsimleri Yayınlanabilir mi?	21
II. Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?	22
A. Bilirkişi Raporları Birer “Fikri Eser” midir?.....	23
B. Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?	24
III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?.....	27
IV. Dava Dosyasındaki Kişisel Veriler Yayınlanabilir mi?.....	28
V. Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?.....	29
VI. Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?.....	31
VII. Haklar çatışması Üzerine Bir Not.....	32

SUNUŞ

(s.35-36)

Bölüm 1

İLK DERECE SAFHASI

Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi

Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi

(E.2012/49 Sayılı Dosya)

(14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

I. Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalarım	38
A. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)	39
B. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) (2014/18 Talimat Dosyası) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)	63
C. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)	71
II. Değerlendirme	73
A. 12 Temmuz 2017 Tarih ve K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Kararın Değerlendirilmesi	73
1. Kaynaksız Alıntılar	79
2. Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar	81
3. Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar	83
4. “Belli Olacak Şekilde” Yapılmamış Alıntılar (Tırnak İçinde Verilmemiş Aynen Alıntılar)	84
5. “Genel Bilgiler”in Aynen Aktarılması Şeklindeki Usûlsüz Alıntılar	85
6. Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler	86
B. Yargılama Sürecinin Değerlendirilmesi: İlk Derece Safhasında Davanın Hızı Hakkında Gözlemler	88
1. İlk Derecede Davanın Görülme Süresi: 5 yıl 4 ay ve 20 Gün	88
2. Gecikmenin Nedenleri	89
3. Birkaç Genel Gözlem ve Eleştiri	91

Bölüm 2

İSTİNAF SAFHASI

Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi

(E.2017/1161 Sayılı Dosya)

(6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019)

I. Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalar	96
II. Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararının Eleştirisi	128
A. Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın 302 Adet Fransızca Paragraf Üzerinden Değerlendirme Yapmaları Hakkında Eleştiriler ...	129
B. Gerekçeli Kararın Esasına İlişkin Eleştiriler	135
C. Erol Kaplan’ın Karşı Oyunun Değerlendirilmesi	143

Bölüm 3

TEMYİZ SAFHASI

Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi

(E.2019/4047 Sayılı Dosya)

(18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020)

I. Temyiz Sürecine İlişkin Açıklamalar	145
II. Yargıtay Kararının Eleştirisi	147
A. Yargıtay kararı Gereksizdir	147
B. Yargıtay Kararında “Hukukî Mesele”ye İlişkin Temyiz Sebeplerinden Biri Dahi Karşılanmamıştır	148
1. Yargıtay Kararında FSEK’in Yanlış Uygulandığı İddiam Karşılanmamıştır..	151
2. Yargıtay Kararında Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılık İddialarım Karşılanmamıştır.....	151
C. Yargıtay Kararında Sonuca Etkili Temyiz Sebeplerimizden Biri Dahi Karşılanmamıştır.....	152
Yargıtay Kararı Hakkında Genel Değerlendirme.....	153

SONUÇ

I. Kararın Hüküm Fıkrası	155
II. Maddî Hakikate Karşı Yargısal Hakikat.....	157
III. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin <i>Gözler v. Çağlayan</i> Kararının Yol Açabileceği Tehlikeli Sonuçlar..	161
IV. Bilirkişilik Sorunu Hakkında.....	163
IV. Genel Sonuç ve Temenni	165

EKLER

DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan
Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri,
Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları,
Ara Kararlar, Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

EKLER BÖLÜM 1.- İLK DERECE SAFHASINDAKİ EKLER (Ankara 2.

Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi, E.2012/49 Sayılı Dosya Evrakı)

*I. Ankara 2. Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi
Döneme İlişkin Ekler (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)*

EK-1: 14 Şubat 2012 Tarihli Dava Dilekçesi.....	169
EK-2: 7 Mayıs 2012 Tarihli Cevaba Cevap Dilekçesi	187
EK-3: 4 Ekim 2012 Tarihli Beyan Dilekçesi	198
EK-4: 18 Temmuz 2012 Tarihli Ön İnceleme Tutanağı (Duruşma No 1)	199
EK-5: 1 Kasım 2012 Tarihli Ön İnceleme Duruşma Tutanağı (Duruşma No 2).....	204

EK-6: 28 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı	206
EK-7: 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı.....	207
EK-8: 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Yemin Tutanağı.....	209
EK-9: 13 Şubat 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 3).....	213
EK-10: 10 Nisan 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 4)	214
EK-11: 16 Mayıs 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi	215
EK-12: 16 Mayıs 2013 Tarihli Kemal Gözler'in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi	219
EK-13: 22 Mayıs 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 5).....	259
EK-14: 19 Haziran 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 6)	260
EK-15: 16 Temmuz 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Ret Dilekçesi	261
EK-16: 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar	263
EK-17: 6 Eylül Tarihli Ara Karar.....	265
EK-18: 18 Eylül 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 7).....	266
EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Kemal Gözler'in Beyan Dilekçesi.....	267
EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 8)	271
EK-21: 6 Aralık 2013 Tarihli Ara Karar	272
EK-22: 7 Ocak 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Seçimi Hakkında Beyan Dilekçesi	273
EK-23: 15 Ocak 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 9)	279
EK-24: 3 Şubat 2014 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı	280
EK-25: 14 Şubat 2014 Tarihli Av. F. Kayhan'ın Bilirkişi Ret Dilekçesi	282
EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı	283
EK-27: 26 Mart 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 10).....	285
EK-28: 21 Mayıs 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 11)	286
EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Yazısı.....	288
EK-30: 16 Temmuz 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 12).....	289
EK-31: 5 Kasım 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 13)	290
EK-32: 21 Ocak 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 14)	291
EK-33: 4 Mart 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 15).....	292
EK-34: 14 Mayıs 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 16).....	293
EK-35: 1 Temmuz 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 17).....	294
EK-36: 21 Ekim 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 18).....	295
EK-37: 9 Aralık 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 19).....	296
EK-38: 3 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 20).....	297
EK-39: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı	298
<i>II. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Öündeki Döneme</i>	
<i>İlişkin Ekler (2014/18 Talimat) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)</i>	
EK-40: 21 Temmuz 2014 Tarihli Talimat Tensip Zaptı.....	300
EK-41: 29 Ağustos 2014 Tarihli Ara Karar	301
EK-42: 16 Aralık 2014 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı	302
EK-43: 27 Ekim 2014 Tarihli İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Yazısı	303
EK-44: 13 Ocak 2015 Tarihli Ara Karar.....	304

EK-45: 6 Şubat 2015 Tarihli Ara Karar	305
EK-46: 1 Temmuz 2015 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı	306
EK-47: 14 Temmuz 2015 Tarihli Ara Karar	307
EK-48: 11 Aralık 2015 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı	308
EK-49: 21 Aralık 2015 Tarihli Bilirkişi Dosya Teslim Tutanağı	309
EK-50: 15 Eylül 2015 Tarihli İstanbul 1. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkeme- sinin Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesine Cevap Yazısı	310
<i>III. Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası</i>	
<i>Döneme İlişkin Ekler (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)</i>	
EK-51: 16 Şubat 2016 Tarihli Ara Karar	311
EK-52: 24 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 21)	313
EK-53: 1 Mart 2016 Tarihli Bilirkişi Seçim Kararı	314
EK-54: 4 Mayıs 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 22)	316
EK-55: 22 Haziran 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 23)	317
EK-56: 26 Ekim 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 24)	318
EK-57: 24 Kasım 2016 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporu Hakkında Beyan Dilekçesi	319
EK-58: 25 Ocak 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 25)	325
EK-59: 2 Mart 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 26)	326
EK-60: 3 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 27)	327
EK-61: 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 28)	328
EK-62: 12 Haziran 2017 Tarihli Ara Kararı	329
EK-63: 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 28)	330
EK-64: Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar	332
EKLER BÖLÜM 2.- İSTİNAF SAFHASINDAKİ EKLER (Ankara Bölge	
Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, E.2017/1161 Sayılı Dosya Evrakı)	
EK-65: 7 Eylül 2017 Tarihli İstinafa Cevap Dilekçesi	383
EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı	386
EK-67: 10 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü “Rektör Danışmanları” Sayfası	388
EK-68: Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Kararı	389
EK-69: 28 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinin Web Sitesinin “Dekan Yardımcıları” Sayfası	390
EK-70: 28 Aralık 2017 Tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi	391
EK-71: 14 Şubat 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı	392
EK-72: 15 Şubat 2018 Tarihli Bilirkişi Seçim Kararı	394
EK-73: 23 Şubat 2018 Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi	395
EK-74: 26 Şubat 2018 Tarihli Ek Karar	397
EK-75: 2 Mart 2018 Tarihli Ara Karar	399
EK-76: 7 Mart 2018 Tarihli Ara Karar	400
EK-77: 7 Mart 2018 Tarihli Bilirkişi Talep Yazısı	401
EK-78: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar	402

EK-79: Bilirkişi Yemin Tutanağı.....	403
EK-80: 2 Nisan 2018 Tarihli Bilirkişi Ret Dilekçesi	404
EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar.....	406
EK-82: 16 Mayıs 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	408
EK-83: 11 Temmuz 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	409
EK-84: 19 Eylül 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	410
EK-85: 6 Kasım 2018 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi.....	411
EK-86: 6 Kasım 2018 Tarihli Kemal Gözler'in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi	415
EK-87: 21 Kasım 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	448
EK-88: 13 Şubat 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	450
EK-89: 20 Şubat 2019 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Ek Raporuna İtiraz Dilekçesi.....	451
EK-90: Bilirkişi Ek Raporuna Karşı Kemal Gözler'in 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçesi.....	454
EK-91: 13 Mart 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	465
EK-92: Av. Fahrettin Kayhan'ın 3 Nisan 2019 Tarihli Beyan Dilekçesi	466
EK-93: 8 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	469
EK-94: 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı.....	471
EKLER BÖLÜM 3.- TEMYİZ SAFHASINDAKİ EKLER (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E.2019/4047 Sayılı Dosya Evrakı)	
EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı	473
EK-96: 9 Temmuz 2019 Tarihli Temyiz Dilekçesi	521
EK-97: 18 Eylül 2019 Tarihli Dosya Gönderme Formu	553
EK-98: E.2019/4047 Sayılı Dosyanın Yargıtay Kaydı Ekran Görüntüsü	554
EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı	555
EK-100: 5 Mayıs 2020 Tarihli Kesinleşme Şerhi	560
Bibliyografya	563
Dizin	565
Yazarın Özgeçmişi ve Yayın Listesi	569

ÖNSÖZ

Bu kitap, *Gözler v. Çağlayan davası* olarak isimlendirdiğim, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin E.2019/4047 sayılı dosyalarında görülmüş olan davaya ilişkindir. Bu kitapta söz konusu dava dosyalarında bulunan dava evrakı yayınlanmakta ve dava bunlar ışığında incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

Burada bu kitabın yazılma sebebi, türü, konusu ve süreci hakkında bazı bilgiler vermek isterim.

I. BU KİTABI NEDEN YAZDIM?

Gözler v. Çağlayan davasının çok güçlü bir dava olduğunu sanıyordum. Bu davada ileri sürdüğüm iddiaları kanıtlamak için 276 adet somut alıntı örneğini vermiştim. Bu örneklerdeki usûlsüz alıntıların apaçık olduğunu ve usûlsüz alıntı iddiamın çürütülemez bir iddia olduğunu düşünüyordum. Davamı istinaf safhasında kaybedince şaşırdım. Ancak ümidimi yitirmedim. Kararı temyiz ettim. Yanlışın Yargıtaydan döneceğini umuyordum. Çünkü hâlâ davamın ve kanıtlarımın çok güçlü olduğuna inanıyordum. Davamı Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarihli kararıyla kaybettiğimi öğrenince ise büyük bir hayal kırıklığı yaşadım. Bende bu davada büyük bir haksızlığa uğradığımı hissi oluştu.

Bu haksızlık karşısında susmamalıydım. Ne yapabilirim diye düşündüm. Öncelikle yanlış olduklarını düşündüğüm Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararları yayınlamaya karar verdim. Daha sonra bu kararların tek başına yayınlanmasının yetersiz kalacağını, dava dosyasının bir bütün olarak yayınlanması gerektiğini düşünmeye başladım. Ancak, birer “fikirî eser” olarak kabul edilebilecekleri nedeniyle bilirkişi raporlarının ve karşı tarafın dilekçelerini yayınlamam riskli olabilirdi. Ben de geri kalanı yayınlarım dedim. Bu kitap böyle bir düşünceyle ortaya çıktı.

Bu davayı kitaplaştırma kararımı Mart ayında aldım. Ancak Temmuz ayına kadar bu işe bir türlü başlayamadım. Her başladığımda sinirleniyordum; ellerim titriyordu; içimi öfke kaplıyordu. Yazmaya başlamak için, kim bilir kaç defa dava evrakını sakladığım koliyi aldım ve kızgınlıkla yerine koydum. Ama bir noktadan sonra yeter artık dedim. Çünkü bu dava, yanlış olduğunu düşündüğüm bu kararlar, rüyalarımın girmeye başladı, uykumu kırıyordu. Yazmam lazımdı; ben de yazdım.

II. KİTABIN TÜRÜ

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, çeşitli açılardan, türünün ilk örneği bir kitaptır. Bu kitap, ne bir “karar tahlili” kitabı, ne de bir “dava belgeleri” kitabıdır. Bu kitap bunlardan daha fazlasını içerir. Şöyle:

A. BU KİTAP, BİR “KARAR TAHLİLİ” KİTABI DEĞİLDİR

Malum, hukuk literatüründe mevcut eser çeşitlerinden biri “karar tahlili”dir. Çoğunlukla “makale” formunda olan bu tür eserlerde, bir mahkeme kararı önce yayınlanır, sonra da tahlil edilir.

Bu kitap, şu üç nedenden dolayı klasik bir “karar tahlili” kitabı değildir:

1. Karar tahlillerinde genellikle temyiz mahkemelerinin (Yargıtay veya Danıştayın) kararı yayınlanır ve tahlil edilir. Davada bu karardan önce verilmiş olan ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararları çoğunlukla yayınlanmaz ve incelenmez; zaten karar tahlilini yapan yazar, çoğunlukla bunlara sahip de değildir. Benim kitabımda ise sadece temyiz mahkemesi kararı değil, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararı da yayınlanmakta ve incelenmektedir.

2. Karar tahlillerinde sadece nihaî kararlar yayınlanır ve eleştirilir. Taraf dilekçe ve beyanları, bilirkişi raporları, ara kararlar, duruşma tutanakları gibi diğer dava evrakı yayınlanmaz ve incelenmez. Zaten karar tahlilini yazan yazar bu belgelere genellikle sahip de değildir. Bu kitapta ise ben bu belgelerin önemli bir kısmını yayınlıyorum ve eleştiriyorum.

3. Karar tahlillerinde yargılama süreci değil, sürecin sonucunda verilmiş olan gerekçeli karar tahlil edilir. Karar tahlilini yapan yazar, zaten söz konusu kararın verildiği yargılama süreci hakkında yeterli bilgiye sahip değildir. Bu kitapta ise sadece ilk derece mahkemesinin, istinaf mahkemesinin ve temyiz mahkemesinin verdiği gerekçeli kararlar değil, aynı zamanda, bu kararların alındığı yargılama süreci de ayrıntılı bir şekilde incelenmekte ve eleştirilmektedir. Zira, başından sonuna kadar bu süreç bilinmeden, sürecin sonucu olan gerekçeli kararın tek başına eleştirilmesi çok da anlamlı ve isabetli değildir. Bu nedenle, bu kitapta, dava sürecinde, yargılamanın nasıl yapıldığı, mahkemenin nasıl işlediği de incelenmektedir. Bu kitapta bu davanın tâbir caiz ise “fizyolojisi” vardır.

B. BU KİTAP, BİR “DAVA BELGELERİ” KİTABI DA DEĞİLDİR

Türkiye’de dava belgelerinin yayınlandığı ve hacim olarak bu kitaptan daha hacimli pek çok kitap vardır. Bu kitaplarda başta gerekçeli kararlar olmak üzere, duruşma tutanakları, tanık ifadeleri, bilirkişi raporları gibi dava

dosyalarında bulunan pek çok belge yayınlanmaktadır¹. Bu tür kitaplara ortak bir isim bulmak zordur. Ben bunlara “dava belgeleri” kitabı ismini vereceğim.

Bu kitap, bu tür “dava belgeleri” kitaplarına benzer; ama onlardan çeşitli açılardan farklıdır: *Bir kere*, bu tür kitapların neredeyse hepsi tarihsel ve siyasal öneme sahip ceza davalarına ilişkindir². Elinizde tuttuğunuz bu kitapta incelenen dava ise, siyasal yönü olan bir ceza davası değil, bir hukuk profesörünün diğer bir hukuk profesörüne karşı açtığı bir hukuk davasıdır. *İkinci olarak* söz konusu “dava belgeleri” kitaplarının çoğunda yoğun bir siyasal ton vardır. Benim kitabımda ise siyasal bir yan yoktur; kitabımız, konusuna münhasıran hukukî açıdan yaklaşmakta ve mahkemelerin ara ve nihaî kararlarını ve yargılama sürecini münhasıran hukukî açıdan incelemekte ve eleştirmektedir. *Nihayet*, bu tür “dava belgeleri” kitaplarında çoğunlukla sadece dava belgeleri yayınlanır. Bazen de bu belgelerin önüne genellikle sunuş, açıklama ve yorum metinleri eklenir; ama dava sürecinin adım adım hukukî incelemesi yapılmaz. Benim kitabımda ise sadece dava belgelerinin yayınlanmasıyla yetinilmemiş, bunların hukukî açıdan ayrıntılı bir açıklaması ve eleştirisi yapılmış ve keza yargılama süreci, hukukî açıdan bütün ayrıntılarıyla adım adım açıklanmıştır.

Hasan Yazıcı’nın Kitabı. Benim kitabım bu hâliyle bir ölçü de olsa, bu yılın başında Hasan Yazıcı tarafından yayınlanmış olan *Bir Aşırma (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarımız* (İstanbul, İletişim, 2020, 215 s.) başlıklı kitaba³ benzer. Ama ondan bazı bakımlardan

1. Birkaç örnek: İlder Ertuğrul, “Mümtaz Soysal’ın ve Kitabının Yargılanışı”, in Mümtaz Soysal, *Anayasaya Giriş*, Ankara, İmge, 3. Baskı, 2011, s.353-639 (İlder Ertuğrul, burada, yargılama sürecine ilişkin açıklamalarla birlikte, Mümtaz Soysal’ın *Anayasaya Giriş* isimli kitabından dolayı 12 Mart döneminde Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi önünde yargılandığı davanın dosyasının önemli bir kısmını -bilirkişi raporlarını dahil- yayınlanmaktadır). Emine Gürsoy Naskali (Haz.), *Yassıada Zabıtları*, İstanbul, Kitabevi Yayınları, 2005, 18 Cilt; Aziz Nesin, Hüsnü Göksel ve Haluk Gerger (Der.), *Aydınlar Dilekçesi Davası*, İstanbul, Adam Yayınları, 1986; Yaşar Şahin Anıl, *Mahkeme Tutanaklarına Göre İzmir Suikastı Davası*, İstanbul, Kastaş Yayınları, 2015; *Türkiye İhtilâlci İşçi Köylü Partisi Davası: Savunma*, İstanbul, Kaynak Yayınları, 1992; Necip Fazıl Kısakürek, *Müdafaalarım*, İstanbul, Büyük Doğu Yayınları, 2018; Şenal Sarıhan, *Madımak Yangını: Sivas Katliamı Davası*, Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2002, 2 Cilt.
2. Örnek olarak yukarıda 1 nolu dipnotta sayılan kitaplara bakınız.
3. Sayın Hasan Yazıcı, bu kitapta İhsan Doğramacı’nın kendisine karşı açtığı tazminat davasını anlatıyor ve bu davadan yola çıkarak, Türk yargısına ve akademisine bazı eleştiriler yöneltiyor. Bu kitap, hiç şüphesiz, Türkiye’de bilim etiğinin gelişmesi ve fıkf haklar bilincinin oluşması bakımından köşe başı kitaplardan biridir. Sayın Yazıcı’nın İhsan Doğramacı’nın *Annenin Kitabı* isimli kitabında, Benjamin Spock’un *Baby and Child Care* isimli kitabından yapılmış intihaller bulunduğu yolunda yazısı ve bu yazı nedeniyle İhsan Doğramacı’nın Hasan Yazıcı’ya karşı açtığı tazminat davası ve bu dava nedeniyle sayın Yazıcı’nın verdiği mücadele, Türkiye’deki intihal sorunu hakkında farkındalığın oluşmasına

farklıdır. Hasan Yazıcı'nın kitabında dava evrakının oldukça küçük bir kısmı yayınlanmıştır. Keza sayın Yazıcı'nın kitabında söz konusu davada verilmiş mahkeme kararlarının hukukî açıdan bir incelemesi ve eleştirisi de yoktur. Haliyle sayın Hasan Yazıcı tıp profesörüdür ve böyle bir inceleme ve eleştiri yapması kendisinden zaten beklenemez. Benim kitabımda ise davaya bakan bütün mahkemelerin ara kararları, gerekçeli kararları ve duruşma tutanakları ve keza davacı olarak benim ve vekilimin sunduğu bütün dilekçeler yayınlanmıştır. Keza kitapta yargılama süreci adım adım, duruşma duruşma, ara karar ara karar açıklanmış ve mahkemelerin verdiği ara kararlarının ve gerekçeli kararlarının hukukî bir analizi ve eleştirisi yapılmıştır.

Bu kitap, yukarıda açıklandığı gibi, belli bir ölçüde türünün ilk örneği bir kitaptır. İlk olmasından dolayı bu kitabın karşılaştığı bazı zorluklar vardır. Bu zorluklara biraz aşağıda “Ön Sorunlar” başlıklı bölümde değineceğiz.

III. BU KİTABIN KONUSU NEDİR?

Bu kitabı doğru bir şekilde değerlendirebilmek için öncelikle bu kitabın konusunu doğru bir şekilde anlamak gerekir.

Bu kitap, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* (Ankara, Seçkin, 2011) isimli kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntılar üzerine yazılmış bir eleştiri kitabı değildir. Zaten böyle bir eleştiri kitabını ben geçmişte yayınladım (Bkz.: Kemal Gözler, *Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Mayıs 2013, 712 s. <http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm>). Bu kitaba ilişkin olarak şunu da not edeyim ki, Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler (2)* kararıyla bu kitabın Anayasamızın 26'ncı maddesinde düzenlenen düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin ve yine Anayasamızın 27'nci maddesinde yer alan bilim ve sanat hürriyetinin koruması altında olduğuna karar vermiştir⁴.

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla Ramazan Çağlayan ve Seçkin Yayınevi aleyhine açtığım tazminat ve tecavüzün ref'i davasında Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin verdiği ara kararlar ve gerekçeli kararlar hakkında yazılmış bir eleştiri kitabıdır.

Bu kitapta Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan yaptığını iddia ettiğim *usûlsüz alıntılar değil*, bu usûlsüz alıntılar hakkında verilen *mahkeme*

çok önemli katkılarda bulundu. Hasan Yazıcı'nın mücadelesi, Türkiye'deki bilim etiği ve fikrî haklar karanlığında bize bir kutup yıldızı gibi yol gösterdi. Burada önemle belirtmek isterim ki, sayın Yazıcı'nın bu mücadelesi bana da kişisel olarak ilham ve cesaret verdi.

4. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612>.

kararları eleştirilmektedir. Bu ikisi birbirinden farklı şeylerdir. Birincisinde eleştirilerin muhatabı sayın Ramazan Çağlayan, ikincisinde ise bu mahkeme kararlarını veren sayın hâkimlerdir.

Zaten bu husus bu kitabın başlığından da anlaşılmaktadır: Kitabın başlığı “*Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler (Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Hukuk Dairesi E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047 Sayılı Dosyalar)*”dır. Yani bu kitap, Ramazan Çağlayan’ın kitabı üzerine değil, benim Ramazan Çağlayan’a karşı açtığım dava üzerinedir.

Burada tekrar pahasına bir kez daha belirtmek isterim ki, bu kitabın amacı, Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntıları dolaylı bir yoldan tekrar gündeme getirmek, bunları tekrar tartışmak değildir. Dediğim gibi ben bunu zaten geçmişte etraflıca, 712 sayfa uzunluğunda olan bir kitapla yaptım. Bu kitabın tam metnine internet üzerinden de Anayasa Mahkemesinin 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler (2)* kararı sayesinde 12 Haziran 2020 tarihinden beri ulaşılabilir (http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.pdf). Dolayısıyla benim Ramazan Çağlayan’ın kitabı hakkında usûlsüz alıntı iddialarımı tekrar dile getirmek gibi bir şeye ihtiyacım yoktur.

IV. NEDEN KENDİ DAVA DİLEKÇEMİN VE CEVABA CEVAP DİLEKÇEMİN EKLERİNİ YAYINLAMİYORUM?

Bu kitapta ek olarak Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin duruşma tutanaklarını, ara kararlarını ve nihaî kararlarını yayınlıyorum. Keza benim veya avukatım tarafından mahkeme sunulmuş dilekçeleri de yayınlıyorum. Ama dava dilekçemizin ekinde bulunan “*EK-3: Ramazan Çağlayan’ın Kemal Gözler’den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*” başlıklı 251 sayfa uzunluğunda ve 276 adet somut usûlsüz alıntı örneğini içeren belgeyi ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçemizin ekinde mahkemeye sunduğumuz “*EK-1: Ramazan Çağlayan’ın Cevaplarına Cevaplar*” başlıklı 316 sayfa uzunluğundaki belgeyi bu kitapta ek olarak yayınlıyorum.

Esasen bu kitapta 14 Mart 2012 tarihli dava dilekçemizin eki olan 251 sayfa uzunluğunda “*EK-3: Ramazan Çağlayan’ın Kemal Gözler’den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*” isimli belge ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçemizin eki olan 316 sayfa uzunluğundaki “*EK-1: Ramazan Çağlayan’ın Cevaplarına Cevaplar*” başlıklı belgeler de mükemmel olarak **yayınlanabilirdi. Şu dört nedenden dolayı:** (1) Bunlar bir “fikrî eser”dir. Bunları yayınlama hakkı, eser sahibi olarak bana aittir. (2) Bunlar bir alenî dava dosya-

sının parçalarıdır. Bunların gizli tutulmasını gerektiren bir sebep yoktur. (3) Eleştirilen mahkeme kararları, bunlarda ileri sürülen iddialara cevap niteliğindedir. Mahkeme kararını iyi bir şekilde anlamak için, mahkeme kararının ilişkin olduğu iddiayı bilmek gerekir. Bunun yolu ise dava dilekçesini ekleriyle birlikte okumaktan geçer. Bu nedenle nasıl mahkeme kararları yayınlanabilir ise dava dilekçeleri de ekleriyle birlikte sahipleri tarafından yayınlanabilir. (4) Özellikle dava dilekçemizin ekinde sunulan “EK-3” isimli belgenin burada yayınlanmasında büyük yarar vardı. Çünkü gerek ilk derece mahkemesi, gerekse istinaf mahkemesi huzurunda yapılan inceleme hep “EK-3” isimli belgede verdiğim 276 adet alıntı örneği üzerinden yapılmıştır. Gerek ilk derece mahkemesinin, gerekse istinaf mahkemesinin gerekçeli kararlarında “ÖRNEK X” şeklinde zikredilen örnekler, hep bu “EK-3” isimli belgedeki aynı numaralı örneklerdir. Aynı şekilde bilirkişi raporları da hep bu “EK-3” isimli belgede yer alan 276 adet alıntı örneği üzerinden hazırlanmıştır. Bilirkişi raporlarında “ÖRNEK X” şeklinde zikredilen örnekler de hep bu “EK-3” isimli belgedeki aynı numaralı örneklerdir. Yani “EK-3” numaralı belge, bu davanın en temel belgesidir.

Ancak ben, gerek 14 Mart 2012 tarihli dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz 251 sayfa uzunluğunda “EK-3” isimli belgeyi, gerekse 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz 316 sayfa uzunluğunda “EK-1” nolu belgeyi, bu önemlerine rağmen, bu kitapta **yayınlamıyorum**. Çünkü bunları yayınlasaydım, Ramazan Çağlayan’ın kitabı hakkındaki usulsüz alıntı iddialarımı tekrar gündeme getirmeyi amaçladığım iddialarıyla karşılaşabilirdim. Zira bu belgelerde, Ramazan Çağlayan’ın kitabında bulunan paragraflar ile benim kitabımda bulunan paragraflar arasında karşılaştırma yapılmakta ve Çağlayan’ın paragrafları ile benim paragraflarım arasında aynılıklar veya rastlantıyla açıklanamayacak derecedeki benzerlikler olduğu gösterilmektedir. Sayın Çağlayan’ın kitabı hakkındaki iddialarımı tekrar gündeme getirmeyi amaçladığım iddiasıyla karşılaşmamak için dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz EK-3 ve 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz EK-1 nolu belgeyi burada yayınlamama yolunu seçtim.

V. ANAYASA MAHKEMESİNE NEDEN BİREYSEL BAŞVURUDA BULUNMADIM?

Aşağıda ayrıntılarıyla görüldüğü gibi bu dava 8 yıl, 1 ay ve 21 gün sürmüştür (Açılma Tarihi: 14 Mart 2012, Kesinleşme Şerhi: 5 Mayıs 2020).

Belki “hak arama hürriyetiniz geciktirilmiş, Anayasa Mahkemesine bu nedenle bireysel başvuruda bulunabilirdiniz” diyen okuyucular olabilir. *Bu davayla ilgili Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmadım*. Bunun pek çok nedeni var.

Bir kere, bu başvuru, yargılama süresinin uzunluğu dışında, içeriği itibarıyla, gerçekte bir “dördüncü derece başvurusu” niteliğinde bir başvuru olacaktı. Bir nevi, bu başvuru temyizinde de temyizi niteliğinde olacaktı ki, bireysel başvuru buna imkân vermez. Kişisel olarak da bireysel başvurunun bu amaçla kullanılmaması gerektiğini düşünen biriyim. Ben Anayasa Mahkemesine yapacağım böyle bir başvuruda yargılama süresinin uzunluğu dışında neyi ileri sürecektim? Yargıtay benim temyiz sebeplerime hak vermedi mi diyecektim?

Bu davayla ilgili Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmamın *ikinci sebebi* şudur: Bu davada, bidayet, istinaf ve temyiz derecelerinde 800 sayfa civarında belge hazırladım. Sekiz yıl boyunca pek çok yazışma yaptım. Sinirlerim yıprandı. Bireysel başvuru yapsaydım benzer uzunlukta belge hazırlamak, benzer sayıda yazışmalar yapmak zorunda kalacaktım. Buna artık sinirlerim müsaade etmiyor. Bunun dışında, böyle bir başvuruda, yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle değil, içerik olarak haklı çıkmak isterim. Nihayet, Anayasa Mahkemesinin yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle verdiği ihlâl kararlarının, kişisel olarak bir komedi olduğunu düşünüyorum. Çünkü Anayasa Mahkemesinin yargılama süresini uzun bulduğu başvuruları da kendisi uzun bir yargılama sürecinde veriyor. Eğer yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle bireysel başvuruda bulunsaydım, önceki başvurularımdan çok iyi bildiğim gibi, bu başvurum da pek muhtemelen beş yıl sonra karara bağlanacaktı! Yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle yapılan bireysel başvuru, yine yargılama süresinin uzunluğu sorunuyla malûl bir bireysel başvuru kararıyla karara bağlanacaktı!

Tüm bu nedenlerden dolayı ben, davama bakan Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesini, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesini ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesini, Anayasa Mahkemesine “anayasa şikâyeti” yoluyla şikâyet etmek yerine, yargılama yetkisinin asıl sahibi olan Türk milletine bir kitap yazarak şikâyet etme yolunu seçtim.

VI. NEYİ AMAÇLIYORUM?

Gerek benim, gerekse hakkını arayıp hakkını alamadığını düşünen herkesin, davalarıyla ilgili olarak, hatalı kararlarından dolayı mahkemeleri Türk milletine şikâyet etme hakları olduğunu düşünüyorum. Mahkeme kararıyla davayı kaybetmiş olmak, mahkemeyi Türk milletine şikâyet etme hakkını kaybetmiş olmak demek değildir. Malum, Anayasamızın 9’uncu maddesine göre, yargılama yetkisi mahkemeler tarafından *Türk milleti adına* kullanılır. Dolayısıyla mahkemeleri huzurunda hakkını arayan ve hakkını alamadığını düşünen herkesin, mahkemeleri, Türk milletine şikâyet etme hakkı vardır.

Zaten aşağıdaki kutulardan görüleceği üzere, benim burada Türk milletine şikayet ettiğim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının en başına büyük ve siyah harflerle “**TÜRK MİLLETİ ADINA KARAR**” ibaresi konulmuştur. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı da yine büyük siyah harflere “**TÜRK MİLLETİ ADINA**” ibareleriyle başlıyor.

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20.HUKUK DAİRESİ			T.C. YARGITAY 11. Hukuk Dairesi		
ESAS NO : 2017/1161 KARAR NO : 2019/642			ESAS NO : 2019/4047 KARAR NO : 2020/2182		
			YARGITAY İLAMI		
TÜRK MİLLETİ ADINA KARAR					
BAŞKAN : DÖNDÜ DENİZ BİLİR 31413			MAHKEMESİ : ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİ		
ÜYE : EROL KAPLAN 42473			TARİHİ : 29/05/2019		
ÜYE : KAMİL ERSİN ORTAÇ 95073			NUMARASI : 2017/1161-2019/642		
KATİP : NUMAN ÇİLESİZ 100225			DAVACI : KEMAL GÖZLER		
			VEKİLİ : AV. FAHRETTİN KAYHAN		
			DAVALILAR : 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN		
			VEKİLİ : 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.		
			VEKİLİ : AV. MEHMET KAAK KOÇALI		
			TÜRK MİLLETİ ADINA		

Aşağıda ayrıntılarıyla göstereceğim gibi, benim davam ilk derece safhasında, Türkiye ortalamasından dört buçuk kat daha uzun sürmüştür. Bu böyle olsa da benim bu davada eleştirdiğim pek çok sorun, benim davama özgü değildir; bu sorunlar Türkiye’deki davalarının çoğunluğunda görülen sorunlardır. Benim bu kitapta dile getirdiğim sorunlar, Türkiye’de yargıda görülen genel kalite sorununun bir parçasıdır.

Türkiye’de yargılama kalitesine ilişkin pek çok sorun var. Bunlar aslında gizli saklı sorunlar değil, aşikâr sorunlardır. Adalet Bakanlığı da bu sorunları biliyor ve bu sorunları çözmek için uğraşıyor.

Esasen bu sorunları en iyi bilenlerin başında bizzat hâkimlerin kendisi geliyor. Ama Türkiye’de özeleştirme yapma geleneği yok. Hâkimler susuyor. İkinci olarak bu sorunları en iyi bilenler avukatlardır; onlar bu sorunlarla her gün karşılaşılıyorlar; ama avukatlar da susuyorlar. Bazı genel eleştiriler yöneltse de mahkeme ve hâkim ismi zikrederek somut eleştiriler dile getirmeye cesaret edemiyorlar. Zira eleştirdikleri o mahkemeye ve o hâkime her gün işleri düşecek.

Türkiye’de yargılama kalitesinin düzeltilmesi için yargılama sürecinde yapılan hataların kamuoyu önünde mahkeme ve hâkim ismi zikredilerek tartışılmasında yarar vardır. Bunu hâkimlerden beklemek pek gerçekçi değildir. Böyle bir tartışmayı avukatlar başlatabilir; ama onlar da, yukarıda açıkladığım gibi, meslekî sebeplerle bu işten çekiniyorlar.

Böyle bir ortamda ben kendi payıma, hiç olmazsa kendi davamda, susmayayım, elimi taşın altına koyayım ve eleştirilerimi kamuoyuyla paylaşayım dedim. Bu kitapla bir tartışma başlatabilirim kendimi mutlu sayacağım.

Bu kitabın hâkimler tarafından okunmasını ve yapılan yargılama hatalarını görmelerini isterim: Kitabın 64-69’uncu sayfalarından alınmış bir örnek vereyim: Ankara Mahkemesi, İstanbul Mahkemesine üç kişilik bir bilirkişi heyeti seçilmesi için talimat yazıyor. Talimatta İstanbul’dan seçilecek heyetteki iki bilirkişinin “idare hukuku öğretim üyesi” ve birinin “fıkrî haklar uzmanı” olması şartı var. *Hata 1:* İstanbul Mahkemesi fıkrî haklar uzmanını İstanbul’dan değil, Antalya’dan seçiyor. (Mahkemenin bulunduğu bölge dışından bilirkişi seçmesi hukuka aykırı değil mi? İki üyesi İstanbul’da, bir üyesi Antalya’da olan heyet, nasıl “heyet” olarak çalışacak?). *Hata 2:* Dosya, Antalya’daki bilirkişiye seçilmesinden tam bir yıl beş ay sonra teslim ediliyor. *Hata 3:* İdare hukuku öğretim üyesi sıfatıyla İstanbul’dan seçilen ilk iki bilirkişi çekildikten sonra yerlerine tam beş ayrı defa, evet yanlış okumadınız, arka arkaya tam beş ayrı defa, idare hukuku öğretim üyesi değil, medenî hukuk ve ticaret hukuku öğretim üyesi bilirkişiler seçiliyor. Sayın Hâkim ya talimatı okumadan, ya da seçtiği bilirkişilerin uzmanlık alanlarına bakmadan bilirkişi seçiyor. *Hata 4:* Bilirkişi seçimine ilişkin ara kararlar taraflara tebliğ edilmiyor ve tarafların yanlış bilirkişi seçildiğinden haberi olmuyor. Neticede bir yıl dokuz ay geçiyor ve talimat bila ikmal İstanbul’dan Ankara’ya iade ediliyor.

Bu kitabın özellikle stajyer hâkimler tarafından okunmasını isterim. Bir hâkimin nasıl üst üste beş defa aynı yanlış ara kararı verebildiğini görsünler ve kendileri yarın kürsüye çıktıklarında benzer hataları yapmasınlar. İsterim ki, bu kitaptaki sorunlar, Adalet Akademisindeki derslerde örnek olay olarak ele alınsın ve tartışılsın.

Türkiye’de herkes yargılama kalitesinin düşük olduğundan yakınıyor. Bu nedenle sık sık “yargı reformu” için kanunlar çıkarılıyor. Yargılama kalitesi kanunla artırılmaz. Bu kalite, somut davalarda, doğru ve zamanında verilmiş kararlarla artar. Bunun için, somut davalarda nasıl yanlış kararlar verildiğini göstermekten ve bunu tartışmaktan çekinmemek gerekir.

VII. EKLERE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Bu kitabın 167 ile 558’inci sayfaları arasında toplam 100 adet “EK” bulunmaktadır. Bu kısımda başta Ankara 2. Fıkrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararları, ara kararları, duruşma tutanakları ve dava dilekçesi, temyiz dilekçesi, beyan dilekçesi, bilirkişi raporu itiraz dilekçesi, bilirkişi reddi dilekçesi gibi çeşitli dilekçeler bulunmaktadır. Keza bu kısımda Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin davamıza ilişkin verdiği onama kararı da yayınlanmaktadır.

Eklerdeki belgelerin sayfa düzeni değişmiştir. Zira bunların orijinalleri A4 kağıdı boyutundadır (21 cm x 29,7 cm). Bunları kitap boyutuna (16,5 cm

x 23,5 cm) boyutuna getirdim. Bu nedenle sayfa düzenleri, satır uzunlukları, punto büyüklükleri vs. değişti. Ancak belgelerin içeriklerinde şu üç hâl dışında bir değişiklik yapılmamıştır: (1) Bu belgelerden Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adres bilgisi gibi kişisel veri niteliğinde bazı bilgileri çıkardım. Bu durumda bunların yerine üç nokta koydum. (2) Bazı yerlerde, özellikle tarih ve sayılarda olan maddi hataları düzelttim. (3) Bazı yerlerde de yazım yanlışlarını düzelttim. Maalesef duruşma tutanaklarının çoğunda onlarca yazım yanlış vardır. Bunlar metni okumayı güçleştirmekte ve dikkat dağıtmaktadır. Bunları çoğunlukla düzelttim. Belki bunların olduğu gibi kalması daha doğru olurdu. Ama bu hataların önemli bir kısmı, kişi isimlerinin küçük harflerle yazılması, isimlerden sonra kesme işareti konulmaması, cümlelerin küçük harfle başlatılması ve sayısız yazım yanlış gibi okumayı güçleştiren dikkati dağıtan yanlışlardır. Bu vesileyle belirtmek isterim ki, Türk adliyesinde galiba katip kalitesine ilişkin de sorunlar vardır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin katiplerinin tutanaklarında pek çok yazım yanlış olduğunu söylemek isterim. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin tutanakları ise oldukça hatasızdır. Adı geçen Daire huzurundaki 11 Temmuz 2018, 19 Eylül 2018, 21 Kasım 2018, 13 Şubat 2019, 13 Mart 2019, 8 Mayıs 2019 ve 29 Mayıs 2019 duruşmalarının tutanaklarını tutan sayın katip Numan Çilesiz'i tebrik etmek gerekir.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı 293 sayfadır. UYAP'taki gerekçeli karar .tiff formatındadır. Bende ayrıca asıl kararın bir fotokopisi vardır. Gerekçeli kararı bu nedenle *Word* programına aktaramadım. Bu uzun kararın tamamını değil, ancak 50 sayfalık bir kısmını bu kitaba ek olarak koyabildim. Bu konuda açıklama aşağıda "EK-64"ün başında (s.332) yapılmıştır.

VIII. TEŞEKKÜR

Bu kitabı yazım aşamasında aşağıda isimleri geçen meslektaşlarıma okuttum. Onların eleştirisi, görüş ve önerilerinden yararlandım. Kendilerine teşekkürü borç bilirim.

Şüphesiz bu davada ve keza bu davanın kitaplaştırılmasında kendisine teşekkür borcum olan kişilerin başında bu davayı takip eden avukatım sayın Fahrettin Kayhan geliyor. Sayın Kayhan bu davayı 8 yıl boyunca büyük bir özveriyle takip etti. Bu davada toplam 38 adet duruşma yapıldı. Sayın Kayhan, mazereti nedeniyle katılamadığı bir iki duruşma dışında, geri kalan bütün duruşmalara katıldı. Çoğu bir iki dakikalık olan bu duruşmaların her biri için muhtemelen bir iki saati gitti. Dava sürecinde başta dava dilekçesi olmak üzere pek çok dilekçeyi birlikte hazırladık. Bazen ben de davacı asıl sıfatıyla bir dilekçe sundum; sayın Fahrettin Kayhan da aynı konuda vekil sı-

fatıyla bir dilekçe daha sundu. Sayın Kayhan, gerek birlikte hazırladığımız dilekçelerin, gerekse kendisinin hazırladığı dilekçelerin bu kitapta yayınlanmasına izin verdi. Sayın Fahrettin Kayhan'a öncelikle dava takip sürecinde gösterdiği özen ve yaptığı yardımlar için teşekkür ediyorum.

Sayın Fahrettin Kayhan'a ikinci bir teşekkür borcum daha var. Bu kitabın hazırlanması sürecinde ihtiyaç duyduğum ve kendi arşivimde bulamadığım bazı belgeleri ricam üzerine bana sağladı. Bu dava dosyası oldukça hacimli ve yer yer düzensizdir. Keza yargılama süreci de uzun ve karışıktır. Dosyayı ve süreci anlatırken bir maddî hata yapmamak için çok büyük gayret sarf ettim. Bu süreçte bana sayın Fahrettin Kayhan yardımcı oldu. Asıl dosyada bulunan bazı belgeleri teyit etti. Kitapta yazdıklarımı dava dosyası ve yargılama süreci açısından kontrol etti. Kendisine bu yardımları nedeniyle de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Fahrettin Kayhan'a bir nedenle daha teşekkür etmek istiyorum. Sayın Kayhan, kitap ortaya çıktıktan sonra kitabı baştan sona okudu. İçerik bakımından görüş, eleştiri ve önerilerde bulundu. Kendisine katkıları için sonsuz teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan ikinci kişi değerli dostum avukat Metin Kayaçağlayan'dır. Sayın Kayaçağlayan'dan bu kitabın ilk şeklini okumasını rica ettim. Bana her biri çok değerli olan görüş, eleştiri ve önerilerde bulundu. Burada belirtmek isterim ki, sayın Kayaçağlayan, sadece hukukî değerlendirmelerde bulunmadı, içerikteki dengesizlik ve tutarsızlıkları da bana gösterdi. Metin Kayaçağlayan'ın yardımlarından geçmişteki çalışmalarım da çok yararlanmıştım. Kendisine teşekkür borcum büyüktür ve her çalışmamdan sonra bu borç artmaktadır.

Teşekkür borcum olan üçüncü kişi avukat sayın Mehmet Gün'dür. Başka bir vesileyle yaptığımız bir yazışma vesilesiyle, kendisine yazdığım bu kitaptan bahsedip, kitapta bulunan ve hukukî değerlendirilmesinde tereddüt ettiğim bir konu hakkında tecrübeli bir avukat olan sayın Gün'e fikrini sordum. Bunun üzerine sayın Gün gönüllü olarak benim kitabımı baştan sona okumaya ve değerlendirmeye başladı. Değerlendirmelerinden çok yararlandım. Kendisine çok teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan dördüncü kişi Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinden meslektaşım Doç. Dr. Cengiz Topel Çelikoğlu'dur. Sayın Çelikoğlu'ndan kitabımı medenî usûl hukuku açısından değerlendirmesini rica ettim. Sayın Çelikoğlu, kitabımın ilk şeklinin her bir bölümünü büyük bir dikkatle ve oldukça kısa bir sürede okudu ve medenî usûl hukuku bakımından düzeltmelerde bulundu. Sayın Çelikoğlu'nun katkısı olmasaydı, kitabımda usûl hukuku bakımından bazı hata ve eksiklikler olacaktı. İlave etmem gerekir ki, sayın Çelikoğlu'nun katkısı kitabımdaki usûl hukuku aç-

sından olan hataların düzeltilmesinden ibaret değildir. Sayın Çelikoğlu, ayrıca kitabın içeriğine ilişkin de çeşitli eleştiri, görüş ve önerilerde bulundu. Kendisine teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan beşinci kişi Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinden meslektaşım Prof. Dr. Zeynel T. Kangal'dır. Sayın Kangal, kitabımın ilk şeklini okudu ve kitabımın ceza hukuku açısından değerlendirmelerini yaptı. Bunlardan çok yararlandım. Kendisine teşekkür ediyorum.

Burada belirtmek isterim ki, avukatım Fahrettin Kayhan dışında, yukarıda ismini saydığım kişiler, bu davanın görülmesi sırasında davadan haberdar değillerdi. Davaya değil, bu kitaba katkıda bulundular. Davayı, ben ve vekilim Fahrettin Kayhan birlikte yürüttük. Davada varsa hatalar, bize aittir.

* * *

Nihayet, diğer kitap ve makalelerimde olduğu gibi, bu kitapta da teşekkür borcum olan üç kişi var: Sibel Yılmaz, Salih Taşdöğen ve Dr. Yahya Berkol Gülgeç. Bu üç genç meslektaşım, kısa zamanda ve büyük bir özveriyle bu kitabın düzeltmelerini yaptılar. Kendilerine teşekkür ediyorum.

IX. SON GÖZLEMLER

Bu kitap büyük bir dikkat ve ihtiyatla yazılmıştır. Kitabı yukarıda isimlerini zikrettiğim meslektaşlarıma okuttum. Ben de kitabı tekrar tekrar okudum; pek çok yerini düzelttim; pek çok yerini tekrar kaleme aldım. Neticede bu kitabın ilk şekli ile şu an elinizde tuttuğunuz şekli arasında içerik ve üslup bakımından, bazı farkların ortaya çıkmış olması muhtemeldir.

Güzel bir kitap, kalpten gelen bir sesle bir çırpıda yazılır ve bir çırpıda okunur. Zaten “üslûp” denen şey, bir metnin kalpten gelen sesle bir çırpıda yazılmasından başka bir şey değildir. Ben kalpten gelen sesle bir çırpıda yazdığım metinlere, daha sonra, pek çok müdahalede bulundum. Bu müdahaleler sonucunda kitabın son hâli, ilk hâline göre üslûp bakımından pek muhtemelen daha zayıf hâle gelmiş olabilir.

Ancak dava dosyanın içeriğinde olan ve verilmesi gerektiğini düşündüğüm bilgileri, birkaçı hariç, vermeye gayret ettim. Üslûptan çok, ama vakıalardan az feragat ettim.

Okuyucularımdan kitabımı sabırla okumalarını rica ediyorum. Bu kitap, uzun ve karışık bir hâlde bulunan vakıalar üzerine dikkatlice yazılmış bir kitaptır. Bu vakıaları adım adım sunmaya çalıştım. Kitapta yorum ve açıklamadan çok vakıalar verilmektedir. Bu nedenle bu kitabı okurken belki canınız sıkılacak, belki dikkatiniz dağılacak; ama bu kitapta bu davayı bilmek için ihtiyaç duyduğunuz vakıaların çoğunluğu vardır. Vakıalar da konuşur. Vakıaların ne dediğine kulak verin! ■

ÖN SORUNLAR

Yukarıda “Önsöz” bölümünde açıkladığımız gibi bu çalışma kendi türünde bir iltir. İlk olması nedeniyle de bazı problemlere ve tartışmalara gebe-
bedir. Bu nedenle asıl konuya geçmeden önce, “Ön Sorunlar” başlıklı bu bölü-
mde, bazı ön sorunları tartışmakta yarar vardır. Bu ön sorunlar şunlardır:

- I. Mahkeme Kararları Yayınlanabilir mi?
- II. Bilirkişi Raporları “Fikrî Eser” midir? Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?
- III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?
- IV. Dava Dosyasındaki Kişisel Veriler Yayınlanabilir mi?
- V. Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?
- VI. Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?

Çalışmaya başlamadan önce bu soruları sormak ve bunlara cevap vermek gerekir. Zira bu soruların dile getirdiği her konu, bu çalışma için bir risk teşkil eder.

Birinci ön sorunla başlayalım.

I. MAHKEME KARARLARI YAYINLANABİLİR Mİ?

Hiç şüphesiz ki, mahkeme kararları yayınlanabilir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31’inci maddesine göre “*kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir*”. “Kazai kararlar”, yani “yargı kararları” kapsamına sadece gerekçeli kararların değil, ara kararlar ve keza ara kararların içinde yer aldığı duruşma tutanaklarının da girdiği aşikârdır. Dolayısıyla gerek davanın tarafları, gerekse üçüncü kişiler, bir dava dosyasında yer alan, duruşma tutanaklarını, ara kararları ve nihâî kararları yayınlatabilir.

Ben de bu kitapta *Gözler v. Çağlayan* davasındaki duruşma tutanaklarını, ara kararları ve nihâî kararları yayınlıyorum.

Mahkeme kararlarının yayınlanması konusu esasen tartışmalı bir konu değil. Tartışmalı olan hususların çoğu kanundan değil, uygulamadan kaynaklanıyor. Uygulamada çoğunlukla, kanunen gerekmemesine rağmen, kararda geçen isimler makaslandıktan veya baş harflerle kısaltıldıktan sonra kararlar yayınlanıyor.

5846 sayılı Kanunun öngördüğü mahkeme kararlarının yayınlaması kuralı istisnası olmayan genel bir kuraldır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31’inci maddesinde “*kazaî kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir*” denmektedir. Kanunda “*kazaî kararlar*”, yani “*yargı kararları*” ibaresi bir “genel ibare (*generalia verba, âmm lafız*)” olarak kullanılmıştır. Hukukun genel teorisinde “genel ibareler, genel anlamda yorumlanır “(*generale dictum generaliter est interpretandum*)”; “kanunun ayırım yapmadığı yerde ayırım yapılmaz (*lege non distinguente non nobis est distinguere*)”¹. Kanun herkese mahkeme kararlarını yayınlama hakkını vermiştir, bu hakkı verirken yayınlanacak şeyi “*kazaî kararlar*” şeklinde bir genel ibare ile belirtmiştir. Bu ibarenin içine her çeşit yargı kararı gireceği gibi yargı kararının her kısmı ve her cümlesi girer.

Nitekim 2797 sayılı Yargıtay Kanunu (m.49/1), “gönderilen kararların özetleriyle birlikte *aynen yayımlanması* zorunludur” diyerek, Yayın İşleri Müdürlüğüne kararı aynen yayınlama, yani isim çıkarmadan yayınlama görevi vermektedir.

Hukukumuzda isteyen herkes istediği mahkeme kararını, makaslamadan bir bütün olarak, aynen yayınlama hakkına sahiptir. Karardan kişi isimleri gibi bazı unsurları makaslamak zorunda değildir. Böyle bir zorunluluk, Anayasamızın 26’ncı maddesinde güvence altına alınan düşünceyi yayma hürriyeti ve 27’nci maddede güvence altına alınan bilim hürriyeti gibi hürriyetlerin sınırlanması anlamına gelir ki, Anayasamızın 13’üncü maddesi uyarınca bu temel hak ve hürriyetler “*ancak kanunla*” sınırlanabilir.

Benim bildiğim kadarıyla, yayınlanan kararlardan hâkim isimlerinin, davacı ve davalı isimlerinin, bilirkişi isimlerinin çıkarılmasını öngören bir kanun hükmü yoktur. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda (m.14/2), 2797 sayılı Yargıtay Kanununda (m.49/1, 50/2-b, m.58) Yargıtay kararlarının yayınlanması zorunluluğunu getiren hükümler vardır. Ancak bu maddelerde kararlardan isimlerin çıkarılmasına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Gerçi 12 Nisan 2014 tarih ve 28970 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan “Yargıtaydan Verilen İcra ve İflas İşlerine Ait Kararların Yayımlanmasına Dair Yönetmelik” (m.6), yayınlanacak kararların “*anonim hale getirilmesi*”ni öngörmektedir. İki şey söylenebilir: (1) Bu Yönetmelik, sadece icra ve iflas işlerine ait kararlara ilişkindir. (2) Kaldı ki, Yönetmeliğin bu hükmü Kanuna da aykırıdır; zira söz konusu Yönetmeliğin kanunî dayanağı 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 14’üncü maddesidir ve bu maddede “Yargıtay, icra ve iflâs işlerine ait *kararların tamamını* düzenli olarak yayımlar” denmektedir. Yayınlanan kararlardan isim çıkartılmasına ilişkin bir hüküm, söz konusu Yönetmeliğin

1. Bu konuda bkz. Kemal Gözler, *Hukuka Giriş*, Bursa, Ekin, 17. Baskı, 2019, s.339.

dayanağı olan İİK, m.14'te yoktur. Yayınlanan karardan isim çıkartılmasını öngören hüküm, Kanunla değil, Yönetmelikle getirilmiştir. Anayasamızın 124'üncü maddesine göre yönetmelikler, “kanunlara aykırı olmamak şartıyla” çıkarılabilirler. İlave edeyim ki mahkeme kararından isim çıkarma zorunluluğunun getirilmesi, Anayasamızın 26'ncı maddesinde yer alan ifade hürriyetinin ve 27'nci maddesinde yer alan bilim hürriyetinin kapsamının daraltılması, yani bir temel hak ve hürriyetin sınırlandırılması anlamına gelir. Böyle bir sınırlamanın kanunla değil, yönetmelikle yapılması Anayasamızın 13'üncü maddesinde öngörülen “*ancak kanunla sınırlama*” şartına aykırıdır.

Bilindiği gibi hukukumuzda yargılamanın alenîliği prensibi geçerlidir. Anayasamızın 141'inci maddesine göre “mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde karar verilebilir. Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur”. Dolayısıyla Anayasa, m.141'e dayanarak duruşması açık yapılan bir davada verilen kararda isimlerin makaslanmasının zorunlu olmadığı söylenebilir.

İsimlerin makaslanmasını gerektiren “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” gibi bir sebep var ise, mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olmasına karar vermiş olması gerekir. Duruşmaları alenî yapılmış bir davada verilen kararları yayınlayan kişiler, isimleri genel ahlâk vb. sebeplerle makaslamak zorunda değildir. Böyle bir sebep varsa, mahkeme duruşmayı gizli yapmalıdır.

Gizlilik kararı alınmış bir davada gizlilik kararının dayandığı sebebin haklı gösterdiği durumlarda isimler, karar yayınlanmadan önce makaslanmalıdır. Ancak bu durumda dahi kararda ismi geçen herkesin değil, sadece gizlilik kararının dayandığı “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” gibi sebepler açısından isminin gizlenmesi haklı görülen kişilerin isimleri gizlenebilir. Bu nedenle, bir davada böyle sebepler olsa ve duruşmada gizlilik kararı alınmış olsa bile, bu sebeplere dayanarak hâkimlerin isimleri, savcılarının isimleri, avukatların isimleri, bilirkişilerin isimleri, tanıkların isimleri gizlenemez. Çünkü bu sebepler, mahiyeti gereği bu kişiler için geçerli değildir. Bir küçüğün davasında küçüğün ismi açıklanmamalıdır; ama bu davaya bakan hâkimin ismi neden açıklanmasın?

Benim bu kitapta yayınladığım mahkeme kararları, *Gözler v. Çağlayan davasından* alınmıştır. Bu dava “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” sebepleriyle ilgili bir dava değildir. Bu davanın hiçbir aşamasında gizlilik veya kapalılık kararı alınmamıştır. Bu dava baştan sona alenî olarak görülmüş bir davadır. Bütün duruşmalar açık yapılmıştır. Dolayısıyla bu davadaki bütün ara kararları ve nihaî kararlarda geçen isimler yayınlanabilir.

Bu konuda benim görüşüm bundan ibarettir. Ancak ülkemizde bu konuda gerçekten ağır sorunlar vardır. Bu nedenle yayınlanan kararlarda isim geçmesi konusunda ismi geçen kişileri gruplara ayırarak ayrıca tartışmakta yarar vardır.

A. HÂKİM İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Hâkim isimleri yayınlanabilir mi? Tabî ki yayınlanabilir. Bu soru aslında hukuk literatürünün taş devrinde kalması gereken ilkel bir sorudur.

Gizli hâkim olmaz. Hâkimi ismen belli olmayan bir makama mahkeme denemez. Nasıl gizli hâkim olmaz ise, hâkimin ismi gizlenmiş mahkeme kararı da olmaz. Nasıl hâkiminin ismi gizlenmiş bir makama mahkeme denemez ise, kararı veren hâkimin isminin gizlendiği bir karara da mahkeme kararı denemez.

Karar, uyumsuzluk konusunda hâkimin yaptığı bir irade açıklamasıdır. Ortada bir irade açıklaması var ise bunun bir sahibi de vardır.

Hâkimin ismi mahkeme kararının ayrılmaz bir parçasıdır. Hâkimin isminin olmadığı bir karar, bir mahkeme kararı değildir. Hâkimin ismi mahkeme kararının bir parçası ise, mahkeme kararını yayınlama hakkı, hâkimin ismini yayınlama hakkını da içerir.

Medenî dünyada bütün kararlar, hâkimlerin ismiyle birlikte yayınlanır ve hâkimin ismi anılarak bu kararlardan alıntı yapılır. Kararı veren hâkimin ismini zikretmeden hâkimin kararından alıntı yapmak bir usûlsüz alıntıdır.

Hâkimlerin yazdıkları kararlar da bir fikrî eserdir. Bu kararlar bir makine tarafından yazılmaz. Bir insan tarafından yazılır. Mahkeme kararları, onları veren hâkimlerin emeğinin ve zihninin ürünüdürler. Onların hususiyetini taşırlar. Her hâkimin, bir eser sahibi olarak, eserinden yararlanılırken isminin zikredilmesini istemeye hakkı vardır. Hâkimler eserleri olan kararları üzerine malî haklara sahip değildir; ama kararları üzerinde eser sahipliğinden kaynaklanan manevî haklara sahiptirler ki, bu manevî hakların başında eser sahibi olarak isminin belirtilmesini isteme hakkı gelir.

Yayınlanan kararlarda hâkimin isminin belirtilmesinin ve keza bu kararlar eleştirilirken kararı veren hâkimin isminin zikredilmesinin sağlayacağı pek çok yarar da vardır. Kararlarının ismiyle zikredileceğini bilen hâkim, kararını daha büyük bir özen göstererek yazar. Mahkeme kararlarında hâkimin isminin belirtilmesi kararların kalitesini artırır. Kararlardan alıntı yapılırken hâkimlerin isimlerinin zikredilmesi hâkimleri daha kaliteli kararlar yazmaya teşvik eder.

Bilindiği gibi ABD Federal Yüksek Mahkemesinin *Marbury v. Madison* kararından alıntı yapılırken hep bu kararı yazan hâkim John Marshall'ın adı zikredilir. Dünyada şimdiye kadar yazılmış bir anayasa hukuku kitabı veya bir anayasa hukuku makalesi *Marbury v. Madison* kararı kadar atıf almamıştır. Yine şimdiye kadar bir hukuk profesörü, hâkim John Marshall'ın aldığı atıf kadar atıf almamıştır.

ABD'de mahkeme kararlarının bir fikrî eser olarak oldukça kaliteli oldukları genel olarak kabul edilir (hâliyle bir kararın içerik olarak doğruluğu başka şey, bir fikri eser olarak kalitesi başka şeydir). Bu ülkede mahkeme kararlarına kararları veren hâkimlerin adını zikrederek atıf yapma geleneği olmasaydı, bu ülkede kararlar bu kadar kaliteli olabilir miydi?

Türkiye'de de mahkeme kararlarından alıntı yaparken kararları veren hâkimlerin isimlerinin zikredilmesi hâkimleri daha kaliteli karar yazmaları için motive edecektir.

Maalesef Türkiye'de hâkimlerin çoğunluğu verdikleri kararlar yayınlanırken isimlerinin zikredilmesini bizzat kendileri istemiyorlar; büyük bir kısmı sanıyorum bundan rahatsızlık duyuyorlar. Özellikle yüksek mahkemelerin kararlar dergilerinde yayınlanan kararlardan hâkim isimleri makaslanıyor. Kararlar kararı veren hâkimlerin adı çıkartıldıktan sonra yayınlanıyor. Neticede Türkiye'de her hâkim, görevde iken “hâkim”dir; görevden ayrılınca ismi unutulur gider. Yayınlanan kararda hâkimin isminin gizlenmesi, bizzat hâkimlere yapılmış büyük bir kötülüktür. Avrupa'da, ABD'de, Güney Amerika, Hindistan'da ve hatta geçmişte Britanya sömürgesi olan Afrika ülkelerinde hâkimler, verdikleri kararlarla ölümsüzleşir. Öldükten yüz yıl sonra da isimleri anılan pek çok hâkim vardır. Türkiye'de ismi ölümsüzleşmiş, Refik Gür'den başka kaç hâkim var?

İlâve edeyim ki, mahkeme kararlarının bu kararları veren hâkimlerin isimleriyle birlikte yayınlanmasının ve bu kararların hâkimlerin isimleriyle zikredilerek eleştirilmesinin sağlayacağı pek çok yarar vardır. Bu şekilde hâkimler, karar yazma işini daha ciddiye alırlar; daha kaliteli kararlar yazmak zorunda kalırlar.

Hâkimler yargı yetkisini kendi adlarına değil, Türk milleti adına kullanırlar. Hâliyle Türk milletinin kendi adına kimin ne karar verdiğini bilmeye ve bu kararları eleştirmeye hakkı vardır.

Hâkimlerin isimlerinin bilinmediği yerde kamuoyu denetimi, kamunun bilgi edinme hakkı işlemez. Bu hakların bir anlamının olabilmesi için kararı veren hâkimin isminin bilinmesi gerekir.

Yayınlanan kararda hâkimin isminin belirtilmesi, mahkeme kararını eleştirirken hâkimin isminin zikredilmesi, hâkimi hedef göstermek demek değildir. İsim zikretmeden eleştiri olmaz. Hatayı mahkeme binaları yapmaz; hâkimler yapar. İsim eleştirinin ayrılmaz parçasıdır. “İsmimi belirtmeden kararımı eleştir” demek eleştirinin doğasıyla bağdaşmaz.

Ayrıca belirtelim ki, hâkim ismi belirtmeden yapılan her eleştiri, görevini iyi yapan her hâkime haksız yere yöneltilmiş bir eleştiri anlamına gelir. İsim vermeden bir mahkeme kararı, bir daire kararının eleştirilmesi, mahkemenin veya dairenin görevini hakkıyla yapan diğer üyelerini de töhmet altında bırakır.

Kararlardan hâkim isimlerinin çıkartılması, karara karşı oy yazan hakimlerin fikrî hakları açısından da büyük bir haksızlık olmaktadır. Karşı oy yazısında bir hâkim, üyesi olduğu heyetin kararına katılmamakta ve bu kararın neden yanlış bulunduğunu açıklamaktadır. Bu hâkim, haliyle karşı oy yazısının olabildiğince çok kişi tarafından okunmasını ve keza kendi isminin de bilinmesini ister. Kararın çoğunluk kısmından hâkim isimleri makaslanınca karşı oy yazısından da hâkim ismi veya isimleri makaslanır. Güzel bir karşı oy yazısını yazan, hâkimin ismi böylece bilinmez. İsmi bilinmeyecek ise, bu hâkim neden bundan sonra karşı oy yazısını güzel bir şekilde yazmaya çalışsın ki²?

Hâkimler hakkında yukarıda söylenenler, savcılar için de geçerlidir. Onların da isimleri yayınlanabilir.

Bu kitapta ek olarak yayınladığım mahkeme kararlarından hâkim isimlerini çıkarmadım. Kararları tam metin olarak verdim. Ekteki kararlarda hâkimlerin isimleri de bulunmaktadır.

-
2. Bir örnek vereyim. Bu kitabın sonuç bölümünde değineceğim Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararının sonunda çok güzel bir karşı oy yazısı vardır (Bu karara <https://karararama.yargitay.gov.tr/>’den kısmında ulaşılabilir). Kanımızca, bu kararda doğru olan görüş, çoğunluk görüşü değil, karşı oyda dile getirilen görüştür. Nitekim Türkiye bu karardaki çoğunluk görüşü nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 15 Nisan 2014 tarih ve 40877/07 sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* kararı ile mahkûm olmuştur. Hukuk Genel Kurulunun söz konusu kararına ekli olan karşı oy yazısında hem konunun doğru bir hukukî analizi yapılmış, hem de konuya eleştiri hakkı açısından yaklaşmıştır. Karşı oy yazısı, Türk mahkeme kararlarında pek görülmeyen bir entelektüel zenginliğe de sahiptir. Kararda eleştirinin yararı üzerine Winston Churchill’den yapılmış güzel bir alıntı da vardır: “*Eleştiri güzel bir şey değildir, ama gereklidir. Ağrı da aynı işi görür, vücutta bir aksaklık olduğunu haber verir*”. Bu güzel karşı oy yazısını kimin veya kimlerin yazdığını bilmeye hakkımızı yok mu? Bu güzel karşı oy yazısını yazan Yargıtay üyesi veya üyeleri isimlerinin bilinmesini hak etmiyorlar mı?

Hâkim isimlerini, sadece ek olarak yayınladığım kararlarda değil, kitabımın açıklama ve eleştiri bölümlerinin başında ve keza bölümlerin içinde yeri geldikçe zikrettim. Yukarıda sebeplerini açıkladığım gibi, eleştiri yaparken hâkim isminin belirtilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. İsim belirtilmeden yapılan bir eleştirinin kamuoyu denetimi açısından yapacağı bir etki yoktur. Kararı eleştirirken hâkim ismini zikretmek, bir kitap veya bir makaleye eleştirirken bu kitap veya makaleyi yazan yazarın ismini zikretmek kadar normal bir şeydir. Nasıl yazar ismi kitap ve makalenin künye bilgisinin bir parçası ise, mahkeme ve hâkim ismi de kararın künye bilgisinin bir parçasıdır. Not etmek bile gerekli değildir; ama yine de şunu belirtmek isterim: Benim burada hâkim isimlerini zikrederek hâkimler ile polemige girmek gibi bir niyetim hâliyle yoktur. Benim derdim hayatımda görmediğim hâkim Ahmet Beyin veya hâkime Ayşe Hanımın şahıslarıyla ilgili değil, onların verdiği ve yanlış olduğunu düşündüğüm kararlarıyla ilgilidir. Her hâkimin de kendi kararının incelenmesine ve eleştirilmesine katlanmak zorunda olduğunu düşünüyorum.

B. BİLİRKİŞİ İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Türkiye’de maalesef bilirkişilerin önemli bir kısmı yayınlanan mahkeme kararlarında isimlerinin geçmesini istemiyorlar.

İlginçtir ki, benim davamda Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında bütün bilirkişilerin isimleri, baş harfleriyle kısaltılarak gizlenmiştir (Bkz. EK-64, *infra*, s.336-337). Altını çizerek belirtmek isterim ki, yayınlanan kararda değil, mahkemenin verdiği gerekçeli kararın mühürlü aslında bilirkişi isimleri makaslanmıştır. Dosyaya erişimi olmayan bir kişinin bu davada görev yapan bilirkişilerin isimlerini öğrenmesi mümkün değildir. Oysa bu davada gerekçeli karar, söz konusu bilirkişi raporları üzerine kuruludur. Gerekçeli kararın temelini oluşturan bilirkişi raporunun kimin imzasını taşıdığını bilmek, kamunun hakkıdır.

Sadece yayınlanan kararlarda değil, kararın mühürlü ve imzalı aslında dahi isimlerin makaslanması, isim korkusunun en ileri hâlidir³.

Bilindiği gibi Hukuk Muhakemeleri kanunumuza göre, pek çok durumda, hâkim hakkındaki hükümler, kıyasen bilirkişiye de uygulanır. Yukarıda “A. Hâkim İsimleri Yayınlanabilir mi?” başlığı altında hâkimler için şöyle-

3. Bu duruma şu soruları sormaktan kendimi alı koyamıyorum: Acaba gelecekte kararların asıllarında dahi, hâkimlerin isimlerinin çıkarıldığı günleri görecektir miyiz? Kararlarda hâkim ismi yerine hâkimlerin sadece sicil numaralarının gösterileceği günler yakın mı? Acaba taraflar isimleri yerine de TC kimlik numaraları mı belirtilecek? Böyle bir şey ancak totaliter bir sistemde olabilir.

diğim her şey kıyasen bilirkişiler için de söylenebilir. Gizli hâkim olmayacağı gibi gizli bilirkişi de olmaz. Bilirkişi raporu bir “kanaat”tir. “Kanaat” bir makineden değil, bir insandan çıkar. Dolayısıyla kanaatin sahibi olan kişinin isminin bilinmesinde yarar vardır.

Ben bilirkişi isimlerinin gizlenmemesi gerektiğini düşünüyorum. Keza bilirkişi raporuna yöneltilen eleştirilerde de bilirkişilerin isimlerinin belirtilbileceği ve belirtilmesinde de yarar olduğu kanısındayım.

Bu nedenle de bu kitapta raporlarını eleştirdiğim bilirkişilerin isimlerini, gizlemedim; açıkça verdim.

C. TARAF İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?⁴

Taraf isimleri, yani davacı ve davalı isimleri, keza ceza davalarında sanık ve katılan isimleri yayınlanabilir mi?

Anayasa, m.141 uyarınca, “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” sebeplerinden birine dayanarak mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olmasına karar vermiş ise, söz konusu sebebin meşru gösterdiği durumlarda, davacı, davalı, sanık ve katılan isimleri gizlenmelidir. Yani bu tür davada verilmiş bir mahkeme kararı var ise, bu karar, söz konusu sebeplerin gerektirdiği isimler çıkarıldıktan sonra yayınlanmalıdır.

Bunun dışında taraf isimlerinin çıkarılmasını gerektiren bir sebep yoktur. Belirtelim ki, yargılamanın aleni olması kural, gizli yapılması istisnadır. Yorum yoluyla istisna konulamaz. Keza olan istisnalar dar yorumlanır; yorum yoluyla istisnanın kapsamı genişletilemez.

Bütün davalar şu ya da bu şekilde kişinin maddî ve manevî varlığıyla ilgilidir. Bir davanın kişinin manevî varlığı üzerinde etkide bulunacak olması, söz konusu durum Anayasa, m.141’de belirtilen “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” sebeplerine girmiyorsa, o davanın gizli görülmesine ve keza tarafların isimlerinin çıkarılmasına sebep olamaz.

Örneğin usûlsüz alıntı iddiasıyla açılmış bir tazminat davasında bu durum davalıyı üzebilir; ama bu durum davanın gizli görülmesine sebep oluşturmaz. Çünkü böyle bir durumda yargılamanın aleniliği prensibi çok daha önemli bir prensiptir. Bu nedenle böyle bir davada davalı isminin gizli tutulmasını isteme hakkına sahip değildir. Usûlsüz alıntı iddialarının bulunduğu bir tazminat davasında verilmiş bir mahkeme kararı davalının ismi çıkarılmadan yayınlanabilir.

4. Türkiye’de mahkeme kararlarından taraf isimlerini çıkartılması konusu şu kitabımda inceledim ve uygulamayı şiddetle eleştirdim: Bkz. Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, c.I, s.8-13.

Hâliyle adres bilgisi, TC kimlik numarası gibi tarafların kişisel veri niteliğinde bilgileri kararda, geçiyorsa, bunları karardan çıkarmak gerekir. Ben de yayınladığım karar ve duruşma tutanaklarında varsa bu tür bilgileri maskaslardım. Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, kişi isimleri tek başına bir kişisel veri değildir.

Taraf isimlerine ilişkin şu hususu da belirtmek isterim ki, davacı ve davalının kendi isminin kararda geçmesini isteme hakkı vardır. Dava kazanan davacı için ismi geçen mahkeme kararın yayınlanması ve keza bu kararın kendi adıyla isimlendirilmesi bizzatihi bir manevî tatmin sağlar⁵. Batıda hukuk profesörlerinin isimlerinden daha meşhur davacı isimleri vardır. Bir dava açarak ismini ölümsüzleştiren insanlar vardır. Keza kendisine karşı haksız yere açılmış bir davayı kazanan davalının veya beraat eden sanığın da, pek çok durumda, söz konusu kararda adının geçmesi onlara manevî bir tatmin sağlar.

Ayrıca şunu da belirtmek isterim: Davacı veya davalının, sanığın veya müştekinin isminin yayınlanan kararda geçmesi, adı geçen kişilerin hak arama ve adil yargılanma hakkının bir parçasıdır. Yayınlanan kararda isim geçmedikçe, kararın yayınlanmasının hak arama hürriyeti ve adil yargılanma hakkı bakımından sağladığı bir fayda olmaz. Kararlar zevk için yayınlanmıyor. Bu kararları kamuoyu bilsin, tartışsın diye yayınlanıyor. Yayınlanan kararda ismi geçmedikçe, bu kararın yayınlanmasının davanın taraflarına sağlayacağı bir yarar yoktur.

D. TARAF VEKİLLERİNİN İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Hukuk davasında tarafların vekillerinin ve ceza davalarında müdafinin katılan vekilinin isimlerinin gizli tutulmasını gerektiren bir sebep yoktur. Anayasa, m.141 uyarınca, “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” sebeplerinden birine dayanarak duruşmaların kapalı yapılmış olması durumunda dahi taraf vekillerinin ve avukatların isimleri yayınlanabilir. Çünkü bu sebepler haliyle avukatlar için değil, avukatın temsil ettiği kişi için geçerlidir.

E. TANIK İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Ceza Muhakemesi Kanununun 58’inci maddesinin ikinci fıkrasında açıklanan durum hariç olmak üzere, tanık isimleri yayınlanabilir. Anayasa, m.141 uyarınca, “genel ahlâk”, “kamu güvenliği” ve “küçüklerin korunması” sebeplerinden birine dayanarak mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olması durumunda da, maksadın haklı göstereceği durumlarda tanığın ismi-

5. Bu konuyu *İdare Hukuku* (op. cit., s.8-9) isimli kitabımda açıklamıştım.

nin gizli kalması gerekebilir. Hâliyle bu sonuncu durum genel bir sonuç değildir. Her somut olayda somut sebep bakımından tanığın isminin gizli kalmasına gerek olup olmadığı ayrıca değerlendirilmelidir.

* * *

Mahkeme kararlarından isim çıkartılması meselesi hukuk literatürünün en ilkel, en elementer meselelerinden biridir. Herhalde medenî dünyada Türkiye dışında bu meselenin tartışıldığı bir ülke yoktur. Medenî dünyada, genel ahlakın ve küçüklerin korunması gibi bazı istisnâî durumlar dışında mahkeme kararlarından taraf isimleri çıkartılmaz. Dahası mahkeme kararları da doğrudan doğruya davacı ve davalının isimleriyle zikredilir. *Marbury v. Madison* gibi. Taraf ismi karardan çıkarılacaksa, bu çıkarmayı doğrudan doğruya mahkemenin kendisi yapar. Bu durumda da davacı veya davalı yerine X gibi bir işaret koyar. Türkiye’de de bu durumu 1990’lardan beri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları nedeniyle ve 2012’den beri de Türk Anayasa Mahkemesinin verdiği bireysel başvuru kararları nedeniyle biliyoruz. Anayasa Mahkemesinin verdiği bireysel başvuru kararlarında başvuranın adı zikrediliyor diye Türkiye batmadı. Mahkeme kararlarında isim geçmesinde korkulacak bir yan yoktur.

II. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Yukarıda açıkladığım gibi ben bu kitapta, mahkeme kararlarını ve duruşma tutanaklarını tam metin olarak yayınlıyorum. Zira, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31’inci maddesine göre “*kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir*”. “Kazai kararlar”, yani “yargı kararları” kapsamına sadece gerekçeli kararların değil, ara kararların ve keza ara kararların içinde yer aldığı duruşma tutanaklarının da girdiği aşikârdır.

Ancak ben bu kitapta dava dosyasında bulunan bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum. Çünkü bunları yayınlamayı riskli buluyorum. Zira bilirkişi raporlarının bir “fikrî eser” olup olmadıkları ve bir fikrî eser iseler, eser sahibinin bu eser üzerindeki haklarının kapsamı hususu tartışmalıdır. Bilirkişi raporlarının bir fikri eser oldukları ve bunlar üzerinde eser sahibinin münhasır haklara sahip olduğu kabul edilirse, benim bilirkişi raporlarını yayınlamam durumunda eser sahiplerinin fikrî haklarını ihlâl etmiş olurum ki, bunun pek çok hukukî ve cezaî sonucu olur. Bu nedenle ben bilirkişi raporlarını bu kitapta yayınlamadım.

Bununla birlikte bilirkişi raporlarının, davanın taraflarınca yayınlanıp yayınlanamayacağı hususunu burada ayrıca tartışmak isterim.

Öncelikle belirtiyim ki, ben fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı veya medenî usûl hukuku uzmanı değilim ve dolayısıyla bu konuya esasen hâkim değilim. Ancak literatüre baktığımda bu konuda bir çalışma da bulamadım. Bu konuyu, medenî usûl hukuku, ceza hukuku ve fikir ve sanat eserleri hukuku alanlarında çalışan bir iki meslektaşına da sordum. Onlardan da birbirleriyle çelişen cevaplar aldım.

Bu nedenle bu konuda kendi düşüncelerimi aşağıda yazmayı uygun görüyorum. İlave edeyim ki, bu konuda, medenî usûlcülerin, ceza usûlcülerin, fikrî haklar uzmanlarının ve hatta anayasa hukukçularının çalışmaları gerekir. Bu konunun enine boyuna tartışılmaya ihtiyacı vardır. Benim bu çalışmam bu konunun tartışılmasına vesile olursa kendimi mutlu sayarım. Nihayet belirtmek isterim ki, özelde bilirkişi raporlarının, genel de dava dosyalarının yayınlanması sorunu bir yüksek lisans veya doktora tez konusu olarak incelenmesinde büyük yarar olacaktır.

A. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BİRER “FİKRİ ESER” MİDİR?

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda “eser”, “sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri” olarak tanımlanmıştır (m.1/B-1-a). Bu tanıma göre fikri eser olmanın iki temel şartının olduğunu söyleyebiliriz: (1) Sahibinin hususiyetini taşıma, (2) FSEK, m.1/B’de sayılan eser kategorilerinden birine girme.

1. Sahibinin Hususiyetini Taşıma.- Bilirkişi raporları sahibinin hususiyetini taşıyan fikir mahsulü olan şeyler olarak görülebilir ve birer “fikrî eser” olarak kabul edilebilirler. (Belki bazı fennî ve teknik konulardaki hazırlanmış sadece bir formun veya şablonun doldurulmasından veya laboratuvar tahlil sonucundan ibaret bilirkişi raporlarının “fikri eser” olmadığı söylenebilir). Benim davamda sunulmuş bilirkişi raporları onlarca sayfa uzunluğundadır ve Ramazan Çağlayan paragrafları ile benim paragraflarım arasında yapılan karşılaştırma ve değerlendirmelere dayanır. Dolayısıyla benim davamda hazırlanan bilirkişi raporlarının sahiplerinin hususiyetini taşıdıkları söylenebilir.

2. FSEK, m.1/B’de Sayılan Eser Kategorilerinden Birine Girme.- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B-1-a’da, eseri, “ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri” olarak tanımlanmıştır. Buradaki saymanın *numerus clausus* sayma olduğu kabul edilir⁶. Bilirkişi raporlarının “musiki, güzel sanatlar ve-

6. Ünal Tekinalp, *Fikri Mülkiyet Hukuku*, İstanbul, Vedat, 5. Baskı, 2012, s.114; Fırat Öztan, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, Ankara, Turhan, 2008, s.91-92.

ya sinema eserleri” kategorisine girmeyeceği açıktır. Bilirkişi raporlarının “ilim ve edebiyat eserleri” kategorisine nasıl gireceği hususu ise tartışmaya açık bir husustur. Bu hususta yapılan bir tartışmaya ben rastlamadım (Hâliyle ben fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı değilim. Benim görmediğim kaynaklar olabilir).

Bilirkişi raporlarının “fıkrî eser” olup olmadıkları sorunu benim çözmem gereken bir sorun değildir. Bu sorunu bu alanın uzmanlarına bırakıyorum. Benim açımdan burada önemli olan sorun, bilirkişi raporları birer “fıkrî eser” olarak kabul edilseler bile, eser sahiplerine, yani bilirkişilere, eserleri üzerinde ne derece mutlak bir hak tanınıp tanınmayacağı ve özellikle de, onların rızası hilafına bilirkişi raporlarının yayınlanıp yayınlanamayacağı sorunudur.

B. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Ben, bilirkişi raporları, birer “fıkrî eser” olarak kabul edilseler bile, bunlar üzerinde sahiplerine mutlak bir hak tanınamayacağını ve malî çıkar elde maksadı dışında bilirkişi raporunun eleştirilmesi maksadının haklı kılacağı nispette sahiplerinin izni olmaksızın yayınlanabileceğini düşünüyorum. Sebeplerim şunlar:

1. Bilirkişi raporları, eser sahibinin sübjektif evreninde kendi inisiyatifıyla yarattığı eserler değildir. Zira, bilirkişi raporları, hâkim tarafından yapılan *görevlendirilme* sonucunda yazılırlar. Bilirkişiler, raporu kendilerine verilen bir kamu görevi dahilinde hazırlarlar. Bilirkişilerin bilirkişi raporu üzerindeki haklarının kapsamı değerlendirilirken bu husus dikkate alınmalıdır.

2. Bilirkişi raporları “sipariş edilmiş eserler”e benzerler. Bilirkişi raporları, hâkimin görevlendirmesiyle, hâkimin belirlediği *ücret karşılığında* hazırlanır.

3. Bilirkişi ücretinin *hukukî niteliği* de benim görüşümü destekler niteliktedir. Bilindiği gibi bilirkişi ücretini, davanın tarafları veya devlet öder. Bilirkişi ücreti, bir “telif ücreti” değil; “yargılama giderleri” niteliğinde bir ücrettir. Bilirkişi raporu bir “fıkrî eser” olsaydı, onun karşılığında ödenen ücretin hukukî niteliğinin “telif ücreti” olması gerekirdi.

4. Bilirkişi raporunun sadece bilirkişinin emeğiyle hazırlandığı da söylenemez. (a) Bilirkişi raporunda inceleme konusu ve incelenen konunun sınırları bilirkişi tarafından değil, hâkim tarafından belirlenir. (b) Bilirkişi ra-

poru, hâkimin bilirkişiye sorduğu sorulara cevaben hazırlanır⁷. (c) Bilirkişi raporu, tarafların iddia ve savunmalarını değerlendirilerek hazırlanır. Dolayısıyla bilirkişi raporunun kapsamı ve kaynağı, bilirkişinin fikrî mahsûlü değildir; bu unsurlar ona hâkim ve taraflar tarafından sağlanır.

5. Bilirkişi raporu, bilirkişinin yarattığı veya keşfettiği orijinal bir malzeme üzerine kurulu değildir. Bilirkişi raporu dava dosyasında bulunan malzeme üzerine kuruludur. Bilirkişi raporunda davacı ve davalının sunduğu deliller, davacı ve davalıların ileri sürdüğü iddia ve savunmalar tartışılır.

6. Bilindiği gibi, HMK’da bilirkişilere ilişkin pek çok husus, hâkimlere ilişkin hükümlere göndermeyle düzenlenmiştir. Örneğin HMK, m.272/1’de “hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır” denmektedir. Nasıl hâkimlerin yazdıkları kararlar üzerinde eser sahipliğinden kaynaklanan münhasır bir hakları yok ise, bilirkişilerin de yazdıkları bilirkişi raporu üzerinde münhasır bir hakları yoktur.

7. Bilirkişi raporları, bir “fikrî eser” olarak kabul edilebilirse, pekâlâ hâkim kararları da bir “fikrî eser” olarak kabul edilebilirler. Hâkimin kararının veya bilirkişi raporunun fikrî eser olarak kabul edilmesi, onlara eserleri üzerinde mutlak bir hak tanımaz. Nasıl FSEK, m.31 uyarınca, hâkimlerin kararları, onlardan izin almaksızın yayınlanabilirse, hâkimin hükmünün dayanağı olan bilirkişi raporu da, bilirkişinin izni olmadan yayınlanabilmelidir. Tabî her iki durumda da, eser sahiplerinin eserleri yayınlanırken isimlerinin belirtilmesini isteme konusunda manevî hakları vardır. Yani mahkeme kararı yayınlanırken kararı veren hâkim adı, bilirkişi raporu yayınlanırken bilirkişi raporunu yazan bilirkişinin ismi eser sahibi olarak zikredilmelidir.

8. Mahkeme kararlarının yayınlanmasında nasıl kamu yararı var ise, aynı kamu yararı bilirkişi raporlarının yayınlanmasında da vardır. Zira bilirkişi raporları mahkeme kararının dayanağıdır. Nasıl mahkeme kararlarını yayınlamaya ve eleştirmeye hakkımız var ise, bu kararların dayanağı olan bilirkişi raporlarını da yayınlamaya ve eleştirmeye hakkımız vardır. Zaten pek çok durumda bilirkişi raporu yayınlanmaz ise, bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve ulaşılan sonuçlar bilinmez ise, bu rapor üzerine kurulu olan mahkeme kararının değerlendirilmesi ve eleştirilmesi de mümkün olmaz. Dolayısıyla mahkeme kararlarını yayınlama ve eleştirme hakkı, bilirkişi raporlarını yayınlama ve eleştirme hakkını da içerir. Aksi takdirde, mahkeme kararının eleştirilmesinin bir anlamı kalmaz. Bilirkişi raporundaki hata orta-

7. HMK, m.273’e göre, “mahkeme, tarafların da görüşünü almak suretiyle bilirkişinin görevlendirilmesine ilişkin kararında, aşağıda belirtilen hususlara yer vermek zorundadır: a) İnceleme konusunun bütün sınırlarıyla ve açıkça belirlenmesi. b) Bilirkişinin cevaplaması gereken sorular....”.

ya çıkarılmadan, mahkeme kararının hatalı olduğu ispatlanamaz. (Bilirkişi raporu hükme esas alınmamış olsa bile aynı şeyler söylenebilir. Çünkü hüküm, bir muhakeme, yani bir süreç sonucunda verilmiştir. Bu süreçte yer alan her unsur, sürecin sonucuna katkıda bulunmuştur).

9. Nihayet belirtelim ki, kamunun bilgi edinme hakkı gibi pek çok hak da bilirkişi raporlarının kamu tarafından bilinmesini gerektirir.

10. Şüphesiz, bilirkişi raporları, başkaları tarafından, para kazanma amacıyla yayınlanamaz. Bilirkişi, eser sahibi olarak, raporu üzerinde münhasır bir hakka sahip olmasa da, bu raporun yayınlanması malî bir yarar sağlıyorsa, bu malî yarar, hâliyle raporun sahibi olan bilirkişiye ait olmalıdır. Hâkimin kararı ile bilirkişinin raporu arasında yayınlanmaları bakımından fark kanımca bundan ibarettir.

11. Bilirkişi raporlarının bilirkişilerin izni dışında yayınlanmasının bilirkişilere vereceği bir zarar yoktur. Her bilirkişi zaten, alenî bir dava dosyasına bilirkişi raporu sunduğunun bilincindedir ve bunu görevlendirme üzerine ve ücret karşılığında yapmaktadır. Bilirkişi, raporunu hazırlarken ve sunarken raporunun sadece hâkim tarafından değil, başka kişiler tarafından okunabileceğini bilir ve öngörür.

12. Sonuç olarak, kanımızca, davanın tarafları ve keza üçüncü kişiler, malî bir yarar sağlama amaçları olmaksızın, mahkeme kararlarını da, bilirkişi raporlarını da tam metin olarak yayınlama hakkına sahiptirler.

* * *

Sonuç olarak yukarıdaki sebeplerle, *Gözler v. Çağlayan* davasındaki bilirkişi raporlarının, bilirkişilerden izin almaksızın tam metin olarak yayınlanabileceğini düşünüyorum. Ancak ben böyle düşünüyor olmama rağmen, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlarak, gereksiz bir risk altına girmek istemedim.

* * *

Ben bilirkişi raporlarını bu kitapta tam metin olarak yayınlamıyorum. Ancak bilirkişi raporlarından, gerektiği yerde, gerektiği kadar, kaynağını da göstererek alıntı yapıyorum.

Bir davayı ve bu davada verilen bir mahkeme kararını eleştirirken, bu amacının haklı kıldığı ölçüde kararın dayanağı olan bilirkişi raporundan alıntı yapılabileceği açıktır. Çünkü, öyle davalar vardır ki, bilirkişi raporu eleştirilmeden, mahkeme kararının eleştirilmesi mümkün de değildir. Bilirkişi raporu üzerine dayalı bir mahkeme kararının neden hatalı olduğunu göstermek için bilirkişi raporunun neden hatalı olduğunu göstermek gerekir. Benim da-

vam da bu nitelikte bir davadır. Bu nedenle ben, bilirkişi raporlarını tam metin olarak yayınlamasam da bilirkişi raporlarından, maksadın haklı göstereceği ölçüde alıntı yaptım. Çünkü aksi takdirde mahkeme kararını eleştirme ve yayınlama hakkımın bir anlamı kalmayacaktı. Örneğin aşağıda örnekleriyle göstereceğim gibi, Hayri Bozgeyik, Celal Işıklar ve Gül Baysan’dan oluşan bilirkişi heyetinin sunduğu bilirkişi raporundaki hataları göstermeden Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının neden hatalı bir karar olduğunu göstermenin bir yolu yoktur.

III. TARAF DİLEKÇELERİ BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Bu davada davalı Ramazan Çağlayan ve vekili, toplamda yüzlerce sayfa uzunluğunda cevap, ikinci cevap dilekçesi, istinaf dilekçesi, bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi ve çeşitli beyan dilekçeleri sundular. Bunları da bu kitapta tam metin olarak yayınlamıyorum.

Taraf dilekçeleri birer “fıkrî eser” olarak kabul edilebilirler. Nihayetinde bir davada sunulan taraf dilekçeleri bir makine tarafından yazılmadığına göre sahiplerinin hususiyeti taşırılar. Bu nedenle Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 7 Haziran 2007 tarihli *Mehmet Gün v. Metin Çalış* kararında dile getirdiği dava dilekçelerinin “FSEK’nın 1/B ve 2/1. maddeleri uyarınca ilim ve edebiyat eseri olarak korunması için gerekli olan şekilde *sahibinin hususiyetini taşıma unsurunu içeren bir dilekçe niteliğinde*” olmadıkları yolundaki görüşü⁸ doğru değildir. Bir dava dilekçesi, bir makine tarafından yazılmaz. Bir dava dilekçesi bunu yazan kişinin zihninin ürünüdür. Fıkrî eser olmak için FSEK’in aradığı “sahibinin hususiyetini taşıma” unsuru, Yargıtayın anladığı şekilde tanımlanırsa, yeryüzünde fıkrî eser kalmaz. Zihin ürünü olan her eser, -dava dilekçeleri de hâliyle böyledir-, kaçınılmaz olarak ürünü olduğu zihnin hususiyetini taşır. Aynı olay hakkında aynı eğitimi almış iki avukattan dava dilekçesi hazırlamalarını isteyiniz, göreceksiniz ki, ortaya içerik ve üslup olarak birbirinden farklı iki dilekçe çıkacaktır.

8. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı Karar: “... [D]avacı tarafından hazırlanan şikâyet dilekçesindeki ve davalılarca da adli mercilere sunulan dilekçelerdeki yazı ve açıklamaların, konusunda araştırma yapan bir avukat tarafından edinilen bilgi birikimi, mesleki tecrübe ve mevzuat incelemesi ile yazılabilecek mutad dilekçe tertip ve ifade tarzının üzerinde kabul edilebilecek şekilde, hukuki görüşlerin ve vakıaların sunulduğu, düzenlenişi, bilgilerin derlenişi ve seçimleri itibarıyla FSEK’nın 1/B ve 2/1. maddeleri uyarınca ilim ve edebiyat eseri olarak korunması için gerekli olan şekilde sahibinin hususiyetini taşıma unsurunu içeren bir dilekçe niteliğinde bulunmamasına...” (Kararın isimsiz hâline <https://karararama.yargitay.gov.tr>’den ulaşılabilmektedir. İsimli hali bana Sayın Mehmet Gün tarafından iletilmiştir. Kendisine teşekkür ederim).

Yayınlanmaları bakımından bilirkişi raporlarına nazaran taraf dilekçelerinin daha fazla bir korumayı hak ettiğini düşünüyorum. Çünkü bunlar mahkemenin görevlendirilmesiyle ücret karşılığında hazırlanmış belgeler değildir. Bilirkişi raporlarının yayınlanmasını meşru gösteren sebeplerin çoğu taraf dilekçeleri için geçerli değildir. Örneğin taraflar, hâkimin görevlendirmesi sonucu ücret karşılığında dilekçelerini hazırlanmış değildirler. Hüküm de taraf dilekçeleri üzerine kurulmaz. Bu nedenle ben davalı Ramazan Çağlayan ve vekilinin bu dosyada sunduğu dilekçeleri yayınlamıyorum. Bunları tam metin olarak yayınlama haklarının kendilerine ait olduğunu düşünüyorum.

Bununla birlikte aynen bilirkişi raporları için söylediğim gibi, taraf dilekçelerinden de, eleştiri amacının meşru gösterdiği ölçüde alıntı yapılabileceği düşünüyorum. Zira pek çok durumda davanın seyrini açıklamak, keza mahkeme kararını anlamak ve eleştirmek için iddiayı ve savunmayı bilmek ve bunun için de taraf dilekçelerinden alıntı yapmak gerekmektedir. Nihayet belirtelim ki, duruşma tutanağına yansımış bir taraf beyanı, duruşma tutanağından olduğu gibi alınıp yayınlanabilir.

IV. DAVA DOSYASINDAKİ KİŞİSEL VERİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Her dava dosyasında olduğu gibi bu dava dosyasında da, 24 Mart 2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu açısından “kişisel veri” olarak görülebilecek bilgiler vardır. Şüphesiz ki, bu Kanun gereklidir ve kişisel verilerimizin hassasiyetle korunması gerekir. Ancak bu Kanun, kişisel veriyi çok geniş bir şekilde tanımlamıştır. Anayasamıza göre istisnalar dışında yargılama süreci alenîdir, bu aleniyet adil yargılama hakkı için gereklidir ve bu hak için bir güvence oluşturur. Kaçınılmaz olarak bir dava dosyasında pek çok kişisel veri bulunur. Dolayısıyla kişisel verilerin korunması ile yargılamanın aleniyeti prensibi arasında pek çok durumda çatışma olabilir.

Ben tartışma konum açısından gerekli olmadıkça, TC kimlik numarası ve adres gibi kişisel veri niteliğindeki bilgileri bu kitapta kullanmadım ve keza kitabın ekinde yayınladığım duruşma tutanağı, ara karar ve nihaî karar gibi belgelerde geçen verileri makasladım.

Bir mahkeme kararının değerlendirilmesi ve eleştirisi amacı gerekli kılıyorsa, maksadın haklı göstereceği nispette kişisel veri olduğu iddia edilebilecek verilerin yayınlanabileceğini düşünüyorum. Özellikle hâkim isimleri, hâkimlerin sicil numaraları, kâtip isimleri, kâtip sicil numaralarının, taraf isimleri, taraf vekillerinin isimlerinin, bilirkişi isimlerinin, bilirkişilerin mes-

leklerine, eğitim bilgilerine, görev yerlerine, emeklilik durumlarına ilişkin bilgilerin, tek başlarına korunması gereken birer kişisel veri olduklarını düşünmüyorum. Bilirkişinin ismi ve hangi davada bilirkişilik yaptığı bilgisi korunması gereken bir kişisel veri değildir. Bunlar bir kamu görevinin ifası dolayısıyla ortaya çıkan ve kamunun bilmeye hakkı olduğu bilgilerdir.

Bilirkişilerin çekilme sebebi olarak genel ve soyut olarak ileri sürdükleri sağlık sebebi de, kanımca hastalık ismi ve tarihi gibi somut veriler belirtilmedikçe kişisel veri değildir. Bununla birlikte ben bu kitapta genel ve soyut olarak ileri sürmelerine rağmen sağlık sebebiyle çekilen bilirkişilere ilişkin bu sebebi belirtmedim. Söz konusu bilirkişilerin dosyada bulunan çekilme talebi dilekçelerini de ek olarak yayınlamadım.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kişisel verilere getirdiği koruma mutlak bir şekilde yorumlanırsa, bu Kanun ile Anayasamızın 141'inci maddesi tarafından öngörülmüş duruşmaların aleniyeti ilkesi ve 36'ncı maddesi tarafından öngörülmüş olan “adil yargılanma hakkı”, 26'ncı maddesi tarafından güvence altına alınmış olan “düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti”, 27'nci maddesi tarafından korunan “bilim ve sanat hürriyeti” arasında çatışma çıkar. Nihayetle “kişisel veriler” mutlak bir şekilde korunursa, kamunun bilgi edinme, gerçeği öğrenme hakkı ortadan kaldırılmış olur. Kişisel veri adı üstünde “kişisel”dir; o kişinin özel alanında bulunan bir veridir. Bir kişinin kamu görevinin ifası dolayısıyla kullandığı ve sahip olduğu veriler, kişisel veri olarak kabul edilmemelidir.

Zaten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 28'inci maddesinin birinci fıkrasının c bendine göre “c) kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya *bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi*” hâllerinde söz konusu Kanunun hükümleri uygulanmaz. Yine aynı maddenin ikinci fıkrasının b bendine göre “*ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi*” durumunda da söz konusu Kanunun hükümleri uygulanmaz.

V. DAVA DOSYASINDAKİ İDARÎ SORUŞTURMALARA İLİŞKİN BİLGİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Gözler v. Çağlayan dosyasında idarî soruşturmalara ilişkin bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler yayınlabilir mi?

Öncelikle belirtelim ki, hukukumuzda sıkça “idarî soruşturmaların gizliliği” diye bir prensipten bahsedilir. Türk Ceza Kanununun 258'inci maddesi dışında bu prensibin, kapsamı, muhatabı ve yaptırımı belli değildir. Bir pro-

fesör hakkında etik ihlâl iddiasıyla bir disiplin soruşturması açılmış ise bu soruşturma sonucunda verilen idarî karar niye gizli kalsın? Bir yüksek hâkimin doktora diploması, bu diplomayı veren üniversite tarafından intihal sebebi ile iptal edilmiş ise bu iptal kararı niye gizli kalsın? Bunların bilinmesinde şüphesiz ki kamu yararı vardır.

Gözler v. Çağlayan davasında, davalı Ramazan Çağlayan, kendisi hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü ve YÖK tarafından açılan idarî soruşturmalarda verilen kararları ve bu soruşturmalarda alınan bilirkişi raporlarını 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sundu. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi de idarî soruşturmalarda alınmış bu karar ve raporlara dayanarak, 27 Aralık 2017 tarihli tensip kararıyla davanın esastan incelenmesine ve incelemenin duruşmalı yapılmasına karar verdi ve keza aynı Mahkeme 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında da bu idarî karar ve raporları zikretti (Bu konuda aşağıda EK-95'e [s.480-481'e] bakılabilir).

İdarî soruşturmalar gizli ise, bu soruşturmalarda alınan kararları ve bilirkişi raporlarını alenî bir davada dosyaya sunarak idarî soruşturmaların gizliliği ilkesini ihlâl eden kişi sayın Ramazan Çağlayan'dır. Benim bu kitapta burada eleştirdiğim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının dayanaklarından birisi, Ramazan Çağlayan tarafından mahkeme sunulan bu idarî karar ve idarî soruşturma raporlarıdır. Dolayısıyla benim Mahkemenin gerekçeli kararını eleştirebilmem için, kararın dayanakları olan idarî karar ve raporları da eleştirmem gerekir. Benim Mahkemenin gerekçeli kararında zikredilen idarî karar ve raporları ve keza idarî soruşturmalarda görev alan bilirkişilerin isimlerini, benim bu kararı eleştirirken zikretmen, idarî soruşturmaların gizliliği prensibine aykırılık oluşturmaz. Bu idarî karar ve soruşturmaları ve keza soruşturmalarda görev alan bilirkişilerin isimlerini alenî hâle getiren kişi ben değilim; bunları alenî hale getiren davalı Ramazan Çağlayan ve bunları gerekçeli kararlarında zikreden Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi⁹ ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesidir¹⁰.

Gerekçeli kararda, bu gerekçeli kararı dayanakları arasında zikredilen bütün idarî karar, soruşturma ve idarî soruşturmalarda alınmış olunan bilirkişi raporlarının, gerekçeli kararın açıklanması ve eleştirilmesi maksadının haklı göstereceği nispette belirtilebileceğini ve eleştirilebileceğini düşünüyorum.

9. Bkz. EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Kararı (Aşağıda s.482-483'e bakınız).

10. Bkz.: EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı (Aşağıda s.556'ya bakınız).

VI. DAVA DOSYASINDAKİ CEZA SORUŞTURMALARINA İLİŞKİN BİLGİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Bu dava dosyasında bir ceza soruşturmasına ilişkin bazı bilgiler de bulunmaktadır. Bu bilgiler yayınlanabilir mi?

Bilindiği gibi Türk Ceza Kanununun “gizliliğin ihlâli” başlıklı 285’inci ceza soruşturmasının gizliliğini ihlâl edenleri cezalandırmaktadır. Ceza soruşturmasının gizliliği prensibi, masumiyet ilkesinin bir uzantısıdır. İddia-name düzenleninceye veya takipsizlik kararı verilinceye kadar hakkında soruşturma yürütülen kişinin isminin gizli kalmasında yarar vardır.

Ramazan Çağlayan’ın 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sunduğu belgelerden biri de Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü’nün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararıdır. Bu karar, bir disiplin soruşturmasında değil, 2547 sayılı Kanunun 53/c maddesi kapsamında, yani bir *ceza soruşturmasında* alınmış bir karardır. Dolayısıyla bu kararın Türk Ceza Kanununun “gizliliğin ihlâli” başlıklı 285’inci maddesi kapsamında olduğu düşünülebilirdi. Ancak bu karar, Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıyla onanarak kesinleştiğine göre artık ortada devam eden bir soruşturma kalmamıştır.

Bir ihtimal, bu men-i muhakeme kararının gizliliğinin korunması gereken bir karar olduğu düşünülse bile, bu kararın gizliliğini ihlâl eden kişi ben değilim. Bu gizliliği ihlâl eden kişi, bu kararı 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sunan Ramazan Çağlayan’dır. Keza bu karara, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında da atıf yapılmaktadır. Ben Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararını eleştirme hakkına sahip olduğuma göre, bu kararın dayanakları arasında yer alan Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü’nün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararını zikretme ve onu eleştirme hakkına da sahibim.

Yukarıdaki Üç Soru Hakkında Yargılamamın Alenîliği Prensibi Açısından Bir Değerlendirme.- Anayasamızın 141’inci maddesine göre, genel ahlâk ve küçüklerin korunması istisnaları dışında, “*mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır*”. Dolayısıyla duruşmada telaffuz edilen bir bilgi, bu bilgi, kişisel veri teşkil etse veya bu bilgi idarî veya ceza soruşturmasına ilişkin bir bilgi olsa bile, duruşmada bulunan herkes tarafından duyulup öğrenilebilir. Keza duruşmayı izleyen bir gazeteci tarafından haber olarak yayınlanabilir.

Bu nitelikteki bir bilginin duruşmada söylenmesiyle, duruşmada açıklanan bu bilginin bir kitapta yayınlanması arasında prensip olarak bir fark yok-

tur. Belki duruşmanın izleyicisinin olmadığı veya çok az sayıda kişi tarafından izlendiği, kitabın ise çok kişi tarafından okunacağı söylenebilir. Ancak bu niceliksel bir farktır. Belki bunun tersi bile olabilir. Duruşma pekâlâ çok kişi tarafından izlenebilir. Duruşmada söylenenler haber olarak gazetelerde yayınlanabilir. Nurullah Kunter’in belirttiği gibi, “açıklık isteyenin görmesi ve duyması kadar, gördüklerini, duyduklarını başkalarına yayabilmesini de gerektirir. Açık duruşmada olan bitenin neşri, bu itibarla serbest olmalıdır. Nitekim Anayasa, ‘basın hürdür’ derken (Any. 28) bunu ifade etmiştir”¹¹.

Dolayısıyla duruşmada geçen kişisel verilerin kitapta yayınlanmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununu ihlâl ettiği, idarî soruşturmalara ilişkin bilgilerin kitapta yayınlanmasının “idarî soruşturmaların gizliliği prensibini” çiğnediği, ceza soruşturmalarına ilişkin bilgilerin yayınlanmasının Türk Ceza Kanununun 285’inci maddesinde öngörülen suç oluşturduğunu iddia etmek mümkün ise, bu Kanunların öncelikle duruşmada çiğnendiğini ve TCK, m.258’deki suçun öncelikle duruşmada işlendiğini kabul etmek gerekir. Yargılamanın alenîliği temel bir prensiptir. Tereddütlü durumlarda, genel ahlâk ve küçüklerin korunması gibi istisnalar dışında, bu prensibi bütün hüküm ve sonuçlarıyla uygulamak gerekir.

Hâliyle aynı şeyler, mahkemelerin gerekçeli kararlarında geçen kişisel veriler, idarî veya ceza soruşturmalarına ilişkin bilgiler için de evleviyetle geçerlidir.

VII. HAKLAR ÇATIŞMASI ÜZERİNE BİR NOT

Burada şu hususu da belirtmek isterim: Mahkeme kararlarının, bilirkişi raporlarının, taraf dilekçelerinin, dava dosyasında bulunan kişisel verilerin veya idarî kararların yayınlanması veya bunlardan alıntı yapılması konusu tartışılırken, meseleye sadece Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre eser sahibinin hakları açısından veya sadece Hukuk Muhakemeleri Kanununun hükümleri açısından veya sadece Ceza Muhakemesi Kanunu açısından veya sadece Türk Borçlar Kanununun haksız fiil hükümleri açısından veya Türk Medenî Kanununun kişiliğin korunması hakkındaki hükümleri açısından veya sadece Türk Ceza Kanununun hükümleri açısından veya sadece Kişisel Verilerin Korunması Kanunu açısından bakmamak gerekir.

Dava dosyasında belli bir belgenin yayınlanması söz konusu olduğunda, yukarıda sayılan kanun hükümleri ile Anayasamızın 141’inci maddesinde öngörülen yargılamanın alenîliği ilkesi, Anayasamızın 36’ncı maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı ve hak arama hürriyeti, Anayasamızın

11. Nurullah Kunter, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Kazancı, 8. Baskı, 1986, s.456.

26'ncı maddesinde güvence altına alınan ifade hürriyeti, 27'nci maddesinde korunan bilim hürriyeti arasında çatışma ortaya çıkar.

Hiç şüphesiz ki, Anayasamızın 26'ncı maddesinde öngörülen düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti, mahkeme kararları hakkındaki düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetini de içerir. Hiç şüphesiz ki, Anayasamızın 27'nci maddesinde öngörülen bilim hürriyeti, mahkeme kararlarını inceleme hürriyetini de içerir. Aynı şey mahkeme kararlarını dayanakları olan bilirkişi raporları için de söylenebilir. Bilirkişi raporu tam metin olarak veya kısmen bilinmeden nasıl tartışılabilecektir? Bilirkişi raporu tartışılmadan onun üzerine kurulu olan mahkeme kararı nasıl eleştirilebilecektir? Bu nedenle, bu konuları tartışırken tek bir kanun hükmünden hareket ederek sonuca ulaşmak çoğunlukla yanlış olacaktır.

Nihaî tahlilde, kamunun mahkeme kararları ve bu kararların dayanakları konusunda bilgi edinme hakkı vardır. Böyle bir hak olmaksızın, kamunun yargı üzerinde denetimi olmaz. Yargı kararlarının kamuoyu önünde tartışılması demokrasinin bir gereğidir. ■

SUNUŞ

Sayın Ramazan Çağlayan'ın yazdığı ve Seçkin Yayınevinin Ankara'da 2011 yılında yayınladığı *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003, 2 cilt) isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla kitabın yazarı Ramazan Çağlayan ve yayıncısı Seçkin Yayınevine karşı 14 Mart 2012 tarihinde tazminat, tecavüzün tespiti ve ref'i davası açtım. Bu davayı dosya numarasıyla değil, medenî dünyada olduğu gibi, davacının ve davalının adıyla isimlendirmek gerekir. Bu kitapta bu dava “*Gözler v. Çağlayan davası*” olarak isimlendirilmiştir.

Davanın ilk derece safhası Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin önünde görüldü ve dava bu safhada anılan Mahkemenin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararıyla lehine sonuçlandı.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararına karşı davalı Ramazan Çağlayan tarafından istinaf başvurusu yapıldı. İstinaf safhasında dava Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin huzurunda görüldü ve bu safhada dava adı geçen Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla aleyhime sonuçlandı.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin aleyhimize olan bu kararına karşı temyiz başvurusunda bulundum. Temyiz incelemesi Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından yapıldı. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını onadı ve böylece *Gözler v. Çağlayan davası*, benim aleyhime, Ramazan Çağlayan'ın ise lehine kesin hükümle sonuçlanmış oldu.

Aşağıda *Gözler v. Çağlayan davasının* önce ilk derece, sonra istinaf ve daha sonra da temyiz safhalarını inceleyeceğim. En sonra da bir sonuç bölümünde genel bir değerlendirme yapıp bazı eleştiriler yönelteceğim. Kitabın sonunda dava dilekçesi, cevaba cevap dilekçesi, bilirkişi raporlarına itiraz dilekçesi, bilirkişi ret dilekçesi gibi dilekçelerimi ve duruşma tutanakla-

rını, ara kararları ve gerekçeli kararlarını ek olarak yayınlıyacağım. Ek kısmı dava dosyasının önemli bir kısmını içermektedir ve toplam 100 adet ek vardır ve bu kısım 394 sayfa uzunluğundadır (s.167-561).

Buna göre bu kitabın plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

Bölüm 1.- Davanın İlk Derece Safhası: Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2012/49) (14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

Bölüm 2.- Davanın İstinaf Safhası: Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2017/1161) (6 Ekim 2017-18 Eylül 2019)

Bölüm 3.- Davanın Temyiz Safhası: Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2019/4047) (18 Eylül 2019-2 Mart 2020)

Sonuç: Genel Değerlendirme ve Eleştiriler

Ekler: Dava Evrakı (Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanaqları, Ara Kararlar ve Gerekçeli Kararlar)

Bölüm 1

İLK DERECE SAFHASI

Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi
Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi

(E.2012/49 Sayılı Dosya)
(14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

Ramazan Çağlayan'a karşı 14 Mart 2012 tarihinde açtığım davanın ilk derece yargılaması Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda yapıldı.

Önce davanın konusu, tarafları ve davanın hâkimi hakkında bilgi vereyim.

Davanın Konusu.- Dava, sayın Ramazan Çağlayan'ın yazdığı ve 2011 yılında Seçkin Yayınevinin yayınladığı *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003, 2 cilt) isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla açılmış tazminat, tecavüzün tespiti ve ref'i davasıdır.

Davanın Tarafları.- Davanın davacısı benim. Davalılar ise söz konusu kitabın yazarı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ve yayıncısı Seçkin Yayınevidir.

Tarafların Temsilcileri.- Ben, Avukat Fahrettin Kayhan tarafından temsil edildim. Davalılar Ramazan Çağlayan ve Seçkin Yayınevi ise Avukat Mehmet Kaan Koçali tarafından temsil edildi. Vekillerimizin sundukları dilekçelere ek olarak gerek ben davacı asıl sıfatıyla, gerekse sayın Ramazan Çağlayan davalı asıl sıfatıyla, mahkemeye çeşitli dilekçeler sunduk. Yani bu dava, sıradan bir hukuk davasından farklı olarak, yer yer davacı ve davalının da dilekçe sunarak doğrudan doğruya katıldıkları bir davadır.

Davanın Hâkimi.- Davanın hâkimi sayın Fethi Merdivan'dır. Aşağıda görüldüğü gibi talimat kısmı hariç, davanın başından sonuna kadar bütün tahkikatı Fethi Merdivan tarafından yürütülmüştür. Bütün duruşmalar Fethi Merdivan tarafından yönetilmiştir. Keza davanın ilk derece aşamasındaki bütün ara kararları ve nihaî kararı hâkim sayın Fethi Merdivan tarafından verilmiştir.

Aşağıda göreceğimiz gibi davada İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmıştır. Talimat dosyasına bakan hâkim ise İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi hâkimi sayın Hazal Zengingül'dür.

* * *

Burada bu davanın önce ilk derece mahkemesi huzurunda geçirdiği aşamaları adım adım açıklayacağım (I), daha sonra da davanın bu aşamadaki seyri ve sonucu hakkında genel bir değerlendirme ve eleştiri yapacağım (II). Hemen belirteyim ki, pek çok değerlendirme ve eleştirim davanın seyrine ilişkin açıklamalarım bittikten sonra değil, seyrine ilişkin açıklamadan hemen sonra, sıcağı sıcağına vereceğim. Yani davanın seyrinde belirli bir adımda yapılan spesifik hatalara ilişkin değerlendirme ve eleştiriler hemen o adıma ilişkin yapılan açıklamadan sonra verilecektir.

I. DAVANIN SEYRİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIM

Bu kitapta davanın seyrine ilişkin açıklamalar kronolojik sırayla adım adım yapılmıştır. Her bir adımda sunulan bir dilekçeye, yapılan bir duruşmaya, verilen bir karara ilişkin bilgi vardır. Aşağıda her adımın başladığı paragrafın önüne **1., 2., 3., ...** şeklinde numara konulmuştur. Yani aşağıda koyu karakterlerle gösterilen her numara, davanın seyrindeki bir adımı gösterir. Her adımla ilgili olarak, varsa dilekçe, duruşma tutanağı, ara karar gibi belgelerin tarih ve isimleri “EK-XX” şeklinde bir numara vererek paragraf sonunda parantez içinde belirtilmiştir. Bu eklere bu kitabın sonunda bulunan “EKLER” kısmından ulaşılabilir.

Davanın ilk derece mahkemesi önündeki seyri **üç kısma** ayrılarak incelenebilir: Çünkü Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada İstanbul Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına karar verdi ve dosyayı adı geçen Mahkemeye gönderdi. Dosya bir yıl dokuz ay sonra, İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından 8 Şubat 2016 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl, yani gereği yerine getirilemeyerek iade edildi. Daha sonra davanın ilk derece yargılamasına tekrar, asıl mahkeme olan Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda devam edildi. Buna göre davanın ilk derece yargılaması üç döneme ayrılarak incelenebilir:

- A. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)
- B. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) (2014/18 Talimat) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)
- C. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)

Şimdi bu dönemlere göre davanın seyrini adım adım görelim.

A. ANKARA 2. FİKRÎ VE SİNAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ
ÖNÜNDE TALİMAT ÖNCESİ DÖNEM (14 MART 2012-21
MAYIS 2014)

1. Dava, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinde vekilim Fahrettin Kayhan aracılığıyla 14 Mart 2012 tarihinde açılmıştır (bkz. **EK-1**: Dava Dilekçesi).

Açıklama.- Bu davayı, FSEK, m.66/son uyarınca kendi ikametgahımın bulunduğu yer mahkemesi olarak Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açabilirdim. Ancak Bursa’da Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi yoktur. Dava konusu kitabın yayınlandığı yer olan Ankara’da ise ihtisas mahkemesi olarak Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi vardır. Uzman ellerde ve daha kısa sürede karara bağlanacağı düşüncesiyle davamı Ankara Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinde açtım. Daha sonra bu düşüncemin pek de doğru olmadığını görerek gerek Ramazan Çağlayan’ın diğer bir kitabına, gerekse başka yazarların kitaplarına karşı olan davalarımı Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtım.

2. Dava dilekçesine ek olarak davalı Ramazan Çağlayan’ın kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntıları göstermek amacıyla “*EK-3: Ramazan Çağlayan’ın Kemal Gözler’den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*” başlıklı 251 sayfa uzunluğunda ve 276 adet somut usûlsüz alıntı örneği içeren bir belge hazırladım. Bu belgede, önce Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* (Ankara, Seçkin, 2011) isimli kitabından alınmış paragraflar, sonra bu paragrafların kaynağı olan benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003) isimli kitabımdan alınmış paragraflar kutu içinde verilmiş ve sonra da bu iki kutu arasında karşılaştırma yapılarak Ramazan Çağlayan’ın paragraflarının benim paragraflarımdan alınma olduğu ispat edilmeye çalışılmıştır.

Bu belge, spiral ciltli olarak dava dilekçesinin eki olarak vekilim tarafından Mahkemeye sunuldu. *Bilirkişi incelemeleri hep “EK-3” isimli bu belgede benim verdiğim 276 adet usûlsüz alıntı örneği üzerinden yapıldı.* Gerek ilk derece, gerek istinaf derecesi safhasında alınan bilirkişi raporlarında, gerekse ilk derece mahkemesinin, gerekse istinaf mahkemesinin gerekçeli kararında “ÖRNEK X” şeklinde zikredilen örnekler hep bu “EK-3” nolu belgede o numarayla isimlendirilen örneklerdir. Dolayısıyla bu “EK-3” nolu belge, bu davanın temel belgelerinden biridir. Aşağıdaki bölümlerde ve keza eklerde “ÖRNEK X” diye bir ibare görürseniz, biliniz ki bu örnek, bu “EK-3”teki bu numaralı örnektir.

Açıklama.- Dava dilekçemize ekli olan 251 sayfa uzunluğunda “*EK-3: Ramazan Çağlayan’ın Kemal Gözler’den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*” başlıklı bu belgenin bu kitaba eklenmesi, bu kitapta eleştirilen bilirkişi raporlarını ve mahkeme kararların değerlendirmek açısından yararlı olurdu. Zira gerek bilirkişi raporlarında ve gerekse mahkeme kararlarında hep bu belgedeki ör-

nekler, bu belgeye göndermeyle tartışılmaktadır. Gerek bilirkişi raporlarını, gerek mahkeme kararlarını anlamak için bu EK-3'ün bilinmesinde şüphesiz yarar vardır. Ancak buna rağmen EK-3'ü bu kitaba eklemedim. Sebebi yukarıda “Önsöz” başlıklı bölümün “IV” numaralı başlığı altında açıklanmıştır (bkz. yukarıda s.5-6).

3. Davalı Ramazan Çağlayan'ın vekili Avukat M. Kaan Koçali, 11 Mayıs 2012 tarihinde, dava dilekçemize karşı 11 sayfa uzunluğunda bir “cevap dilekçesi” sundu. Davalı Ramazan Çağlayan da, bu dilekçenin ekinde, benim 276 adet usûlsüz alıntı iddiamaya cevap veren 75 sayfa uzunluğunda bir belge sundu.

Açıklama.- Davalı vekili M. Kaan Koçali'nin cevap dilekçesi ile bu dilekçenin ekindeki sayın Ramazan Çağlayan tarafından hazırlanmış 75 sayfa uzunluğundaki belgeyi de, bunların birer fikrî eser olduğu ve bunları yayınlama hakkının sahiplerine ait olduğu düşüncesiyle burada yayınlamıyorum. Bu konuda daha fazla bilgi için yukarıda “Ön Sorunlar” başlıklı bölümün “III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayımlanabilir mi?” şeklindeki başlığına bakınız (*supra*, s.26-27). Haliyle bu dilekçelerin sahibi M. Kaan Koçali ve Ramazan Çağlayan, istedikleri zaman bu davada verdikleri cevap dilekçelerini ve eklerini ve keza diğer dilekçeleri yayımlayabilir.

4. Karşı tarafın 11 Mayıs 2012 tarihli cevap dilekçesine karşı vekilim sayın Fahrettin Kayhan 7 Haziran 2012 tarihli “cevaba cevap dilekçesi”ni sundu (EK-2: Vekilimin 7 Haziran 2012 Tarihli Cevaba Cevap Dilekçesi).

5. Vekilimin bu dilekçesine ek olarak davacı asıl sıfatıyla ben de “EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar” başlıklı 316 sayfa uzunluğunda spiral ciltli bir belge hazırladım. Bu belgeyi vekilimin 7 Mayıs 2012 tarihli “cevaba cevap dilekçesi”nin ekinde sunmayı plânlamıştım. Ancak 316 sayfa uzunluğunda olan belgeyi cevaba cevap süresi içinde yetiştiremedim. Bu belge, vekilim Fahrettin Kayhan'ın 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçesinin ekinde mahkemeye sunuldu (EK-3: Vekilimin 4 Ekim 2012 Tarihli Beyan Dilekçesi).

316 sayfa uzunluğunda “EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar” başlıklı bu belgede 276 adet örneğe ilişkin olarak sayın Ramazan Çağlayan'ın cevaplarına tek tek cevaplar verdim ve özellikle Ramazan Çağlayan'ın kitabının 2012'de basılan ikinci baskısında benim iddia ettiğim usûlsüz alıntı örneklerinin ne şekle büründüğünü tek tek gösterdim. Bu belgeyi de bu kitapta yayınlamıyorum. Sebebi yukarıda “Önsöz” başlıklı bölümün “IV” nolu başlığı altında açıklanmıştır (bkz. yukarıda s.5-6) .

Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı Hakkında Bir Not.- Ramazan Çağlayan, dava konusu kitabın ikinci baskısını 2012 yılında yayınladı (Ramazan Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, İkinci Bas-

kı, 2012). Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısında pek çok değişiklik yaptı. Şöyle: Bir kere Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki usulsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim bazı alıntı örneklerini ikinci baskıdan çıkardı. İkinci olarak Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki kaynağını göstermediği bazı alıntı örneklerinin kaynağını ikinci baskıda gösterdi. Üçüncü olarak Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki bazı plânlarını ikinci baskıda kısmen değiştirdi. Nihayet Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısına, bu dava için tam bir ikrar niteliğinde olan bir “Önsöz” kaleme aldı¹.

Ramazan Çağlayan’ın kitabının ikinci baskısında yaptığı bu değişiklikler, benim dava konusu olan birinci baskıya ilişkin iddiamda haklı olduğumu, bu iddiamın Ramazan Çağlayan tarafından da kabul edildiğini göstermektedir. Zira, Ramazan Çağlayan benim söz konusu iddialarımda haklı olduğumu düşünmüyor olsaydı, ikinci baskıda söz konusu değişiklikleri yapmazdı.

4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz “EK-1: Ramazan Çağlayan’ın Cevaplarına Cevaplar” başlıklı bu belgenin 19 ilâ 30’uncu sayfaları arasında Ramazan Çağlayan’ın kitabının ikinci baskısında yaptığı değişiklikleri genel olarak açıkladık ve keza izleyen sayfalarda da her bir örneğe ilişkin olarak, o örneğin kitabın ikinci baskısında ne hâle büründüğünü gösterdik. EK-1 nolu belgede Ramazan Çağlayan’ın kitabının ikinci baskısına ilişkin verdiğimiz bilgiler ve gösterdiğimiz örnekler bu dava için çok güçlü, adeta “ikrar” niteliğinde kanıtlardı. Ne var ki, kitabın ikinci baskısına ilişkin sunduğumuz bu kanıtlar, bu davada, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi tarafından, keza bu mahkemelerin başvurduğu bilirkişiler tarafından dikkate alınmadı, tartışılmadı. Bu hususu temyiz dilekçemizde temyiz sebebi olarak ileri sürmemize rağmen bu husus, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından da dikkate alınmadı.

6. Davalı vekili, vekilim cevaba cevap dilekçesine karşı 18 Temmuz 2012 tarihinde üç sayfa uzunluğunda “İkinci Cevap Dilekçesi”ni sundu. Bu dilekçenin ekinde sayın Ramazan Çağlayan tarafından hazırlanmış 19 sayfa uzunluğunda, cevaba cevap dilekçesine cevap niteliğinde başlıksız bir belge bulunmaktadır.

7. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 18 Temmuz 2012 günü, dava, cevap, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçelerinin sunulduğunu ve dava şartlarının gerçekleşmiş olduğunu tespit edip, ön inceleme duruşmasının 1 Kasım 2012 günü yapılmasına karar verdi (EK-4: 18 Temmuz 2012 tarihli Ön İnceleme ve Ön İnceleme İçin Duruşma Günü Belirleme Tutanağı).

1. Ek Bilgi: Ramazan Çağlayan kitabının üçüncü baskısında, ikinci baskısında yaptığı bu olumlu değişiklikleri bütünüyle çıkardı ve ikinci baskıda bana yaptığı atıfları üçüncü baskıdan bütünüyle sildi.

8. Mahkeme, ön inceleme duruşması olarak ilk duruşmasını, 1 Kasım 2012 tarihinde yaptı ve “uyuşmazlık konusunun davalı Ramazan Çağlayan’ın yazarı, davalı şirketin yayıncısı olduğu 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli eserde davacının 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli eserinden iddia konusu 276 adet alıntının yanlış, yanıltıcı, eksik kaynak göstermek ve hiç kaynak göstermeksizin alıntı yapıp yapılmadığı noktasında toplandığı” tutanak altına aldı ve izleyen duruşmanın 28 Kasım 2012 günü yapılmasına karar verdi (EK-5: 1 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı).

9. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 2’nci duruşmasını 28 Kasım 2012 tarihinde yaptı. Bu duruşmada,

“ tarafların anlaşamaması nedeniyle dosyanın *resen seçilecek 3 kişilik bilirkişi heyetine* tevdi ile; davacının 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli mahsulünün eser olup olmadığı..., davalının 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli mahsulünün eser olup olmadığı, iddia konusu 276 başlık altındaki davacı iddialarının davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, her bir iddia ile ilgili karşılaştırmalı ve iddia ve savunmalarda geçen başka kaynaklara yönelik atıflarda gözetilerek bunun usulsüz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, usulsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevî haklarının ihlal edilmiş olabileceği, bundan dolayı davacının talep edebileceği telif tazminatının ne olabileceği, hususunda (bilirkişi) mütalaası alınmasına”

karar verdi (EK-6: 28 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 1: Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinin Bilirkişi Olarak Seçilmesi Hukuka Aykırıdır.- 12 Ocak 2011 tarih ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 266’ncı maddesine göre,

“Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz”².

Dikkat edileceği gibi Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, davacının ve davalının kitaplarının “*eser olup olmadığı*”, 276 adet alıntı örneğinin “*usulsüz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği*”, “*usulsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevî haklarının ihlal edilmiş olabileceği*” hususlarında mütalaası alınmasına karar vermiştir. Bilirkişi mütalaası istenen konular, HMK, m.266’ya göre bilirkişi incelemesi yaptırılmayacak konulardır. Bir kitabın, “fikrî eser” olup olmadığı, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B’ye göre, alıntı örneklerinin “usulsüz iktibas veya intihal” olup olmadığı sorunu alıntının FSEK, m.35’teki şartlara uygun olup

2. İkinci cümle, 3 Kasım 2016 tarih ve 6754 sayılı Kanunla “ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz” şeklinde değiştirilmiştir.

olmadığının tespitiyle, “usûlsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olabileceği” sorunu ise FSEK, m.13-25, 66-70’teki hükümlere göre tespit edilir. Hâliyle bu tespiti yapacak olan da hâkimin kendisidir. HMK, m.266/1, bu gibi konularda hâkimin bilirkişiye gitmesini açıkça yasaklamaktadır. Bu konular, “çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren” konulardan değildir. Bu konular, “hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konular”dır.

Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi hâkimi, dava konusu kitabın “fikrî eser” olup olmadığına, alıntı örneklerinin usûlsüz alıntı olup olmadığına, usûlsüz alıntı ise davanın hangi haklarının ihlâl edildiğine kendisinin karar vermesi gerekir. Bu iş saf hukukî bir iştir. Hâkim bu işi bilirkişilere devredemez.

Ayrıca belirtiyim ki, benim davamda, bu konularda bilirkişiye başvuran hâkim, bir fikrî ve sinaî haklar hukuk mahkemesi, yani bir ihtisas mahkemesi hâkimidir. “Fikrî eser nedir”, “usûlsüz iktibas nedir”, “usûlsüz iktibas hâlinde ihlâl edilen haklar nelerdir” soruları için Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi bilirkişiden yardım alacak ise, ne diye böyle bir uzmanlık mahkemesi kurulmuştur?

Bu açıdan özellikle belirtmek isterim ki, fikrî ve sinaî haklar hukuk mahkemelerinin fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı öğretim üyelerini hiçbir zaman bilirkişi olarak seçmemesi gerekir. HMK, m.266 buna engeldir.

Benim davamda zannımca sadece şu iki konuda teknik bilgiye ihtiyaç vardı ve *sadece şu iki konuda bilirkişi görevlendirilebilirdi*: (1) Bazı alıntı örneklerine ilişkin davalı, söz konusu cümleleri benim kitabımdan almadığı ve bunları kendisinin orijinal Fransızca kitaplardan çevirdiği yolunda savunma yaptı. Bu savunmanın doğruluğunu anlamak için Fransızca bilgisi gerekliydi. Bunun için Mahkemenin bu tür örnekleri tek tek belirterek Fransız dili uzmanı bir öğretim üyesini veya doktorasını Fransa’da yapmış bir idare hukuku öğretim üyesini bilirkişi olarak seçmesi uygun olurdu. (2) Diğer yandan, davalı, bazı alıntı örneklerine ilişkin olarak, bunların idare hukukunda atıf gerektirmeyen “umumî bilgi” niteliğinde olduğu yolunda savunma yapmıştı. Bunlar için mahkemenin örnekleri tek tek belirterek idare hukuku öğretim üyesi bilirkişi seçmesi ve bu öğretim üyesine söz konusu bilgilerin idare hukukunda “genel bilgi” olarak görülüp görülemeyeceğini sorması uygun olurdu. Somut olayda mahkeme iki adet idare hukuku öğretim üyesine bu spesifik görevi değil, yukarıda belirttiğimiz genel görevi vermiştir.

Biz, bilirkişi seçimi sürecinde, bu açıdan bilirkişi seçimine itirazda bulunmadık. Böyle bir itirazda bulunmamış olmamız, mahkemeyi bilirkişi seçimi konusunda eleştirme hakkımızı hâliyle ortadan kaldırmaz. HMK, m.266 emredici bir hükümdür ve hâkim tarafından re'sen uygulanmalıdır.

Aynı eleştiriler bu davanın istinaf aşamasında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi tarafından seçilen üç kişilik bilirkişi heyetinin bir üyesinin idare hukuku uzmanı, diğer üyesinin fikir ve sanat eserleri uzmanı olmasına da yöneltilebilir.

Bilirkişi sorununa ilişkin, benim davamdan bağımsız olarak belirtmek isterim ki, Türkiye’de bilirkişi uygulamasında, sadece medeni usûl hukuku bakımından değil, anayasa hukuku bakımından da çok ciddi sorunlar vardır. Çözümü için teknik bilgi değil, hukukî bilgi gereken konularda bilirkişiye gidilmesi, yargılama yetkisinin bilirkişilere devredilmesi anlamına gelir. Yargı yetkisi bir egemenlik yetkisidir. Egemenlik yetkisi devredilemez. Anayasamızın 6’ncı maddesine göre “egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır”. Anayasamızın 9’uncu maddesine göre ise “yargı yetkisi”, bilirkişiler tarafından değil, “Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır”. Eğer hukukî konularda bilirkişiye görev verilirse, bir egemenlik yetkisi olan yargı yetkisi bilirkişilere devredilmiş olur; bilirkişiler bir nevi “alt-hâkimler” hâline gelir³. Türkiye’de maalesef bir egemenlik yetkisi olan yargı yetkisinin uygulamada kullanılmasının büyük ölçüde bilirkişilere devredildiği ve bilirkişilerin imtiyazlı bir korumadan yararlanan bir zümre hâline geldiği yolunda yaygın ve çok ciddi eleştiriler vardır⁴. Bu husus, “egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz” diyen Anayasamızın 6’ncı maddesinin üçüncü fıkrasına açıkça aykırıdır.

İlave edeyim ki, yargı yetkisinin bilirkişiler devri sorunu, kanunlarımızdan değil, uygulamadan, daha açıkçası, bizzat hâkimlerimizin tutumundan kaynaklanmaktadır. Kanun koyucu,

Bilirkişilerin görevine ilişkin kanun koyucu ne derse desin, hâkimler bu konuda kendi bildiklerini okumaktadırlar. Kanun koyucu, HMK, m.266’da “hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz” diyerek hukuk bilgisiyle çözümlenmesi gereken konularda bilirkişi başvurulması açıkça yasaklamıştır. Kanun koyucu daha ne yapsın? Bu açıdan Alf Ross, “hâkimlerin kanun koyucuya itaat”inden bahsetmektedir⁵. Ross’a göre hukuk, hâkimlerin “ku-

3. Bu konuda bkz.: Fahrettin Kayhan, “Bilirkişiye Doğrudan Soru Yönelmek Mümkün mü?”, <https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkişiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-mu-h437748.html>, 10 Ağustos 2020. Yazar, bu sorunu ifade etmek için “taşeron hâkimlik” terimini kullanıyor.

4. Mehmet Gün, Merve Kurdaç ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı*, İstanbul, Gün+, 2015, s.1-63.

5. Alf Ross, *On Law and Justice*, London, Steven & Sons, 1958, s.36-38 in Christophe Grzegorzczak, Françoise Michaut ve Michel Troper (der.-), *Le positivisme juridique*, Brüksel ve Paris, E.Story-Scientia ve L.G.D.J., 1992, s.325.

rallar ile bağlı olma duygusuna” sahip olduğunu varsayar. Bu böyle olmazsa, kanun koyucu tarafından konulan normlar geçerli olamaz. Bana öyle geliyor ki, Türkiye’deki uygulamada HMK, m.266’daki normun geçerliliği açısından ciddi problemler vardır.

10. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla,

“Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonu ve diğer Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları listesinde bilgisi-ne başvurulacak nitelikte uzmanlığı bulunan bilirkişi olmadığından, yargılama konusu uyuşmazlığın niteliği gözetilerek aşağıda isim/isimleri bulunan **Ender Ethem Atay, Murat Sezginer, Mustafa Fadıl Yıldırım** kişilerinin bilirkişi olarak liste dışından mahkemece resen seçilmesine”

karar verdi (**EK-7: 3 Ocak 2013 Tarihli Ara Karar**).

KUTU 1.1: Bilirkişi Seçimi Konusunda Genel Bilgi (“Listeden Bilirkişi”-“Harici Bilirkişi”).- Bilirkişi seçimi usûlü konusunda kısa ve genel bilgi vermekte yarar vardır. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 268’inci maddesine göre bilirkişilik bölge kurulu tarafından hazırlanan “bilirkişi listeleri” vardır. Bu listeye gerekli şartları taşıyan kişiler kendi başvuruları sonucunda bilirkişi olarak kaydedilirler. Kural olarak bilirkişiler, bu listelerden seçilir. Ancak bu listelerde dava konusunda bilirkişilik yapabilecek kimse yoksa, mahkeme, dava konusuyla ilgili uzmanlığı olan kişileri bu listelerin *dışından* da bilirkişi seçebilir. Bu şekilde seçilen bilirkişiler uygulamada “*harici bilirkişi*” denmektedir.

Benim davamda, gerek Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekse Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bilirkişi listelerinde, dava konusu kitapta bulunduğu iddia edilen usûlsüz alıntı örnekleri konusunda bilirkişilik yapabilecek kişiler bulamadığı için, üniversite öğretim üyeleri arasından “harici bilirkişi” seçme yoluna gitmiştir.

Eleştiri 2.- Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi olarak Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım’ı seçmesinin, mahkemenin *o an itibarıyla* sahip olduğu bilgilere göre hukuka aykırı olduğu söylenemez. Ancak daha sonra, bu iki sayın bilirkişinin *bilirkişilik ret sebepleri olan kişiler arasından seçildiği ortaya çıkmıştır* (Hâliyle seçim tarihi itibarıyla hakimnin bu durumu bilmesi mümkün değildi). Şöyle:

a) Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım.- Aşağıda ayrıca açıklanacağı gibi Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım’ın dava konusu aynı kitap hakkında Kırık-kale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idarî soruşturmada zaten bilirkişilik yaptığı ve “usûlsüz alıntı yoktur” raporu verdiği ortaya çıktı. Ve-kilim Fahrettin Kayhan’ın 16 Temmuz 2013 günü sunduğu dilekçeyle (EK-15), delillerini de ekleyerek sayın Mustafa Fadıl Yıldırım’ın bilirkişilik görevinden alınmasını talep ettik. Bu sebeple Mahkeme, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla (EK-16), Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım’ı bilirkişilik görevin-

den aldı. Keza daha sonra Ramazan Çağlayan ile Mustafa Fadıl Yıldırım'ın *PlusHukuk* isimli hukuk bürosunda danışmanlık yaptıkları ortaya çıktı⁶.

b) Prof. Dr. Ender Ethem Atay.- Diğer yandan Prof. Dr. Ramazan Çağlayan'ın diğer bir kitabına karşı Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığım bir davada (E.2013/305), adı geçen Mahkeme, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünden Ramazan Çağlayan'ın yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük atamalarında görev alan jüri üyelerinin isimlerini talep etti. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yazısına cevaben gönderdiği 22 Kasım 2013 tarih ve 5196 sayılı yazısından Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ın Ramazan Çağlayan'ın Eylül 2004 tarihinde *yardımcı doçentlik atamasında* ve 2013 yılının başında *profesörlük kadrosuna atanmasında jüri üyesi olarak görev aldığı* ortaya çıktı.

Sayın Ramazan Çağlayan'ın özgeçmişinde ve yayınlarında kullandığı unvanlara bakılırsa 2013 yılının Ocak veya Şubat ayında profesörlük kadrosuna atandığı anlaşılmaktadır. Hâliyle kadro ilânının ve jüri üyelerinin atanmasının da bundan birkaç ay veya en azından birkaç hafta önce yapılmış olması gerekir. Yine Ramazan Çağlayan'ın yayın sırasına bakılırsa profesörlük başvurusunda *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabını “başlıca araştırma eseri” olarak göstermiş olması gerekir.

Yukarıda belirtildiği gibi Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ı 3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla bilirkişi olarak atamıştır.

Görüldüğü gibi sayın Ender Ethem Atay, aynı aylarda ve belki aynı haftalarda Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabı hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne jüri raporu, diğer yandan da Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilirkişi raporu hazırlamıştır. Profesörlük jürisindeki raporunu 2013 yılının Ocak veya Şubat ayında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne, davadaki bilirkişi raporunu ise 24 Nisan 2013 günü Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine sunmuştur. Her iki rapor da Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı üzerinedir. Yani Ender Ethem Atay, Ocak veya Şubat ayında Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabının 2547 sayılı Kanunun 26'ncı maddesi uyarınca “*özgün yayın*” olduğu konusunda Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne rapor düzenlemiş; iki ay kadar sonra da (24 Nisan 2013 tarihinde) Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında “*usûlsüz alıntı yoktur*” diye rapor sunmuştur!

6. Bu konuda aşağıda s.267'de bulunan “EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçesi”ne bakınız. İlave edelim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. Bu konuda aşağıda s.53, dipnot 8'e bakınız.

Maalesef ben bu durumu ancak bilirkişi raporu sunulduktan sekiz ay kadar sonra, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderdiği 22 Kasım 2013 tarihli yazının dosyaya konulmasından sonra öğrenebildim ve durumu geç de olsa vekilimin 7 Ocak 2014 tarihli dilekçesiyle Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine bildirebildim (EK-21: Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli (12 Ocak 2014 Havale Tarihli) Dilekçesinin 5'inci Sayfasında Başlayan “III. Bilirkişi İncelemesiyle İlgili Sair Mülahazalar” başlığının ilk paragrafına bakınız).

Hâliyle bu durumu, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin hâkiminin Ender Ethem Atay'ı bilirkişi olarak seçtiği 3 Ocak 2013 tarihinde veya adı geçen bilirkişinin dahil olduğu heyet tarafından hazırlanan bilirkişi raporunun sunulduğu 24 Nisan 2013 tarihinde bilmesi mümkün değildi. *Ama bu durumu bilen bir kişi vardı: Bilirkişi Ender Ethem Atay.* Bilirkişinin bu durumu (yani davalının profesörlük jürisinde görev yaptığı hususunu) mahkemeye bildirmesi beklenirdi.

Bilindiği gibi, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.272/1'e göre, “hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır”. Aynı Kanunun “Ret Sebepleri” başlıklı 36'ncı maddesine göre ise, “hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi reddedebileceği gibi hâkim de bizzat çekilebilir”. Dolayısıyla Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ın mahkemeye bilirkişi raporu hazırladığı aynı aylarda ve belki aynı haftalarda Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabı hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne jüri raporu hazırlaması HMK, m.272/1 delaletiyle HMK, m.36/1 uyarınca tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebeptir.

11. Yukarıda Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla Prof. Dr. Ender Ethem Atay, Prof. Dr. Murat Sezginer ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı bilirkişi olarak seçtiğini söylemiştim. Olayların seyrini açıklamaya devam edeyim. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi *aynı gün*, yani 3 Ocak 2013 bilirkişilere yemin ettirerek dosyayı onlara teslim etti (**EK-8:** 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Yemin ve Dosya Tevdi Tutanağı).

Bir Gözlem.- Görüldüğü gibi bilirkişiler seçildikleri aynı gün yemin edip dosyayı teslim almışlardır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.269/1'e göre “bilirkişilik görevi, *mahkemece yapılan davete uyup tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmayı*, yemin etmeyi ... kapsar” denmektedir. Bu hüküm, bilirkişilere mahkemede yemin etmek için hazır bulunacakları gün ve saatin belirlendiği bir *davet* yapılmasını öngörmektedir. Kanun “davet”in şeklini tasrih etmemiştir. Ancak bu davet nasıl olup da, bilirkişi seçiminin yapıldığı aynı gün yapılmış ve sayın bilirkişiler bu davete icabet edip aynı gün gelip yemin etmişlerdir?

12. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 13 Şubat 2013 günü **3'üncü duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-9:** 13 Şubat 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

13. Mahkeme 10 Nisan 2013 günü **4'üncü duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenmesine karar verdi (**EK-10:** 10 Nisan 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

14. Prof. Dr. Ender Ethem Atay, Prof. Dr. Murat Sezginer ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'dan oluşan bilirkişi heyeti, 22 sayfa uzunluğunda raporunu **24 Nisan 2013 günü sundu**. Bilirkişi raporunda oy birliğiyle Ramazan Çağlayan'ın kitabında usûlsüz alıntı bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklama: Bilirkişi Raporları Yayınlanabilir mi?- Yukarıda "Ön Sorunlar" başlıklı bölümün "II" numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum (s.22-26). Ancak bilirkişi raporlarından maksadın haklı göstereceği nispette alıntı yapılabileceğini düşünüyorum. Bununla birlikte belirtmek isterim ki, bu davada sunulmuş bilirkişi raporlarının tam metin olarak yayınlanmasında büyük yarar olduğunu düşünüyorum. Bilirkişiler bana yazılı izin verirlerse, raporlarını yayınlamaktan zevk duyarım.

15. Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım imzalı bilirkişi raporu, vekilim Fahrettin Kayhan'a 10 Mayıs 2013 günü tebliğ edildi. Bilirkişi raporuna karşı avukatım Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi sundu; ben de davacı asıl sıfatıyla bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan da, 16 Mayıs 2013 tarihinde sunduğu itiraz dilekçesinde, bilirkişi raporunun içeriğindeki çelişkileri tespit ettikten sonra şu talepte bulundu:

"Sonuç Olarak: Tüm eleştirilerimize rağmen rapor, hâkimin hüküm vermesine yetecek verileri ortaya koymuştur. İstenirse itirazlarımız doğrultusunda bir ek rapor da alınabilir. Ancak Mahkeme, gerekçeyi dikkate almadan sadece sonuç kısmına itibar edecekse, o vakit her üç bilirkişinin de duruşmaya davet edilerek onlara doğrudan soru yöneltme hakkımızı kullanma olanağının sağlanmasını ve sonucuna göre hüküm kurulmasını talep ediyoruz"

(**EK-11:** Fahrettin Kayhan'ın 16 Mayıs 2013 Tarihli İtiraz Dilekçesi).

16. Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım'dan oluşan bilirkişi heyeti tarafından oybirliğiyle sunulan bu bilirkişi raporuna karşı davacı asıl sıfatıyla avukatımın yukarıdaki dilekçesine ek olarak ben de 16 Mayıs 2013 tarihli bir itiraz dilekçesi sundum (**EK-12:** Kemal Gözler'in 16 Mayıs 2013 Tarihli Bilirkişi Raporu İtiraz Dilekçesi). Bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin 34 sayfa uzunluğunda olan tam metnine EK-12'den ulaşabilirsiniz. Okuyucularımdan bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin dikkatlice okunmasını özellikle rica ediyorum. İtiraz dilekçemde gerek bilirkişi raporu-

nun *bütünü*, gerekse bilirkişi raporunda zikredilen *tek tek örnekler* hakkında ayrıntılı bir değerlendirme yapılmıştır.

İtiraz dilekçemde yaptığım değerlendirmelerden bir örnek:

“Bilirkişi raporunun 13’üncü sayfasının ikinci ve üçüncü paragrafında aynen şöyle denmektedir:

Bazı örnekler ise oldukça sorunlu olup, davalının savunmasında ya hiç açıklanmamakta ya da yeterli açıklıkla yer almamakta, cevap verilmemektedir. Bu örnekler, konuya ilişkin diğer örneklerde yapılan açıklamalarla da bağdaşmamaktadır. Davacının dilekçe ekinde sunduğu 276 adet hukuka aykırı iktibas örneği içinde, davalının davacıya atıf yapması gerekirken yapmaması durumuna ilişkin tespit ettiğim örnekler şunlardır;

8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 sayılı örneklerde, davacının kitabından alıntı yapıldığı, ancak kendisine atıf yapılmadığı kanaati oluşmuştur. Diğer örneklerde ise yukarıda da ifade edildiği gibi, davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir. Bunun ötesinde hukuki bir sorumluluk sonucuna ulaşılamaz.

Görüldüğü gibi bilirkişi raporunda toplam 50 adet örnekte (8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 nolu örnekler) **davalının benim kitabıma atıf yapması gerekirken atıf yapmadığı hususu açıkça tespit edilmiştir.**

Bilirkişi raporunda daha sonra (s.13-21) bu örneklerin her birinde, söz konusu alıntının nasıl benim kitabımdan yapıldığı ve alıntının kaynağının nasıl gösterilmediği açıklanmaktadır. Bilirkişi raporunda somut alıntı örneklerine ilişkin yapılan bütün incelemelerde benim haklı olduğum açıkça tespit edilmiştir.

Ben bilirkişi heyetinin, raporun 13 ilâ 21’inci sayfalarında incelediği 50 örnekte, tamamıyla benim iddialarımı doğruladıktan sonra, niçin son sayfada bir paragraflık sonuç bölümünde benim aleyhime bir sonuca ulaştığını anlamış değilim. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21’inci sayfaları arasındaki örnekler hakkında bilirkişi değerlendirmeleri okununca sonucun benim lehime olacağı tahmin edilmektedir. Ama nedense sonuç böyle olmuyor”.

Bu ve bunun gibi değerlendirme ve eleştirilerden sonra bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin “sonuç” kısmında şunları yazdım:

“SONUÇ

Bilirkişi raporunda vakıaların tespitine ilişkin sadece **50 adet örnek** üzerinden tartışma yapılmıştır. Bu tartışma bilirkişi raporunun 13 ilâ 21’inci sayfaları arasında bulunmaktadır. Bu kısımda tartışılan istisnasız bütün örneklerde bizim iddialarımıza hak verilmiş; *davalı Ramazan Çağlayan’ın bu örneklerde kaynak göstermeden alıntı yaptığı tespit edilmiştir.* **Kaynaksız alıntı vakiasının ispatı için 50 adet örnek yeterlidir.** Zira, “kaynak göstermeksi-

zin iktibasta bulunma” suçunun ve haksız fiilinin oluşabilmesi için kitabın bütününe kaynaksız alıntılardan oluşması şart değildir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21’inci sayfalar arasında yer alan 50 adet örnek üzerinden kaynaksız alıntı yapıldığı vakıası ispatlanmıştır. **Bilirkişi raporunda incelenen tek bir somut örnekte dahi davalıya hak verilmemiştir.** Somut örnekler bazında yapılan tespit bu iken, bilirkişi raporunun sonuç paragrafında, bu kaynaksız alıntıların “*akademik bir eleştirinin ötesine geçemez; ve hukukî sorumluluk doğurması kabul edilemez*” denmesinin sebebi anlaşılamamaktadır. Bilirkişi heyeti, “*akademik anlamda*” alıntı şartları ile FSEK’ anlamında alıntı şartları arasında ayırım yapmaktadır. Oysa kaynak gösterme zorunluluğu bakımından, “akademik anlamda” alıntı kuralları ile, FSEK’in öngördüğü şartlar arasında bir fark yoktur. Gerek akademik kurallara göre, gerek FSEK’e göre alıntının belli olacak şekilde yapılması ve alıntının kaynağının gösterilmesi gerekir. Bu nedenle bilirkişi heyetinin, davalının kitabında, “konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından”, “*akademik anlamda*” usulsüzlükler olduğunu kabul etmesi, aynı zamanda davalının kitabında FSEK, m.35’e aykırılıklar olduğu anlamına da gelir.

Bilirkişi raporunda, davalının yaptığı usûlsüz alıntıların akademik kurallara aykırı olduğunun tespit edilmesi, ama bu aykırılıkların “hukuka aykırılık” oluşturmadığının yazılması, **bilirkişi heyetinin bizim iddialarımızın doğruluğunu “tevil yoluyla tespit” ettiği anlamına gelir.** Bilirkişi heyeti, vakıayı tespit ediyor, vakıayı hukuka aykırılık olarak değil, akademik kurallara aykırılık olarak vasıflandırıyor. Bilirkişinin görevi vakıaların hukukî **tavsifini** yapmak değil, vakıaları **tespit** etmekten ibarettir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21’inci sayfaları arasında, 50 adet örnek üzerinden davalının benim kitabımdan **kaynaksız alıntı yaptığı vakıası tespit edilmiştir.** Bu kaynaksız alıntıların hukuka aykırılık oluşturup oluşturmadığına, bilirkişi heyeti değil, Mahkemeniz karar verecektir” (EK-12: 16 Mayıs 2013 Tarihli Kemal Gözler’in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi).

17. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi 22 Mayıs 2013 günü 5’inci duruşmasını yaptı ve davalı vekiline bilirkişi raporuna karşı beyanlarını sunması için süre verdi (**EK-13:** 22 Mayıs 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

18. Karşı taraf, bilirkişi raporuna karşı beyanlarını 10 Haziran 2013 tarihli dilekçesiyle sundu.

19. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **19 Haziran 2013 günü 6’ncı duruşmasını** yaptı ve “dosyanın önceki bilirkişi heyetine tevdi ile itirazları karşılayan, ayrıca raporun 13 ve devamı sayfalarındaki tespitlerle sonuç kısmının örtüşmediği de hatırlatılarak **ek rapor düzenlenmesine**” karar verdi (**EK-14:** 19 Haziran 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

20. 16 Temmuz 2013 günü Bilirkişi Prof. Dr. Fadıl Yıldırım’ın Ramazan Çağlayan’ın dava konusu *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı hakkında şikayetim sonucunda Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından açılan bir

idarî soruşturmada bilirkişi raporu düzenlediğini öğrendim. (Ramazan Çağlayan ile ilgili Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün bir işlemine Kırıkkale İdare Mahkemesinde açtığım iptal davasında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün verdiği savunma dilekçesinin kendisinde Mustafa Fadıl Yıldırım'ın idarî soruşturmasında bilirkişi olarak görevlendirildiği ve raporunu sunduğu yazılıydı).

Yani hukuk davasında bilirkişi olarak görev yapan sayın Mustafa Fadıl Yıldırım, aynı kitap hakkında daha önce Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen ceza soruşturmasında da bilirkişilik yapmıştı! Ve bunu Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinden *gizlemişti!* Bu hususun belgelerini sunarak avukatım aracılığıyla itiraz ettim ve Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden alınmasını talep ettim (**EK-15:** 16 Temmuz 2013 Fahrettin Kayhan Tarafından Sunulan Bilirkişi Ret Dilekçesi)

21. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla Mustafa Fadıl Yıldırım hakkında ret talebimizi kabul ederek Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı bilirkişilik görevinden aldı ve yerine Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu'nu bilirkişi olarak atadı (**EK-16:** 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar). Burada belirtiyim ki, mahkeme, bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ı "*hâkimin reddini gerektiren sebeplerle*" görevden almıştır. Mahkemenin ara kararında açıkça şöyle denmektedir: "*HMK'nın 36. maddesi uyarınca bir kişinin davada bilirkişi olarak dinlenmiş olması red sebebi olduğu bu nedenle bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bu dosyada bilirkişilik görevine son verilmesi gerektiği... sonucuna varılmıştır*" (**EK-16:** 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar).

Bir Gözlem.- Bu davanın Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda seyir hızı, Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilikten azledildiği bu tarihe kadar normaldir. Dava 14 Mart 2012 tarihinde açılmış ve bir yıl dört ayda, davada, cevap, cevaba cevap, ikinci cevap dilekçeleri verilmiş, bilirkişi raporu alınmış ve altı duruşma yapılmıştır. 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden azlinden sonra bu dava, aşağıda görüleceği gibi oldukça yavaş bir şekilde ilerlemeye ve hatta yerinde saymaya ve asıl mahkeme ve talimat mahkemesi üst üste hatalı kararlar vermeye başlamıştır.

22. 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararı gereği, dosya, Mahkeme tarafından 23 Temmuz 2013 günü yeni bilirkişiye tevdi edildi.

23. Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu, Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Murat Sezginer'den oluşan bilirkişi heyeti, 20 Ağustos 2013 tarihinde "ek raporu"nu sundu. Ek raporun çoğunluk görüşü (Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Murat Sezginer) iki sayfa uzunluğundadır. Çoğunluk görüşünde intihal olmadığı görüşü dile getirilmektedir (Yukarıda "Ön Sorunlar" başlıklı

bölümün “II” numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum. Bkz. *supra*, s.22-26).

24. Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu’nun yazdığı 20 Ağustos 2013 tarihli muhalefet şerhi ise 14 sayfadır. Sayın Ahmet Kılıçoğlu, Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Yukarıda “Ön Sorunlar” başlıklı bölümün “II” numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum (bkz. *supra*, s.22-26).

25. Mahkeme, 6 Eylül 2013 tarihli **ara kararıyla**, 20 Ağustos 2013 günü dosyaya ibraz edilen bilirkişi raporunun “*heyet olarak düzenlenilmediği tespit*” etti ve “dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişi Ethem Atay ve Murat Sezginer’den oluşan bilirkişi heyetine verilerek, **yeniden** 28.11.2012 gün 1 nolu ara kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine” karar verdi (**EK-17:** 6 Eylül 2013 Tarihli Ara Karar).

26. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 18 Eylül 2013 günü **7’nci duruşmasını** yaptı ve “dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine” karar verdi (**EK-18:** 18 Eylül 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

27. Davalı vekili avukat M. Kaan Koçali 2013 yılının Eylül ayında “20.08.2013 tarihli bilirkişi muhalefet şerhi başlıklı raporuna karşı beyanlarımızın sunulmasından ibarettir” konulu tarihsiz bir beyan dilekçesi sunmuştur. Bu dilekçede bilirkişi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu’nun muhalefet şerhine ilişkin beyanlar bulunmaktadır.

Bu dilekçenin ekinde ayrıca davalının *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı hakkında YÖK’ün yürüttüğü etik soruşturma nedeniyle Ramazan Çağlayan’ın YÖK’e sunduğu 80 sayfa uzunluğunda tarihsiz savunma dilekçesi ve yine aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yürüttüğü soruşturmada alınmış Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhami Sığircı ve Doç. Dr. İlhan Üzülmaz imzalı 69 sayfa uzunluğunda 8 Ocak 2013 tarihli *bilirkişi raporu* ve Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulunun 23 Ocak 2013 tarih ve 2013/02 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında “*soruşturma açılmasına gerek olmadığı kararı*”, Doç. Dr. Mehmet Emin Bilge’nin beş sayfa uzunluğunda 18 Ocak 2013 tarihli “*İnceleme Raporu*” mahkemeye sunulmuştur.

28. Davalı vekili tarafından sunulan bu beyan dilekçesi ve ekleriyle ilgili olarak ben de 23 Eylül 2013 tarihli bir beyan dilekçesi sundum (**EK-19:** 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçem). Bu dilekçede karşı tarafın sunduğu Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulunun aldığı “*soruşturma açılmamasına gerek olmadığı*” kararının iptali için Kırıkkale İdare Mahkemesinde iptal davası açtığımı ve davamın bu Mahkemede E.2013/319 sayılı dosyada görülmekte olduğunu bildirdim.

Ayrıca davalı vekilinin dilekçesinin ekinde sunulan Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı tarafından yürütülen soruşturmada alınan bilirkişi raporunu hazırlayan heyetten Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın zaten bilirkişilikten ret sebebi dolayısıyla Mahkeme tarafından görevinden alındığını, Doç. Dr. İlhan Üzülmaz'ın uzmanlık alanının ceza hukuku olduğunu ve Ramazan Çağlayan ile birlikte Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kurulunda üye olarak görev yaptığını⁷ ve keza Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım ve Doç. Dr. İlhan Üzülmaz'ın davalı Ramazan Çağlayan ile birlikte aynı hukuk bürosunda danışman olarak çalıştıklarını⁸, Prof. Dr. İlhami Sığircı'nın ise zaten davalıyla aynı üniversitede çalıştığını beyan ettim ve söz konusu dilekçemde bunların delillerini sundum (EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçem).

29. Ancak Ethem Atay, Murat Sezginer ve Ahmet Kılıçoğlu'ndan oluşan bilirkişi heyeti, *heyet olarak* bir rapor mahkemeye sunamadılar. Dosyada sadece Ahmet M. Kılıçoğlu imzalı 21 Ekim 2013 tarihli bir bilirkişi raporu vardır.

30. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 6 Kasım 2013 günü **8'inci duruşmasını** yaptı. Mahkeme bu duruşmada

“... anılan birinci raporda 13. ve devamı sayfalarındaki tespitlerin raporun sonuç kısmındaki çıkarımlarla örtüşmediği, yeni bilirkişinin katılımı ile düzenlenen son raporda ortak görüş beyan edilmediği gibi önceki rapora yenilik, özellikle mahkememizin istem konusunun karşılanmadığı, düzenlenen rapor içeriklerinin kapsamına göre var olan görüş farklılıklarının bir ek rapor ile veya sözlü muhakeme ile giderilmesine de olanak olmadığı bu sebeple de yeni bir inceleme yapılmasının zorunlu bulunduğu anlaşıldığından Ankara'da bulunan hukuk fakültelerinden Fransızca diline hâkim idari hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi kişilerin duruşma arasında tespiti için müzakereler yapılmasına, taraf vekillerini de bu konuda beyanda bulunurlarsa bu konunun dikkate alınmasına”

7. <http://www.bedk.gov.tr/KurulUyeleri.aspx> (Erişim Tarihi: 12 Temmuz 2013). Ramazan Çağlayan ve İlhan Üzülmaz'ın Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kuruluna aynı tarihte atanmışlardır. Bkz.: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-12.htm>.

8. Bkz.: <http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>. Erişim: 12 Temmuz 2013. Mahkemeye sunduğum 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçesinden (EK-19, *infra*, s.267-270) sonra *PlusHukuk* web sitesinden “Danışma Kurulu” sayfası kaldırılmıştır. Ancak *WayBack Machine*'den ilgili sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümüne ulaşılabilir: <https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>. İlave edelim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın, Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşıyor. *Pusula Haber* isimli sitede çıkan 17 Şubat 2015 tarihli haberde Nuh Sami Yıldırım'ın “en büyük ağabeyi halen Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olarak görev yapıyor” şeklinde bir ibare vardır. Bkz.: <https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm> (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).

karar verdi (**EK-20**: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Bir Gözlem.- Mahkemenin, şimdi değil, işin başında, yani bir yıl önceki ön inceleme duruşmasında, bu davada görev yapabilecek muhtemel bilirkişilerin isimlerini tespit etmek amacıyla Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine yazı yazması ve taraflara bilirkişiler hakkında beyanda bulunmalarına imkân tanınması uygun olurdu.

31. 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada, vekilim Fahrettin Kayhan, bilirkişi raporundaki çelişkilerin ek rapor yoluyla giderilmediğini hatırlattıktan sonra, çelişkinin ek raporla giderilmesi yerine “*bilirkişilerin duruşmaya davet edilmesini*” ve HMK, m.152/1 uyarınca duruşmada bilirkişilere soru sorulmasına izin verilmesini talep etmiştir. Ne var ki Mahkeme **6 Kasım 2013 tarihli duruşmada** avukatımın talebini, “düzenlenen rapor içeriklerinin kapsamına göre var olan görüş farklılıklarının bir ek rapor ile veya *sözlü muhakeme ile giderilmesine de olanak olmadığı* bu sebeple de yeni bir inceleme yapılmasının zorunlu bulunduğu” gerekçesiyle reddine karar vermiştir (EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 3.- Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, vekilimin bu talebini kabul etseydi, yani raporlarında çelişki olan bilirkişileri izleyen duruşmaya davet edip, duruşmada bilirkişi raporundaki çelişkilerin giderilmesi amacıyla sorular sorulmasını kabul etseydi, bu dava, benim lehime veya aleyhime izleyen duruşmada karara bağlanabilirdi.

32. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, Ankara'daki hukuk fakültelerine bilirkişi tespiti amacıyla müzekkereler yazdı. Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararından Ankara'daki hukuk fakültelerinin Mahkemenin aradığı şartları yerine getiren (*Fransızca diline hâkim idari hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi*) öğretim üyesi olarak şu öğretim üyelerini bildirdiği anlaşılmaktadır:

“Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Y. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy
A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi - Prof. Dr. Onur Karahanoğulları
Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Yrd. Doç. Dr. Eser Us
Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Prof. Dr. Turgut Tan ve Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu.”

Mahkeme, 6 Aralık 2013 tarihli ara kararıyla “kararın taraf vekillerine tebliği ile yukarıda isimleri yazılı bilirkişiler hakkında görüşlerini mahkememize bildirmeleri için süre verilmesine” karar verdi (**EK-21**: 6 Aralık 2013 Tarihli Ara Karar).

33. Vekilim Fahrettin Kayhan, 9 Ocak 2014 tarihinde sunduğu “Bilirkişi Seçimi Hakkında Beyanlar” başlıklı dilekçesiyle üniversiteler tarafından gönderilen bütün öğretim üyelerinin (Turgut Tan, Tekin Akıllıoğlu, Onur Karahanoğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us) gerekli şartları (Fransızca

bilme ve idare hukuk öğretim üyesi olma) taşıdığını ve bilirkişi olarak seçilmelerine bir itirazımızın olmadığını beyan etti (**EK-22**: Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli Dilekçesi (Havale Tarihi: 12 Ocak 2014'tür).

34. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 15 Ocak 2014 tarihinde **9'uncu duruşmasını** yaptı ve “dosyanın safahat itibarıyla bilirkişi seçimine hazır hale geldiği anlaşıldığından duruşma arasında bilirkişi seçiminin yapılmasına” karar verdi (**EK-23**: 15 Ocak 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

35. Ben, üniversitelerden gelen cevaplarda ismi belirtilen beş öğretim üyesi (Turgut Tan, Tekin Akıllıoğlu, Onur Karahanoğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us) arasından seçim yapılmasını beklerken, Mahkeme, beni şaşırtan bir şekilde, 3 Şubat 2014 tarihinde bilirkişi olarak Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu, Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz ve Prof. Dr. Mustafa Ateş'i bilirkişi olarak seçti (**EK-24**: 3 Şubat 2014 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı).

Eleştiri 4.- Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak görevlendirilmesi bizzat Mahkemenin 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada aldığı ara karara aykırıydı. Zira sayın Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın yabancı dili Fransızca değildi; dolayısıyla Mahkemenin ara kararındaki “*Fransızca diline hâkim olma*” şartını yerine getirmiyordu. Zaten Mahkemenin yazdığı müzekkerelere hukuk fakültelerinden gönderilen cevap yazılarında da Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın adı geçmiyordu.

Mahkemenin, kendi kararına aykırı olarak ve fakültelerden gelen yazılarda ismi geçmiyor olmasına rağmen Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ı bu davada bilirkişi olarak seçmesinin sebebi anlaşılamamıştır. (Ayrıca belirtelim ki, sayın Bahtiyar Akyılmaz, Ramazan Çağlayan'ın doçentlik jürisinde bulunan öğretim üyelerinden biri idi).

Oysa bu davada Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında isimleri Ankara'daki üniversiteler tarafından bildirildiği anlaşılan Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us bilirkişi olarak seçilebilirdi. Benim bu isimlerin bilirkişi olarak seçilmesine bir itirazım olmamıştır (Bkz. EK-22: Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli Beyan Dilekçesi [Havale Tarihi 12 Ocak 2014'tür]). Bu isimlerin bilirkişi olarak seçilmesi, bizzat Mahkemenin 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada verdiği ara kararda belirttiği ölçütlere (*Fransızca bilme ve idare hukuku uzmanı olma*) uygun idi.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bu isimleri neden bilirkişi olarak seçmediğini açıklamamıştır.

36. Sayın Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak seçilmesine vekilim Avukat Fahrettin Kayhan'ın 17 Şubat 2014 tarihli dilekçesiyle şu iki sebeple itiraz ettik: (a) Bahtiyar Akyılmaz, Mahkemenin ara kararında belirtilen

“Fransızca diline hâkim olma” şartını yerine getirmiyordu. (b) Bahtiyar Akyılmaz, geçmişte davalı Ramazan Çağlayan’ın doçentlik jürisinde görev yapmıştı (EK-25: 17 Şubat 2014 Tarihli Fahrettin Kayhan’ın Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi).

37. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, vekilimin itirazına hak vererek, 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz’ın bilirkişi olarak görevlendirilmesinden vazgeçilmesine karar vermiştir (EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

38. Mahkeme tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Ateş’in bizzat kendileri bilirkişilik görevinden aflarını istemiştir. Mahkeme, 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla Tekin Akıllıoğlu ve Mustafa Ateş’in de bilirkişi olarak görevlendirilmesinden vazgeçilmesine karar vermiştir (EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

Mahkeme tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Ateş’in bilirkişilikten çekilme dilekçelerini ben UYAP’taki dosyada bulamadım. Mahkemenin 27 Şubat 2014 tarihli ara kararında (EK-26) belirtildiğine göre sayın Tekin Akıllıoğlu, “*Fikrî ve Sinaî Haklar konusunda en ufak bir çalışması bulunmadığını ve bu nedenle bilirkişilik görevinden affını istemiştir*”.

Eleştiri 5.- Kanımızca Mahkemenin profesör Tekin Akıllıoğlu’nun bu talebini reddetmesi gerekirdi. Sayın hocamız Tekin Akıllıoğlu’nun bilirkişilikten çekilme talebi yerinde değildi; çünkü Mahkeme, Tekin Akıllıoğlu’nu “*fikrî ve sinaî haklar uzmanı*” sıfatıyla değil, “*Fransızca bilen idare hukuku profesörü*” sıfatıyla bilirkişi olarak seçmişti. Yapacağı bilirkişilik, zaten FSEK’in uygulanmasına ilişkin değil, dava konusu idare hukuku kitaplarındaki davalının ve davalının paragrafları ve keza bunların kaynağı olan Fransızca paragraflar hakkındadır. Bu paragraflar arasında benzerlik bulunup bulunmadığı ise hâliyle Fransızca bilen bir idare hukuku profesörü tarafından tespit edilebilirdi. Fransızca bilen kıdemli bir idare hukuku profesörü olarak sayın Tekin Akıllıoğlu hocamız bu davada mükemmel bir bilirkişi olurdu.

Bu davada bilirkişi görevinden kendi isteğiyle çekilen ilk bilirkişi Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu’dur; ama son çekilen bilirkişi o olmamıştır. Aşağıda görüleceği gibi daha pek çok (özellikle Fransızca bilen) idare hukuku öğretim üyesi asıl mahkeme ve talimat mahkemesi tarafından görevlendirilmelerine rağmen bilirkişilik görevinden, kanımca ikna edici olmayan sebeplerle çekilme talebinde bulunmuşlardır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi (ve keza İstanbul’daki talimat mahkemesi de) bilirkişilikten çekilme taleplerini hep kabul etmiştir. Bu nedenle, sayın Tekin Akıllıoğlu’na hasretmeksizin, bu davada Mahkeme tarafından görevlendirildiği hâlde çekilen bilirkişilerin hepsine ilişkin aşağıda Kutu 1.2’de yer alan hususları genel olarak söylemek isterim:

KUTU 1.2: BİLİRKİŞİLERİN BİLİRKİŞİLİKTE ÇEKİLME MESELESİ

Bilindiği gibi hukukumuzda bilirkişilik, zorunludur. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 270'inci maddesine göre “bilgisine başvurulacak konuyu bilmeksizin, meslek veya zanaatlarını icra etmesine olanak bulunmayanlar” ve “bilgisine başvurulacak konu hakkında, meslek veya sanat icrasına resmen yetkili kılınmış olanlar”, *“ancak tanıklıktan çekinme sebeplerine veya mahkemece kabul edilebilir diğer bir sebebe dayanarak, bilirkişilikten çekinebilirler”*. Aynı Kanunun 272'nci maddesine göre “hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır”. Dolayısıyla *“hâkimler hakkındaki yasaklılık veya ret sebeplerinden biri, bilirkişinin şahsında gerçekleşmişse..., bilirkişi de mahkemeden, görevden alınma talebinde bulunabilir”*.

Bu ihtimaller dışında mahkeme tarafından bilirkişi olarak seçilen kişiler (isterse liste dışından seçilmiş bilirkişi olsunlar), bilirkişilik yapmak zorundadırlar. Bunda da yanlış bir şey yoktur. Nasıl tanığa tanıklıktan çekilme hakkı tanınması adaletin tecellisine engel olursa, bilirkişilere de bilirkişilikten çekilme hakkı tanınması adaletin tecellisine engel olur.

Benim davamın ilk derece safhasında toplam 12 (oniki) bilirkişi çekilme talebinde bulunmuş, 12'sinin de çekilme talepleri mahkemeler tarafından, ileri sürdükleri sebeplerin belgelendirilmesi dahi istenmeksizin kabul edilmiştir.

Benim davamda bilirkişilikten çekilen bilirkişilerden hiçbirisi için tanıklıktan çekilme sebebi, benim bildiğim kadarıyla yoktu. Bunlar, çekilme sebebi olarak dilekçelerinde, “sağlık sebebi”, “işlerinin yoğunluğu” gibi sebepler ileri sürmüşler; asıl Mahkeme ve keza talimat Mahkemesi de bu sebeplerin gerçekliğini araştırmadan hep bilirkişilikten çekilme taleplerini kabul etmiştir.

Bilirkişilikten çekilme talebinde bulunanların önemli bir kısmı Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyeleridir. Örneğin Tekin Akıllıoğlu, Aydın Gülan, Hasan Nuri Yaşar, Özge Aksoylu, Çağla Tansuğ böyledir. Bu sayın öğretim üyeleri, bu davada mükemmel olarak bilirkişilik yapabilecek kişilerdi. Ancak bilirkişilik yapmak istememişler, çeşitli sebepler ileri sürerek çekilme talebinde bulunmuşlar ve mahkemeler de bunların çekilme taleplerini kabul etmişlerdir. Oysa asıl Mahkeme ve talimat Mahkemesi ortada hâkimlikten ret veya tanıklıktan çekilmeyi gerektiren bir sebep olmadığı gerekçesiyle bu bilirkişilerin çekilme taleplerini reddedebilirdi.

Bu davanın uzamasında ve hatta istinaf safhasında bilirkişilik görevinin Fransızca bilmeyen bir emekli bir askeri hâkimin üzerine kalmasında **Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin payının olduğunu düşünüyorum**. Hâliyle bu öğretim üyelerinin çekilme taleplerini mahkemeler kabul etmeyebilirdi.

Fransızca bilen bunca hukuk profesörünün bilirkişilik görevinden kaçındığı yerde, bu davanın, istinaf safhasında, Fransızca bilmeyen ve “öğretim üyesi” de olmayan emekli bir askeri hâkimin bilirkişi raporuyla karara bağlanması şaşırtıcı değildir. Bu davanın uzun sürmesinin ve istinaf aşamasında Fransızca bilmeyen hukukçu bilirkişilerin düzenledikleri bilirkişi raporuna dayanılarak reddedilmesi, eğer eleştirilebilir bir şey ise, bu eleştirilerin muhatabı sadece hâkimler değil, aynı zamanda bilirkişilik görevinden kaçınan sayın idare hukuku öğretim üyelerimizdir.

Ben bunun gibi sekiz hukuk davası açtım. Cumhuriyet savcılıklarına da dokuz ayrı şikayet dilekçesi verdim. Bunların üçünde de dava açıldı. Gerek hukuk, gerekse ceza davalarında mahkemeler üçer kişilik bilirkişi heyeti oluşturmaya çalıştılar. Cumhuriyet savcıları da takipsizlik kararı vermeden veya iddianame düzenlemeden önce en azından bir öğretim üyesinden bilirkişi raporu almaya çalıştı. Bu süreçte 30'dan fazla öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi söz konusu oldu. Kaçmadan bilirkişilik görevini hakkıyla yapan az sayıdaki öğretim üyesi olmuştur; ama maalesef, seçilen sayın bilirkişilerin ezici çoğunluğu, bilirkişilik görevinden çekilme başvurusunda bulundular.

İlave etmek isterim ki, YÖK'ün yürüttüğü şikayetçisi olduğum etik ihlâl soruşturmalarda da bilirkişilikten kaçınma sorununa şahit oldum. Şikayetçisi olduğum soruşturmalarda YÖK tarafından toplamda 20'den fazla hukuk profesörü bilirkişi olarak görevlendirildi. Görevlendirilenlerin ezici çoğunluğu, bence pek de inandırıcı olmayan sebeplerle bilirkişilik görevinden çekildiler. Görevden çekilen profesörleri burada isim isim sayabilirim. Ama idarî soruşturmaların gizliliği prensibi nedeniyle, burada bu konuda daha fazla bilgi vermeyi uygun görmüyorum. Öğretim üyelerinin etik ihlâl soruşturmalarında bilirkişi görevinden kaçındıkları yerde, bilim ve yayın etiği nasıl gerçekleşecek? Bu konuda YÖK'ün de hataları olmuştur. Ancak bu konudaki tüm sorumluluk YÖK'ün üzerine yıkılamaz. YÖK inandırıcı bulmadığı bazı bilirkişilik görevinden çekilme taleplerini kabul etmemiş, ilgili bilirkişilerden ısrarla rapor istemiştir. Buna rağmen rapor düzenlemeyen bilirkişiler olmuştur. Zaten rapor düzenleyen bilirkişilerin önemli bir kısmının raporları da somut usûlsüz alıntı iddialarını örnek bazında tartışmayan, yasak savma kabilinden hazırlanmış birkaç sayfalık raporlardır. Burada görevini hakkıyla yapan birkaç profesörü tenzih ederim.

Burada genel olarak belirtmek isterim ki, usûlsüz alıntı veya bilim etiği konusu birincil derecede üniversite öğretim üyeleri camiasının bir sorunudur. Öğretim üyelerinin çoğunluğunun bu sorun karşısında sessiz kalmayı tercih ettikleri ve hatta bu sorunu çözmek üzere görevlendirildiklerinde de bu görevden kaçındıkları bir ülkede usûlsüz alıntı sorununun önüne geçilemez; bilim etiği de sağlanamaz.

39. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla bilirkişi bulunması için TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazılmasına karar vermiştir (EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 6.- Oysa yukarıda açıklandığı gibi, daha önce, üniversitelerden Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu dışında, Fransızca bilen dört idare hukuku öğretim üyesinin ismi (Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us) de bildirilmişti. Mahkemenin bu dört öğretim üyesi arasında seçim yapmamasının ve TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazmasının sebebi anlaşılamamaktadır. Neden Turgut Tan, Onur Karahanoğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us'un bilirkişi olarak seçilmediğine ilişkin 27 Şubat 2014, 26 Mart 2014 ve 21 Mayıs 2014 tarihli duruşma tutanaklarında yapılan bir açıklama yoktur.

40. Mahkeme, 26 Mart 2014 tarihinde **10’uncu duruşmasını** yapmış ve duruşmanın 21 Mayıs 2014 tarihine bırakılmasına karar vermiştir (**EK-27: 26 Mart 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı**).

41. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihinde **11’inci duruşmasını** yaptı. Ankara’da hukuk fakültelerinden (TOBB Üniversitesi ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültelerinden) bilirkişi ismi bildirilmediğini tespit etti ve

“Ankara’da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebiyle İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına, mahkemeleri tarafından komisyon bilirkişi listesinde yoksa bilirkişi listesi dışında resen *iki Fransızca diline hâkim öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda uzman bilirkişinin* seçilmesi, ... davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı, davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı, davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınmasına”

karar verdi (**EK-28: 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağı**).

Mahkeme, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmasında “*Ankara’da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebiyle*”, yani bu davada bilirkişilik yapacak öğretim üyelerinin (yani Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin) tespit edilememesi gerekçesiyle İstanbul’dan bilirkişi seçimi için İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına karar verdi.

Eleştiri 7.- Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin “*Ankara’da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebi*” maddî vakia olarak doğru değildir. Çünkü, bizzat Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında (EK-21) belirtildiği gibi Ankara’daki üniversitelerden Mahkemeye bu davada bilirkişilik yapabilecek (yani Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesi) öğretim üyeleri olarak Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us’un isimleri bildirilmiştir. Bu öğretim üyeleri Ankara’da görev yapmaktadır, Fransızca bilmektedirler ve idare hukuku uzmanıdır. Dolayısıyla Mahkemenin Ankara’da bilirkişi bulunamadığı için İstanbul’a yazıldığı gerekçesi maddî vakia olarak doğru değildir.

Mahkemenin bu isimleri neden bilirkişi olarak görevlendirmedeği hususu, Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında (EK-21), 15 Ocak 2014 tarihli duruşma tutanağında [EK-23], 26 Mart 2014 tarihli duruşma tutanağında [EK-27] ve İstanbul'a talimat yazılması kararının verildiği 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağında [EK-28]) açıklanmamıştır.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara'da bilirkişilik yapabilecek Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyeleri olmasına rağmen, bu öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmeyip, İstanbul'dan bilirkişi seçilmesi için İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması bir hataydı. Hataydı çünkü, aşağıda ayrıntılarıyla gösterileceği gibi İstanbul'da da bu dava için bilirkişi seçilememiştir.

Neticede İstanbul'dan bilirkişi bulunması teşebbüsü nedeniyle bu dava, aşağıda ayrıntılarıyla gösterileceği üzere, yok yere **tam bir yıl dokuz ay gecikmiştir**. Dosya İstanbul'da bu süre boyunca kalmış ve bir ilerleme sağlanamadıktan sonra, Ankara Mahkemesi dosyayı geri istemiş ve Ankara'da bilirkişi seçme teşebbüsüne tekrar başlamıştır. Dava böylece 2015 yılının Mayıs ayında kaldığı yere dönmüştür.

42. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 27 Mayıs 2014 tarihinde İstanbul Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazısı yazdı ve dosyayı İstanbul'a gönderdi (**EK-29:** 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Yazısı).

43. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Temmuz 2014 tarihinde **12'nci duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimata cevabın beklenilmesine ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-30:** 16 Temmuz 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

44. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 5 Kasım 2014 tarihinde **13'üncü duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimata cevabın beklenilmesine ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-31:** 5 Kasım 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

45. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Ocak 2015 tarihinde **14'üncü duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimat akıbetinin sorulmasına ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-32:** 21 Ocak 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

46. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 4 Mart 2015 tarihinde **15'inci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı, diğer duruşma tutanakları gibi şöyle:

“Dosyanın talimat mahkemesinden dönmediği görüldü, talimatın beklenilmesine, akıbeti için yeniden yazı yazılmasına, bu nedenle duruşmanın 14.05.2015 günü saat 11.30’a bırakılmasına karar verildi” (**EK-33:** 4 Mart 2015 tarihli Duruşma Tutanağı).

47. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 14 Mayıs 2015 tarihinde **16’nci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı: “Yazılan talimata cevap yok. Yazılan talimatın akıbetinin sorulmasına, bu nedenle duruşmanın 01.07.2015 günü saat 09.50’ye bırakılmasına karar verildi” (**EK-34:** 14 Mayıs 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

48. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 1 Temmuz 2015 tarihinde **17’nci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

“Yazılan talimata cevap yok. İstanbul’a müzekkere yazılarak, talimatın gönderildiğinden bu yana bir yıllık süre geçtiği gözetilerek çabuklaştırılmasının istenilmesine, yazılan talimatın beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 21.10.2015 günü saat 09.35’e bırakılmasına karar verildi” (**EK-35:** 1 Temmuz 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

49. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Ekim 2015 tarihinde **18’inci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

“İstanbul’a yazılan talimata cevap yok. İstanbul’a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 09.12.2015 günü saat 09.30’a bırakılmasına karar verildi” (**EK-36:** 21 Ekim 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

50. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 9 Aralık 2015 tarihinde **19’uncu duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

“Yazılan talimata cevap yok. Yazılan talimatın dönüşünün beklenilmesine, akıbeti için anılan mahkemeye müzekkere yazılmasına, bu nedenle duruşmanın 03.02.2016 günü saat 10.05’e bırakılmasına karar verildi” (**EK-37:** 9 Aralık 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

51. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 3 Şubat 2016 tarihinde **20’nci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

“İstanbul’a yazılan talimata cevap yok. İstanbul’a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 16.03.2016 günü saat 10.00’a bırakılmasına karar verildi” (**EK-38:** 3 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

52. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi 26 Ocak 2016 tarihli kararı ile talimatın bila ikmal iadesine kara vermiş ve bu karar uyarınca dosya 8 Şubat 2016 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl iade edilmiştir (**EK-39:** İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 26 Ocak 2016 Tarihli Talimat İade Kararı).

Eleştiri 8.- Talimat evrakı, İstanbul Mahkemesi tarafından Ankara Mahkemesi 8 Şubat 2016 tarihinde bilâ ikmâl iade edilince, dava, İstanbul’a tali-

mat yazılmasına karar verdiği 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmasındaki hâline geri dönmüştür. Dosyada hiçbir ilerleme olmaksızın tam bir yıl dokuz geçmiştir. Bu süre içinde Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi toplam 11 duruşma yapmıştır. Bu duruşmalar boşu boşuna yapılmıştır. Bütün duruşma tutanakları, yukarıda örnekleri görüldüğü gibi, standart şu cümleden ibaret:

“Dosyanın talimat mahkemesinden dönmediği görüldü, talimatın beklenilmesine, akıbeti için yeniden yazı yazılmasına, bu nedenle duruşmanın ... günü saat ... bırakılmasına karar verildi”.

Benim hak arama hürriyetim bu süre içinde geciktirildi. Sadece benim hakkım zarara uğramadı, ülkenin emeği israf edildi. Bu 11 duruşmaya bir hâkim, iki avukat, bir zabıt katibi ve bir mübaşir katıldı. Bir hiç uğruna beş kişi bir yıl dokuz ay boyunca bir araya gelerek duruşma yaptılar!

Yukarıda açıklamıştım. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi seçimi için İstanbul Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması hataydı. Bu hata nedeniyle bir yıl dokuz ay heba olmuş ve dosya talimat yazılmasına karar verildiği duruşmadaki hâline geri dönmüştür.

Şüphesiz Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin İstanbul Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması hukuka aykırı değildir. Keza davanın bir yıl dokuz ay gecikmesinin tek sorumlusunun Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi olduğu da iddia edilemez. Çünkü talimattan sonra, talimatı alan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, üzerine düşen işleri zamanında ve hakkıyla yapıp, bilirkişi raporu temin edip, dosyayı zamanında Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderebilirdi.

Ama aşağıda görüldüğü gibi gönderememiştir. Keza Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin talimat yazısından sonra dosyayı takip etmediği, sürüncemede bıraktığı da söylenemez. Mahkeme bu sürede (21 Mayıs 2014 ile 24 Şubat 2016 tarihleri arasında) boşu boşuna da olsa tam 11 adet duruşma yapmıştır. Keza bu süre içinde Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine tam beş adet müzekkere (23 Ocak 2015, 5 Mart 2015, 14 Mayıs 2015, 1 Temmuz 2015 ve 15 Eylül 2015 tarihli müzekkereler) yazıp “talimatın akıbetinin bildirilmesini” istemiştir.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin dosyayı İstanbul göndererek *hukuken* bir kusur işlediği belki söylenemez; ama Mahkemenin bu gönderme işlemi *yerindelik açısından* eleştirilebilir. Bu gönderme yüzünden dava bir yıl dokuz ay süreyle yerinde saymıştır ve bir sürü emek ve zaman heba olmuştur. Hâkimler, sadece yargılamanın *hukuka uygunluğundan* değil, aynı zamanda yargılamanın *performansından* da sorumludurlar.

B. İSTANBUL 1. FİKRÎ VE SİNAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNİN ÖNÜNDEKİ DÖNEM (TALİMAT DÖNEMİ) (2014/18 TALİMAT DOSYASI) (21 MAYIS 2014-8 ŞUBAT 2016)

53. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada, bilirkişi seçimi için dosyanın İstanbul'a gönderilmesine karar verdi (EK-28: 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağı). 27 Mayıs 2014 tarihinde dosya talimat yazısıyla (EK-29) (bu yazıya 21 Mayıs 2014 tarihli duruşma tutanağı da eklenerek) İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderdi. Ankara Mahkemesinin talimat yazısına göre İstanbul Mahkemesine verilen görev şudur:

“Mahkemeniz tarafından komisyon bilirkişi listesinde dosyada gerekli konuda görev alabilecek bilirkişi yok ise komisyon bilirkişi listesi dışından resen *iki Fransızca diline hâkim idare hukuku öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda uzman bilirkişinin seçilmesi,*

Bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliğ edilmesi,
(...)

Bilirkişilere dosyanın tevdi,

Davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,

Davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,

Davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelemesi bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği,

Her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği,

Şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınması...” (EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Gönderme Yazısı).

54. Talimat, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine tevdi edildi ve dosya bu Mahkemede “2014/18 Talimat Dosyası” olarak kaydedildi. Açıklamalarımıza geçmeden önce belirtelim ki bu mahkemenin o zamanki hâkimi sayın Hazal Zengingül'dür. Talimat sürecinin sonuna kadar da dosyadaki bütün ara kararlar hâkim Hazal Zengingül tarafından alınmıştır.

55. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, talimatı aldıktan sonra, **21 Temmuz 2014** tarihli tensip kararıyla “*Galatasaray Üniversitesi İdare Hukuku Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Özge Aksoylu, Yrd. Doç. Dr. Çağla Tansuğ ile Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Savaş Bozbel'in seçilmesine*” karar verdi (**EK-40**: 21 Tem-

muz 2014 tarihli Talimat Tensip Zaptı). Özge Aksoylu ve Çağla Tansuğ'un "Fransızca bilen idarî hukuk öğretim üyesi" sıfatıyla, Savaş Bozbel'in ise "fikri haklar konusunda uzman bilirkişi" sıfatıyla seçildiği anlaşılmaktadır.

Eleştiri 9.- Bu davada Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Savaş Bozbel'in bilirkişi olarak seçilmesi şu iki nedenden dolayı hukuka aykırıdır:

a) Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi *İstanbul'dan* bilirkişi bulunması için *İstanbul* Mahkemesine talimat yazmıştır. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin seçtiği üç bilirkişiden biri (Doç. Dr. Savaş Bozbel) İstanbul'da bir üniversitenin öğretim üyesi değil, Antalya'da bulunan Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesinin bir öğretim üyesidir (Mahkemenin bilirkişi seçme yazısında Savaş Bozbel'in Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi olduğu yazılıdır. Benim internetten yaptığım araştırmada o yıl itibarıyla Savaş Bozbel'in Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesinde görevli olduğu anlaşıyor). Ankara'daki asıl Mahkeme İstanbul dışından bir bilirkişinin görevlendirilmesini isteseydi hâliyle bu görevlendirmeyi kendi yapabilir veya Antalya mahkemesine talimat yazabilirdi. Haliyle İstanbul'da bulunan pek çok hukuk fakültesi vardır ve bunlarda görev yapan pek çok fikrî haklar uzmanı öğretim üyesi vardır. Neden bunlardan biri değil de, Antalya'da bulunan Akdeniz Üniversitesi (veya Uluslararası Antalya Üniversitesi) Hukuk Fakültesinden bir öğretim üyesi bilirkişi olarak seçilmiştir? Bu sorunun cevabı talimat dosyasında yoktur.

b) Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, davanın en başında, 28 Kasım 2012 tarihli ara kararıyla "üç kişilik bilirkişi *heyeti*" seçilmesine karar vermişti. Üyelerden ikisi İstanbul'da biri Antalya'da olan bu üç bilirkişi nasıl olacak da "*heyet* olarak" rapor sunacaklardır?

Bilirkişi Savaş Bozbel'e ilişkin olarak İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi daha başka isabetsiz işlemler de yapmıştır. Burada açıklamalarımı kronolojik sırayla yapıyorum. Savaş Bozbel ile ilgili eleştirilecek diğer hususları burada değil, biraz aşağıda zaman bakımından sırası geldiğinde vereceğim.

56. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından bilirkişi olarak seçilen Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Çağla Tansuğ, 15 Ağustos 2014 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

57. Yine aynı Mahkeme tarafından seçilen Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Özge Aksoylu da, 15 Eylül 2014 tarihinde kayda geçen 19 Ağustos 2014 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

Eleştiri 10.- Bilirkişilerin çekilme taleplerinde ileri sürdükleri sebepleri kişisel veri olarak görülebileceğinden endişe ederek buraya yazmıyorum. Ancak gerek adı geçen bilirkişilerin, gerekse diğer bilirkişilerin çekilme taleplerinde ileri sürdükleri sebeplerin inandırıcılıktan uzak olduğunu düşünüyorum. Burada not etmek isterim ki, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalının bu iki öğretim üyesi, bir rastlantı sonucu, sundukları dilekçelerinde, çekilme sebeplerini noktası virgülüne aynı cümleyle ifade etmişlerdir!

58. Mahkeme, 29 Ağustos 2014 tarihli ara kararıyla “Yrd. Doç. Dr. Çağla Tansuğ ve Yrd. Doç. Dr. Özge Aksoylu’nun bilirkişilik görevlerinden affına ve İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi’ne müzekkere yazılarak ‘İdare Hukukunda Fransızca Bilen’ Öğretim Üyelerinin isim, adres ve telefon bilgilerinin istenmesine” karar vermiştir (**EK-41:** 29 Ağustos 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 11.- İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu’nun bilirkişilik görevinden çekilme taleplerini, çekilme gerekçeleri belgelendirilmesini istemeden kabul etmiştir. Bilirkişiler ancak, hâkimlikten ret sebepleriyle kendilerini reddedebilirler veya tanıklıktan çekinme sebeplerine veya mahkemece kabul edilebilir diğer bir sebebe dayanarak, bilirkişilikten çekinebilirler. Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu’nun bu davada tanıklıktan çekilme sebepleri yoktur. HMK’nın 270’inci maddesine göre “a) bilgisine başvurulacak konuyu bilmeksizin, meslek veya zanaatlarını icra etmesine olanak bulunmayanlar. c) Bilgisine başvurulacak konu hakkında, meslek veya sanat icrasına resmen yetkili kılınmış olanlar” bilirkişilikten çekilemezler.

Gerek Çağla Tansuğ, gerekse Özge Aksoylu, her ikisi de, hem yüksek lisanslarını ve hem de doktoralarını Fransa’da Panthéon-Sorbonne (Paris 1) Üniversitesi Hukuk Fakültesinde yapmıştır⁹. Malum benim Ramazan Çağlayan’ın kitabına ilişkin 276 adet iddiamın en az yarısı Ramazan Çağlayan’ın Fransızca metinleri kendisinin çevirmediği, benim kitabımdan aldığına ilişkindir. Bu iddiaların doğru olup olmadığına ancak Fransızca’yı çok iyi bilen idare hukukçuları karar verebilirdi. Zaten asıl Mahkeme de talimat yazısında bu sebeple seçilecek iki bilirkişinin “*Fransızca diline hâkim*” olmaları şartını koymuştu. Bu açıdan Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu, belki Türkiye’de bu davada bilirkişilik yapabilecek en ehliyetli iki kişiydi. Bilirkişilik görevinden çekilme dilekçelerinin mahkeme tarafından kabul edilmesiyle, bu dava, iki değerli bilirkişiden mahrum kalmıştır. Bu dava, aşağıda açıklanacağı üzere, Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın düzenledikleri rapor esas alınarak karara bağlanmıştır.

9. <https://cv.gsu.edu.tr/tr/CV/cagla-tansug> (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020);
<https://avesis.gsu.edu.tr/oaksoylu/egitim> (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020).

59. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Aralık 2014 tarihli ara kararıyla İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalından Prof. Dr. İlhan Helvacı ile Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ı bilirkişi olarak seçmiştir (**EK-42**: 16 Aralık 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 12.- Mahkemenin İlhan Helvacı ve Zeynep Baysal'ı bilirkişi seçim işlemi hatalıdır, çünkü Ankara Mahkemesinin talimatında seçilecek bilirkişinin ikisinin *“idare hukuku öğretim üyesi”*, birinin de *fikrî haklar hukuku uzmanı* olması şartı vardır. Zaten İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi de 21 Temmuz 2014 tarihli tensip kararıyla fikrî haklar uzmanı olarak Doç. Dr. Savaş Bozbel'i seçmişti. Şimdi de iki medenî hukukçuyu (herhalde fikrî haklar uzmanı sıfatıyla) seçmesi bizzat Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 9 Haziran 2014 tarihli talimat yazısına aykırıdır. Talimat yazısında açıkça *“iki idare hukuku öğretim üyesi ve bir fikri haklar uzmanı”*nın bilirkişi olarak seçilmesi istenmektedir.

İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi sayın hâkimi, ya talimat yazısını okumadan; ya da uzmanlık alanlarına bakmadan bilirkişileri seçmiştir. Bu iki seçenek arasında ortalama bir yol yoktur. Her iki seçenekte de sayın hâkim hatalıdır.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine yazdığı 27 Ekim 2014 tarih ve 54209 sayılı yazısında Prof. Dr. İlhan Helvacı ve Doç. Dr. Zeynep Baysal'ın idare hukuku değil, *“Medeni Hukuk Anabilim Dalı öğretim üyesi”* oldukları açıkça belirtilmiştir (Bkz. **EK-43**: “04.11.2015. Hâkim 23142” Notuyla Kaleme Havale Edilmiş, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 27 Ekim 2014 Tarih ve 54209 Sayılı Yazısı).

Bu arada belirtelim ki, bizim talimat mahkemesinin yanlış bilirkişileri seçtiğinden zamanında haberimiz olmadı. Çünkü İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ara kararları vekilime tebliğ edilmedi.

Bu noktadan sonra talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yaptığı hatalar, aşağıda görüleceği gibi, üst üste binmekte ve içinden çıkılmaz bir hâl almaktadır. Aşağıda örneklerde görüleceği gibi aynı hata (idare hukuku öğretim üyesi yerine medenî hukuk veya ticaret hukuku öğretim üyesi seçilmesi hatası) arka arkaya dört ayrı defa daha tekrarlanmıştır.

Üzülerek belirtmek isterim ki, İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin davada bilirkişi seçiminde kendisinden beklenen özeni ve dikkati gösterdiğini söylemek zordur. Bu davanın 1 yıldan fazla süreyle gecikmesinde İstanbul Mahkemesinin sorumluluğu büyüktür.

60. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim üyesi Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal, 22 Aralık 2014 tarihli dilekçeyle konunun uzmanı olmadığı gerekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

61. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 13 Ocak 2015 tarihli ara kararıyla Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ın bilirkişilikten affı ile yerine Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yalçın Tosun'un atanmasına karar vermiştir (**EK-44:** 13 Ocak 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 13.- İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ı görevden alıp yerine Doç. Dr. Yalçın Tosun'u ataması da hatalıydı; çünkü Yalçın Tosun, idare hukuku öğretim üyesi değil, fikrî haklar uzmanıydı ve dosyada talimata göre olması gereken sayıda zaten fikrî haklar uzmanı bilirkişi vardı.

62. 6 Şubat 2015 tarihli ara kararından Yalçın Tosun'un "üzerindeki iş yükü ve akademik çalışmaları nedeni" ile bilirkişilikten affını istediği anlaşılmaktadır.

63. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 6 Şubat 2015 tarihli ara kararıyla Yalçın Tosun'un bilirkişilikten affı ile, yerine İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Aydın Gülan'ın atanmasına karar vermiştir (**EK-45:** 6 Şubat 2015 Tarihli Ara Karar).

Böylece nihayet İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi doğru bir karar vermiştir. Mahkemenin bu kararı isabetlidir. Çünkü Yalçın Tosun fikrî haklar uzmanıdır ve zaten dosyada bir fikri haklar uzmanı bilirkişi vardır. Yerine Ankara Mahkemesinin talimat yazısına uygun olarak "*Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesi*" olarak Prof. Dr. Aydın Gülan'ın bilirkişi olarak atanması doğrudur.

64. Ne var ki, Prof. Dr. Aydın Gülan, 24 Nisan 2015 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur. Aydın Gülan'ın çekilme talebi, İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 1 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla kabul edilmiş, kendisi bilirkişilik görevinden alınmıştır (**EK-46:** 1 Temmuz 2015 Tarihli Ara Karar).

Eleştiri 14.- Sayın Aydın Gülan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı Başkanı olan kıdemli idare hukuku profesörüdür. Ayrıca talimatta aranan "*Fransızca diline hâkim olma*" şartını da yerine getirmektedir. Dolayısıyla bu dava için iyi bir bilirkişi olabilirdi. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Aydın Gülan'ın görevden çekilme talebini reddetmesi veya en azından sayın Gülan'ın ileri sürdüğü sebepleri belgelemesini istemesi uygun olurdu.

65. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 1 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla Prof. Dr. Aydın Gülan'ın yerine Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Fülürya Yusufoglu'nun resen seçilmesine karar vermiştir (**EK-46:** 1 Temmuz 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 15.- İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararı da, üst üste verdiği yanlış kararlardan biridir. Fülûrya Yusufoglu, idare hukuku öğretim üyesi değil, fikrî haklar öğretim üyesidir. Sayın hâkim, ya kendisine gelen talimat yazısını okumadan, ya da uzmanlık alanına bakmadan Fülûrya Yusufoglu’nu bilirkişi olarak seçmiştir. Oysa talimat yazısında iki idare hukuku ve bir fikri haklar öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi istenmektedir. Yeni seçilen bilirkişi Fülûrya Yusufoglu fikrî haklar uzmanıdır ve dosyada o tarih itibarıyla zaten iki tane (Savaş Bozbel ve İlhan Helvacı) fikrî haklar uzmanı bilirkişi vardır.

66. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. İlhan Helvacı, 9 Temmuz 2015 tarihli dilekçesiyle “*yürüttüğü akademik çalışmaların yoğunluğu, yaptığı bilimsel çalışmaların ağırlığı nedeniyle*” bilirkişilik görevinden affedilmesini arz ve istirham etmiştir.

67. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 12 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla Bilirkişi Prof. Dr. İlhan Helvacı’nın bilirkişilikten affına ve yerine Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Cüneyt Bellican’ın seçilmesine karar vermiştir (**EK-47:** 14 Temmuz 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 16.- İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararı da yanlıştır. Çünkü sayın Cüneyt Bellican fikri haklar uzmanıdır; dosyada o an itibarıyla zaten fikrî haklar uzmanı iki bilirkişi (Savaş Bozbel, Fülûrya Yusufoglu) vardır. Oysa Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin talimatında bilirkişilerden ikisinin idare hukuku uzmanı ve birinin fikrî haklar uzmanı olması istenmektedir. Maalesef İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin sayın hakiminin son dört ara kararında bilirkişi seçerken, kendisinden beklenen özeni gösterdiğini söylemek çok zordur. Sayın hâkim, ya talimatı okumadan, ya da seçtiği bilirkişilerin uzmanlık alanlarına bakmadan üst üste dört defa yanlış bilirkişiler seçmiştir!

Eleştiri 17.- Muhtemelen dikkatli okuyucular, “iyi güzel de, siz niye, Mahkemenin bu yanlış bilirkişi seçimlerine zamanında itirazda bulunmadınız” diyeceklerdir. İtirazda bulunamadık, çünkü bu yanlış bilirkişi seçimlerinden benim veya vekilimin haberi olmadı. Mahkemenin aldığı bilirkişi seçimine ilişkin ara kararları vekilim Fahrettin Kayhan’a tebliğ edilmedi. (Zaten İstanbul Mahkemesinin söz konusu ara kararlarında da ara kararların davanın taraflarına tebliğ edilmesine ilişkin bir hüküm yoktur). Dosya İstanbul’da iken, bir yıl dokuz ay boyunca, yukarıda açıklandığı gibi, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda boş yere tam 11 duruşma yapılmıştır. Bu duruşmaların hepsine vekilim Fahrettin Kayhan katılmıştır. Bu duruşmalara İstanbul’da seçilen bilirkişilerin ismi yansımamıştır. Duruşma tutanakları yukarıda açıklandığı gibi “*İstanbul’a yazılan talimata*

cevap yok; cevabın beklenilmesine” tarzında cümlelerden ibarettir (Yukarıda 38 ilâ 49 numaralı paragraflara ve o paragraflara ek olarak zikredilen EK-30 ile EK-38 arasında yer alan duruşma tutanaklarına bakılabilir). Dosya kendisine dönünceye kadar bu durumdan Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin de bilgisi yoktu.

İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi seçimine ilişkin ara kararlarını bize tebliğ etmemesi, bizzat Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderdiği 27 Mayıs 2014 tarihli talimat yazısına da aykırıydı. Zira bu yazıda *“bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliğ edilmesi”* hususu açıkça belirtilmiştir (EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Gönderme Yazısı).

Bir Genel “Gözlem.- Talimat mahkemesinin üst üste yaptığı bu hatalar, bize yargılamada çelişme ilkesinin, yargılamaya tarafların katılması ve yüz yüze yargılama ilkelerinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bu ilkelere uyulsaydı, mahkeme, üstü üste yanlış bilirkişiler seçmeyecek ve bu dava boş yere bir buçuk yıl uzamayacaktı. Davayı tarafların uzağına göndermemek gerekir. Keza talimat mahkemesindeki yargılama kalitesinin asıl mahkeme-deki yargılama kalitesinden düşük olma ihtimali yüksektir.

68. Bilirkişi olarak görevlendirilen sayın Cüneyt Bellican ve sayın Fülürya Yusufoglu dava konusu uyuşmazlığın çözümünde gerekli olan idare hukuku konusunda bilgi sahibi olmadıklarından bilirkişilikten affını talep etmişlerdir. Haklılar. (Dosyada görevden çekilme dilekçelerini bulamadım; ama 11 Aralık 2015 tarihli ara kararından bu anlaşıyor).

69. Önceki kararından 6 ay geçtikten sonra, İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 11 Aralık 2015 tarihli ara kararıyla, Cüneyt Bellican ve Fülürya Yusufoglu’nun bilirkişilik görevinden affına ve yerlerine Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir’in seçilmesine karar vermiştir (**EK-48:** 11 Aralık 2015 Tarihli Ara Karar).

Eleştiri 18.- Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar’ın bilirkişi olarak seçilmesi talimata uygundur; çünkü Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesidir. Ama Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir’in bilirkişi olarak seçilmesi talimata aykırıdır. Çünkü idare hukuku değil; medenî hukuk öğretim üyesidir.

70. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi idare hukuku öğretim üyesi Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar, 7 Ocak 2016 tarihli dilekçesiyle *“iş yoğunluğu nedeniyle”* bilirkişilik görevinden çekilme başvurusunda bulunmuştur.

Eleştiri 19.- Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar, Fransızca bilen bir idare hukuku öğretim üyesidir. Dolayısıyla bilirkişi olarak seçilmesi talimata uygundu. Bilebildiğim kadarıyla sayın Hasan Nuri Yaşar’ın tanıklıktan çekinme sebep-

leri yoktu. Dolayısıyla Mahkeme, Hasan Nuri Yaşar'ın "iş yoğunluğu nedeniyle" bilirkişilik görevinden çekilme talebini, rapor düzenlenmesi için kendisine uygun süre vererek, reddedebilirdi. Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar'ın 7 Ocak 2016 tarihli bilirkişilikten çekilme dilekçesi hakkında İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ne karar verdiğini ben dosyada bulamadım. Ama her hâlükârda sayın Yaşar'ın "iş yoğunluğu nedeniyle" bilirkişilik görevinden çekilme talebini ben yanlış buluyorum. Kendisi bu davada bilirkişilik yapabilecek kişilerden biriydi.

71. Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi ticaret hukuku öğretim üyesi Prof. Dr. Savaş Bozbel, UYAP'ta 16 Ocak 2016 tarihi ile kayıtlı olan dilekçesiyle "dosyayı alıp ilk incelemeden sonra, dosyanın taraflarını öğrendiğimde, bu dosyada tarafsız kalamayacağı, bu nedenle, bu dosyadan affını" talep etmiştir. Prof. Dr. Savaş Bozbel'in dilekçesinin kendisinde tarih ve keza hâkimin havale tarihi yoktur. Dilekçe UYAP'ta 16 Ocak 2016 tarihi ile kayıtlıdır.

Eleştiri 20.- Yukarıda da belirtildiği gibi İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından **Savaş Bozbel'in bilirkişi olarak seçilmesi tarihi 21 Temmuz 2014'tür** (Bkz. EK-40: 21 Temmuz 2014 tarihli Talimat Tensip Zaptı). Bilirkişinin yemin ve **dosyayı teslim tarihi ise 31 Aralık 2015'tir** (Bkz. **EK-49**: 21 Aralık 2015 tarihli Bilirkişi Dosya Teslim Tutanağı). Arada tam **1 yıl 5 ay 10 günlük** bir fark vardır.

UYAP'taki dosyada bilirkişi Savaş Bozbel'e ne zaman ilk defa davetiye çıkarıldığına ilişkin bir belge yoktur. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bilirkişi olarak seçtiği sayın *Savaş Bozbel'e ne zaman tebligatta bulunmuştur?*

İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin müzekkeresine yazdığı 15 Eylül 2015 tarihli cevap yazısında şöyle bir ibare vardır: "Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Cüneyt Bellican, Galatasaray Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Fülürya Yusufoglu ile Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Savaş Bozbel atanmış olup, kendilerine dosyayı teslim almaları için davetiye çıkartıldığı ancak henüz dosyayı teslim almadıkları dosya tetkikinden anlaşılmıştır" (**EK-50**: İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 15 Eylül 2015 tarihli Cevap Yazısı). Savaş Bozbel'e dosya teslim tarihi 31 Aralık 2015'tir. İstanbul Mahkemesinin Ankara Mahkemesine yazdığı 15 Eylül 2015 tarihli yazısında, Savaş Bozbel'e davetiye çıkartıldığı, ama dosyayı gelip almadığı yazılıdır. Mahkemenin Savaş Bozbel'e ne zaman davetiye çıkardığı belli değildir.

72. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 26 Ocak 2016 tarihli kararıyla talimatın Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl, yani gereğini yerine getiremeden iade edilmesine karar vermiştir (EK-39: İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 26

Ocak 2016 Tarihli Talimat İade Kararı). Dosya bu karar uyarınca İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine 8 Şubat 2016 tarihinde iade edilmiştir. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi İstanbul'a talimat yazılmasına 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada karar vermiştir. Talimat bir yıl dokuz ay sonra yerine getirilemeyerek iade edildiğine göre, dava yok yere bir yıl dokuz ay uzamıştır.

C. ANKARA 2. FİKRÎ VE SİNÂÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDE TALİMAT SONRASI DÖNEM (8 ŞUBAT 2016-6 EKİM 2017)

73. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, talimatı, bilâ ikmâl, 8 Şubat 2016 tarihli kararıyla Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine iade edince, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Şubat 2016 tarihli ara kararıyla, “bilirkişi incelemesi hususunda yeniden değerlendirme yapmak üzere yeni duruşma günü belirlenmesine” karar vermiştir (**EK-51**: 16 Şubat 2016 Tarihli Ara Karar).

74. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi 24 Şubat 2016 tarihinde **21’inci duruşmasını** yaptı ve “*dosyanın ara kararı doğrultusunda resen seçilecek üç kişilik bilirkişi heyetine tevdiine*” karar verdi (**EK-52**: 24 Şubat 2016 tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 21.- Bu davanın 14 Mart 2012 tarihinde açıldığını hatırlatalım. Yani davanın açılmasından dört yıl geçtikten sonra dava başa dönmüştür. Ankara’da yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulması işine tekrar başlanmıştır. Dört yıl boş yere geçmiştir.

75. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi 24 Şubat 2016 tarihli 21’inci duruşmasından sonra, tarihli 1 Mart 2016 tarihli bilirkişi seçim kararıyla Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy, Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy ve Doç. Dr. Hamdi Pınar’ı bilirkişi olarak seçmiştir (**EK-53**: 1 Mart 2016 Tarihli Ara Kararı).

76. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 4 Mayıs 2016 tarihinde **22’nci duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-54**: 4 Mayıs 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

77. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi **23’üncü duruşmasını** 22 Haziran 2016 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-55**: 22 Haziran 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

78. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi **24’üncü duruşmasını** 26 Ekim 2016 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine ve bilirkişilere ihtar çekilmesine karar verdi (**EK-56**: 26 Ekim 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

79. Nihayet Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy, Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy ve Doç. Dr. Hamdi Pınar’dan oluşan Bilirkişi Heyeti raporunu UYAP’taki kayda göre 2 Kasım 2016 tarihinde Mahkemeye sundu. Bilirkişi raporunun ilk sayfasının sağ üst köşesinde “10 Ekim 2016” tarihi vardır. Yard. Doç. Dr. Hamdi Pınar imzalı muhalefet şerhinin ise sonunda “2.11.2016” tarihi bulunmaktadır. Çoğunluk görüşü 19, muhalefet şerhi ise 15 sayfa uzunluğundadır. Bilirkişi raporu yukarıda s.22-27’de açıkladığımız gerekçeyle buraya konulmamıştır.

Bilirkişi raporunun Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy ve Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy imzalı çoğunluk görüşünde Ramazan Çağlayan’ın kitabında benim kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılarının bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yard. Doç. Dr. Hamdi Pınar imzalı muhalefet şerhinin ise “Sonuç” kısmında şöyle denmiştir: “Bu açıklamalar çerçevesinde dava konusu uyuşmazlıkta ihtihal iddialarının tek ve farklı eserlerde geçen ifadelerle birlikte karşılaştırılması gerektiği hâlde ve yukarıdaki soruların tamamının cevaplandırılmadığı bir raporun telif hukuk açısından eksiklik taşıyacağından, heyetin çoğunluk görüşüne katılmadığımı saygılarımla sunarım”.

80. Mahkeme bilirkişi raporunu taraflara tebliğ etti.

81. Karşı taraf bilirkişi ek raporuna karşı beyan dilekçesini 22 Kasım 2016 tarihinde sundu. Davalı vekili Avukat M. Kaan Koçali beş sayfa uzunluğunda bir beyan dilekçesi sundu. Bu beyan dilekçesinin ekinde Ramazan Çağlayan da davalı asıl sıfatıyla 74 sayfa uzunluğunda “Davalı asil Prof. Dr. Ramazan Çağlayan’ın 10 Ekim 2016 tarihli bilirkişi raporuna karşı beyan ve itirazlarının sunulmasından ibarettir” konulu bir dilekçe sundu. (Beyan dilekçesi ve eki üzerinde sahibinin fikri hakları olduğu düşüncesiyle burada yayınlanmamaktadır. Bu konuda yukarıda s.26-28’e bakılabilir. Bunu arzu ediyorsa sahibi yayınlayabilir).

82. Vekilim Fahrettin Kayhan bilirkişi raporuna karşı beyanlarımızı 24 Kasım 2016 tarihli dilekçesiyle mahkemeye sundu (**EK-57:** Bilirkişi Raporuna Karşı Fahrettin Kayhan’ın 24 Kasım 2016 Tarihli Beyan Dilekçesi).

83. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi **25’inci duruşmasını** 25 Ocak 2017 tarihinde yaptı ve “dosyanın son raporu düzenleyen bilirkişi heyetine tevdi ile “iddiaları ayrı ayrı değerlendirilen başka bir ifade ile ‘... Örneklerde de aynı durum vardır şeklinde’ açıklama ile yetinilmemesi nedeni ile ek rapor düzenlenmesinin istenilmesine” karar verdi (**EK-58:** 25 Ocak 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

84. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi **26’ncı duruşmasını** 2 Mart 2017 tarihinde yaptı ve bilirkişiden ek raporun beklenilmesine karar verdi (**EK-59:** 2 Mart 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

85. Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri Ali Dursun Ulusoy ve Cüneyt Ozansoy ek raporlarını 2 Mart 2017 tarihinde sundular. Muhalefet şerhi yazan Hamdi Pınar ise ek raporunu bu tarihte sunmadı.

86. Karşı taraf, Ali Dursun Ulusoy ve Cüneyt Ozansoy imzalı ek bilirkişi raporuyla ilgili beyan dilekçesini 23 Mart 2017 tarihinde sundu.

87. Mahkeme **27'nci duruşmasını** 3 Mayıs 2017 günü yaptı ve muhalif bilirkişi üyesi Hamdi Pınar'ın ek raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-60**: 3 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

88. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **28'inci duruşmasını** 31 Mayıs 2015 günü yaptı ve muhalif bilirkişi üyesi Hamdi Pınar'ın ek raporunun döndüğünü tespit etti ve tahkikatın bittiği taraflara tefhim etti ve gelecek celsenin sözlü duruşma olarak belirlenmesine karar verdi (**EK-61**: 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

89. Mahkeme, 12 Haziran 2017 tarihli ara kararıyla sözlü duruşma gününün 12 Temmuz 2017 günü, saat 10.40 olarak belirlenmesine karar verdi (**EK-62**: 12 Haziran 2017 Tarihli Ara Kararı). Böylece dosya karar aşamasına gelmiş oldu.

90. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 12 Temmuz 2017 tarihli **29'uncu duruşmada** davamın kısmen kabulüne karar verdi (**EK-63**: 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

91. İzleyen günlerde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi gerekçeli kararını yazdı ve taraflara tebliğ etti (**EK-64**: 12 Temmuz 2017 Tarih ve E.2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar) (Gerekçeli kararın tebliğe çıkarılma tarihi 1 Ağustos 2017'dir).

II. DEĞERLENDİRME

Burada önce gerekçeli kararın kendisi, sonra da ilk derece yargılaması süreci değerlendirilecektir.

A. 12 TEMMUZ 2017 TARİH VE K.2017/292 SAYILI GEREKÇELİ KARARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Önce gerekçeli kararın kendisi hakkında bilgi verelim.

Gerekçeli karar 292 sayfa uzunluğundadır. Gerekçeli kararda 104 adet örnek üzerinden davalı Ramazan Çağlayan'ın yaptığı usûlsüz alıntılar tek tek tespit edilmektedir. Bu amaçla gerekçeli kararda karşılaştırma tabloları yapılmıştır. Tablonun sol sütununda benim kitabımdaki asıl paragraf veya paragraflar, sağ sütununda ise sayın Ramazan Çağlayan'ın dava konusu kitabında bulunan benim kitabımdan usûlsüz bir şekilde alıntılanmış olduğunu

iddia ettiğim paragraf veya paragraflar verilmiştir. Bu iki sütunun altına yer alan birinci satırda benim söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin iddiam, izleyen satırda Ramazan Çağlayan'ın söz konusu paragraf veya paragraflar ilişkin savunması, üçüncü satırında ise söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve mahkemenin kanaati verilmiştir.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi bu şekilde, 104 tabloyla karşılaştırmalı bir inceleme yaptıktan sonra, gerekçeli kararında şöyle denmektedir:

“Davacı iddialarını davalıya ait eserin Ankara 2011 basısında yer alan 276 örnekle somutlaştırmıştır.

Son düzenlenen asıl ve ek rapor kapsamlarına, incelenen davacı ve davalı eserlerinin içeriğine ve tüm dosya kapsamına göre, davacının 13, 20, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 36, 43, 44, 46, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 78, 79, 80, 91, 96, 97, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 111, 112, 113, 114, 120, 121, 127, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 177, 180, 181, 182, 183, 190, 195, 197, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 229, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269, 271, 273, 276 sayılarıyla örneklendiği parçaların, davalının Eylül 2011 tarihli “İDARİ YARGILAMA HUKUKU” isimli eserine, davacının Bursa 2003 tarihli “İDARE HUKUKU” isimli eserinden usûlsüz iktibas yoluyla konulduğu kanısına ulaşılmıştır.

Zira yukarıda koruma konularıyla ilgili olarak belirtilen açıklamalarda yazılı maddi emarelerin tümü, bu parçalar için gerçekleşmiş durumdadır.

Davacının iddia konusu ettiği ve örneklendirdiği eserlerle ilgili diğer parçaların usûlsüz iktibas olmadığı belirlenmiştir.

Aşağıda usûlsüz iktibasta bulunulduğu ifade edilen, iddia konusu davacı ve davalı eserlerinin ilgili parçaları tablo hâlinde karşılıklı yanyana konulmuş, her iki tarafın bu parçalara yönelik iddiaları ve savunmaları hemen altlarına yazılmış ve en son kısma da bilirkişi raporları ile mahkememizin kanaati her bir parça için ayrı ayrı belirtilmiştir” (Gerekçeli Karar, s.9).

[Gerekçeli kararın bundan sonraki 244 sayfa uzunluğundaki kısmında, tablolar üzerinden 104 adet örnek üzerinde paragraflar arasında karşılaştırma yapılarak usûlsüz alıntı olup olmadığı tespit edilmektedir].

[Gerekçeli Karar, s.255'ten devamla] “Kanaat kısımlarında da gösterildiği üzere, belirtilen örneklere konu eser parçalarına yönelik iktibaslar FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmamıştır. Yukarıda sayıları verilen ve tablolarda metinleri gösterilen örneklerin, -tablolarda ayrı ayrı gösterildiği üzere-, bir kısmında kaynak gösterilmemiş, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak

gösterilmiş, bir kısmında da iktibasın miktarı amacıyla mütenasip olmamış ve maksadın haklı göstereceği ölçü aşılmıştır.

İktibas hakkı kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılması yararlanılan eserin sahibinin fikri hakları ihlâl eder ve FSEK’te manevi ve mali hakların ihlâli hâlinde öngörülen müeyyidelerin uygulanması gerekir.

Çoğaltılarak yayınlanan eserdeki usûlsüz iktibaslar, kullanılan eser parçaları da bu suretle usûlsüz çoğaltılmış ve yayılmış olacağı için, asıl eser sahibine ait çoğaltma ve yayma haklarını ihlâl eder. Zira fikri haklar eserin bütünü kadar, parçalarını da kapsar ve iktibasta kullanılan eser parçaları eserin bütünü gibi koruma altındadır (FSEK, m.13/2). İktibaslarda yararlanılacak eserin özelliğini yanlış ve eksik aksettirecek veyahut bozacak şekilde değişiklik, ekleme ve kısaltmalar yapılmışsa, o takdirde eser sahibinin eserde de değişiklik yapılmasını yasaklama ve eserin bütünlük ve özelliğini koruma hususunda manevi hakları da tecavüzü uğramış olur. İktibasın şekli şartlarına aykırılık, özellikle iktibasın belli edilmemesi ve iktibas edenin kullandığı eser parçalarını kendine mal etmesi, kaynak göstermemesi, yanlış veya kifayetsiz yahut aldatıcı kaynak göstermesi hâllerinde ise, eser sahibinin eserde adını belirtme hususundaki manevi hakkı ihlâl edilmiştir. Bütün bu hâllerde ilgili mali ve manevi hakları korumak için öngörülmüş olan hukuk davaları açılarak oradaki müeyyidelerin uygulanması eser sahibi veya halefleri tarafından talep olunabilir.

Sonuç olarak davalının; davacıya ait eserin korunan parçalarını yukarıda belirtildiği şekilde çoğalttığı, yaydığı, bir kısmında eser sahibinin adına yer vermeksizin, bir kısmında eksik ve yanıltıcı kaynak gösterme ve bir kısmını da alınan parçanın mahiyet ve hususiyetini bozacak biçimde değiştirerek umuma arz ettiği saptanmıştır...” (Gerekçeli Karar, s.255).

Kararın hüküm kısmı ise şöyledir:

“HÜKÜM:

Davanın kısmen kabulüne,

Davalı Ramazan Çağlayan’ın eser sahibi, davalı şirketin yayımcısı olduğu Eylül 2011 bası tarihli İDARİ YARGILAMA HUKUKU isimli eserin 1. basısında yer alan aşağıdaki kısımların, davacıya ait “Bursa 2003 bası tarihli İDARE HUKUKU Cilt 1, Cilt 2” isimli eserden 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre usulsüz iktibas edilmiş olduğunun; eylemin bu nedenle davacının eserden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine,

[Hükmün bundan sonraki kısmında Ramazan Çağlayan’ın kitabından alınan toplam 104 adet örneğe ilişkin toplam 36 sayfa uzunluğunda metinler paragraf paragraf listelenmiştir. Söz konusu metinlerden sonra gerekçeli karar şu şekilde devam etmektedir:]

Yukarıdaki usûlsüz iktibasları içeren davalıya ait kitabın aslı ve tedavül-deki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usûlsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine,

1000 TL maddi ve 5000 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine,

Kararın kesinleşmesine müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına,

Fazla istemin reddine..." (EK-64: Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarih ve E.2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Bkz. *infra*, s.332-382).

* * *

Şimdi kararın **metnine ve şekline ilişkin** birtakım gözlemlerde bulunmak isterim. Gerekçeli karar toplam 292 sayfadır¹⁰. Karar uzundur; ama kararın benim iddialarımı ayrıntılarıyla tartışan bir karar olduğu sanılmamalıdır. Kararın 10 ile 254'üncü sayfalarında 104 adet tablo vardır. Bu tabloların sol sütununda benim kitabımdan alınmış asıl paragraf veya paragraflar, sağ sütununda ise Ramazan Çağlayan'ın kitabından alınmış paragraf veya paragraflar verilmiştir.

Bu iki sütunun altına yer alan "*Davacı İddiası*" başlıklı birinci satırda benim söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin iddialarım, "*Davalı Savunması*" başlıklı ikinci satırda Ramazan Çağlayan'ın söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin savunması onun, "*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı üçüncü satırda ise söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve mahkemenin kanaati verilmiştir.

"*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı üçüncü satırda çoğunlukla bilirkişi raporundan kes-kopyala-yapıştır yoluyla alınmış paragraflar vardır. Tablonun bu satırında nerede bilirkişi görüşünün bittiği ve nerede mahkemenin kanaatinin başladığı kolayca anlaşılamamaktadır. "*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı satırda mahkemenin yaptığı şey, çoğunlukla bilirkişi raporundan ilgili örneğe ilişkin değerlendirmeyi almaktan ibarettir. Mahkemenin "*Bilirkişi Görüşü*" başlıklı satırın altına "*Mahkemenin Tespiti ve Kanaati*" başlıklı bir dördüncü satır açması ve burada örneğe ilişkin kendi değerlendirmesini açıkça yapması çok daha isabetli olurdu.

Mahkemenin gerekçeli kararının içeriğine geçmeden, şekle ilişkin bir hususu da daha belirtmek isterim: Gerekçeli kararda bilirkişi isimleri baş harfleriyle kısaltılmıştır. "Ön Sorunlar" başlıklı bölümde açıkladığım gibi bu

10. Ancak kararın kendisinde sayfa numaraları yoktur. Karardaki sayfa numaraları tarafımdan elle sayılmak suretiyle tespit edilmiş ve sayfanın altına tarafımızdan yazılmıştır.

yanlıştır (s.19). Bir mahkeme kararında bilirkişi isimlerinin gizlenmesinin meşru gösterecek bir neden yoktur. Bilirkişi raporu, raporu hazırlayan kişilerin fikri eseridir; bilirkişi raporundan alıntı yapılırken rapor sahibinin isminin zikredilmesi gerekir. Ayrıca bilirkişilerin isimlerini gizlenmesinin yargılama açısından bir anlamı ve gereği yoktur. Bilirkişi raporu bir delildir. Tanık ismi nasıl gizlenemez ise bilirkişi ismi de gizlenemez. Bilirkişi isimleri gizlendikten sonra karar üzerinde kamunun bilgi edinme hakkı nasıl gerçekleşecektir? İsmi gizlenmiş bilirkişi üzerinde kamuoyu nasıl olup da denetim yapacaktır?

Şimdi gerekçeli kararı **içerik açısından** inceleyelim.

Dava dilekçesinin ekinde sunduğum “*EK-3: Ramazan Çağlayan’ın Kemal Gözler’den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*” başlıklı 251 sayfa uzunluğundaki belgede Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* isimli kitabımdan yaptığı usûlsüz alıntılara 276 adet örnek verdim. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, *bu 276 adet örneğin sadece 104’ünde bana hak vermiş*, bunlarda usûlsüz alıntı olduğuna karar vermiştir.

Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, Mahkemenin usûlsüz alıntı olarak kabul etmediği 172 adet örnekte de usûlsüz alıntı bulunduğunu düşünüyorum. Bir örnek:

ÖRNEK 47:

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.308:

Tanım: Yetki, bir idarî makamın belirli bir işlemi yapabilme ehliyetidir¹⁸³. Başka bir ifadeyle yetki, bir idarî makamda bulunan kişi veya kişilerin kamu tüzel kişisi adına hukukî işlemler yapabilme ehliyetidir¹⁸⁴.

¹⁸³ RICCI Jean-Claude, Droit Administratif, Paris 1996, s.63.

¹⁸⁴ AUBY/Drago, age., C.II, s.244.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.635:

Tanım.- “Yetki (*compétence*)”, bir idarî makamın belirli bir işlemi yapabilme ehliyeti olarak tanımlanabilir¹. Diğer bir ifadeyle, yetki, idarî makamı işgal eden kişi veya kişilerin kamu tüzel kişisi adına hukukî işlemler yapabilme ehliyetidir².

1. Ricci, *op. cit.*, s.63; Bénéit, *op. cit.*, s.470.

2. Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.244.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan’ın yukarıdaki iki cümlesi ile benim iki cümlem arasında çok büyük bir benzerlik vardır. Ramazan Çağlayan’ın iki cümlesinde toplam 28 kelime vardır ve bu 28 kelimeden 26’sı benim iki cümlemdeki kelimelerdir ve benim cümlelerimdeki aynı sırayla geçmektedir. İki yazarın bir rastlantı sonucu aynı 26 kelimeyi aynı sırayla kullanmaları mümkün müdür? Yukarıdaki iki cümlemin benim kitabımdan alınmış oldu-

ğunun bir kanıtı daha vardır: Bu cümleler için Ramazan Çağlayan'ın dipnotlarda atıf yaptığı kaynaklar, benim kitabımda aynı cümleler için benim atıf yaptığım kaynaklardır. Üstelik söz konusu kitapların aynı baskılarına atıf yapıyoruz. Bu bir rastlantı olabilir mi? Sadece ana metinde değil, ana metinle birlikte dipnotlarında benzerliğin sürmesi usûlsüz alıntının tipik bir delilidir. Ramazan Çağlayan'ın söz konusu iki cümleyi, tırnak içinde vermesi ve dipnotlarda da bana atıf yapması gerekirdi.

Dava dilekçemize ekli “EK-3” isimli belgede Örnek 47'ye ilişkin Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin “kaynaksız alıntı” ve dipnotlarının da “aldatıcı mahiyette kaynak gösterme” oluşturduğunu iddia etmiştim. Maalesef Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bu örneğe ilişkin bana hak vermedi. Gerekçeli kararda da bu örneğe ilişkin neden bana hak vermediği, yani bu örneğin neden usûlsüz alıntı oluşturmadığı hususu açıklanmamıştır. Keza benim usûlsüz alıntı örneği olarak iddia ettiğim bunun gibi 172 adet örnekte de bunların neden usûlsüz alıntı olmadığı hususu açıklanmamıştır.

* * *

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, miktar olarak benim iddia ettiğim toplam usûlsüz alıntı sayısının yarısından azında usûlsüz alıntı olduğunu kabul etmiş olsa da, bu karar içerik olarak, esasen beni büyük ölçüde tatmin etmiştir. Bu kararın hakkını teslim etmek gerekir.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı, *usûlsüz alıntının bütün biçimlerine* örnek sunan ve bunları değerlendiren Türk fikrî haklar hukukunda içtihat teşkil etmesi gereken önemli bir karardır.

Bu kararda sadece kaynaksız alıntılar değil, aldatıcı atıfla yapılan alıntılar, da usûlsüz alıntı olarak kabul edilmiştir. Keza bu kararda, çevirinin de bir fikrî eser olduğu, çevrilen metin orijinal Fransızca metinde bulunsu ve bu metne atıf yapılmış olsa bile, çevirinin alındığı yazara atıf yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Yine bu kararda, alıntının kaynağı gösterilmiş olsa bile tırnak içinde verilmemiş “aynen alıntı”ların usûlsüz alıntı oluşturduğu kabul edilmiştir. Yine kararda maksadın haklı göstereceği nispeti aşan alıntıların kaynağı gösterilmiş olsa bile birer usûlsüz alıntı olduğu sonucuna varılmıştır¹¹. Yine kararda, alıntılanan bilgi içerik olarak genel bilgi olsa bile,

11. Kararda açıkça “kanaat kısımlarında da gösterildiği üzere, belirtilen örnekler konu eser parçalarına yönelik iktibaslar FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmamıştır. Yukarıda sayıları verilen ve tablolarda metinleri gösterilen örneklerin, -tablolarda ayrı ayrı gösterildiği üzere-, *bir kısmında kaynak gösterilmemiş, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterilmiş, bir kısmında da iktibasın miktarı amacıyla mütenasip olmamış ve maksadın haklı göstereceği ölçü aşılmıştır*” denmektedir (Bkz. EK-64: Gerekçeli Karar, s.255 [infra, s.377]).

bu bilgi alıntılanan yazarın cümleleriyle aktarılmış ise, bunun da usûlsüz alıntı oluşturduğu hüküm altına almıştır.

Şimdi bunları kısaca örnekleriyle açıklayalım:

1. Kaynaksız Alıntılar

Haliyle usûlsüz alıntının en bilinen şekli “kaynaksız alıntı”dır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında, dava konusu pek çok usûlsüz alıntı örneğinde, Ramazan Çağlayan’ın paragrafların benim kitabımdan alınmış olduğu, ama bana atıf yapılmamış olduğu tespit edilmiştir. Sadece bir örnek:

ÖRNEK 30

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, 2011, s.280:

İdarî işlemin yapılmasından önceye tekabül eden, karar almaya yetkili makamı bağlamayan; ancak bu makamı bilgilendirici, aydınlatıcı, yönlendirici nitelikteki işlemlere, hazırlık işlemleri ya da ön işlemler denilir. Bu tür işlemler, nihai işlemin gerçekleşmesi için, aşılması gereken safhaları oluşturur. Hazırlık

Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 2003, c.I, s.594:

“Hazırlık işlemleri (*mesures préparatoires*)”¹¹⁴, bir idarî kararın alınmasından önce yapılan, karar almaya yetkili makamı bağlamayan; ama bu makamı bilgilendirici, aydınlatıcı ve yönlendirici işlemlerdir. Bu tür işlemler, asıl işlemin hazırlık sürecinde aşılması gereken bir aşamayı oluştururlar¹¹⁵.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan’ın yukarıdaki kutudaki cümleleri benim cümlelerimden alınmıştır. Ama alıntının kaynağı gösterilmemiştir. Mahkeme de bizim iddiamıza hak vermiş ve Ramazan Çağlayan’ın bu paragrafın usûlsüz alıntı teşkil ettiğine karar vermiş ve Gerekçeli Kararın 23’üncü sayfasında¹² bu örneğe ilişkin şu tespitte bulunmuştur: “*Hazırlık işleminin tanımlandığı bu örnekte davalı konuyu davacı ile çok benzer ve hatta yer yer aynı kelimelerle açıklamış, ancak davacının eserine atıf yapmamıştır*” (Gerekçeli Karar, Örnek 39, s.23).

Alıntıyı bir yazardan yapıp, atıfı o yazara değil; başka bir yazara veya yazarlara yapmak da atıf yapılmayan yazar bakımından kaynaksız alıntı durumu oluşturur. Bir örnek:

12. Gerekçeli kararın metni kendi içinde numaralandırılmamıştır. Gerekçeli kararın UYAP’ta bulunan halindeki sayfalar tarafımdan elle sayılarak numaralandırılmıştır.

ÖRNEK 104

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.346:

Bu sebeplerden dolayı Fransız Danıştay'ı birçok alanda idarenin gösterdiği sebeplerin nitelendirilmesini denetlerken “açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste d'appréciation*)” ilkesini uygulamaktadır. Açık değerlendirme hatası bulunmadıkça, denetlemeyi reddetmektedir³⁸⁹. Açık değerlendirme hatası, çok ağır ve apaçık olan, uzman olmayanların da anlayabileceği hatalardır³⁹⁰. Fransız hukukunda, açık değerlendirme hatası olup olmadığı şeklindeki denetime “minimum denetim (*contrôle minimum*)”³⁹¹ veya “sınırlı denetim (*contrôle restreint*)”³⁹² denilmektedir.

³⁸⁹ CHAPUS, Droit Administratif, s.1039 vd.; AUBY/DRAGO, age., C.II, s.392 vd.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.322.

³⁹⁰ AUBY/DRAGO, age., C.II, s.394.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.327.

³⁹¹ RIVERO, age., s.242

³⁹² CHAPUS, Droit Administratif, s.1038.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.796-697:

Yukarıda belirttiğimiz nedenden dolayı, Fransız Danıştay'ı birçok alanda idarenin sebep olarak gösterdiği olayların, durumların, fiillerin hukukî tavsifini denetlemeyi “açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)” olmadıkça reddetmektedir⁷²¹. ... Fransız Danıştay'ı bu alanlarda idarenin ancak “açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)” yapması durumunda olayların hukukî tavsifinin doğruluğunu denetlemektedir⁷³³. Açık değerlendirme hatası, çok ağır (*grossier*) ve apaçık (*flagrant*) hatalardır⁷³⁴. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir⁷³⁵. Fransa'da hâkimin açık değerlendirme hatasına dayanarak yaptığı denetime, “minimum denetim (*contrôle minimum*)”⁷³⁶ veya “sınırlı denetim (*contrôle restreint*)”⁷³⁷ denmektedir.

721. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.322.

733. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité, op. cit.*, c.I, s.590.

734. *Ibid.*

735. Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.394; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.327.

736. Rivero, *op. cit.*, s.242.

737. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1061.

Görüldüğü gibi sayın Ramazan Çağlayan, yukarıdaki paragrafı bütünüyle benden almakta ve hatta benim atıf yaptığım yazarlara dahi dipnotta atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın bu paragrafla ilgili hem ana metni, hem dipnotları benden alınmıştır. Ancak Ramazan Çağlayan, bana değil, başka yazarlara (benim kendilerine atıf yaptığım yazarlara atıf yapmaktadır). Ramazan Çağlayan bu alıntısı benim açımdan “kaynaksız alıntı” oluşturur.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi de gerekçeli kararının 34'üncü sayfasında (Örnek 104) başlığı altında şu değerlendirmeyi yapmıştır:

“Bu örnekte davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yapmak suretiyle açıklamıştır. Davalı davacıyla çok benzer bir içerik ve ifade tarzıyla sunmuş ancak davacıya değil davacının da yararlanmış bulunduğu eserlere atıf yapmıştır. Aynı uzmanlık alanında çalışıyor, aynı konuda yazıyor olsalar da iki farklı yazarın bir meseleyi tesadüf eseri olarak bu kadar benzer bir ifade biçimiyle sunması, 4 farklı eserin aynı cümlelerini aynı sırayla alıntılanması olanak dışıdır. Burada davalı davacıdan alıntı yapmış ancak davacıya atıf yapmamıştır” (Gerekçeli Karar, s.34, Örnek 104).

2. Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar

Belirli bir alıntı belirli bir yazardan alınıyorsa, sadece o yazara atıf yapmak gerekir. Alıntıyı bir yazardan yapıp, dipnotta sadece o yazara değil, onun yanında başka yazarlara da atıf yapmak aldatıcı atıftır. Sayın Ramazan Çağlayan’ın kitabında pek çok aldatıcı atıf bulunmaktadır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi kararıyla tespit edilmiş aldatıcı atıflardan bir örnek:

ÖRNEK 236

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.523:*

(b) Zarar kesin olmalıdır: Mağdurun tazmin edilmesini iddia ettiği zararın “kesin(*certain*) olması⁷⁴⁶ gerekir ki, buna “zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*)” denir⁷⁴⁷. Buradaki zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır⁷⁴⁸.

⁷⁴⁶ DE FORGES, age., s.280; PAILLET, age., s.195; DARCY, age., s.121; RIVERO/WALINE, age., s.264; DEBBASCH, age., s.590.

⁷⁴⁷ CHAPUS, age., s.1211.

⁷⁴⁸ DE FORGES, age., s.280; GÖZLER, age., C.II, s.1180; VLACHOS Georges, *Les Principes Généraux du Droit Administratif*, Paris 1993, s.240.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.1177:*

3. Zarar “Kesin” Olmalıdır¹¹²²

İdarenin sorumluluğuna hükmedilebilmesi için, mağdurun iddia ettiği zararın “kesin (*certain*)” olması gerekir¹¹²³. Buna “zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*)” da denir¹¹²⁴. Zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır¹¹²⁵.

1122. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235-1237; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.1006-1007; De Forges, *op. cit.*, s.290-291; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.625-626; Vlachos, *op. cit.*, c.I, s.240-241.

1123. Conseil d'État, 21 Şubat 2000, *Vogel*, DA, 2000, n°145 (Nakleden: Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235). Conseil d'État, 7 Nisan 1943, *Marlot*, RDCE, 1943, s.89 (Nakleden: De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.1006).

1124. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235.

1125. Vlachos, *op. cit.*, s.240.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın cümleleri, kelimesi kelimesine benim cümlelerimden alınmadır. Ama Ramazan Çağlayan sadece bana atıf yapmamakta, benim yanımda sekiz Fransız yazara daha atıf yapmaktadır. Benim adım bu yazarların isimlerinin içine gömülmüştür; fark edilmemektedir. Bu cümleler sadece benim kitabımdan alınmış olduğuna göre, sadece bana atıf yapılmalıydı. İlave edelim ki, Ramazan Çağlayan'ın 746-748 numaralı dipnotlarında atıf yaptığı yazarlar, benim 1122-1125 numaralı dipnotlarımda atıf yaptığım yazarlardır. Kelimesi kelimesine benden yapılmış bir alıntı için bana atıf yapılırken başkasına da atıf yapılması bir aldatıcı atıf örneğidir. Ortada FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" durumu vardır. Bir örnek daha verelim:

ÖRNEK 271

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, op. cit., 2011, s.569:

2. Yok Hükümünde Sayma

Tanım: Maddeten var olmakla birlikte, bazı ağır sakatlıklar sebebiyle yoklukla malûl olma haline, yok hükmünde sayma denilir⁴¹. Bu durumda, yokluğa yol açan sakatlıkla iptale yol açan sakatlık arasında, "sakatlığın ağırlık derecesi"ne göre bir ayırım yapılmaktadır⁴². "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar" veya "apaçık sakatlıklar" yahut "çok ağır ve marzur görülemez sakatlıklar", işlemin yoklukla malûl olması sonucunu doğurur⁴³.

⁴¹ CHAPUS, *Droit Adminstartif*, s.992; AUBY/DRAGO, *age.*, C.II, s.432.

⁴² CHAPUS, *Droit Adminstartif*, s.992.

⁴³ LAUBADÈRE/VENEZIA/GAUDEMET, *age.*, C.I, s.686; GÖZLER, *age.*, C.I, s.886.

Gözler, *İdare Hukuku*, op. cit., 2003, c.I, s.886-886:

B. YOK HÜKMÜNDE SAYMA ...

... (S)adece maddî olarak mevcut olmayan işlemler değil; aynı zamanda maddî olarak mevcut, ama bazı ağır sakatlıklar taşıyan işlemlerin de yoklukla malûl olduğu iddia edilmektedir²⁶. Bu durumda iptale yol açan sakatlık ile yokluğa yol açan sakatlık arasında "sakatlığın ağırlık derecesi (*degré de gravité de l'irrégularité*)"ne göre ayırım yapılmaktadır²⁷. "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar (*illégalités particulièrement graves et flagrantes*)"²⁸ın veya "apaçık sakatlıklar (*irrégularités flagrantes*)"²⁹ın, "çok ağır ve mazur görülemez sakatlıklar (*vices très graves et inexcusables*)"³⁰ın, "kaba saba hukuka aykırılıklar (*illégalités grossières*)"³¹ın bulunduğu işlemlerin "yokluk" ile malûl oldukları ileri sürülmektedir.

26. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité*, op. cit., c.I, s.686-687; Chapus, *Droit administratif général*, op. cit., c.I, s.1014-1016; Auby ve Drago, op. cit., c.II, s.432-437; Vedel ve Delvolvé, op. cit., c.II, s.264; Long et al., op. cit., s.537-538.

27. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, op. cit., c.I, s.687; Chapus, *Droit administratif général*, op. cit., c.I, s.1014.

28. Long et al., op. cit., s.537.

29. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, op. cit., c.I, s.686.

30. Sayagués Laso, *Traité de droit administratif* (Trad. par Simone Aicardi), Paris, Travaux et recherches de l'institut de droit comparé de l'Université de Paris, 1964, c.I, s.505.

31. Sayagués Laso, op. cit., c.I, s.505.

Gerekçeli kararın 249’uncu sayfasında da bu örneğe ilişkin tablonun en alt satırında bulunan “Bilirkişi Görüşü ve Kanaat” başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

“Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motomot aynı çeviriyi yapması olası değildir. Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. *Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan bir yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir*” (Gerekçeli Karar, s.249, Örnek 271. Gerekçeli kararda Örnek 121, 151, 156, 172, 183, 264, 271, 229 259 için de aynı değerlendirmeyi yapmıştır).

Görüldüğü gibi bu örneğe ilişkin Mahkeme, Ramazan Çağlayan’ın diğer yazarların yanında bana da atıf yapmış olmasını yeterli saymamıştır. Alıntının benden yapılmış olduğunun ayrıca belirtilmiş olması şartını aramıştır.

3. Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar

Ramazan Çağlayan, benim iddia ettiğim pek çok örnekte, orijinal Fransızca kaynaklarda bulunan cümleleri kendisi Türkçeye çevirmemiş, bu cümleleri benim kitabımdan almış, ama bana değil, doğrudan doğruya benim dipnotumda atıf yaptığım orijinal Fransızca eserlere atıf yapmıştır. Prof. Dr. Ramazan Çağlayan’ın kitabına bakan okuyucu, bu cümlelerin doğrudan doğruya sayın Çağlayan tarafından Türkçeye çevrilmiş olduğunu sanmaktadır. Bu durumu ifade etmek için vekilim avukat Fahrettin Kayhan “transit atıf” kavramını kullanmıştır. Ben de bu kavramı kullanarak söyleyebilirim ki, bu gibi örneklerde, Ramazan Çağlayan’ın dipnotta yaptığı atıflar, benim kitabım üzerinden yapılmış “transit atıflar”dır. Şüphesiz bu gibi örneklerde, Ramazan Çağlayan, bana atıf yapmadan orijinal Fransızca kaynağa atıf yapabildi; ama bunun için Fransızca cümleleri kendisinin Türkçeye çevirmesi gerekirdi. Ramazan Çağlayan bunu yapmamış, benim cümlelerimi almış, ama atfı bana yapacağına benim atıf yaptığım Fransız yazarlara yapmıştır. Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi gerekçeli kararından bir örnek:

ÖRNEK 25**Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.134:**

“Teknik konularda uzman olmayan hâkim, konunun uzmanı olan idarenin gözden kaçırdığı hataları “apaçık” bir şekilde nasıl görecektir⁴¹⁷?

⁴¹⁷ VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.2, s.328.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.844:

Georges Vedel ve Pierre Delvolvé’nin haklı olarak sordukları gibi, teknik konularda uzman olmayan hâkim, nasıl olacak da, konunun uzmanı olan idarecilerin gözden kaçırdıkları hataları “apaçık” bir şekilde görecektir⁸⁹⁹?

899. Vedel ve Delvolvé, op. cit., c.II, s.328.

Gerekçeli kararda bu örneğe ilişkin tablonun en alt satırında bulunan “Bilirkişi Görüşü ve Kanaat” başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

“Davacı Fransız yazarlara açıkça atf yapmak suretiyle bir cümle kaleme almıştır. Davalı aynı cümleyi çok küçük bir eksiltme dışında koruyarak eserine aktarmış ancak atfı davacıya değil, söz konusu Fransız yazarlara yapmıştır. Davacının çevirisi ve üslubuyla davalının çevirisi ve üslubunun birebir aynı olması alıntının davacıdan yapıldığını göstermektedir fakat davalı, davacıya atf yapmamıştır” (Gerekçeli Karar, s.16-17).

4. “Belli Olacak Şekilde” Yapılmamış Alıntılar (Tırnak İçinde Verilmemiş Aynen Alıntılar)

FSEK, m.35/son’a göre “*iktibasın belli olacak şekilde yapılması gerekir*”. Bu nedenle “aynen alıntılar”da alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir. Ortada aynen alıntı var ise, kaynağı gösterilmiş olsa bile, alıntı tırnak içine alınmamış ise bu alıntı, FSEK, m.35/son’a aykırı bir “*usûlsüz alıntı*”dır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin gerekçeli kararına yansımış bir örnek:

ÖRNEK 20**Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.133:**

Açık takdir hatasını, “*çok ağır ve apaçık takdir hataları*” olarak tanımlayabiliriz. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur. Yanlışlığı herkes tespit edebilir⁴⁰⁴. Kanunun açıkça yasak-

⁴⁰⁴ GÖZLER, age., C.I, s.841.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.841:

Açık takdir hatası, çok “*ağır (grossier)*” ve “*apaçık (flagrant)*” takdir hatalarıdır⁸⁸¹. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir⁸⁸².

Gerekçeli kararda (s.12) bu örneğe ilişkin “Bilirkişi Görüşü ve Kanaat” başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

“Bu örnekte davacının eserinden aynen alıntı yapılmıştır. Davalı, davacıya atıf yapmış olmakla beraber aynen alıntı yaptığı cümleyi tırnak içinde vermemiştir. FSEK, iktibas şartlarına ilişkin 35. maddesinde iktibasın belli olacak şekilde yapılması kuralından söz etmektedir. ... Bir yazarın bir cümlesinin, paragrafının hiçbir değişiklik yapılmadan aynen aktarılması durumunda aynen alıntı vardır ve *bu durumda aynen alıntılanan kısım tırnak içinde belirtilmelidir. Aksi takdirde okuyucuda cümlenin/ifade ediliş biçiminin alıntıyı yapan yazara ait olduğu zehabı uyanacaktır* ki bu durum Kanunla öngörülen düzenlemeye aykırıdır” (Gerekçeli Karar, s.12, Örnek 20).

5. “Genel Bilgiler”in Aynen Aktarılması Şeklindeki Usûlsüz Alıntılar

Genel bilgiler için hâliyle kaynak gösterilmesine gerek yoktur. Ancak genel bilgileri her yazar kendi cümleleriyle ifade etmelidir. Bir yazar, genel bilgileri, kendi cümleleriyle değil; bir başka yazarın cümleleriyle aktarıyorsa ortada yine bir usûlsüz alıntı vardır. Çünkü, FSEK, sadece bilginin içeriğini değil, üslubu da korur. Üslûp da eser sahibinin hususiyetinin bir parçasıdır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin gerekçeli kararından bir örnek:

ÖRNEK 31

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.281:

-Asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler: Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce, yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada asıl işlem, atama yahut atamama, unvanı verme ya da vermeme işlemidir. Bundan önceki değerlendirme işlemleri, hazırlık işlemleri niteliğinde olduğundan, tek başlarına iptal davasına konu teşkil edemez. Ancak nihai işleme karşı açılan davada, söz konusu hazırlayıcı işlemlerdeki hukuka aykırılıklar da ileri sürülebilir.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.599:

Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler.- Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılır. Burada asıl işlem atama veya atamayı reddetme, unvan verme veya vermeme işlemleridir. Bu işlemlerden önceki değerlendirme işlemleri hazırlık işlemi niteliğindedir. Örneğin ... Dolayısıyla bunlara karşı doğrudan doğruya dava açılamaz. Asıl işleme karşı dava açıldıktan sonra bunların da hukuka aykırılığı iddia edilebilir.

Gerekçeli kararda bu örneğe ilişkin “Bilirkişi Görüşü ve Kanaat” başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

“Bu örnekte davacının açıklamaları ile davalının eserinde yer alan açıklamalar ciddi ölçüde benzerlik hatta kısmen aynılık taşımaktadır. Her ne kadar söz konusu *bilgi genel nitelikte kabul edilebilirse de bu bilgiyi sunma biçimi davacının hususiyetini taşımaktadır. Bu durumda atıf yapılmadan kullanılması intihal sonucu doğurmaktadır*” (Gerekçeli Karar, s.25, Örnek 31, *infra*, s.349).

6. Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler

Çeviri de bir fikrî eserdir. Bir yazar diğer bir yazarın çevirisini alıyorsa atıf yaparak bunun kaynağını göstermelidir. Çevirene değil, çevirinin yapıldığı orijinal yabancı kaynağa atıf yapılması, usûlsüz alıntı vakiasını ortadan kaldırmaz. Çünkü, sadece çevrilen malzeme değil, *çevirinin kendisi de* bir fikrî eserdir. Şüphesiz yabancı bir metinden her yazar alıntı yapabilir. Ama bunun için alıntı yapacağı cümleleri kendisinin Türkçeye çevirmesi gerekir. Maalesef Ramazan Çağlayan’ın kitabında benim tarafından yapılmış çeviriler, bana atıf yapılmaksızın alınmış ve bana değil, sanki bunları sayın Çağlayan’ın kendisi çevirmiş gibi orijinal Fransızca kaynaklara atıf yapılmıştır.

Ramazan Çağlayan bu durumu, ben de Fransızca biliyorum, bunları ben de Türkçeye çevirebilirim diye açıklamaya çalışmıştır. Ancak benim iddia ettiğim şey bu değildir. Somut örneklerde ben söz konusu çevirilerin Ramazan Çağlayan tarafından yapılmadığını, sayın Çağlayan’ın bu çevirileri kelime kelime benim kitabımdan aldığını iddia ediyorum. Çünkü bu örneklerde 20-30 kelimelik cümleler, benim tarafımdan ve Ramazan Çağlayan tarafından kelimesi kelimesine aynı şekilde çevrilmiştir. İki yazarın birbirinden habersiz olarak 30 kelimelik bir Fransızca cümleyi, kelimesi kelimesine aynı şekilde Türkçeye çevirmesi mümkün değildir. Bu durum bu cümleleri Ramazan Çağlayan’ın kendisinin çevirmediğini, bunları benim kitabımdan aldığını gösterir. Şüphesiz Ramazan Çağlayan bunu da yapabildi. Ama bunu yaparken bana atıf yapması gerekirdi; işte sayın Ramazan Çağlayan’ın yapmadığı şey budur. Mahkeme bu gibi durumlarda benim bu iddiama hak vermiştir. Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi kararında bu duruma verilmiş onlarca örnek vardır. Sadece bir örnek:

ÖRNEK 180**Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, 2011, s.451:****bb. Kişisel Kusur**

“Kişisel kusur (*faute personnelle*)”, kamu görevlilerinin, görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlardır²³⁸. Kamu görevlilerinin, hizmetten ayrılabilir nitelikteki kusurları üç değişik şekilde ortaya çıkabilir.

²³⁸ CHAPUS, *Droit Administratif*, s.1359.

Gözler, *İdare Hukuku*, 2003, c.II, s.1026:**2. Kişisel Kusur**

“Kişisel kusur (*faute personnelle*)”, kamu görevlilerinin görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlarıdır⁴⁶². Hizmetten ayrılabilir nitelikte olan bu kusurlar üç değişik şekilde ortaya çıkabilir:

462. Chapus, *Droit administratif général*, *op. cit.*, c.I, s.1386; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.954; De Forges, *op. cit.*, s.312.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan’ın söz konusu cümleleri ile benim cümlelerim aynıdır. Ramazan Çağlayan’ın bu cümleleri benim kitabımdan görmeden kendisi Fransızcadan Türkçeye çevirmiş olamaz. Bu alıntı konusunda (Örnek 180) Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekçeli kararının 152’nci sayfasında karşılaştırma tablosunda “Bilirkişi Görüşü ve Kanaat” başlığı altında şöyle denmiştir:

“Aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Benzer bir durum ÖRNEK 197’de de söz konusudur. Bu örnekte yalnızca çeviri değil, çeviriyi aktarma biçimi de alıntılanmıştır. Keza ÖRNEK 236’da da hem çeviri aynen aktarılmış, hem de konu aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır” (Ek-64: Gerekçeli Karar, s.152, *infra*, s.360).

Benzer pek çok örnekte (mesela Örnek 121, 151, 156, 172, 182, 183, 264, 171, 229, 259) Mahkeme gerekçeli kararda hep aynı değerlendirmeyi yapmıştır:

“Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak birbiriy-le çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motomot aynı çeviriyi yapması olası değildir” (Gerekçeli Kararın Örnek 121, 151, 156, 172, 182, 183, 264, 171, 229, 259’a ilişkin kısımlarına bakılabilir).

B. YARGILAMA SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: İLK DERECE SAFHASINDA DAVANIN HIZI HAKKINDA GÖZLEMLER

Gerekçeli kararın içerik olarak, beni kısmen de olsa tatmin ettiğini söyleyebilirim. Ancak bu davanın ilk derece safhasında, yukarıda yeri geldikçe gösterdiğim gibi yargılamanın etkililiği ve kalitesi bakımından eleştiriye açık pek çok husus olmuştur. Davanın bu safhasında kanımızca pek çok hata yapılmıştır.

Yukarıda davanın seyrini açıkladığım her bir adımdan sonra Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ve talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yaptığı hataları “Eleştiri” başlıklı paragraflarda tek tek açıkladım. Toplam 21 adet “Eleştiri” başlıklı paragraf vardır. Yani toplam 21 hata vardır. Bunları yukarıda açıkladığım için bunlara burada tekrar değinmeyeceğim.

Ancak şu hususu belirtmek isterim: Bu hatalar, nedeniyle davam üç yıldan uzun bir süre yerinde saymıştır. Dava 14 Mart 2012 tarihinde açılmıştır. 8 Şubat 2016 tarihinde İstanbul’daki talimat Mahkemesinden Ankara’daki asıl Mahkemeye dönmüştür. Döndüğü tarih itibarıyla dosya, dilekçe teati safhası henüz tamamlanmış bir dosya gibidir. Nitekim dosyanın karara bağlanması için bu tarihten sonra daha bir buçuk yıl daha gerekmiştir.

1. İlk Derecede Davanın Görülme Süresi: 5 yıl 4 ay ve 20 Gün

14 Mart 2012 tarihinde açılmış olan bu davanın ilk derece aşaması, gerekçeli kararın tebliğe çıkarıldığı 1 Ağustos 2017 tarihi esas alırsak, tam 5 yıl 4 ay ve 20 günde bitirilebilmiştir. Bu süre toplam 1965 gün tutmaktadır. İlk derece yargılaması için bu süre uzun bir süredir.

Malum Türkiye’de davalar uzun sürüyor. Ancak *Gözler v. Çağlayan davasının* ilk derece yargılaması Türkiye’deki davaların ilk derecede ortalama görülme süresinden de katbekat uzun olmuştur.

Adalet Bakanlığının yayınladığı “*Adli İstatistikler 2018*” başlıklı kitaba göre Türkiye’de Fikri ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemelerinde davaların ortalama görülme süreleri, 2012’de 521 gün, 2013’te 425 gün, 2014’te 377 gün, 2015’te 453 gün, 2016’da 499 gün, 2017’de 336 gündür. Bunun altı yıllık ortalaması 435 gündür¹³. Benim davamın görülme süresi ise 1965 gündür. Yani ortalamadan tam 930 gün daha fazladır. *Benim davamın süresi, ortalama sürenin tam dört buçuk katıdır.*

13. Bkz.: *Adli İstatistikler 2018*, <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf>, Tablo 3.4: Ortalama Görülme Süresi (Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2020).

Yargılama hızıyla ilgili olarak burada şunu gözlemlemek gerekir ki, ilk derece safhasında böylesine ağır işleyen dava, ayrıntılarını aşağıda göreceğiniz gibi, istinaf ve temyiz safhasında hızlanmıştır. İlk derece safhasında beş buçuk yılda karara bağlanan bu dava istinaf aşamasında (Dosya Geliş: 6 Ekim 2017, Karar Tarihi: 29 Mayıs 2019) 1 yıl 7 ay 23 günde, temyiz safhasında ise 5 ay 4 günde karara bağlanmıştır (Dosya Geliş: 26 Eylül 2019, Karar Tarihi: 2 Mart 2020). Oysa Yargıtay hukuk dairelerinde ortalama karar süresi 2018 yılında 448 gündür¹⁴. Bu husus aşağıda üçüncü bölümde ayrıca açıklanacaktır.

Şüphesiz davanın hızlı görülmesi güzel bir şeydir. Ama sadece davanın benim aleyhime seyrettiği dönemde değil, lehime seyrettiği dönemde de hızlı görülmesini istemek herhalde benim en doğal hakkımdır.

* * *

Davanın ilk derece aşamasında adaletin yerine gelmesi gecikmiştir. Üstelik bu gecikme, Türkiye ortalamasından tam dört buçuk kat fazladır. Bu gecikmenin sebebini sorgulamak sanıyorum hak arayan bir davacı olarak benim hakkımdır¹⁵.

* * *

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde görülen *Gözler v. Çağlayan* davasındaki gecikme sebeplerini açıklamak isterim.

Öncelikle belirteyim ki, bu davanın başından sonuna kadar dosyaya tek bir hâkim bakmıştır. Dosyada hâkim değişikliği olmamıştır. Bu açıdan dosya şanslı bir dosyadır. Bu davanın talimat kısmında da tek bir hâkim görev almıştır. Dolayısıyla benim davamda hâkim değişmesi nedeniyle gecikme sebebi yaşanmamıştır.

2. Gecikmenin Nedenleri

Benim davamın gecikmesinin nedenleri şunlardır:

1. Ayrıntılarını yukarıda tek tek gösterdim. Bu davada, gerek asıl mahkeme olan Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekse tali-

14. <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf>, s.253 (Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2020).

15. Belirtmek isterim ki, benim davalarımda gecikme rekoru bu kitapta eleştirdiğim Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin önünde görülen *Gözler v. Çağlayan* davasına ait değildir. Bu dava benzeri Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde 2013 yılında açtığım yedi dava hâlâ istinaf aşamasındadır. İlk derece safhasında bu davalardan birinde gerekçeli karar, 30 Nisan 2018 tarihinde, diğer altısında ise 18 Ekim 2019 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu davaların altısında 7 Mart 2018 tarihli son duruşmada karar tefhim edilmiş olmasına rağmen, gerekçeli karar, 1 yıl 8 ay 10 gün sonra tebliğ edilmiştir. Oysa gerekçeli kararın 30 gün içinde yazılması gerekiyordu (Bu konuda bir eleştirim için bkz.: Kemal Gözler, “Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama”, www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm (Yayın Tarihi: 6 Eylül 2019)).

mat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda davanın gecikmesinin **birinci nedeni**, adı geçen mahkemelerin yanlış bilirkişiler seçmesidir¹⁶.

2. Gecikmenin ikinci nedeni, Mahkemenin seçtiği bilirkişilerin kanımca ikna edici olmayan sebeplerle bilirkişilik görevinden çekilme dilekçeleri vermeleridir (Bu davanın ilk derece aşamasında 12 bilirkişi görevden çekilmiştir). Burada eleştirilecek iki husus vardır:

a) Bilirkişilik görevine atanan öğretim üyelerinin büyük bir kısmının, bir öğretim üyesinin diğer bir öğretim üyesinin kitabı hakkında ileri sürdüğü usûlsüz alıntı iddiaları konusuna dahil olmak istememişlerdir. Öğretim üyelerinin bu soruna dahil olmak istemedikleri bir yerde, bu sorun nasıl çözümlenebilir? Doğrusu, hâkimleri eleştirmeden önce, öğretim üyeleri olarak önce bizim kendimizi eleştirmemiz lazımdır. Türkiye’de usûlsüz alıntı sorunun çözülememesinin sorumlusu, sadece hâkimler değil, aynı zamanda hâkimler tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen öğretim üyeleridir (Bu konuda yukarıda s.57’de yer alan Kutu 1.2’ye bakılabilir).

b) Bununla birlikte bilirkişilerden rapor alınamaması konusunda hâkimlerin de eleştirilmesi gerekmektedir. Koşulları taşıyan kişilerin mahkemece görevlendirilmeleri halinde bilirkişilik yapması hukukumuzda zorunludur. Mahkemece görevlendirilmiş bilirkişi, tanıklıktan çekilme sebebi veya bilirkişiyi ret sebebi olmadıkça ve ret veya çekilme talebini hâkim kabul etmedikçe, bilirkişilik görevinden çekilemez. Ne var ki, benim davamda, çekilme veya ret sebebi bulunmayan 12 bilirkişi, “işlerinin yoğunluğu” gibi sebeplerle çekilme talebinde bulundular ve Ankara’daki asıl Mahkeme ve İstanbul’daki talimat Mahkemesi de bu talepleri, ileri sürülen sebeplerin belgelendirilmesini dahi istemeden kabul ettiler. Oysa bu talepleri adı geçen mahkemeler reddedebilir ve bilirkişiler rapor hazırlamak zorunda kalabilirlerdi.

3. Bu davada gecikmenin üçüncü nedeni şudur: İlk bilirkişi raporunu hazırlayan heyetin bir üyesi olan Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım’ın dava konusu aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idarî soruşturmada bilirkişi olarak rapor sunduğu daha sonra ortaya çıkmıştır. Mahkeme, 19 Temmuz 2013 tarihli kararıyla, bu sebeple, HMK, m.36 uyarınca bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım’ı görevden almıştır¹⁷. Bundan sonra da dava, yukarıda ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, bilirkişi seçimi bakımından içinden çıkılmaz bir hâl almıştır.

16. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yanlış bilirkişi seçmesi konusunda yukarıda “Eleştiri 2” (*supra*, s.45) ve “Eleştiri 4” (*supra*, s.45) başlıklı paragraflara bakılabilir. İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yanlış bilirkişi seçmesi konusunda yukarıda “Eleştiri 12” (*supra*, s.66), “Eleştiri 13” (*supra*, s.67), “Eleştiri 15” (*supra*, s.68), “Eleştiri 16” (s.68) ve “Eleştiri 18” (s.69) başlıklı paragraflara bakılabilir.

17. Bu konuda yukarıda s.45’te yer alan “Eleştiri 2”ye bakınız.

4. Gecikmenin dördüncü sebebi şudur: Aleyhime gelen ilk bilirkişi raporundan sonra, vekilim, bilirkişi heyetini duruşmaya davet edip, bilirkişiye soru sorulmasına izin verilmesi şartıyla, benim aleyhime olan bilirkişi raporuna dayanılarak karar verilmesini talep etti. Mahkeme vekilimin bu talebini kabul etmedi ve bizim talep etmemize rağmen yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulmasına karar verdi. Eğer Mahkeme, bilirkişileri duruşmaya davet etse ve vekilimin soru sormasına izin verseydi, bu dava 2013 yılının son aylarında karara bağlanabilirdi¹⁸.

5. Gecikmenin beşinci sebebi, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin, 21 Mayıs 2014 tarihli ara kararıyla, Ankara’da davada bilirkişilik yapabilecek dört öğretim üyesi bulunmasına rağmen bunların arasından bilirkişi seçmek yerine, Ankara’da bilirkişi bulunamadığı gerekçesiyle İstanbul Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazmasıdır. Yukarıda gösterildiği gibi mahkemenin Ankara’da bilirkişi bulunamadığı gerekçesi doğru değildi¹⁹. Yukarıda ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, dosyanın İstanbul’a gönderilmesi, bu davanın bir yıl dokuz ay gecikmesine yol açmıştır²⁰.

6. Gecikmenin altıncı sebebi, talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin arka arkaya beş ayrı defa idare hukuku öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmesi gerekirken, talimata aykırı bir şekilde, medenî hukuk veya ticaret hukuku öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmesidir²¹.

3. Birkaç Genel Gözlem ve Eleştiri

Bu şekilde ben davamda ilk derece safhasında gördüğüm hataları ve gecikme sebeplerini sıralamaya ve bunları eleştirmeye çalıştım. Benim davam ilk derece safhasında Türkiye ortalamasından dört buçuk kat daha uzun sürmüş olsa da bu davada eleştirdiğim pek çok hususun, benim davama özgü olmadığı, benzer eleştirilerin Türkiye’de çok yaygı olduğunu söylemem gerekir. Benim buradaki eleştirilerim, Türkiye’de yargılamada kalite sorunun tartışılmasına bir vesile olursa kendimi mutlu hissederim. Bu düşünceyle, bu davada muhakeme hukukuna ilişkin gözlemlediğim bir sorunu dile getirmek isterim:

Türkiye’de galiba pek çok hukuk davasında boşu boşuna duruşma yapılıyor. Çünkü bu duruşmalarda gerçekte yapılan bir “yargılama” yok. Tahkiyat duruşmalarında hâkimler, taraf vekillerinin delilleri sözlü olarak tartış-

18. Yukarıda s.54’te yer alan “Eleştiri 3”e bakınız.

19. Yukarıda s.59’da yer alan “Eleştiri 7”ye bakınız.

20. Yukarıda s.61’de yer alan “Eleştiri 8”e bakınız.

21. Yukarıda s.69-70’te yer alan “Eleştiri 12”, “Eleştiri 13”, “Eleştiri 15”, “Eleştiri 15” ve “Eleştiri 18”e bakınız.

malarına izin vermiyorlar. Örneğin benim davamda, vekilim avukat Fahrettin Kayhan, hem ilk derece mahkemesi önünde, hem de aşağıda ikinci bölümde göreceğimiz gibi istinaf mahkemesi önünde, HMK, m.152/1 uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek kendilerine soru sorulmasına izin verilmesini talep etti. İlk derece mahkemesi de, istinaf mahkemesi de vekilimin bu talebini reddetti. Böylece davadaki tek delil olan bilirkişi raporunun değeri duruşmada tartışılmadı ve bilirkişi raporundaki çelişki de giderilemedi.

Tarafların iddia ve savunmalarını sözlü olarak ileri süremediği, ileri sürülen delillerin sözlü olarak tartışılmadığı duruşmaların yargılamaya yapacağı bir katkısı yoktur. Benim davamda ilk derece safhasında 29 adet, istinaf safhasında ise 9 adet duruşma yapılmıştır. Bunların birinde dahi yapılan bir tartışma yoktur. Bunların birinde dahi tek delil olan bilirkişi raporunda madde madde yapılan değerlendirmelere ilişkin yapılan bir tartışma yoktur. Davacı veya davalı bilirkişi raporuna, somut argümanlar ileri sürüp madde madde itiraz ediyor; mahkeme, bu itirazlara cevap vermiyor, ileri sürülen argümanların doğruluğunu tartışmıyor ve sadece bilirkişi heyetinden ek rapor alınmasına karar veriyor. Bilirkişi heyetinden ilkinin tekrarı olan ek rapor geliyor; buna da davacı veya davalı itiraz ediyor, bu sefer mahkeme bu itiraz hakkında karar vermeksizin tahkikatın bittiğini, gelecek duruşmada esas hakkında karar vereceğini açıklıyor.

Gözler v. Çağlayan davasında bidayet ve istinaf safhasında yapılan toplam 38 duruşmanın hepsinin tutanakları bu kitabın eklerinde mevcuttur. Arzu edenler duruşma tutanaklarını tek tek okuyabilirler. Bu duruşmalarda bir “yargılama” yoktur. Bu duruşmalarda yapılan işlemler, -ki bazılarında yapılan bir işlem de yoktur-, mükemmel olarak dosya üzerinden de yapılabilirlerdi. Bu davadaki duruşmalarda örneğin bilirkişi tespiti için üniversitelere yazı yazılmasına, bilirkişi seçilmesine, bilirkişi çekilme talebinin kabulüne, bilirkişi raporunun beklenilmesine, bilirkişiye raporunu teslim etmesi için ihtar çekilmesine, bilirkişi raporunun taraflara tebliğe çıkarılmasına, bilirkişi raporuna karşı tarafların beyanlarını sunmaları için süre verilmesine, falan yere yazılan müzekkerenin cevabının beklenilmesine, duruşmanın falanca tarihe bırakılmasına karar verilmiştir. Bunlar için duruşma yapmaya gerek yoktur. Bunlar dosya üzerinden de mükemmel olarak, üstelik çok daha az maliyetle ve daha hızlı bir şekilde yapılabilen iş ve işlemlerdir. Bilindiği gibi yazılı yargılama usûlünün geçerli olduğu idarî yargılama usûlünde, bu gibi işlemler duruşmasız olarak dosya üzerinden yürütülür. Aynı şey, hukuk usûlünde de yapılabilir. Benim davamda boş yere 38 adet duruşma yapılmıştır. Boş yere zaman ve emek israf edilmiştir²².

22. Bu açıdan bir de ismine bir anlam veremediğim Hukuk Muhakemeleri Kanunun “sözlü yargılama” başlıklı 186’ncı maddesi uyarınca yapılan adına “sözlü yargılama” veya “sözlü duruşma” (sanki “yazılı” duruşma da olabilir miş gibi) denen hükmün verildiği son du-

Bu eleştiriyi dile getirirken benim amacım yanlış yasalılaştırmak değil, bu yanlış gözler önüne sermektir. Hâliyle hukuk usûlünde işin doğrusu tahkikatın duruşmalı yapılması ve duruşmalarda da çelişme ilkesine uyulmasıdır.

Vakıa Türkiye’de yargılama kalitesine ilişkin pek çok sorun var. Bunlar aslında gizli saklı sorunlar değil, aşikâr sorunlardır. Bu sorunları en iyi bilenler de bunlarla her gün boğuşan avukatlardır. Ama onlar da bu sorunları, mahkeme ve hâkim ismi belirterek kamuoyunda dile getirmekten ve özellikle de bu konuda yazmaktan çekiniyorlar. Zira her gün o mahkemeye ve o hâkime işleri düşüyor²³. Türkiye’de yargılama kalitesinin düzeltilmesi için yargılama sürecinde yapılan hataların kamuoyunda mahkeme ve hâkim ismi zikredilerek tartışılmasında büyük yarar vardır. Bu yapılmadan, hiçbir mahkeme, hiçbir hâkim kendine çeki düzen vermez. Bu tartışmadan korkmamak gerekir. Ben *Gözler v. Çağlayan davasına* ilişkin olarak böyle bir küçük tartışma başlatabilirim ve bunu kamuya mal edebilirsem ne mutlu bana!

* * *

Böylece davanın ilk derece safhasını incelemiş oluyoruz. Şimdi izleyen bölümde istinaf safhasını inceleyelim. ■

ruşma vardır. Bu duruşmadan önceki duruşmada hâkim, “tahkikatın bittiğine ve gelecek duruşmanın ‘sözlü duruşma’ veya (veya ‘sözlü yargılama duruşması’) olarak yapılmasına” karar verir (örnek olarak EK-61: Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı; EK-93: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 8 Mayıs 2019 Günü Duruşma Tutanağı). Bu “sözlü yargılama” veya “sözlü duruşma” ibaresine bakarak sakın hiç olmazsa son duruşmada sözlü yargılama yapılacağı sanmayın. Bu duruşmada da sözlü bir yargılama yapılmaz. Zaten tahkikat bitmiştir; artık neyin tartışması yapılacaktır? Bu duruşmada sadece taraf vekilleri önceki beyanlarını özet olarak tekrarlar (gerçekte çoğunlukla bunu da yapmazlar; duruşma tutanağına hâkim davacı vekili için “*önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz. Davamız kabul edilsin dedi*”; davalı vekili için de “*önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz. Dava reddedilsin dedi*” ibarelerini tutanağa yazdırır. Daha sonra hâkim “Gereği Düşünüldü” deyip “gerekçesi ayrıntılı kararda açıklanacağı üzere; davanın kabulüne veya reddine” diyerek hükmünü açıklar (örnek olarak EK-63: Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı; EK-94: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Günü Duruşma Tutanağı).

23. Geçen sene 6 Eylül 2019 tarihinde “Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama” (www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm) başlıklı bir makale yayınladım ve 18 ay geçmesine rağmen altı davada gerekçeli kararın Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi hâkimi tarafından hâlâ yazılmadığından şikâyet ettim. İzleyen günlerde bazı avukatlardan aynı konuda şikâyetler içeren e-postalar aldım. Ancak avukatların bu konuda sessiz kaldıklarını gözlemledim.

Bölüm 2

İSTİNAF SAFHASI

Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi
Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2017/1161 Sayılı Dosya)
(6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019)

Ramazan Çağlayan’a karşı 14 Mart 2012 tarihinde açtığım davanın ilk derece yargılaması 5 yıl 5 ay sonra, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararıyla lehime sonuçlandı. Sayın Ramazan Çağlayan, bu karara karşı 18 Ağustos 2017 tarihli dilekçesiyle istinaf başvurusunda bulundu. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından dosya Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 6 Ekim 2017 tarihinde gönderildi. Böylece davanın istinaf aşaması başlamış oldu.

Davanın konusu, tarafları ve tarafların temsilcileri hakkında birinci bölümde bilgi vermiştik. İstinaf aşamasında davanın konusunda, davanın taraflarında, tarafların temsilcilerinde bir değişiklik olmamıştır.

Davaman istinaf aşaması, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin önünde görülmüştür. Ramazan Çağlayan’ın istinaf başvurusunun reddedilmeyip davanın esastan incelenmesine ve incelemenin duruşmalı yapılmasına dair 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararı, Dairenin Başkanı sayın Döndü Deniz Bilir, üye sayın Erol Kaplan ve üye sayın Ebru Yücetürk tarafından verilmiştir.

Dosyanın incelemesi duruşmalı olarak naip üye Erol Kaplan tarafından yapılmıştır. Bu süreçte naip üye Erol Kaplan 6 adet duruşma yapmıştır. 14 Şubat 2018, 16 Mayıs 2018, 11 Temmuz 2018, 19 Eylül 2018, 21 Kasım 2018 ve 13 Şubat 2019 tarihli duruşmalar, naip üye Erol Kaplan tarafından yönetilmiştir. Yine bu davanın inceleme safhasında alınan dört ara karar (15 Şubat 2018, 26 Şubat 2018, 2 Mart 2018 ve 9 Mart 2018 tarihli ara kararlar) naip üye Erol Kaplan tarafından verilmiştir.

Naip üye Erol Kaplan yönetimindeki duruşmalı inceleme safhası tamamlandıktan sonra yapılan son üç duruşma (13 Mart 2019, 8 Mayıs 2019 ve 30 Mayıs 2019 tarihli duruşmalar) *heyet* huzurunda yapılmıştır. **Heyet**, daire başkanı Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve üye Kamil Ersin Ortaç’tan oluşmuştur. Dikkat edileceği gibi tensip kararını veren heyetteki Ebru Yücetürk’ün yerini üye Kamil Ersin Ortaç almıştır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davamızın istinaf safhasını bitiren 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının altında daire başkanı Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve üye Kamil Ersin Ortaç’ın imzaları vardır.

* * *

Burada önce davanın istinaf aşamasında seyrini adım adım açıklayacağım (I), daha sonra da davanın bu aşamadaki seyri ve sonucunu değerlendireceğim (II). Hemen belirteyim ki, pek çok değerlendirme ve eleştirimi davanın seyrine ilişkin açıklamalar bittikten sonra değil, her adımdan sonra sıcağı sıcağına vereceğim.

I. DAVANIN SEYRİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

İlk derece safhasında olduğu gibi, istinaf safhasında da davanın seyrine ilişkin açıklamalarımı adım adım yapacağım. Her adımı açıklamaya başladığım paragrafın önüne **1., 2., 3., ...** şeklinde numara koyacağım. Yani aşağıda koyu karakterlerle gösterilen her numara, istinaf safhasında bir adımı ifade ediyor. Yine ilk derece safhasında olduğu gibi, her adımın sonunda parantez içinde o adıma ilişkin varsa dilekçe, duruşma tutanağı, ara kararı veya gerekçeli karar gibi belgelerin tarih ve isimlerini “EK-XX” şeklinde bir numara vererek belirteceğim. Bu eklere bu kitabın sonunda bulunan “EKLER” kısmından ulaşılabilir.

Koyu karakterlere gösterilen adım numaralarını bu bölümde yeniden, yani birden başlattım. Ancak “EK” numaralarını yeniden başlatmadım; birinci bölümdeki son ek numarası olan 64’ten devam ettirdim. İki nedenden dolayı: Bir kere davanın açılmasından kesinleşme şerhine kadar bütün ekler bir bütünün parçaları. İkinci olarak, bir bölümde önceki bölümde bulunan eke de atıf vardır. Her bölümde 1’den başlatarak ek numarası verseydim, eklere atıfta sorun olurdu.

1. Davalı Ramazan Çağlayan, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı hakkında 18 Ağustos 2017 tarihli dilekçesiyle istinaf başvurusunda bulundu.

2. İstinafa başvuru dilekçesine karşı cevaplarımızı vekilim Fahrettin Kayhan’ın sunduğu 7 Eylül 2017 tarihli dilekçesiyle cevap verdik (**EK-65**: 7 Eylül 2017 Tarihli İstinafa Cevap Dilekçesi).

3. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından dosya Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 6 Ekim 2017 tarihinde gönderildi. İstinaf dosyası Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 2017/1161 esas sayısı ile kaydedildi.

4. Davalı Ramazan Çağlayan, UYAP'ta 16 Kasım 2017 tarihiyle kayıtlı olan bir beyan dilekçesiyle, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine, bu dilekçenin ekinde şu belgeleri sundu: (a) Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmaz ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı'dan aldığı bilirkişi raporu, (b) Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararı, c) Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararı, (d) Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı "Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı" kararı, (e) YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı "Etik İhlal Yoktur" kararı. Bu belgelere ilişkin açıklamaları biraz aşağıda (s.99-107) yapacağım.

5. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararıyla,

"dosyada mevcut 24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu arasında, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarının ihlal edilip edilmediği hususunda çelişki bulunduğundan bu hususta, yeni bir bilirkişi heyetinden rapor alırdılmak üzere duruşma açılmasına"

karar vermiştir (EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı).

Oysa bu aşamada kanımızca Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ramazan Çağlayan'ın başvurusunu reddetmesi gerekiyordu. Bu hususu biraz ayrıntılı olarak incelemekte yarar vardır:

Eleştiri 1

ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİNİN DAVANIN ESASTAN İNCELENMESİ KARARININ ELEŞTİRİSİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ramazan Çağlayan'ın istinaf başvurusun reddetmeyip, davanın esastan incelenmesi ve incelemenin duruşmalı yapılması yolundaki 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararında belirtilmiş tek gerekçe şudur:

"24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu arasında çelişki bulunduğundan..." (EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı, s.1).

Kanımızca bu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararı şu dört nedenden dolayı yanlıştır:

A. 24.04.2013 TARİHLİ İLK BİLİRKİŞİ RAPORU İLE HÜKME ESAS ALINAN 10.10.2016 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU ARASINDA ÇELİŞKİ BULUNMASI İSTİNAF BAŞVURUSUNUN KABULÜNE GEREKÇE OLAMAZ

“24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu” ile “hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu” arasında çelişki bulunması, davanın esastan incelenmesini ve keza ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılmasını gerektirmez.

Çünkü, yukarıda (s.51) açıklandığı gibi, “24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu”nu hazırlayan bilirkişi heyetinden bir üyeyi (Mustafa Fadıl Yıldırım), “hâkimin reddini gerektiren sebeplerle” HMK, m.36 uyarınca ilk derece mahkemesinin 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla görevden alınmıştır (EK-16: 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Kararı).

Bilirkişi raporu “heyet” hâlinde hazırlandığına göre, heyetin bir üyesi HMK, m.36 uyarınca bilirkişilik görevinden alındığında *bu heyetin* hazırladığı *bilirkişi raporu da*, bir bütün olarak geçerliliğini yitirir. Zaten bu nedenle, Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla (EK-16) Ahmet Kılıçoğlu’nun katılımıyla oluşacak heyetten *yeni bir heyet raporu* istemiştir¹.

Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla birlikte artık “24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu”nun herhangi **bir geçerliliği kalmamıştır**. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin *istinaf kabul sebebi olarak geçerliliğini yitirmiş bir bilirkişi raporuna dayanması hukuken hatalıdır*. Zaten yeni bir heyet raporu temin edilemediği için de 6 Kasım 2013 tarihli ara kararıyla (EK-20) Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Ahmet Kılıçoğlu’dan oluşan bilirkişi heyetinden rapor alınmasından tamamıyla vazgeçmiş ve yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulabilmesi için Ankara’da bulunun hukuk fakültelerine yazı yazılmasına karar vermiştir (EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı, *infra*, s. 271).

B. HÜKME ESAS ALINAN “10.10.2016 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU” İLE “İDARÎ TAHKİKAT RAPORU” ARASINDA ÇELİŞKİ BULUNMASI İSTİNAF BAŞVURUSUNUN KABUL GEREKÇESİ OLAMAZ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açılması kararını dayandırdığı ikinci gerekçe şudur:

“24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ... arasında çelişki bulunduğundan...” (EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı, s.1, *infra*, s.386).

1. “Dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişiden oluşan bilirkişi kuruluna verilecek, yeniden 28.11.2012 gün 1 nolu kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine... kesin olarak karar verildi. 19.07.2013” (Aşağıda s.263-264’te bulunan EK-16’ya bakınız).

Hukuk davasında usûlüne göre alınmış bilirkişi raporu var iken, idarî soruşturmada alınmış rapora neden dayanıldığı anlaşılamamaktadır. İlk derece mahkemesinin, karar verirken kendi istihsal ettiği bilirkişi raporuna değil de, idarî soruşturmada alınan bilirkişi raporuna dayanmak gibi bir yükümlülüğü yoktur. Dolayısıyla istinaf mahkemesinin idarî soruşturmada alınan rapora dayanarak istinaf başvurusunu kabul edilmesine ve duruşma açılmasına karar vermesi hukuka aykırıdır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararında kullanılan terim “**davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu**”dur. Bu “*idarî tahkikat raporu*” nedir? Bunu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun kabul edilmesi ve davanın esastan incelenmesi için duruşma açılma kararında açıkça belirtmesi gerekirdi. Daire belirtmediğine göre ben belirtiyim:

Yukarıda belirtildiği gibi davalı Ramazan Çağlayan 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesiyle beş adet ek sunmuştur. Bu ekler şunlardır:

1. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmaz ve Prof. Dr. İlhami Sığrırcı’dan aldığı bilirkişi raporu,
2. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararı,
3. Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararı,
4. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı “Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı” kararı,
5. YÖK Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı “Etik İhlal Yoktur” kararı.

Gerçekten de Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararından anlaşılmasa da Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 9’uncu sayfasının son paragrafı ile ve onuncu sayfasının ilk üç paragrafından², davanın esas-

2. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 9’uncu sayfasının son paragrafı ile ve 10’uncu sayfasının ilk üç paragrafı şöyledir:

“Davacı tarafından dava konusu olayla ilgili olarak hem Yüksek Öğretim Kurumu’na hem davalının görev yaptığı üniversite rektörlüğüne, hem de cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın görevsizlik kararı vermesi sonucu, üniversite tarafından disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte açıldığı anlaşılmıştır. İdarî soruşturmada içinde Fransızca dilinde uzman bilirkişinin de olduğu Prof. Fadıl Yıldırım, Prof. İlhami Sığrırcı, Doç. Dr. İlhan Üzülmaz’dan alınan 08.01.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davaya konu örnekler tek tek değerlendirilmek suretiyle iltibas oranının aşılmadığı, davalının Fransızca eserleri inceleyerek atıfta bulunduğu, bu eserlere davacının atıf yapmadığı diğer bölümlere de atıfta bulunduğu, dolayısıyla davacının eserinden yola çıkılarak atıf yapıldığı, konu planlarının Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, bu planlar üzerinde davacının hususiyetinin bulunmadığı, tek tek incelenen örneklerde hukuka aykırı iktibas ya da aldatıcı mahiyette kaynak gösterme fiilinin gerçekleşmediği, 5846 sayılı Kanunun

tan incelenmesi ve duruşma açma kararının gerekçesinin bu bilirkişi raporu ve idarî kararlar olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Nitekim bu paragraflardan sonra “*Dairemizce yukarıda açıklanan gerekçelerle oybirliği ile duruşma açılmasına karar verilmiş...*” denmektedir. Yani Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin duruşma açma kararının gerekçesi bunlardır. Dolayısıyla bunların *her birini tek tek incelemekte yarar vardır*:

1. M. Fadıl Yıldırım, İlhan Üzülmmez ve İlhami Sığircı Tarafından Hazırlanmış Bilirkişi Raporu

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının birinci dayanağı Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının yürüttüğü soruşturmada görevlendirilen Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmmez ve Prof. Dr. İlhami Sığircı tarafından hazırlanmış bilirkişi raporudur.

Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım hakkında zaten daha önce açıklama yapmış-tık (bu konuda yukarıda 50-51’inci sayfaya bakınız). Prof. Dr. İlhan Üzülmmez ise, Ramazan Çağlayan ile birlikte Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kurulunda aynı dönem görev yapmıştır³. Ayrıca İlhan Üzülmmez ceza hukukçu-

71.maddesinde düzenlenen suçların hem maddi unsurları hem de manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği mütalaa edilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 26.04.2012 tarihli görevsizlik kararı ile dosyanın Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü’ne gelmesi üzerine Doç. Dr. M.Emin Bilge tarafından düzenlenen inceleme raporunun sonuç kısmında; “ hem bilirkişi heyetinin raporunda hem kendisi tarafından yapılan tespitler sonucu 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların maddi ve manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği” belirlenmiş olup, idari soruşturma sonucu Fakülte Disiplin Kurulu 23.01.2013 tarihli kararı ile davalı hakkında FSEK.’in 71/2.maddesinde düzenlenen ‘başkasına ait esere, kendi eseri ad koyma’, 71/3.maddesinde düzenlenen ‘bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma’, 71/5.maddesinde düzenlenen ‘bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak gösterme’ fiillerinin işlenmediği, dolayısıyla hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde karar vermiştir. Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar vermiştir.

Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile Prof. Dr. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunmadığına oybirliği ile karar vermiştir.

İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi’nin 26.03.2014 gün ve 2014/417 E. - 2014/451 K. sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men’i muhakeme kararının onanmasına karar verilmiştir.

Dairemizce yukarıda açıklanan gerekçelerle ile oybirliği ile duruşma açılmasına karar verilmiş...” (Bkz.: EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı, sayfa 9, son paragrafı ve sayfa 10, ilk üç paragrafı [Aşağıda s.482-483’e bakılabilir]).

3. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-12.htm>.

sudur. Yani ne idare hukuku, ne de fikrî haklar uzmanıdır. Uyuşmazlık konusu olan *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabın değerlendirilmesi konusunda bir uzmanlığı yoktur. Prof. Dr. İlhami Sığircı ise davalıyla zaten aynı üniversitede çalışan bir öğretim üyesidir. Dolayısıyla tarafsız bilirkişinin olması gereken özelliklerine sahip değildir. Böyle bir rapora dayanarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esasın incelenmesine ve bu amaçla duruşma açılmasına karar vermesi yanlıştır.

Ayrıca yukarıda s.53'te açıklandığı gibi ve keza ayrıntıları "EK-19"daki 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçemizden görüleceği üzere, o dönem, Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım ve Doç. Dr. İlhan Üzülmmez, davalı Ramazan Çağlayan ile birlikte *PlusHukuk* isimli M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşine ait olan *PlusHukuk* isimli bir hukuk bürosunda danışman olarak çalışmaktaydılar⁴.

2. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 Tarih ve 2014/2 Sayılı Men-i Muhakeme Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin, davanın esasın incelenmesi ve duruşma açma kararının ikinci dayanağı, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı Rektör Prof. Dr. Ekrem Yıldız, Rektör Yardımcı Prof. Dr. Osman Çağlayan ve Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Hakan Kocamış tarafından alınmış olan men-i muhakeme kararıdır⁵. Bu karara ayrıca Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 10'uncu sayfasının ikinci paragrafında açıkça atıf yapılmaktadır (bkz. *infra*, 483).

Bu karar, bir disiplin soruşturmasında değil, 2547 sayılı Kanunun 53/c maddesi kapsamında, yani bir *ceza soruşturmasında* alınmış bir karardır. Yani bu soruşturma sonucunda men-i muhakeme kararı değil, lüzum-u muhakeme kararı verilmiş olsaydı, Ramazan Çağlayan ceza mahkemesinde yargılanacaktı. Muhtemelen okuyucular şu soruyu soracaklardır: İyi güzel de, nasıl olup da Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabıyla FSEK,

-
4. Bkz.: <http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>. Erişim: 12 Temmuz 2013. Mahkeme sunduğumuz 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçemizden sonra *PlusHukuk* web sitesinden "Danışma Kurulu" sayfası kaldırılmıştır. Ancak *WayBack Machine*'den ilgili sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümüne ulaşılabilir: <https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>. İlave edeyim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. *Pusula Haber* isimli sitede çıkan 17 Şubat 2015 tarihli haberde Avukat Nuh Sami Yıldırım'ın "*en büyük ağabeyi halen Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olarak görev yapıyor*" bilgisi bulunmaktadır. Bkz.: <https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm> (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).
5. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 10'uncu sayfasının ikinci paragrafında şöyle denmektedir: "Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar vermiştir" (EK-95, bkz.: *infra*, s.482).

m.71/3'te "kaynaksız alıntı yapma suçu"nu işlediği iddiası adli makamlar önünden Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün önüne gelmiştir? Şöyle:

Ben Ramazan Çağlayan hakkında 12 Mart 2012 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına FSEK, m.71/1-3'te öngörülen "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma" suçunu işlediği iddiasıyla vekilim aracılığıyla şikayette bulunmuştum. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 26 Nisan 2012 tarih ve 2012/181 sayılı "görevsizlik kararı" ile soruşturma evrakını Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdi. Cumhuriyet savcısı Mustafa Demir imzalı "Görevsizlik Kararı"nda gerekçe olarak sadece şu cümle vardır:

"2547 sayılı Kanunun 53.'üncü maddesinin c fıkrasında '*... yüksek öğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elamanlarının ... görevleri dolayısıyla veya görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar*' nedeniyle özel soruşturma yönteminin benimsendiği ... bu nedenle şikayet edilen şahıs hakkında görevi gereği 4483 sayılı Kanun uygulanamayacağından Cumhuriyet Başsavcılığımızın GÖREVSİZLİĞİNE, gereği için dosyanın Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine".

Şu soruları sormak lazım: Bir ticarî şirket olan Seçkin Yayınevi tarafından yayınlanan *İdarî Yargılama Hukuku* kitabını Ramazan Çağlayan, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yaptığı bir görevlendirme sonucunda mı yazmıştır? Söz konusu kitap üniversite yayınları arasından mı çıkmıştır? Nasıl olup da bu kitapta bulunduğu iddia edilen kaynaksız alıntılar, bir "görev suçu" hâline gelmiştir?

Bu soruya olumlu cevap vermek için yeni bir "görev suçu" teorisi oluşturmak gerekir. Ortada gerçekte bir "görev suçu" yoktu; ama Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının verdiği bu görevsizlik kararı sayesinde, benim iddia ettiğim FSEK, m.71/3'te "kaynak göstermeksizin alıntı yapma suçu" bir "görev suçu" haline geldi ve suçu soruşturmak da Ramazan Çağlayan'ın "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olduğu Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün eline kaldı.

Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, benim şikayetlerimi yaptığım yıl ve Ramazan Çağlayan hakkında soruşturmaların yürütüldüğü ve men-i muhakeme ve keza disiplin soruşturmasında ceza verilmesine yer olmadığı kararların verildiği 2013 ve 2014 yıllarında Ramazan Çağlayan, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünde "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olarak görev yapıyordu (Bkz. **EK-67**: 10 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü "Rektör Danışmanları" Sayfası, *infra*, s.388). İlave edelim ki aynı dönemde Ramazan Çağlayan, Üniversite Yönetim Kurulu ve keza Üniversite Senatosu üyesiydi.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olduğu günlerde Kırıkkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ekrem Yıldız, Rektör Yardımcı Prof. Dr. Osman Çağlayan ve Rektör Yar-

dımcısı Prof. Dr. Hakan Kocamış bir araya gelmiş ve danışmanları Prof. Dr. Ramazan Çağlayan hakkında “men-i muhakeme kararı”, yani son soruşturma açılmasına yer almadığına karar vermişlerdir.

İşte Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararını dayandırdığı idarî kararlarından biri budur!

3. Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Men-i Muhakeme Kararının Onanması Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararı için ileri sürdüğü üçüncü dayanak, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün söz konusu men-i muhakeme kararının onanmasına ilişkin Danıştay 1. Dairesinin aldığı 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıdır⁶. Danıştay 1. Dairesinin bu kararı, davalı Ramazan Çağlayan tarafından dosyaya sunulmuştur. EK-68’de görüleceği gibi tek sayfalık olan bu kararın gerekçesi de hüküm fıkrası da şu tek cümleden ibarettir:

“Dosyadaki bilgi ve belgelere göre mevcut delillerin, atılı suçtan dolayı şüpheli hakkında kamu davasının açılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun 19.2.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararının onanmasına, dosyanın karar ekli olarak Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine 26.3.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi” (EK-68: Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Kararı, *infra*, s.389).

Danıştay 1. Dairesinin bu kararıyla ilgili bir gözlemlerde bulunmak isterim: Onanan men-i muhakeme kararı, Danıştaya, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 27 Şubat 2014 tarihli yazısıyla gönderilmiştir. Men-i muhakeme kararının Danıştay 1. Dairesi tarafından onanmasına ilişkin karar ise 26 Mart 2014 tarihlidir. Yani 27 günde, dosya Danıştaya gitmiş, Danıştay 1. Daire Başkanı dosyayı tetkik hâkimine havale etmiş, tetkik hâkimi içinde yüzlerce sayfa uzunluğunda evrak bulunan bu dosyayı incelemiş ve raporunu sunmuş ve Danıştay 1. Dairesi heyeti toplanıp karar vermiştir.

Bu arada belirtmek isterim ki, 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü men-i muhakeme kararı Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından bana 4 Mart 2014 tarihinde tebliğ edildi. Ben Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına sunulmak üzere Kırıkkale Üniversitesi Rektör-

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 10’uncu sayfasının üçüncü paragrafında şöyle denmektedir: “İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi’nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E - 2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men’i muhakeme kararının onanmasına karar verilmiştir” (EK-95, bkz.: *infra*, s.482-483).

lüğüne 6 Mart 2014 tarihli itiraz dilekçemle men’i muhakeme kararına itiraz ettim⁷. Ne var ki, itiraz dilekçem, Danıştaya ulaştırılmadan, dosya, Danıştay 1. Dairesinin hızı yüzünden, adı geçen Dairenin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıyla karara bağlandı. Danıştay men-i muhakemeyi onaylayan söz konusu kararının “İtiraz Eden” hanesinde “Yok” yazılıdır. Oysa ben bu karara, beş sayfa uzunluğunda 6 Mart 2014 tarihli itiraz dilekçemle itiraz ettim ve men-i muhakeme kararının kaldırılması için pek çok sebep ileri sürdüm.

Danıştay 1. Dairesinin 27 günde karar vermesi nedeniyle söz konusu dosya, yaptığım itirazlar dikkate alınamadan karara bağlanmıştır. Hâliyle itirazımın ulaşması için makul bir süre beklendikten sonra dosyanın karara bağlanması daha isabetli olurdu.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açılması kararının üçüncü dayanağı budur. Şimdi dördüncü dayanağı görelim:

4. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 Tarih ve 76366874/30 Sayılı “Ramazan Çağlayan Hakkında Herhangi Bir Disiplin Cezası Verilmesine Yer Olmadığı” Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının gerekçesi olarak ileri sürdüğü dördüncü idarî karar, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı “Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı” kararıdır⁸. Bu Karar, aynı Hukuk Fakültesinin öğretim üyesi Prof. Dr. Emin Bilge’nin hazırladığı soruşturma raporuna dayalıdır. Bu Karar, Dekan Prof. Dr. Ahmet Bilgin tarafından imzalanmıştır. Bu kararın Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Ahmet Bilgin tarafından imzalandığı tarihte, davalı Ramazan Çağla-

7. Bu soruşturma bir ceza soruşturması olduğu için, itiraz dilekçemi, doğrudan doğruya Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına değil, kararına itiraz ettiğim ve itiraz edilen dosyanın kendisinde bulunduğu makam olan Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdim. Men-i muhakeme kararlarının resen incelemeye tâbi olması, benim itiraz hakkımı ortadan kaldırmadığına göre, dosya Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün dosyası olduğuna göre benim itiraz dilekçemi Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına değil, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne göndermemde bir hata yoktur. Benim bildiğim kadarıyla itiraz dilekçemin nereye gönderileceğine ilişkin bir hüküm mevzuatımızda yoktur.

8. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 9’uncu sayfasının son paragrafında şöyle denmektedir: “İdari soruşturmada içinde Fransızca dilinde uzman bilirkişinin de olduğu Prof. Fadıl Yıldırım, Prof. İlhami Sığırıcı, Doç. İlhan Üzülmöz’den alınan 08.01.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davaya konu örnekler tek tek değerlendirilmek suretiyle iltibas oranının aşılmadığı, davalının Fransızca eserleri inceleyerek atıfta bulunduğu, bu eserlere davalının atfı yapmadığı diğer bölümlere de atıfta bulunduğu, dolayısıyla davalının eserinden yola çıkılarak atfı yapılmadığı, konu planlarının Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, ...” (EK-95, bkz.: *infra*, s.482).

yan adı geçen Fakültenin “Dekan Yardımcısı” idi (Bkz. **EK-69**: 28 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinin Web Sitesinin “Dekan Yardımcıları” Sayfası, *infra*, s.390).

5. YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 Tarih ve 2015/05 Sayılı Ramazan Çağlayan Hakkında Aldığı “Etik İhlal Yoktur” Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının beşinci dayanağı YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı “etik ihlal yoktur” kararındır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının onuncu sayfasının ikinci paragrafında aynen şöyle denmektedir:

“Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile **Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak** davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunmadığına oybirliği ile karar vermiştir” (EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı, s.10, *infra*, s.483).

Görüldüğü gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının dayanaklarından birisi “Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 31.07.2015 tarihli kararı” ve bu Etik Kurul kararının dayanağı da “*Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu*”dur.

YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 31.07.2015 tarihli kararının kendisi dosyaya Ramazan Çağlayan tarafından 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde sunulmuştur. Ama Kurul Kararının dayanağı olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararında “*Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu*” ibaresiyle zikredilen “rapor” dosyaya sunulmamıştır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kendisi, gerekçeli kararında “**Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu**”ndan bahsediyor. Bu raporun, gerek YÖK Etik Kurulundaki soruşturmada, gerekse Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin önünde görülen davada, karara temel teşkil eden önemli bir rapor olduğu açıktır. Bu raporun, -daha doğru-

su raporların⁹-, bilinmesinde kamu yararı vardır. Adı geçen öğretim üyelerinin hazırladıkları raporlar, sadece YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarihli “intihal yoktur” kararının değil, aynı zamanda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının dayanakları arasında gösterilmiştir.

İlave edeyim ki, adı geçen öğretim üyelerinin isimleri, sadece Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında (EK-95) değil, istinaf kararının temyiz etmemiz üzerine verilen Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında da geçiyor (bkz. EK-99).

Burada ismini zikrettiğim meslektaşlarım, burada isimlerinin zikredilmesinden rahatsız olmuş olabilirler. Ancak saygıdeğer meslektaşlarıma şunu söylemek isterim ki, sizin isimlerinizi alenî bir hukuk davasında zikreden kişi ben değilim. Sizin isimleriniz Ramazan Çağlayan’ın 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesiyle sunduğu belgelerde ve bu belgelere dayanarak karar veren Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında geçiyor (EK-95, *infra*, s.483). İlave edeyim ki, sizin isimleriniz, ayrıca Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında da geçiyor (EK-99, *infra*, s.557).

Aleyhime olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının dayanakları arasında sizin YÖK Etik Kuruluna sunduğunuz raporlarınız da vardır. Aleyhime kesin hükümle sonuçlanmış bir davada, aleyhime tesis edilen hükmün dayanaklarının neler olduğu tartışmak ve bu raporların gerçek olup olmadıklarını ve keza gerçekse ne yönde olduklarını sorgulamak benim hakkımdır. Sanıyorum bunu bilmek sadece benim hakkım değil, Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında usûlsüz alıntı bulunmadığına karar veren Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararının gerekçelerini merak eden akademik kamuoyunun da hakkıdır.

Böylece Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 27 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının ve keza 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının dayanaklarını görmüş olduk.

9. Belirteyim ki, YÖK soruşturmalarında, YÖK bilirkişi olarak seçtiği öğretim üyelerinden heyet hâlinde rapor düzenlemelerini istememektedir. YÖK, her bilirkişiden ayrı bir rapor istemektedir. Bu nedenle Bölge Adliye Mahkemesinin “Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen *bilirkişi raporu*” ibaresi yanlıştır. Gerçekte bir ortak bilirkişi raporu değil, adı geçen öğretim üyelerinin imzalarını taşıyan üç ayrı bilirkişi raporu vardır.

6. Yukarıdaki Beş Dayanağa İlişkin Ortak Eleştirisi

Burada, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 27 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının dayanaklarının her biri hakkındaki spesifik eleştiriler dışında, her biri için geçerli olan şu ortak eleştiriyi de belirtmek isterim.

Bir hukuk mahkemesinin kararında ceza soruşturmasında veya disiplin soruşturmasında veya etik ihlâl soruşturmasında alınmış bilirkişi raporlarına ve bu soruşturmalarda alınan kararlara dayanılması hukuken yanlıştır. Çünkü hukuk davası başka, ceza davası başka, disiplin soruşturması başka, etik soruşturma daha başkadır. Hukuk davasında bir fiilin “haksız fiil” oluşturup oluşturmadığı, ceza davasında bir fiilin “suç” oluşturup oluşturmadığı, disiplin soruşturmasında bir fiilin “disiplin suçu” oluşturup oluşturmadığı, etik soruşturmada ise bir fiilin “etik ihlâl” oluşturup oluşturmadığı incelenir. “Haksız fiil”in, “suç”un, “disiplin suçu”nun ve “etik ihlâl”in varlık koşulları ve unsurları birbirinden farklıdır. “Suç”, “disiplin suçu” veya “etik ihlâl” teşkil etmeyen bir fiil, pekâlâ “haksız fiil” teşkil edebilir. (Malum, Türk Borçlar Kanunun 74’üncü maddesi uyarınca, hukuk hâkimi, ceza hakiminin beraat değil, sadece *mahkumiyet* kararıyla bağlıdır). Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bu kararı bu nedenle de yanlıştır. Bu hususu EK-96’da sunduğumuz Temyiz Dilekçemizin 24’üncü sayfasının ilk paragrafında dile getirip bu sebeple de kararın bozulmasını talep ettik. Ancak Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla, bu temyiz sebebimize ilişkin tek cümle etmeden, temyiz konusu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararını onamıştır.

Yukarıda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının incelenmesi ve eleştirisine biraz geniş yer ayırdık (Zaten aynı hususa adı geçen Mahkemenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında da verilmiştir). Ancak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin daha işin başında verdiği davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararındaki bu vahim hataların etraflıca ortaya konulması gerekiyordu. Çünkü bu karar, istinaf incelemesini başlatan bir karardır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararındaki bu hatalar, davanın artık seyrinin değiştiğini bize gösteriyordu. Nitekim bundan sonra dava hep bizim aleyhimize seyretti. Şimdi bu seyri, kaldığımız yerden adım adım görelim.

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararından sonra, 28 Aralık 2017 tarihli yazısıyla Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesine, TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine “*Fikri mülkiyet/telif hakları ve idari hukuk alanlarında bilirkişilik yapabilecek öğretim üyelerinizin isim, TC kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza gönderilmesi*”ni talep etti (**EK-70**: 28 Aralık 2017 Tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi, *infra*, s.391).

Üniversitelerden gelen cevap yazılarına ilişkin bir kayda (Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi dışında) UYAP’taki dosyada rastlayamadım.

7. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, naip üye Erol Kaplan yönetiminde **birinci duruşmasını** 14 Şubat 2018 tarihinde yaptı ve yeni bir bilirkişi heyetinden rapor istenmesine karar verdi (**EK-71**: 14 Şubat 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

8. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, bu duruşmadan bir gün sonra, 15 Şubat 2018 tarihli ara kararıyla “Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Mustafa Ayhan Tekinsoy’un bilirkişi olarak tayinlerine” karar verdi (**EK-72**: 15 Şubat 2018 Tarihli Ara Karar).

9. Vekilim Fahrettin Kayhan’ın sunduğu 23 Şubat 2018 tarihli dilekçeyle Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Prof. Dr. Gül Baysan’ın bilirkişi olarak seçilmesine itiraz ettik (**EK-73**: 23 Şubat 2018 Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi).

10. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesi, 26 Şubat 2018 tarihli ara kararıyla bilirkişi ret talebimizi reddetti (**EK-74**: 26 Şubat 2018 Tarihli Ara Karar).

Bir Gözlem.- Ret talebimiz 23 Şubat 2018 tarihli, ret talebimizin reddine ilişkin ara kararı 26 Şubat 2018 tarihlidir. Dört günde ara karar çıkmıştır. Üstelik bu dört günün iki günü de Cumartesi Pazar’dır. Burada bir gözlemimi de aktarmak isterim: Yukarıda (s.88) birinci bölümde ayrıntılarıyla gösterildiği gibi, İlk Derece Mahkemesi huzurunda tam 5 yıl 4 ay ve 20 gün süren bu dava, istinaf aşamasında 1 yıl 7 ay 23 günde, temyiz safhasında ise 5 ay 4 günde karara bağlanmıştır. Aşağıda daha pek çok örnekte görüleceği gibi İstinaf Mahkemesi bizim başvurularımızı genellikle bir iki gün içinde reddetmiştir.

11. Bilirkişi olarak atanan. Doç. Dr. Ayhan Tekinsoy, 2 Mart 2018 tarihli dilekçesiyle “tarafsızlığının şüpheli olması” ve “ayrıca akademik yoğunluğu” nedeniyle bilirkişilik görevinden affını talep etmiştir.

12. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan *aynı gün*, yani 2 Mart 2018 tarihinde aldığı ara kararla Doç. Dr. Ayhan Tekinsoy’u bilirkişi heyetinden çıkartılmasına ve yerine Prof. Dr. Metin Günday’ın atanmasına karar vermiştir (**EK-75**: 2 Mart 2018 Tarihli Ara Karar).

13. Ramazan Çağlayan, 5 Mart 2018 tarihli dilekçesiyle “Fazıl M. Köprülü” takma ismini kullanan bir yazarın benim hakkımda ortaya attığı iftiraları dilekçesine ekleyerek ve güya benim Metin Günday’ın eserlerinden usulsüz alıntılar yaptığımı iddia ederek ve bu nedenle Metin Günday’ın “*bilirkişi heyetinden çıkartılmasını talep etmiştir*”. Galiba Ramazan Çağlayan, Metin Günday’ın bana kızıp bana karşı objektif davranamayacağından ve benim aleyhime önyargılı bir rapor hazırlayacağından, bunun da “*dava açısından şaibe doğuracağı*”ndan endişe etmektedir. Ne ince bir düşünce! sayın Ramazan Çağlayan, 5 Mart 2018 tarihli bilirkişi seçimi itiraz dilekçesine “Fazıl M. Köprülü” isimli yazarın yazdığı iftira mahsulü kitabı da eklemeyi ihmal etmedi.

“Fazıl M. Köprülü” Hakkında Bir Not.- 2014 yılında “Fazıl M. Köprülü” takma isimli bir yazar, benim 1999 yılı idare hukuku ders takrirlerimin intihal ürünü olduğu iddiasıyla bir kitap yayınladı. Söz konusu ders takrirlerim, benim Ankara’da öğrenciliğim döneminde okuduğum eski “*teksir*”ler, Fransa’da öğrenciliğim döneminde gördüğüm “*polycopie*”ler gibi, A4 kağıdına 1,5 satır arasıyla yazılmış, dersi olan öğrenciler dışında dağıtımı yapılmamış, büyük çoğunluğuna kapak dahi takılmamış bir ders malzemesidir. Ders takririnin başında bulunan “Açıklama” başlıklı sayfada da bu durum açıkça belirtilmiştir.

“Fazıl M. Köprülü” yazar adıyla yayınlanan bu kitap, “yazarı” tarafından fizikî olarak veya PDF olarak e-posta yoluyla bütün hukuk fakültesi öğretim elemanlarına ve hâkimlere gönderildi. Keza benim açtığım davalarda ve bana karşı açılmış davalarda, kendilerini usulsüz alıntıyla suçladığım her bir yazar tarafından (sadece Ramazan Çağlayan değil, diğer yazarlar tarafından da) bu kitap, mahkemeye karşı delil olarak sunuldu. Böylece “bakın, bizi intihalle suçlayan Kemal Gözler’in kendisi intihali” dendi. Ne ustaca savunma!

Bu konuda şunu söylemek isterim ki, Türkiye’de, “Fazıl M. Köprülü” isimli bir yazar yoktur.

“Fazıl M. Köprülü” kimdir? Bu takma ismi kullanan yazar kimdir? “Fazıl M. Köprülü” takma ismini kullanan yazarın yayınladığı bu kitabın ISBN’si ve bandrolü yoktur. ISBN başvurusu yapılmamış ve bandrol beyanamesi verilmemiştir. Kitabı basan matbaanın sertifika numarası kitapta belirtilmemiştir. Bunlar (ISBN, bandrol numarası veya sertifika numarası) olsaydı kitabı yazan “Fazıl M. Köprülü”nün gerçekte kim olduğunu tespit edebilecektik.

Şüphesiz benim kitaplarım, makalelerim ve diğer çalışmalarım eleştiriden muaf değildir. Bu eleştiriler doğru ise, benim yapmam gereken şey, hatalarımı kabul etmek ve bunları düzeltmekten ibarettir. Yine hiç şüphe yok ki, benim kitaplarım hakkında da intihal bulunduğu iddiası ileri sürülebilir. Ama bunu yapmanın minimum bir ahlakî standardı vardır: *İddiada bulunacak kişinin kendi ismini saklamadan bu iddiaları dile getirmesi*.

Ben yayınladığım kitaplarla 10’dan fazla yazarın kitaplarında usûlsüz alıntılar bulunduğunu iddia ettim. Bu iddiaları kendi isimimle dile getirdim. İsmimi gizlemedim. Takma isim kullanmadım.

Maalesef Türkiye’de bazıları bu medenî cesareti gösteremiyorlar. Muavazırlarımdan da aynı şeyi beklerim. Niye korkuyorsunuz? Neden kendi isminizle ortaya çıkmıyorsunuz? Neden “Fazıl M. Köprülü” isminin arkasına saklanıyorsunuz?

“Fazıl M. Köprülü” sahte isimle yayınlanan bu ISBN’siz, bandrolsüz ve matbaa sertifika numarası belirtilmemiş kitap, beni yıpratmak amacıyla çok kullanıldı. 2014 ve 2015 yılında fizikî olarak ve e-posta yoluyla binlerce kişiye gönderildi. Türkiye’de o yıllarda görev yapan bütün hâkim ve savcılarının “@adalet.gov.tr” uzantılı resmi e-posta adreslerine gönderildi. Söz konusu iftira mahsulü kitap benim açtığım bütün davalarda karşı delil olarak dosyaya sunuldu.

İntihalle mücadele eden kişiyi intihalle suçlamak ne büyük bir strateji!

Sahte bir isimle yazılan kitapla bir yazarı intihalle suçlamak hangi ahlâk anlayışına sığar?

“Fazıl M. Köprülü”nün kim olduğunu ben çok araştırdım ve bulamadım. Söz konusu kitap ve yazarı hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulundum. Kaç yıl oldu “Fazıl M. Köprülü”nün kim olduğu tespit edilemedi. Soruşturma hâlâ açık mıdır, kapalı mıdır bilmiyorum.

“Fazıl M. Köprülü” sahte ismini kullanan yazara sesleniyorum: Neden korkuyorsunuz? Ortaya çıkın ve “Fazıl M. Köprülü” benim deyin!

Tekrar soruyorum: “Fazıl M. Köprülü” kimdir? Bilen birileri var ise lütfen söyleyin.

14. Ramazan Çağlayan'ın 5 Mart 2018 tarihli dilekçesinden iki gün sonra, 7 Mart 2018 tarihinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi verdiği ara kararla,

“1. Davalı Ramazan Çağlayan'ın harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilen Metin Günday'ın bilirkişi heyetinden çıkartılması talebinin kabulüne,

2. 02/03/2018 tarihli ara kararımızda harici bilirkişi olarak atanması uygun görülen Metin Günday'ın bilirkişi heyetinden çıkartılmasına,

3. Dosyada somut olayın özelliği gereği bir idare hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bilirkişi olarak görevlendirilmesi gerektiğinden, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacettepe, Ankara Ufuk ve Ankara Gazi Üniversitelerine İdare Hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bildirilmesi için müzekkere yazılmasına”

karar verdi (**EK-76: 7 Mart 2018 Tarihli Ara Karar**).

Eleştiri 3.- Zaten yukarıda açıklandığı gibi, Daire, 28 Aralık 2017 tarihli yazısıyla Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine (Yıldırım Beyazıt, Hacettepe, Ufuk ve Gazi dahil) bilirkişi istenmesi konusunda yazı yazmıştı (EK-68). Neden bu ikinci yazıyı sadece Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacettepe, Ankara Ufuk ve Ankara Gazi Üniversitelerine yazmaktadır? Bunun sebebi dosyadan anlaşılamamaktadır

15. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, aynı, yani 7 Mart 2018 tarihinde Ankara Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ankara Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesine bilirkişi ismi bildirilmesi için yazı yazmıştır (EK-77: 7 Mart 2018 Tarihli Bilirkişi Talep Yazısı, *infra*, s.401).

16. Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 15 Mart 2018 tarihli yazısıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bilirkişi olarak Dr. Celal Işıklar'ın ismini bildirmiştir (UYAP'taki dosyada Ufuk Üniversitesinin cevap yazısını bulamadık. Vekilim de mahkemedeki fizikî dosyada bu yazıyı bulamadı [Dosya oldukça hacimli ve düzensizdir]. Ufuk Üniversitesinin yazısının tarihi adı geçen 3 Nisan 2018 tarihli ara kararında 15 Mart 2018 olarak belirtilmiştir).

17. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt, Hacettepe, Gazi Üniversitelerinden cevap yazılarının gelmesini beklemeden, 26 Mart 2018 tarihli ara kararıyla “Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen cevabi yazıda ismi geçen Dr. Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi olarak seçilmesine” karar verdi (EK-78: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar, *infra*, s.402).

Eleştiri 4.- Üniversitelere yazılan yazı 7 Mart 2018 tarihlidir. Bilirkişi seçim kararı ise 26 Mart 2018 tarihlidir. Ara kararının verildiği tarih itibarıyla Mahkemenin 7 Mart 2018 tarihli yazısına tek gelen cevap Ufuk Üniversite-

sindendir. Dosyada bu tarih itibarıyla diğer üniversitelerden Mahkemenin 7 Mart 2019 tarihli yazısına gelen bir cevap yoktur. Yazının üniversitelere gitmesi ve üniversitelerin cevap yazılarını yazması ve Mahkemeye göndermesi için geçen süre 19 gündür. Mahkemenin diğer üniversitelerden gelecek cevapları bekledikten sonra bilirkişi seçmesi daha isabetli olurdu.

18. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan, iki gün sonra, 28 Mart 2018 tarihinde yeni bilirkişi Celal Işıklar'ı davet edip yemin ettirdi ve böylece Celal Işıklar bilirkişilik görevine başladı (EK-79: 28 Mart 2018 Tarihli Yemin Tutanağı).

Eleştiri ve Gözlem 5.- Özetle: (1) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın naip üyesi, 7 Mart 2020 tarihinde Ufuk Üniversitesine yazı yazılmasına karar verdi. (2) Yazı aynı gün yazıldı. (3) Ufuk Üniversitesine bilmediğim bir tarihte tebliğ edildi. (5) Ufuk Üniversitesi tespit edemediğim bir tarihte cevap yazdı ve bu yazıyı Mahkemeye gönderdi. (6) Bu yazı mahkemeye bilmediğim bir tarihte ulaştı. (7) Bu yazıya dayanarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Dr. Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçti. (8) Celal Işıklar yemin için çağrıldı. (9) Celal Işıklar yemin için geldi ve hâkim huzurunda 28 Mart 2018 tarihinde yemin etti. Bu 9 işlem, 7 Mart ile 26 Mart tarihleri arasında yani sadece 19 gün içinde gerçekleşti.

19. Vekilim Fahrettin Kayhan tarafından sunulan UYAP'ta 2 Nisan 2018 tarihiyle kayıtlı olan dilekçemizle, “HMK 272 maddesi delaletiyle HMK 36. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bilirkişinin tarafsızlığından şüpheli gerektiren önemli sebeplerin bulunması nedeniyle” Dr. Celal IŞIKLAR hakkında ret talebinden bulunduk (EK-80: 2 Nisan 2018 Kayıt Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan Tarafından Sunulan Bilirkişi Ret Dilekçesi). Dilekçede ileri sürdüğümüz ret sebeplerini biraz aşağıda ayrıntılı olarak inceleyeceğiz.

20. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan, Celal Işıklar hakkındaki 2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi ret dilekçemizi, izleyen gün, yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir (EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar). Mahkemenin ret gerekçesini biraz aşağıda inceleyeceğiz.

Bir Gözlem.- Yukarıda 15 Şubat 2018 tarihli bilirkişi seçimine ilişkin ilk karar ile bizim Celal Işıklar'a karşı itirazımızın reddedildiği 3 Nisan 2018 tarihi arasında yani 45 günlük bir süre içinde mahkeme tam altı adet ara kararı almış ve üniversitelerle pek çok yazışma yapmıştır. Hâliyle mahkemenin hızından yakınacak değilim. Keşke bu hız, ilk derece mahkemesi olan Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde ve talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde de olsaydı. Yukarıda (s.88) gösterildiği gibi bu davanın ilk derece safhası tam 5 yıl 4 ay ve 20 gün sürmüştür.

Eleştiri 6

CELAL IŞIKLAR'IN BİLİRKİŞİ OLARAK SEÇİLMESİ HAKKINDA ELEŞTİRİLER

Yukarıda açıkladığımız gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, 26 Mart 2018 tarihli ara kararıyla Dr. Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçti (EK-78: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar).

Celal Işıklar'ın bilirkişi seçilmesine 2 Nisan 2018 kayıt tarihli dilekçe-mizle itiraz ettik ve kendisi hakkında ret talebinde bulunduk (EK-80). Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Celal Işıklar hakkındaki bilirkişi ret dilekçemizi, izleyen gün, yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir (EK-81).

Kanımızca sayın Celal Işıklar hakkında ret sebebi vardır ve dolayısıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesinin talebimizi reddeden kararı iki nedenden dolayı hukuka aykırıdır. Şöyle:

I. BİRİNCİ İTİRAZ SEBEBİMİZ: “ÖĞRETİM ÜYESİ” OLMAYAN CELAL IŞIKLAR'IN BİLİRKİŞİ OLARAK SEÇİLMESİ BİZZAT DAİRENİN KENDİ ARA KARARINA AYKIRIDIR

Önce, dilekçemizde ileri sürdüğümüz birinci sebebi ve bu sebep hakkında naip üye sayın Erol Kaplan'ın verdiği kararı görelim:

Dilekçede ileri sürdüğümüz birinci ret sebebimiz şuydu: sayın Dr. Celal Işıklar, “öğretim üyesi” değildi ve dolayısıyla, Mahkemenin, bilirkişilerin öğretim üyeleri arasından seçilmesini öngören kendi kararına aykırıydı. 2 Nisan 2018 tarihli bilirkişi seçimine itiraz dilekçemizde bu konuda şöyle diyorduk:

“Dr. Celal Işıklar, üniversite ‘öğretim üyesi’ değildir. ‘Harici bilirkişi’ olarak seçilemez. [Celal Işıklar] Ufuk Üniversitesinde konuk öğretim elemanı olarak, ders ücreti karşılığında, ikinci dönem haftada iki saat ‘HUK 422 *İdare Hukuku (Uygulama)*’ isimli dersi vermektedir (Bkz. EK-1). Üniversitede kadrosu olmayan bir kişinin neden Üniversite Rektörlüğü tarafından bilirkişilik yapabilecek ‘öğretim üyesi’ olarak bildirildiği ve neden Daireniz tarafından ‘harici bilirkişi’ olarak seçildiği anlaşılamamaktadır (EK-80: 2 Nisan 2018 Kayıt Tarihli Bilirkişi Ret Dilekçemiz).

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesi, Celal Işıklar hakkındaki 2 Nisan 2018 tarihli bilirkişi ret talebimizi ertesi gün yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir. Ret kararı şöyledir:

“Gerek ilk derece yargılamasında, gerekse de istinaf aşamasında bilirkişi seçiminde büyük zorluk çekildiği, belirlenen bilirkişilerin bir kısmının çekildiği, diğer bir kısmına ise taraflarca itiraz edildiği, Dairemizce Ankara ilindeki tüm üniversitelere yazılar yazılmasına rağmen yukarıda belirtilen nedenlerle bilirkişi temin edilemediği, Ufuk Üniversitesi'nin 15/03/2018 tarihli yazısında bilirkişi Celal IŞIKLAR'ın isminin bildirildiği ve Dairemizce de bu kişinin bilirkişi olarak görevlendirildiği, davacı vekilinin 31/03/2018 tarihli dilekçesindeki *itirazların soyut nitelikte bulunduğu, bilirkişi olarak atanan Celal IŞIKLAR'ın üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının ya da profesör unvanı taşımamasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir*” (EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar, *infra*, s.406).

Biz, sayın Celal Işıklar'ın üniversitede kadrolu bir “öğretim üyesi” olmadığını tespit edip, üniversiteye yazı yazılarak harici bilirkişi olarak görevlendirilemeyeceğini iddia ettik.

Bu iddiamız hakkında sayın naip üyenin verdiği 3 Nisan 2018 tarihli ara kararı yukarıdadır. Bu ara kararda bizim iddiamıza verilen bir cevap yoktur. Ara kararda, “*Celal IŞIKLAR'ın üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının ya da profesör unvanı taşımamasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir*” denmektedir. **Bizim birinci itiraz sebebimiz**, bilirkişinin tarafsızlığıyla ilgili değil; **bilirkişinin “öğretim üyesi” olmadığı** ve bu hususun, bilirkişi seçmek için “öğretim üyesi” olma şartını arayan bizzat mahkemenin kendi kararına aykırı olmasıyla ilgilidir.

Tekrarlayayım: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesinin, “öğretim üyesi” sıfatı bulunmayan Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçmesi bizzat kendi ara kararına ve bu ara kararına atıfla hukuk fakültelerine yazdığı bilirkişi isteme yazılarına aykırıdır. Şöyle: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine gönderdiği 28 Aralık 2017 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısı şöyledir:

“Başkanlığımızın 22/12/2017 tarihli ara kararı gereğince; Fikri mülkiyet/Telif hakları ve İdari Hukuk alanlarında bilirkişilik yapabilecek **öğretim üyelerinizin** isim, TC kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza gönderilmesi rica olunur” (EK-70: 28 Aralık 2017 tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi, *infra*, s.391).

Yine Ankara Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ankara Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına yazdığı 7 Mart 2018 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısında,

“harici bilirkişi olarak görevlendirilebilecek, İdare Hukuku **öğretim üyelerinizin** isim, TC Kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza bildirilmesi”

istenmektedir (Aşağıda s.401’de EK-77’ye bakınız. Dahası ekteki yazıdan görüleceği gibi yazının bu kısmı dikkat çeksin diye koyu harflerle yazılmıştır).

Bu yazıya göre, Ankara’da bulunan hukuk fakültelerinin dekanlıklarının Mahkemeye bildirecekleri ismin “**öğretim üyesi**” olması gerekir. Bilindiği gibi 2547 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinde (fıkra 1-m) “*öğretim üyeleri*”, “*yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyeleri*” olarak tanımlanmıştır. Bu tanıma göre, bir üniversitede ders ücreti karşılığı ders veren “doktor” unvanına sahip emekli bir hâkim, “öğretim üyesi” sıfatına sahip değildir. Bu kişinin “öğretim üyesi” sıfatına sahip olması için (1) “*profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi*” unvanlarından birine sahip olması ve (2) “*yükseköğretim kurumlarında görevli*” olması gerekir.

Sayın Celal Işıklar da bilirkişi olarak seçildiği tarihte, (1) “*profesör, doçent ve doktora öğretim üyesi*” unvanlarından birine sahip değildi ve (2) “*yükseköğretim kurumlarında görevli*” de değildi. O hâlde, sayın Celal Işıklar’ın “öğretim üyesi” sıfatı bulunmamaktaydı. Dolayısıyla “öğretim üyesi” sıfatıyla bilirkişi olarak görevlendirilmesi bizzat Dairenin kendi kararına aykırıdır.

Belirtelim ki, olay tarihinde sayın Celal Işıklar, emekli bir askerî hakimdi ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinde sadece ikinci dönem ders ücreti karşılığı haftada iki saat “*İdare Hukuku (Uygulama)*” isimli bir dersi vermek dışında üniversite ile bir ilgisi yoktu.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının “öğretim üyesi” sıfatına sahip olmayan Celal Işıklar’ın ismini Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirmemesi gerekirdi. Bu yazı mahkemenin müzekkresine aykırı bir yazıydı.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Celal Işıklar’ın ismini mahkemenin müzekkresine aykırı olarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirdiği bu yazıya ben UYAP’taki dava dosyasından ulaşamadım. (UYAP’ta Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına yazılan 7 Mart 2018 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısının [EK-77] kaydı var; ama cevap yazısının kaydı yok. Vekilim avukat Fahrettin Kayhan fizikî dosyada bu yazıyı aradı, o da bu yazıyı dosyada bulamadı. Belirtelim ki fizikî dosya çok hacimlidir ve oldukça karışıktır. Mahkemenin 3 Nisan 2018 tarihli ara kararından (EK-81) Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının söz konusu yazısının 15 Mart 2018 tarihli olduğu anlaşılıyor.

Bu arada belirtelim ki, bilirkişilik tarihinde öğretim üyesi olmadığından yakındığımız Celal Işıklar, 2019 yılının sonlarında veya 2020 yılının başlarında Konya Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Doçent olarak atanmıştır¹⁰, yani sayın Işıklar artık “öğretim üyesi” olmuştur.

10. <https://www.karatay.edu.tr/FakulteKadro/HK.html> (Erişim Tarihi: 28 Temmuz 2020).

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, mahkemenin müzekkereklerine aykırı bir şekilde, o zaman “öğretim üyesi” olmayan bir emekli askerî hâkim olan sayın Celal Işıklar’ın ismini Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirmiş, Dairenin naip üyesi de bu Celal Işıklar’ı bilirkişi olarak atamıştır. Naip üyenin Celal Işıklar’ı bilirkişi olarak seçmesi, bizzat kendisinin ara kararına, bizzat kendisinin Ankara’daki bütün hukuk fakültelerine yazdığı 28 Aralık 2017 tarihli müzekkereklerine, yine Ufuk Üniversitesi’ne yazdığı 7 Mart 2018 tarihli müzekkereklerine aykırıdır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın naip üyesinin bu hatalı bilirkişi seçimi, bir zühul eseri olmamıştır. Zira biz 2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi ret dilekçemizde Celal Işıklar’ın “öğretim üyesi” olmadığını bildirerek görevden alınmasını talep ettik. Sayın naip üye, Celal Işıklar’ın öğretim üyesi olmadığı vakiasını bilmesine rağmen, Celal Işıklar’ı görevden almadı ve 3 Nisan 2018 tarihli ara kararıyla bizim itirazımızın reddine karar verdi.

Sanıyorum, davasını söz konusu bilirkişinin raporu ile kaybetmiş ve hakkını arayan bir vatandaş olarak şu soruları sormak hakkımdır: Bu davada Celal Işıklar, hangi sıfatına dayanılarak bilirkişi olarak seçilmiştir? Celal Işıklar, öğretim üyesi değildi. Ufuk Üniversitesinde ders saati ücreti karşılığında “İdare Hukuku (Uygulama)” dersini veren, dışarıdan doktora yapmış bir emekli bir askerî hakimdi. Emekli askerî hâkim olması herhalde bu davada bilirkişi olarak seçilmesi için yeterli değildir. Dışarıdan doktora yapmış olması da bilirkişi seçilmesi için yeterli değildir. Çünkü doktor unvanı başka, öğretim üyesi unvanı başkadır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine yazdığı 7 Mart 2018 tarihli yazıda (bkz. EK-77), adı geçen Fakülteden, doktora unvanına sahip kişilerin değil, “**idare hukuku öğretim üyeleri**”nin isimlerinin bildirilmesi istenmiştir.

Vakia şu ki, Celal Işıklar’ın olmadığı hâlde “*idare hukuku öğretim üyesi*” sıfatıyla bilirkişi olarak seçilmesi, bu davanın kaderini belirlemiştir. Bilirkişi heyeti üç kişiden oluşmaktadır ve içlerinde sadece Celal Işıklar idare hukuku “öğretim üyesi” sıfatıyla görevlendirilmiştir (ki o da yukarıda açıklandığı gibi “öğretim üyesi” değildir).

Ankara’da kurulu bulunan hukuk fakültelerinde 2018 yılının Mart ayında görev yapan pek çok idare hukuku profesörü, doçenti ve yardımcı doçenti var iken, bu davada, üniversite ile ders ücreti karşılığı sadece ikinci dönem haftada iki saat “İdare Hukuku (*Uygulama*)” isimli bir dersi vermekten başka bir ilgisi olmayan bir emekli askerî hâkimin bilirkişi olarak görevlendirilmesi amaca ve duruma uygun değildir.

Prof. Dr. unvanlı iki öğretim üyesi arasındaki davanın kaderi, “öğretim üyesi” sıfatına sahip olmayan, o tarihte öğretim üyesi olarak hayatında üni-

versitede çalışmamış olan, dışarıdan doktora yapmış olan bir emekli askerî hâkimin düzenlediği bilirkişi raporuna dayanılarak belirlenmiştir. Kanımca ortada sadece hukuka aykırılık değil, teamüllere de aykırılık vardır.

Sayın Celal Işıklar'ın "öğretim üyesi" sıfatına sahip olmadığını ve dolayısıyla bu davada bilirkişilik yapmaya ehil olmadığı hususunu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi pek çok defa beyan ettik. Muhtemelen bu beyanlarımız, bizzat sayın Celal Işıklar'ı da rahatsız etmiştir ki, kendisi, Daireye, 12 Şubat 2018 (doğrusu 2019 olmalı) tarihli "*Davacı beyanlarına karşı zorunlu açıklama*" başlıklı bir dilekçe sunmuştur¹¹. Sayın Celal Işıklar, bu dilekçede başka hususların yanında şu açıklamaları da yapma ihtiyacını hissetmiştir:

"3. Diğer taraftan, 2017 yılı Temmuz/Ağustos ayında Kurumumdan emekliliğimi taleple birlikte (Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki öğretim üyesi olan bir arkadaşımın tavassutu ile) o zamanki UÜ [Ufuk Üniversitesi] Hukuk Fakültesi Dekanı sayın Prof. Dr. Halil CİN'e kadrolu idare hukuku öğretim üyeliği için şahsen ve yazılı olarak başvurdum. Bu dilekçem yıl sonuna kadar yenilenmiştir. Ancak sayın [Halil Cin'in] 2018 yılı Haziran ayı civarında emekliliğe ayrılması üzerine başvurum akamete uğramıştır. Bu arada Dekan yardımcısı, Doç. Dr. A. İhsan Erdağı'nın telefonla araması üzerine misafir *öğretim üyesi*¹² olarak söz konusu dersi bir dönem verdim.

4. Doçentlik çalışmaları ve avukatlık yapmayı düşündüğümden, **hâli hazırda herhangi bir üniversitede görev yapmamaktayım.**

5. Emekli bir hâkim olarak bilirkişilik başvurum olmayıp, [bu görevin] esasen **Fransızca bilen deneyimli öğretim üyelerinin ifasının uygun olacağı** görüşünde olmakla beraber, mahkemenin verdiği görevi yasal zorunluluk gereği yerine getirmekte olduğum izahtan varestedir" (Kaynak: Dosyada bulunan Celal Işıklar'ın 12 Şubat 2018 [Doğrusu 2019 Olmalı] Tarihli "Davacı Beyanlarına Karşı Zorunlu Açıklama" Başlıklı Bir Dilekçesi).

Yani sayın Celal Işıklar, benim iddialarımı teyit ediyor. **Celal Işıklar özette şunları söylüyor: 1.** Ben öğretim üyesi değil, emekli hâkimim. **2.** Benim emekli hâkim olarak bilirkişilik talebim olmadı; talebim olmamasına rağmen beni mahkeme görevlendirdi. **3.** Bence de bu davada bilirkişilik görevinin Fransızca bilen deneyimli bir idare hukuku profesörü tarafından yapılması gerekirdi.

11. Sayın Celal Işıklar'ın "davacı beyanlarına karşı zorunlu açıklama" başlıklı bu dilekçesini hangi sıfatla sunduğu belli değildir. Bilirkişi mahkemeye, mahkemenin kendisine sorduğu sorulara cevap niteliğinde olan "görüş (mütalaa)" veya uygulama "rapor" denen belge sunar. Bilirkişi davanın tarafı değildir. Dolayısıyla davanın taraflarının beyanlarına karşı beyan sunamaz.

12. Burada kullanılan "öğretim üyesi" terimi yanlıştır. Kendisinin üniversitede ders vermesi onu "öğretim üyesi" yapmaz. K.G.

Celal Işıklar'ın söylediği bu şeyler, aynen benim bu davada iddia ettiğim şeylerdir. Sayın Celal Işıklar, “emekli bir hâkim olarak bilirkişilik başvurum olmayıp, [bu görevin] esasen Fransızca bilen deneyimli öğretim üyelerinin ifasının uygun olacağı görüşünde olmakla beraber, mahkemenin verdiği görevi yasal zorunluluk gereği yerine getirmekte olduğu izahtan varestedir” diyor. Zaten ben de bu davada bunu dedim.

Burada ayrıca belirtmek isterim ki, sayın Celal Işıklar bir ihtimal öğretim üyesi sıfatına sahip olsaydı bile kendisinin ismi Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından bilirkişi olarak mahkemeye bildirilemezdi. Bir fakülte ancak *kendi kadrosunda bulunan* öğretim üyelerini bilirkişi olarak mahkemeye bildirebilir. Bir kişinin o fakültede ders ücreti karşılığında ders vermesi o kişiyi o fakültenin kadrosuna katmaz.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının mahkemeye Celal Işıklar'ın ismini bildirmesi, bizzat kendisine mahkeme tarafından yazılan 7.3.2018 tarihli müzekkereye (bkz. EK-77, *infra*, s.401) de aykırıdır. Çünkü bu müzekkerede Fakülteden “**İdare Hukuku öğretim üyelerinizin isim**”lerinin bildirilmesini talep edilmektedir. “**Öğretim üyelerinizin**” demek sizin kadronuzda bulunan öğretim üyesi demektir. Kendi kadrosunda bulunmayan ve keza öğretim üyesi de olmayan ders saati karşılığı ders veren bir emekli hâkimin isminin Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı tarafından bilirkişi olarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirilmesi *bir hatadır ve bu hata bizim davamızın kaderini belirlemiştir*.

II. İKİNCİ İTİRAZ SEBEBİMİZ: CELAL IŞIKLAR'IN TARAFSIZLIĞINI ŞÜPHEYE DÜŞÜREN SEBEPLER VARDI

2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi Celal Işıklar'ın reddine ilişkin sunduğumuz dilekçede **ikinci ret sebebimiz** şuydu:

“Bu fakültede ‘İdare Hukuku’ dersi davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan tarafından; ‘İdare Hukuku (Uygulama)’ isimli ders de bilirkişi Celal Işıklar tarafından verilmektedir. Yani davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan bu Fakültede ‘İdare Hukuku’ dersini vermekte (bkz. EK-3), bu dersin uygulamalarını da bilirkişi Dr. Celal Işıklar yapmaktadır (EK-1). Yani teorik ders davalı, aynı dersin pratiği bilirkişi tarafından yapılmaktadır. Bilirkişinin davalının taraf olduğu böyle bir davada tarafsız ve objektif olarak rapor hazırlayamayacağı ortadadır” (EK-80; 2 Nisan 2018 kayıt tarihli avukat Fahrettin Kayhan tarafından sunulan bilirkişi ret dilekçesi).

Bilindiği gibi HMK, m.272/1’e göre “hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır”. Yine HMK, m.36/1’e göre, “hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi” reddedebilir.

Yukarıda açıklandığı gibi, dava zamanında, davalı Ramazan Çağlayan ile bilirkişi Celal Işıklar, aynı fakültede aynı dersi veriyorlardı. Davalı Rama-

zan Çağlayan “İdare Hukuku” dersini, bilirkişi Celal Işıklar da “İdare Hukuku (Uygulama)” dersini veriyordu. Bu iki ders arasında yakın bağlantı olduğu açıktır. Bu iki dersi veren kişiler arasında da kaçınılmaz olarak yakın bir bağlantı ve aralarında işbirliği olması gerekir. Dolayısıyla bilirkişi Celal Işıklar’ın Ramazan Çağlayan karşısında tarafsız ve objektif kalamayacağı açıktır. Bu durum bilirkişinin “tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebep” değil de nedir?

Biz de bu sebebi ileri sürüp, bilirkişi Celal Işıklar hakkında ret talebinde bulunduk. Ne var ki bizim ileri sürdüğümüz bu sebep hakkında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesinin ara kararında verdiği cevap şundan ibarettir:

“... [B]ilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının... bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği... anlaşılacakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir” (EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar).

Ara karardaki bu cümle maddî vakıa olarak doğru değildir. Davalı ve bilirkişi aynı üniversitede farklı iki dersi veren birbirine eşit iki “öğretim üyesi” değildir (Zaten bilirkişi Celal Işıklar yukarıda açıklandığı gibi “öğretim üyesi” de değildir). **Davalı, Ramazan Çağlayan “İdare Hukuku” dersini, bilirkişi Celal Işıklar ise “İdare Hukuku (Uygulama)” dersini vermektedir.** Bu derslerin birincisinin teorik, ikincisinin ise bir pratik ders olduğu anlaşılmaktadır. Bu iki dersi veren kişilerin arasında kaçınılmaz olarak yakın bir ilişki vardır.

Bu husus, itirazımızı reddeden sayın naip üye tarafından değerlendirilmemiştir.

Belirtelim ki bu hususu, aşağıda üçüncü bölümde göreceğimiz gibi, temyiz dilekçemizde de temyiz sebebi olarak ileri sürdük. Maalesef bu husus, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından da değerlendirilmemiş; bu husus Yargıtay kararında tartışılmamıştır. Yargıtay, bizim bu temyiz sebebimizi incelememiştir.

Vakıa, bu davada Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi’nin kararının üzerine kurulu olduğu bilirkişi raporunda idare hukuku uzmanı sıfatıyla görevlendirilmiş tek bir bilirkişi vardır; o da büyük bir rastlantı sonucu davalı ile aynı fakültede aynı dersi vermektedir! Davalı “İdare Hukuku” dersini, bilirkişi de “İdare Hukuku (Uygulama)” dersini yapmaktadır.

Şu üç hususun altını çizmek gerekir:

1. Ankara’da idare hukuku dersini veren pek çok öğretim üyesi var iken, herhalde bir rastlantı sonucu, davalı ile aynı Fakültede aynı dersi veren bir kişi bilirkişi olarak seçilmiştir.

2. Yine Ankara’da pek çok idare hukuku profesörü, doçenti ve yardımcı doçenti var iken, görevlendirilen bilirkişi, bu sıfatların herhangi birine sahip olmayan, “öğretim üyesi” sıfatı da bulunmayan, haftada iki saat “İdare Hukuku (Uygulama)” dersini veren bir emekli hakimdir! Bu normal bir şey midir?

3. Bu davada ilk derece ve istinaf safhasında -çekilenler dahil- 20’den fazla bilirkişi görevlendirilmiştir. Bunların içinde “öğretim üyesi” sıfatına sahip olmayan *tek bir* bilirkişi vardır; o da Celal Işıklar’dır ve İstinaf Mahkemesi kararı da onun ve Hayri Bozgeyik’in bilirkişi raporu üzerine kurulmuştur.

Yine ilave edelim ki, bu davanın ilk derece safhasında görevlendirilen ilk bilirkişi heyetinin iki üyesinin, bilirkişiyi ret sebebinin bulunduğu daha sonra ortaya çıkmıştı. Bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yürüttüğü bir soruşturmada bilirkişi raporu düzenlemişti, bilirkişi Ender Ethem Atay da Ramazan Çağlayan’ın doçentlik jürisinde görev almıştı (bu konuda yukarıda s.45-46’ya bakınız). Görüldüğü gibi mahkemeler tesadüf sonucu yanlış bilirkişiler seçebiliyor.

Şimdi kaldığımız yerden, davanın seyrini adım adım görmeye devam edelim.

21. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, ikinci duruşmayı 16 Mayıs 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-82**: 16 Mayıs 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

22. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, üçüncü duruşmayı 11 Temmuz 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-83**: 11 Temmuz 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

23. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, dördüncü duruşmayı 19 Eylül 2019 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-84**: 19 Eylül 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

24. Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, Dr. Celal Işıklar ve Prof. Dr. Gül Baysan’dan oluşan bilirkişi heyeti tarihsiz bilirkişi raporlarını UYAP’taki kayda göre 23 Ekim 2018 tarihinde mahkemeye teslim ettiler. Bilirkişi raporunun metni üzerinde sahiplerinin eser sahipliğinden kaynaklanan hakları olduğu düşüncesiyle raporu buraya ek olarak koymuyoruz.

Raporda bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, intihal olmadığı yolunda görüş bildirmişlerdir. Bilirkişi raporunda çoğunluk görüşünün olduğu kısım toplam 181 sayfadır. Fransızca uzmanı Gül Baysan ise çoğunluk

görüşüne muhalif kalmış ve Ramazan Çağlayan'ın kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu yolunda görüş bildirmiştir. Raporu 12 sayfa uzunluğundadır.

25. Bilirkişi raporuna karşı 6 Kasım 2018 tarihinde vekilim Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi ve ben de davacı asıl olarak bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan, 6 Kasım 2018 itiraz dilekçesinde, bilirkişi raporundaki çelişiklere dikkat çekerek, “*bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesini ve kendilerine soru yöneltme hakkımızın kullandırılmasını*” talep etmiştir (**EK-85**: 6 Kasım 2018 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi). (Aşağıda görüldüğü gibi naip hâkim bu talebi reddetmiştir).

26. Bilirkişi raporuna karşı ben de davacı asıl sıfatıyla 25 sayfalık bir itiraz dilekçesi sundum (**EK-86**: Benim 6 Kasım 2018 Tarihli Bilirkişi İtiraz Dilekçem). İtiraz dilekçemin tam metni aşağıda s.415-447’de yer almaktadır. Okuyucularımdan itiraz dilekçemi dikkatlice okumalarını rica ediyorum. Ben itiraz dilekçemde ayrıntılarıyla açıkladığım bir hususa burada özellikle dikkat çekmek isterim:

Eleştiri 7

HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR’IN 23 EKİM 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA GÖZLEMLER VE ELEŞTİRİLER

Bilirkişi raporunun ana metninde (s.6-181 arasında) yer alan örneklerde (Örnek 13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269) **Fransız yazarların kitaplarından alınmış -yanlış saymadıysak- toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf vardır** (Örnek Fransızca paragraflar için aşağıda 124’üncü sayfaya bakınız). Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar, bu Fransızca paragrafları inceleyerek, Ramazan Çağlayan’ın paragraflarının benim kitabımdan değil, Fransız yazarların kitaplarından Ramazan Çağlayan tarafından yapılmış çeviriler olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bir bilirkişinin bu sonuca ulaşabilmesi için hâliyle Fransızca bilmesi gerekir. **Oysa Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmemektedirler.** Bilirkişi heyetinin Fransızca bilmeyen bu iki üyesinin nasıl olup da bilirkişi raporunda bu kadar yoğun bir şekilde Fransızca kaynak kullandıkları ve bu kaynaklardan yola çıkarak Ramazan Çağlayan’ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransız yazarlarının paragraflarından alınma olduğu sonucuna ulaşabildikleri merak konusudur.

Belki bu Fransızca paragrafların bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Fransızca bilen bilirkişi Gül Baysan tarafından çevrilmiş olduğu sanılabilir. Gül Baysan, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın çoğunluk görüşüne katılmamış ve Ramazan Çağlayan paragraflarının usulsüz alıntı olduğu yolunda rapor düzenlemiştir. Ben, yine de bilirkişi itiraz dilekçemde, Gül Baysan'a bilirkişi raporu Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ana metninde (s.1-181) yer alan toplam 302 adet Fransızca paragrafın kendisi tarafından Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Türkçeye çevrilip çevrilmediğinin sorulmasını talep ettim. Biraz aşağıda görüleceği gibi Gül Baysan bu soruya bu paragrafların kendisi tarafından çevrilmediği cevabını vermiştir.

27. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, beşinci duruşmayı 21 Kasım 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi heyetinden ek rapor istenmesine karar verdi (**EK-87:** 21 Kasım 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

28. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi altıncı duruşmasını naip üye yönetiminde 13 Şubat 2019 tarihinde yaptı. Bilirkişi ek raporunun sunulduğunu tespit etti ve ek raporun taraflara tebliğine ve itiraz süresi tamamlandığında dosyanın heyete tevdiine karar verdi (**EK-88:** 13 Şubat 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

29. UYAP'ta 13 Şubat 2019 tarihiyle kayıtlı olan bilirkişi ek raporu toplam sekiz sayfadır. İlk beş sayfası çoğunluk görüşünü (Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar) izleyen üç sayfada muhalefet şerhini (Gül Baysan) oluşturmaktadır.

30. Bilirkişi ek raporundaki Gül Baysan'ın ayırık görüşüne karşı, davalılar vekili Avukat M. Kaan Koçali 18 Şubat 2019 tarihli bir beyan dilekçesi sundu.

31. 20 Şubat 2019 tarihinde avukatım Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi ve ben de bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçesinde, bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmeden Fransızca paragraflar hakkında bilirkişi raporu düzenlediklerini iddia ederek bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmesini talep etti (**EK-89:** Avukat Fahrettin Kayhan'ın 20 Şubat 2019 Tarihli Bilirkişi Ek Raporuna İtiraz Dilekçesi).

32. Benim davacı asıl sıfatıyla hazırladığım 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçem de vekilimin tarafından 20 Şubat 2019 tarihinde mahkemeye sunuldu (**EK-90:** Bilirkişi Ek Raporuna Karşı 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçem, *infra*, s.454-464). İtiraz dilekçemde şu gözlemlerde ve taleplerde bulundum:

Eleştiri 8

HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR'IN 13 ŞUBAT 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ EK RAPORU HAKKINDA GÖZLEMLER VE ELEŞTİRİLER

Yukarıda 27 nolu adımda açıklandığı gibi, bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü kısmında toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf bulunmaktadır. Bu metinler, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar tarafından imzalı olan çoğunluk görüşünde Fransızca olarak yer almaktadır. Fransızca bilmeyen sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar, sanki Fransızca biliyorlarmış gibi Fransızca metinleri benim ve Ramazan Çağlayan'ın Türkçe çevirileriyle karşılaştırıyorlar ve davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransızca orijinal paragraflardan alınma olduğu sonucuna ulaşıyorlar. Ben bu hususu ilk bilirkişi raporuna karşı sunduğum 5 Kasım 2018 tarihli ilk itiraz dilekçemde tespit edip, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın bu 302 adet paragrafı nasıl olup da Türkçeye çevirdiklerini, kendileri için bu paragrafların bir başkası tarafından mı Türkçeye çevrildiğini sorulmasını talep etmiştim. Bilirkişi ek raporunda Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar bu soruya şu cevabı vermişlerdir (Cümleyi aynen alıyorum):

“Bütün metinlerin Fransızca’dan Türkçe’ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığı gibi, mahkeme tarafından bu yönde bir görevlendirme de söz konusu olmamıştır”.

sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın cevabı hayret vericidir. Sayın bilirkişiler bir yandan Fransızca bilmediklerini kabul etmekte, diğer yandan ise *“bütün metinlerin Fransızca’dan Türkçe’ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığını”* itiraf etmektedirler.

Bu durumda şu soruya cevap vermek gerekir: Metinler Türkçeye çevrilmemiş ise, Fransızca bilmeyen sayın Bozgeyik ve Işıklar, nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı okuyup, kök rapordaki değerlendirmeleri yapabilmişlerdir? Kök raporda görüleceği üzere bu paragraflar konusunda Bozgeyik ve Işıklar, ancak Fransızca bilen birisinin yapabileceği düzeyde ayrıntılı değerlendirmeler yapmaktadırlar. Örnek olarak Bilirkişi Raporunun 54-55’inci sayfalarında yer alan “**ÖRNEK 104**”e ilişkin yapılan değerlendirmeyi aşağıya olduğu gibi alıyoruz:

23 Ekim 2018 Tarihli Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56:

Davacının, bu örnekte yer alan bilgilerin kendi eserinden alındığını, ancak eserine atıf yapılmadığını iddia ettiği, Davalının ise, söz konusu bilgilerin atıf yapılan Fransızca eserlerde yer aldığını, dolayısıyla doğrudan asıl kaynaklara atıf yapıldığını ifade ettiği görülmektedir.

Atıf yapılan Fransızca eserlerdeki ifadeler aşağıdaki gibidir:

Chapus, C.I, s.1038-39:

Contrôle Normale Et Contrôle Restreint

Le contrôle de la qualification juridique des faits est plus ou moins approfondi: il est **normal** ou bien il est **restreint**.

A. L'état initial du droit en matière de contrôle restreint. Le juge se bornait, pour apprécier la légalité d'une telle décision, à rechercher si elle était exempte d'erreur de droit, d'erreur de fait ou de détournement de pouvoir.

B. L'état actuel du droit en matière de **contrôle restreint** : le Principe du **contrôle de l'erreur manifeste d'appréciation**. Voici la formule jurisprudentielle usuelle qui rend compte de l'actuel état du droit : "Si l'autorité administrative compétente exerce en opportunité¹ ses attributions lorsqu'elle dispose du pouvoir discrétionnaire, la décision qu'elle prend ne doit pas reposer sur des faits matériellement inexacts, sur erreur de droit, sur une erreur **manifeste d'appréciation** ou être écartée de détournement de pouvoir.

Vedel/Delvolle, C.II, s.321:

Le contrôle de la qualification des faits, pour s'exercer dans un grand nombre de cas, (c'est pourquoi il est dit **contrôle normale**), n'est pas cependant général. Il est des matières où le juge se refuse à l'exercer sous réserve éventuellement de l'erreur manifeste.

Le contrôle de l'adéquation d'une décision aux faits constitue le degré le plus poussé de contrôle (**contrôle maximum**).

on a pu penser que ce contrôle fait parti du **contrôle minimum**,.... Mais le Conseil d'Etat a bien marqué que certains actes ne pouvaient donner prise au contrôle de l'erreur manifeste.

Reste déterminer en quoi consiste l'erreur manifeste. On a pu dire que c'est celle saute aux yeux sans qu'il soit besoin d'être un expert très averti..

RIVERO, Droit administratif, s.242:

On qualifie de **contrôle minimum**, le contrôle ainsi limité, outre l'erreur de droit et le détournement de pouvoir à la seule existence matérielle des motifs de faits, à l'exclusion de tout contrôle de leur qualification. Mais, même dans les cas "**contrôle minimum**" le juge limite le pouvoir discrétionnaire par le recours à la notion d'erreur manifeste : s'il apparaît que la qualification des faits est si **évidemment erronée** que **même un non technicien** peut la constater il annule la décision.

Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kavnağa ulaşır buradan vararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. Kaynak olarak gösterdiği Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra, Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir. Davalının kitabında s. 347, dipnot 390, Vedel & Dévolvé C. 1, s.327'ye referans verdiği, doğrusunun C.2, s.327 olduğu görülmüş olup, bu hususun bir basım hatası olduğu değerlendirilmiştir. Sonuç itibarıyla Örnek bakımından bir usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.

Görüldüğü gibi “Örnek 104”e ilişkin, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilirkişi raporunun 55’inci sayfasında, Ramazan Çağlayan’ın paragrafının benim kitabımdaki paragraftan değil, doğrudan Fransızca kitaplardan alındığını göstermek için Chapus’nün kitabından üç paragraflık, Vedel/ Delvolvé’nin kitabından dört paragraflık ve Rivero’nun kitabından bir paragraflık Fransızca metinler vermektedir. Bu metinlerden sonra, şu değerlendirmeyi yapmaktadırlar:

“Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kaynağa ulaşip buradan yararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. *Kaynak olarak gösterdiği Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra, Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir*” (Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56).

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar açıkça “**Fransızca eserleri kontrol ettiklerini**” söylemektedirler. **Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler, bu “kontrol”ü nasıl olup da yapmışlardır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler, Ramazan Çağlayan’ın cümlelerinin benim kitabımdaki cümlelere değil de Fransızca asıl kaynaklardaki cümlelere benzediğine nasıl olup da hükmedebilmişlerdir? Bu mümkün müdür? Eğer bu mümkün değil ise, bilirkişi raporunun 55’inci sayfasında yer alan 8 paragraflık **Fransızca metnin Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bir başkası tarafından çevrilmiş olması gerekir.**

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilmedikleri bir dilden yüzlerce paragraf uzunluğunda metinleri okuyup anlamışlar ve Ramazan Çağlayan ile benim çevirilerimi bu orijinal Fransızca paragraflar ile karşılaştırmışlar ve Ramazan Çağlayan’ın cümlelerinin benim cümlelerimden değil, doğrudan doğruya Fransızca cümlelerinden alınmış olduğuna karar kılmışlardır.

Fransızca bilmeden bunun yapılması mümkün müdür?

Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar Fransızca bilmediklerine göre, **bilirkişi raporunda kullanılan toplam 302 adet Fransızca paragraf kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?**

Acaba bu paragraflar, sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı üyesi Prof. Dr. Gül Baysan tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir? Bu soru Mahkeme tarafından Prof. Dr. Gül Baysan’a sorulmuş ve sayın Baysan 13 Şubat 2019 tarihiyle kayıtlı olan bilirkişi ek raporunun 6’ncı sayfasında (Gül Baysan’ın ayırık görüşünün 1’inci sayfasında) şu cevabı vermiştir (Aynen alıyorum):

İtiraz ettiğim konularda diğer bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve ayırık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım.

Görüldüğü gibi sayın Gül Baysan altını çizerek (kelimelerdeki **koyu** ile vurgu kendisine aittir) “**İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koydularım dışında bir çeviri yapmadım**” diyor. Yani sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176’ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf Türkçeye sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için **Gül Baysan tarafından çevrilmemiştir**.

Sanıyorum şu soruyu sormak hakkımdır: *Bilirkişi kök raporunun 6 ilâ 176’ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf, Türkçeye sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için Gül Baysan tarafından çevrilmemiş ise kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?*

Bu gözlemleri yaptıktan sonra bilirkişi ek raporuna 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçemle itiraz ettim ve bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasını talep ettim (EK-90: Benim Bilirkişi Ek Raporuna Karşı 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçem).

Maalesef bu itirazlarım Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi tarafından dikkate alınmadı ve itirazlarımız reddedildi. Keza Daire, bilirkişiler hakkında suç duyurusunda da bulunmadı.

Aynı itirazları temyiz dilekçemizde (EK-96) de tekrarladık. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de itirazlarımızı dikkate almadı ve bu itirazlar hakkında tek cümlelik dahi bir değerlendirme yapmadı; itirazlarımızı adeta görmezden geldi. Malum bazı Yargıtay kararlarında “*diğer temyiz itirazları yerinde görülmediğinden reddine*” gibi bir şablon ibare bulunur. Benim davamda Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin verdiği 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında bu şablon ibare dahi yoktur¹³.

Neticede Fransızca bilmeyen iki bilirkişinin 302 adet Fransızca paragrafı değerlendirmesi sonucunda (Fransız Dili ve Edebiyatı profesörü Gül Baysan’ın muhalefetine rağmen) intihal yoktur raporu verdi ve maalesef Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bu rapora dayanarak bu davada Ramazan Çağlayan’ı haklı buldu ve benim davamı reddetti ve beni yargılama giderlerini ödemeye mahkûm etti.

13. Aşağıda üçüncü bölümde göreceğimiz gibi Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararının gerekçe kısmı şu cümleden ibarettir: “İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK’nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyumsuzluk bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK’nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir” (EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı).

33. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 13 Mart 2019 günü heyet hâlinde yedinci duruşmasını yaptı. Heyet, Başkan Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve Üye Kamil Ersin Ortaç’tan oluşuyordu. Heyet, bizim bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmemelerine rağmen 302 adet Fransızca paragrafa dayanarak bilirkişi raporu düzenledikleri yolundaki itirazımız ve keza bu iki bilirkişi hakkında suç duyurusunda bulunulması talebimiz hakkında herhangi bir karar vermeden duruşmayı 8 Mayıs 2019 günü saat 10:00’a erteledi. Dairenin bilirkişi ek raporuna karşı yaptığım 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçem ve bu dilekçemde dile getirdiğim talepler hakkında olumlu veya olumsuz bir karar vermesi gerekirken, neden böyle bir karar verdiğini ben anlayamıyorum. Heyetin söz konusu durumda aldığı karar aynen şöyledir:

“G.D.

1 - Davalı vekiline davacı vekili tarafından iş bu celse sunulan ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçesine karşı beyanda bulunmak üzere ve ayrıca taraf vekillerinin tüm tahkikat hakkında esas hakkındaki beyanlarını sunmak üzere iki haftalık mehil verilmesine, süresi dolduktan sonra mahkememizce takdir edilir ise bilirkişilerden yeniden tarafların itirazları doğrultusunda ek rapor alınmasına,

2 - Bu nedenle duruşmanın 08.05.2019 günü saat 10:00’a bırakılmasına karar verildi. 13.03.2019” (**EK-91:** 13 Mart 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Bu kararın davayı iki ay kadar geciktirmek dışında ifa ettiği bir fonksiyon olmamıştır. Bu karar nedeniyle benim bilirkişi ek raporuna karşı ileri sürdüğüm iddiaların ve bulunduğum taleplerin güncelliğini, sıcaklığını ve etkililiğini yitirmiştir.

34. Benim ve vekilim Av. Fahrettin Kayhan’ın bilirkişi ek raporuna karşı sunduğumuz 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçelerimize karşı davalı vekili Av. M. Kaan Koçali 22 Mart 2019 tarihli bir beyan dilekçesi sundu.

35. Vekilim 3 Nisan 2019 tarihli dilekçeyle, davalı vekili Av. M. Kaan Koçali 22 Mart 2019 tarihli bir beyan dilekçesine karşı bir beyan dilekçesi sundu ve bu dilekçede bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın bilmedikleri Fransız dilinde 302 adet paragraf hakkında değerlendirme yapamayacağı hususunu bir kez daha altını çizdi (**EK-92:** Fahrettin Kayhan’ın 3 Nisan 2019 Tarihli Beyan Dilekçesi).

36. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, heyet hâlinde, 8 Mayıs 2019 günü sekizinci duruşmasını yaptı ve vekilim “*bilirkişilerin duruşmaya çağrılarak sözlü açıklama yapmalarının istenilmesi talebinin reddine*”, “*tahkikatı gerektirir başka bir husus kalmadığından tahkikatın bitirilmesine*” ve “*bir sonraki celsenin sözlü yargılama ve hüküm duruşması olarak yapılmasına*” karar verdi (**EK-93:** 8 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 9.- Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmemelerine rağmen nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirdikleri yolundaki itirazımızı incelemeden ve itirazımız olumlu veya olumsuz bir şekilde cevaplamadan davanın tahkikat safhasını bitirdi ve hüküm verme safhasına geçti. Oysa tahkikat safhası daha bitmemişti. Bilirkişi raporundaki çoğunluk görüşünü bildiren Fransızca bilmeyen iki bilirkişinin 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirmiş olamayacağı yolundaki iddiamızın doğruluğu araştırılmamıştı ve bu yöndeki iddiamız cevaplandırılmamıştı. Bu iddiamız doğrultusunda tahkikatın tevsiine karar verilmeliydi. Tarafların iddialarının tartışılmadığı bir yerde nasıl olup da adalet tecelli edebilir?

37. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Heyeti, 29 Mayıs 2019 günü dokuzuncu ve son duruşmasını yaptı ve bizim davamızın red-dine karar verdi (**EK-94**: 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 10.- Böylece üç ayrı defa beyan dilekçesiyle talep etmemize, iki ayrı defa de duruşmada sözlü olarak vekilim tarafından söylenmesine rağmen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Heyeti, bizim Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı okuyup bunlar hakkında rapor düzenlediği sorumluzu tartışmamayı tercih etti.

Haliyle başka davalardaki durumu bilmem; ama benim davamda benim veya vekilim tarafından ileri sürülen pek çok iddiaya, mahkemeler tarafından olumlu veya olumsuz bir cevap verilmedi. Mahkemelerin tarafların iddialarına cevap vermediği bir yerde adalet nasıl gerçekleşecek?

38. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararını (**EK-95**) 26 Haziran 2019 tarihinde yazdı ve 3 Temmuz 2019 tarihinde vekilim Fahrettin Kayhan'a tebliğ etti. Böylece davamızın istinaf yargılaması sonuçlanmış oldu.

II. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN 29 MAYIS 2019 TARİH VE E.2017/1161, K.2019/642 SAYILI GEREKÇELİ KARARININ ELEŞTİRİSİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı pek çok bakımından yanlıştır. Ben burada bu karardaki bütün hukuka aykırılıkları tek tek inceleyecek değilim. Böyle bir inceleme, bu karar hakkında vekilimin imzasıyla sunulan *10 Temmuz 2019 tarihli Temyiz Dilekçesinde* yapılmıştır. Okuyucularımdan özellikle aşağıda 518 ile 549 sayfalar arasında yer alan **EK-96**'daki "Temyiz Dilekçesi"ni dikkatli bir şekilde okumalarını rica ediyorum.

Temyiz dilekçemizde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, bize göre bulunan hukuka aykırılıkların bir listesini yaptık (EK-96). Kanımızca dördü ara kararlara ve dokuzu da esasa ilişkin toplam 13 hukuka aykırılık vardır. Burada sadece hukuka aykırılıklardan birkaçını tartışacağım.

A. FRANSIZCA BİLMEYEN BİLİRKiŞİLER HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR’IN 302 ADET FRANSIZCA PARAGRAF ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRME YAPMALARI HAKKINDA ELEŞTİRİLER

Öncelikle belirtelim ki, gerekçeli karar oybirliği ile verilmiş değildir; ancak gerekçeli kararın bu iddiama ilişkin kısmının oy birliğiyle alındığı söylenebilir. Üye Erol Kaplan tarafından yazılan “karşı oy” yazısında bu iddiama ilişkin dile getirilmiş bir görüş yoktur. Dolayısıyla bu iddiam konusunda muhalif üye Erol Kaplan’ın da çoğunluk görüşüne katıldığı söylenebilir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirdikleri iddiamıza şu şekilde değinmiştir:

“Her ne kadar davacı tarafça, Dairemizce oluşturulan bilirkişi heyetindeki bilirkişiler Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın Fransızca bilmedikleri halde Fransızca metinler üzerinde inceleme ve değerlendirme yaptıkları, Fransızca bilmeyen bu bilirkişilerin söz konusu değerlendirmelerine itibar edilemeyeceği belirtilerek bilirkişi raporuna itiraz edilmiş ise de *bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan’a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve çevirilere bir itirazının bulunmadığı* gözetildiğinde, davacı tarafın bu yöne ilişkin itirazlarına itibar edilmemiştir” (EK-95: 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 11, paragraf 2, *infra*, s.484).

Mahkemenin kararında geçen “*bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan’a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve çevirilere bir itirazının bulunmadığı*” ibaresi maddî vakia olarak kesinlikle doğru değildir. Tersine Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan’a bu husus sorulmuş ve bilirkişi Gül Baysan 14 Şubat 2019 tarihli ek raporunun ayrık görüş başlıklı kısmında (ek raporun 6’ncı sayfasında), daha önce de alıntılıdığımız gibi, açıkça şu cevabı vermiştir:

“**İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım**” (Ek Bilirkişi Raporu, s.6).

Prof. Dr. Gül Baysan, altını çizerek (kelimelerdeki koyu ile vurgu kendisine aittir) kendi ayrık görüşüne koydukları **dışında bir çeviri yapmadığını** söylüyor. Yani Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları **302 adet Fransızca paragrafı Gül Baysan Fransızcadan Türkçeye çevirmemiştir**. Bu hususu mahkemeye sunduğumuz 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçemizin 5'inci sayfasında altını çizerek belirttik (bkz. EK-90: 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçemiz) .

Gül Baysan açıkça ben diğer bilirkişiler için çeviri yapmadım diyor. Mahkemenin gerekçeli kararında ise

“bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan'a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve **çevirilere bir itirazının bulunmadığı**”

belirtiliyor (Gerekçeli Karar, sayfa 11, paragraf 2).

Gül Baysan, hangi “**çevirilere**” ne itirazında bulunacak? Gül Baysan'ın itiraz etmesi için ortada bilirkişi raporunda geçen 302 adet Fransızca paragrafın başkaları tarafından Fransızcadan Türkçeye yapılmış **çevirilerin** olması gerekir.

Görüldüğü gibi bizzat Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi gerekçeli kararındaki yukarıdaki ibare çelişkilidir. Bizzat gerekçeli kararda Fransızca Uzmanı Gül Baysan'ın “**çevirilere itirazının bulunmadığı**” belirtilerek bilirkişi raporunda Gül Baysan tarafından değil, başka biri tarafından yapılmış çeviriler olduğu kabul ediliyor.

Eğer bilirkişi raporunda dayanan 302 adet Fransızca paragraf Türkçeye Gül Baysan tarafından çevrilmemiş ise, **bu çevirileri kim yapmıştır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar yapmış olamaz. Fransızca uzmanı Gül Baysan da bu çevirileri ben yapmadım diyor. O zaman bu çevirileri kim yapmıştır? Bu soruyu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine tekrar durup sormak gerekiyor. Eğer bu çeviriler Gül Baysan tarafından yapılmamış ise, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar da Fransızca bilmediklerine göre bu çeviriler onlara bir başkası tarafından yapılmıştır.

Maddî vakıa doğru olarak tespit edilemedikçe istinaf yargılaması kendisinden beklenen amacı sağlamaz. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bilirkişi raporunda kullanılan 302 adet Fransızca paragrafın kimin tarafından Türkçeye çevrildiği vakıasını tespit edememiştir, dahası tahkikat safhasında bizim üç ayrı defa talebimize rağmen bu iddiayı görmezden gelmiş, bu iddiayı tartışmamış, bu iddianın doğruluğunu tahkik etmemiştir.

Bilirkişi raporunda toplam 302 adet Fransızca paragraf üzerine dayanan değerlendirme vardır. Bu çevirilerin kimin tarafından yapıldığı belli değildir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinde de bu çevirilere dayanılarak benim iddia ettiğim örneklerde usulsüz alıntının olmadığına karar verilmiştir. Fransızca bilmeyen bilirkişilerin bilirkişi raporunda Fransızca paragraf üzerinde yaptığı değerlendirmelerin benzerleri bu sefer Fransızca bilmeyen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Başkanı sayın Döndü Deniz Bilir ve üyesi sayın Kamil Ersin Ortaç tarafından gerekçeli kararda devam ettirilmiştir. Yani Fransızca bilmeyen bilirkişilerin Fransızca paragraf üzerine yaptığı değerlendirme hatası, *bu sefer Fransızca bilmeyen hâkimler tarafından devam ettirilmiştir*.

Gerekçeli karardan birkaç örnek verelim:

“ÖRNEK 46; Bu örnekte, tabloda yer alan Fransızca eserin, davalı tarafından dosyaya sunulduğu, *bu esere bakılarak bilirkişilerce yapılan karşılaştırmada*, tabloda verilen başlıkların (planın) *Fransızca eserde de aynen yer aldığı*, bu bakımdan bu örnekte verilen planın davacıya özgü olmadığı, onun hususiyetini taşımadığının değerlendirildiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır” (EK-95: 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 13, *infra*, s.487).

Görüldüğü gibi mahkeme “*bu esere bakılarak bilirkişilerce yapılan karşılaştırmada, tabloda verilen başlıkların (planın) Fransızca eserde de aynen yer aldığı*”nı belirtiyor. İyi güzel de Fransızca bilmeyen bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, *tabloda verilen başlıkların (planın) Fransızca eserde de aynen yer aldığı*”nı nasıl olup da tespit edebilmişlerdir? Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan bunları ben çevirmedim dediğine göre Fransızca eserdeki başlıkları kim Türkçeye çevirmiştir?

Diğer bir örnek: Gerekçeli kararın 14’üncü sayfasında aynen şöyle deniyor:

“ÖRNEK 53; ... Örnek olarak verilen cümlelerin, atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, bu nedenle bu örnek bakımından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır” (EK-95: Gerekçeli Karar, Sayfa 14, *infra*, s.488).

Örnek olarak verilen cümlelerin “atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı”nı Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ve nasıl olup da tespit etmiştir? Fransızca uzmanı Gül Baysan bunları ben çevirmedim diyor. *Örnek olarak verilen cümlelerin, atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı*nı Fransızca bilmeyen bilirkişilerin tespit edemeyeceğine göre bu tespiti kim yapmıştır?

Örnekleri çoğaltma mümkündür. Gerekçeli kararda incelenen örneklerin neredeyse hepsinde benzer problem vardır. Bu örneklerde yapılan değerlen-

dirmelerin Fransızca bilmeyen bilirkişiler ve keza Fransızcaya bilmeyen hâkimler tarafından yapılabilmesi mümkün değildir (ki bir ihtimal hâkimin kendisi Fransızca biliyor olsa bile, teknik bilgiye ilişkin bir husus olduğu için hâkim bu bilgisini karar verirken zaten kullanamaz).

Sorunun vahametini gözler önüne sermek için örnekleri çoğaltalım: Gerekçeli kararın 18’inci sayfasında “Örnek 151”e ilişkin şöyle deniyor:

“ÖRNEK 151; Davalı eserinde atıf yapılan *Fransızca eserlerde, örnekte yer alan bilgilerin aynen yer aldığı*, birebir çeviri değil, metinlerin özeti verildiği, ... bu örnekte verilen bilgiler bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır” (EK-95: Gerekçeli Karar, s.18, *infra*, s.493).

Fransızca bilmeyen bilirkişiler ve hâkimler, nasıl olmuş da davalı eserindeki örnekte yer alan bilgilerin “atıf yapılan *Fransızca eserlerde... aynen yer aldığı*, birebir çeviri değil, metinlerin özeti” olduğunu tespit edebilmişlerdir?

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararından birkaç örnek daha verelim (Bkz.: EK-95, *infra*, s.488-504):

“ÖRNEK 59; ... bu örnekte verilen bilgilerin, davalının eserinde *atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı*, ...”

“ÖRNEK 104; Bu örnekteki bilgilerin, davalı tarafından dipnotlarında gösterilen *Fransızca eserlerde yer aldığı*, ...”

“ÖRNEK 142; Davalının, “siyasi sorumluluğun” tanımı... *atıf yapılan [Fransızca] eserde aynen yer aldığı*, ...”

“ÖRNEK 152; Örnekte verilen cümlelerin *aynen atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı*, ...”

“ÖRNEK 153; ... *Fransızca eser incelendiğinde aynı veya benzer ifadelerin orada da yer aldığı*nın görüldüğü,...

“ÖRNEK 154; Davalının eserinde atıf yapılan *Fransızca esere bakıldığında* söz konusu plan tamamen davacı tarafından oluşturulmadığı...”

“ÖRNEK 156; ... *ayrıca atıf yapılan Fransızca eserlerde incelendiğinde*, paragrafın ilk cümlesindeki bilgi, Fransızca eserde de aynen yer aldığı,...

“ÖRNEK 160; ... tarafların atıf yaptığı **Fransızca eserler incelendiğinde**; burada birebir metin çevirisi değil, bilgi aktarımının söz konusu olduğu...”

“ÖRNEK 166; ... taraflara ait metinlerde yer alan ifadelerin aynı veya benzerleri itibariyle atıf yapılan Fransızca eserlerde de yer aldığı...”

“ÖRNEK 177; ... hizmet kusuruna ilişkin tanımın, *atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı*, ...”

“**ÖRNEK 180;** ... atıf yapılan *Fransızca eserdeki cümle ile neredeyse aynen yer aldığı...*”.

“**ÖRNEK 183;** Söz konusu tanım ve ifadeler, *atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı, ...*”

“**ÖRNEK 202;** ... atıf yapılan *Fransızca eserlerde de benzer planların olduğu, ...*”.

“**ÖRNEK 205;** ...atıf yapılan *Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı...*”

“**ÖRNEK 207;** ... her iki yazar açısından asıl kaynak durumunda olan *Fransızca eserler incelendiğinde, ...*”

“**ÖRNEK 208;** ... davalı eserinde yer alan bilgiler, örnekler, aynı sırayla atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, ...”.

“**ÖRNEK 210;** ... tarafların atıf yaptığı ortak *Fransızca eserlerin incelenmesinde, ...*”

“**ÖRNEK 222;** ... kaynaklar *incelendiğinde* aynı konu ve aynı örneklerin atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı...”

“**ÖRNEK 224;** ... tarafların aynı Fransızca eserlerden yararlandığı, atıf yapılan Fransızca kaynaklarda yer alan metnin ...”.

“**ÖRNEK 251;** ... atıf yapılan Fransızca eserde de aynı cümlelerin yer aldığı, ...”.

Yukarıda örneklerle bakınca neyi görüyoruz? Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, söz konusu değerlendirmelerinde iki kalıbı kullanıyor:

KALIP 1: “Örnekte verilen cümlelerin *atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı* anlaşıldığından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır” (Örnek 46, 53, 59, 104, 142, 151, 152, 154, 166, 177, 180, 183, 202, 205, 208, 224 ve 254).

İyi güzel de söz konusu cümlelerin *atıf yapılan Fransızca eserde aynen bulunduğunu* Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi nasıl saptamıştır? Bu saptamayı yapabilmek için Fransızca bilmek gerekir. Dayandığı bilirkişi raporunu hazırlayan Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ise Fransızca bilmemektedirler. Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan ise, bu örneklerdeki Fransızca paragrafları ben Türkçeye çevirmedim demektedir. O halde bunları kim Türkçeye çevirmiştir? Yoksa Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bu Fransızca çevirileri kendisi mi yapmıştır?

Gerekçeli kararda örneklerle ilişkin kullanılan diğer kalıp şudur:

KALIP 2: “Davalının atıf yaptığı *Fransızca eserler incelendiğinde*, söz konusu paragrafların atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen bulunduğu anlaşıldığından söz konusu paragrafın usûlsüz alıntı oluşturmadığı kanaatine varılmıştır” (Örnek 153, 156, 160, 207, 210 ve 222).

Demek ki mahkeme de açıkça bu değerlendirmelerin *Fransızca eserlerin incelenmesi sonucunda* yapıldığını kabul ediyor. İyi güzel de bu Fransızca eserleri kim incelemiştir? Bu incelemeyi Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar yapmış olamaz. Bu incelemeyi bilirkişi heyetinin Fransızca bilen üyesi Gül Baysan de yapmış olamaz. Çünkü bu soru Gül Baysan’a itirazımız sonucu Mahkeme tarafından sorulmuş ve Gül Baysan da, daha önce de alıntıladığımız gibi, şu cevabı vermiştir:

“İtiraz ettiğim konularda bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım**” (Ek Bilirkişi Raporu, s.6).

Gül Baysan, diğer bilirkişilerin görüşlerini dayandırdıkları Fransızca metinleri ben çevirmedim diyor. Peki bu metinleri kim çevirmiştir? Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bu soruya cevap vermesi gerekirdi.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, gerekçeli kararının pek çok yerinde (Örnek 46, 53, 59, 104, 142, 151, 152, 154, 166, 177, 180, 183, 202, 205, 208, 224 ve 254 nolu örneklerde) benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragrafların **Fransızca eserlerde de aynen bulunduğu**nu saptıyor. Yine 20. Hukuk Dairesi, gerekçeli kararının bazı yerlerinde (mesela 153, 156, 160, 207, 210 ve 222 nolu örneklerde) benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragraflar hakkında “**Fransızca eserlerin incele-diğinde**” diye başlayan cümlelerle değerlendirmeler yapıyor.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragrafların “*Fransızca eserlerde de aynen bulunduğu*” nasıl olup da saptayabilmiştir? Keza Daire, *Fransızca eserleri nasıl olup da inceleyebilmiştir*?

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın Başkanı ve sayın Üyeleri Fransızca biliyor mu? (Bilseler bile özel nitelikte bir bilgiye dayanarak karar veremezler). Daire için bu Fransızca eserlerdeki paragrafları kim Türkçeye çevirdi? Daire, hangi bilirkişi raporunun hangi kısmına dayanarak bu saptamayı yaptı; bu incelemede bulundu? Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın çoğunluk görüşüne mi? Yoksa Gül Baysan’ın karşı oyuna mı? Daire, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın çoğunluk görüşüne dayanmış ise, Dairenin kararı hukuka aykırıdır; çünkü bu bilirkişiler Fransızca bilmemektedir. Yok eğer, Daire, Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan’ın karşı oyuna dayanmış ise, Dairenin kararı yine hukuka aykırıdır; çünkü Gül Baysan bu örneklerde usûlsüz alıntı bulunduğu kanısındadır. Ya o, ya bu. Bu ikisin arasında ortalama bir yol yoktur.

B. GEREKÇELİ KARARIN ESASINA İLİŞKİN ELEŞTİRİLER

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını *esasî bakımından* de değerlendirmek gerekir. Bunun için ise istinaf aşamasında dava konusu olan toplam 104 adet alıntı örneğini tek tek vermek ve bunlar hakkında Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin ne karar verdiğini açıklamak ve bunların doğruluğunu tartışmak gerekir. Bu hayli uzun bir tartışmadır. Bu örneklerden bazıları bir iki paragraflık, bazıları ise onlarca paragraflık metinlerden oluşmaktadır.

Ben, bu örneklerle ilişkin kendi değerlendirmelerimi ve iddialarımı Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesine dava dilekçesinin ekinde sunduğum 251 sayfa uzunluğunda “EK-3” isimli belgede yapmıştım. Bu belgede Ramazan Çağlayan’ın paragrafları ile benim paragraflarımı kutu içinde alt alta vermiş ve bunların arasında nasıl aynılık veya rastlantıyla açıklanamayacak derecede benzerlik bulunduğunu göstermiştim. (Bu belge yukarıda s.5-6’da açıkladığım sebeple bu kitapta yayınlanmamaktadır).

Bu örneklerle ilişkin olarak ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararında detaylı bir inceleme yapmıştır. Mahkeme alıntı örneklerini bir tabloda yan yana verip karşılaştırma yapmıştır. Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararının örneklerin değerlendirildiği kısmı 254 sayfa uzunluğundadır (254 sayfa uzunluğunda olan bu kısımdan sadece 34 sayfalık bir kısım bu kitaba ek olarak alınmıştır. Bkz., *infra*, s.342-376. İlk derece mahkemesinin gerekçeli kararının tam metni için bkz.: <http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.htm>; <http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.pdf>).

Bu uzunluktaki incelemeyi hâliyle burada tekrar yapamam. Burada Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının esasını sadece sekiz adet örnek üzerinden değerlendireceğim.

Bu vesileyle belirtmek isterim ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, benim dava dilekçeme eklediğim 276 adet somut alıntı örneğinden veya Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında usûlsüz alıntı olarak kabul edilmiş 104 adet alıntı örneğinden birisi dahi, Ramazan Çağlayan’ın paragrafları ve benim paragraflarım alt alta veya yan yana verilerek karşılaştırma yapılmamıştır. Eğer bu örneklerde Ramazan

Çağlayan cümleleri ve benim cümlelerim alt alta veya yan yana verilseydi, zaten ortada bir usûlsüz alıntı olduğu, yoruma bir ihtiyaç olmaksızın kendiliğinden ortaya çıkacaktı. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin yapmadığı bu karşılaştırmayı biz aşağıda hiç olmazsa sekiz örnek üzerinden yapalım:

ÖRNEK 28¹⁴:

Ramazan Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, 2011, s.136-137:

Fransız Danıştay'ı bu tekniği ilk defa 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında⁴³⁰ kullanmıştır. . . .

. . . Yargı yeri bu iki faaliyet arasında bir fayda-maliyet analizi yapmış ve “...*Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, mali külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)...*” şeklinde karar vermiştir. Görüldüğü üzere burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa iptal kararı vermektedir⁴³¹.

⁴³⁰ Conseil d'Etat, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville nouvelle Est*, RDCE-1971, s.409, CHAPUS, age., C.I, s.1052; Les Grands Arrêts de la Jurisprudence Administrative, <http://www.conseil-etat.fr/ce/jurispl/>, Aralık 2002

⁴³¹ VEDEL/DEKOLVE, age., C.2, s.324.

Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 2003, c.I, s.846:

Fransız Danıştay'ı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında kullanmıştır⁹¹⁰. Fransız Danıştay'ı bu kararında,

“bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine”

hükmetmiştir⁹¹¹. Diğer bir ifadeyle, bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir⁹¹².

910. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est*, RDCE, 1971, s.409 (Bu kararın metni ve açıklaması Long *et al.*, *op. cit.*, s.623-635'te bulunmaktadır).

911. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est*, RDCE, 1971, s.409 (Nakleden: Long *et al.*, *op. cit.*, s.625)

912. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.324.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümleleri benim cümlelerimden alınmadır. Ramazan Çağlayan'ın Fransız mahkeme kararından yaptığı 25 kelimelik ve üç satırlık çeviri, kelimesi kelimesine, noktası virgölüne, benim çevirimle aynıdır. İki yazarın birbirinden habersiz olarak aynı 25

14. Örnek numaraları bizim dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz “Ek-3” isimli belgedeki örnek numaralarıdır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında aynı örnek numaraları kullanılmıştır.

kelimeyi, aynı sırayla kullanması mümkün müdür? Ramazan Çağlayan bu alıntıyı gerçekte benden almıştır; ama bana atıf yapmamıştır. Ortada kaynak-sız alıntı durumu vardır. Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla, Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlelerinin usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 155:

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.441-445:

“Hukuka aykırılık (*illégalité*)” ile “kusur (*faute*)” arasında ne gibi bir ilişki bulunmaktadır? İşlem ve eylemlerin hukuka aykırı olması, aynı zamanda kusurlu olduğunu gösterir mi? Hukuka uygun işlem ve eylemlerde kusur olabilir mi? Bu sorulara idarî eylemler ile idarî işlemler arasında bir ayırım yapılarak cevap verilmektedir.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.979:

“Hukuka aykırılık (*illégalité*)” ile “kusur (*faute*)” arasında ne gibi bir ilişki vardır? Hukuka aykırı olan bir eylem ve işlem aynı zamanda kusurlu mudur? Hukuka uygun eylem ve işlem kusurlu olabilir mi? Bu sorulara idarenin eylemleriyle işlemleri arasında ayırım yaparak cevap verilmektedir.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki dört cümlesi ile benim yukarıdaki dört cümlem arasında rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde bir benzerlik ve hatta yer yer aynılık vardır. Ramazan Çağlayan'ın bu dört cümleyi benim cümlelerimi görmeden kurmuş olması mümkün değildir. Bu cümleler de bana yapılmış bir atıf olmadığına göre ortada bir usûlsüz alıntı vardır.

Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Bu karar da Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanmıştır.

ÖRNEK 160:**Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.442-443:**

Fransız idare hukukunda, sadece şekil bakımından hukuka aykırılıkların, idarenin sorumluluğuna yol açmayacağı kabul edilmektedir. Şekil sakatlığı işlemin iptalin gerektirir; ama sırf bu sebeple idarenin tazminat ödemesini gerektirmez¹⁸⁸. Fransız Danıştay 1942 tarihli *Leca* kararında, içerik bakımından aynı işlem, hukuka uygun usûl ve şekiller kullanılarak aynen yapılabilecekse, ortada tazmin edilmesini gerektirecek gerçek bir zarar bulunmadığına karar vermiştir¹⁸⁹.

¹⁸⁸ DE FORGES, age., s.307; LAUBADÈRE/VENEZIA/GAUDEMET, age., C.I, s.985.

¹⁸⁹ Conseil d'État, 22 Mayıs 1942, *Leca*, RDCE.1942, s.160, LAUBADÈRE/VENEZIA/GAUDEMET, age., C.I, s.985.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.981:

Nitekim Fransa'da "sadece şekil bakımından hukuka aykırılıkların (*illégalités purement formelles*²⁴⁷)", idarenin sorumluluğuna yol açmadığı kabul edilmektedir²⁴⁸. Gerçekten de Fransız Danıştay 22 Mayıs 1942 tarihli *Leca* kararında içerik bakımından aynı işlem, hukuka uygun usûl ve şekiller kullanılarak tekrar yapılabilecekse, ortada tazmin edilmesini gerektirecek gerçek bir zararın bulunmadığına karar vermiştir²⁴⁹. Sonuç olarak şekil sakatlığı (*vice de forme*) idarî işlemin hukuka aykırı olmasını ve iptal edilmesi sonucunu doğurur; ama sırf bu nedenle idarenin tazminat ödemesini gerektirmez²⁵⁰.

247. De Forges, *op. cit.*, s.307.

248. *Ibid.*

249. Conseil d'État, 22 Mayıs 1942, *Leca*, RDCE, 1942, s.160 (Nakleden: De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.985).

250. Rougevin-Baville, Denoix de Saint Marc ve Labetoulle, *op. cit.*, s.337; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.985; De Forges, *op. cit.*, s.306-307.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki üç cümlesi de benden alınmadır. Alıntılar tırnak içinde verilmesini gerektirecek derecede benim cümlelerimle aynıdır. Ama maalesef Ramazan Çağlayan bana değil, Fransız yazarlara atıf yapmaktadır. Ayrıca belirtiyim ki, Ramazan Çağlayan'ın 188 ve 189 nolu dipnotlar da atıf yaptığı yazarlar, benim 247 ve 249 nolu dipnotlarımda atıf yaptığım yazarlardır. Bu şu anlama gelir ki, yukarıdaki kutuda Ramazan Çağlayan'ın sadece ana metni değil, dipnotları da benim kitabımdan alınmadır. Ortada bir usûlsüz alıntı vardır.

Ne var ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 181:

Gözler, <i>İdare Hukuku, op. cit.</i> , 2003, c.II, s.1027-1030:	Çağlayan, <i>İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.</i> , 2011, s.451-452:
2. Kişisel Kusur a) Görevin Dışındaki Kusurlar: Saf Kişisel Kusur b) Görevin İçinde İşlenmiş Fevkalâde Ağır Kusurlar aa) Kişisel Saikler bb) Aşırılıklar cc) Mazur Görülemeyecek Hatalar c) Görevin Dışında, Ama Görev Dolayısıyla İşlenen Kusurlar	bb. Kişisel kusur (a) Görevin dışındaki kusurlar (saf kişisel kusur) (b) Görevin içinde işlenmiş fevkalâde ağır kusurlar (1) Kişisel saikler (2) Aşırılıklar (3) Maruz görülemeyecek hatalar (c) Görevin dışında, ama görev dolayısıyla işlenen kusurlar

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan “Kişisel Kusur” konusundaki plânı aynen benden alınmıştır. Sadece başlıkların sırası değil, başlıklarda kullanılan bütün kelimeler noktası virgülüne benim kelimelerimdir. Benim “mazur” kelimemi yanlış olarak “maruz” yazması dışında bir fark yoktur. Ayrıca belirtelim ki, sadece başlıklar değil bu başlıklar altında yapılan açıklamalarda, aynı sırayla benim kitabımdan alınmadır. Ramazan Çağlayan bu plânın benden alındığını belirtmemektedir. Bana yapılan bir atıf bulunmamaktadır. Böyle bir atıf olsa bile değişen bir şey olmaz. Kaynağını göstererek dahi bir yazarın oluşturduğu bir plân bir başka yazar tarafından alıntılanamaz. Çünkü bir kere alıntının FSEK, m.35/1, b.1 göre “bazı cümle ve fıkralar” ile sınırlı olması şarttır. Bir kısmın başlıkları ve başlıklar altındaki açıklamalar, “bazı cümle veya fıkra” kapsamında olan bir şey değildir. Diğer yandan, Ramazan Çağlayan böyle bir kısmın başlıkları ve başlık altındaki açıklamaları benden alması FSEK, m.35/1, b.3’te öngörölmüş olan “iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla” yapılması şartına da aykırılık teşkil eder. Alıntı yoluyla münderacat, yani içerik oluşturulamaz.

Belirtelim ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan’ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 211

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.479:

İlkokulda görevli ve hamile bir öğretmen, okulda başgösteren kızamık salgını neticesinde kızamık olur, bundan etkilenen bebek bazı oluşum bozuklukları ile dünyaya gelir. Burada öğretmenin üstlendiği riskli görev nedeniyle bebek tehlikeli bir durumda kalmış ve zarara maruz kalmıştır. Bebeğin karşı karşıya kaldığı bu anormal ve özel risk sebebiyle idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmedilmiştir⁴⁶⁵.

⁴⁶⁵ Conseil d'Etat, 6 Novembre 1968, *Dme Saulze*, RDCE 1968, s.550, CHAPUS, age., C.I, s.1320 (PEISER, age., s.206; DARCY, age., s.106).

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.1097:

Fransız Danıştayının 6 Kasım 1968 tarihli *Dame Saulze* kararına konu teşkil eden olayda bir ilkokulda kızamık salgını baş gösterir ve bu ilkokulda görevli bir hamile öğretmen de bu nedenle kızamık olur ve bebek bazı oluşum bozukluklarıyla dünyaya gelir. Buradaki zarar, hamile öğretmenin görevi nedeniyle okulda bulunma durumu nedeniyle karşı karşıya kaldığı riskten kaynaklanmıştır. ... Ancak, annesinin okuldaki görevine göre bir üçüncü kişi durumunda olan bebeğin uğradığı zarardan devlet kusursuz sorumluluk esaslarına göre sorumludur. Çünkü bebek, annesinin öğretmenlik durumu nedeniyle anormal ve özel bir risk ile karşı karşıya kalmış ve ağır bir zarara uğramıştır. Fransız Danıştay bu olayda bebeğin uğradığı zarardan dolayı idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmetmiştir⁷⁶⁰.

⁷⁶⁰ Conseil d'Etat, Assemblée, 6 Kasım 1968, *Dame Saulze*, RDCE, 1968, s.550 (Nakleden: Long et al., op. cit., s.222; Chapus, *Droit administratif général*, op. cit., c.I, s.1346).

Görüldüğü gibi alıntı benden, ama atıf Fransız yazarlara. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan “kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma”, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan “aldatacı mahiyette kaynak gösterme” durumu vardır.

Bu örneğe ilişkin Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'ın sunduğu bilirkişi raporunun “ayrık görüş” kısmında yaptığı bir tespite de işaret edelim. Gül Baysan, bu örnekte benim yaptığım bir çeviri hatasını Ramazan Çağlayan'ın da yaptığını saptamakta ve şöyle demektedir:

“Çağlayan'ın alıntı yaptığı Fransızca üç kitapta da (Chapus, Peiser, Darcy) salgın hastalığın adı '*rubéole* = kızamıkçık' olarak geçmektedir. Davacı Gözler, bunu Türkçeye “kızamık” olarak yanlış çevirmiştir [kızamık = *rougeole*]. Çağlayan, Gözler'le aynı yanlış yapmakta, o da bebekte gelişim bozukluğuna yol açan virüsü ‘kızamık’ olarak adlandırmaktadır. Dikkatle incelendiğinde, hamile öğretmenle ilgili verilen örnekte, Davalının Davacının anlatımından aynı hatayı yapacak kadar yararlandığı açık bir biçimde görülmektedir. İki eğitilmiş insanın, bu kadar iyi bilinen iki hastalığı ‘renk çağırışımı’ nedeniyle karıştırmaları ve aynı bağlamda aynı hatayı yapmaları mantıklı görünmemektedir” (Bilirkişi Raporu, s.191, Örnek 211).

Belirtelim ki Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanarak kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararına göre Ramazan Çağlayan'ın söz konusu plânı usûlsüz alıntı oluşturmamaktadır.

ÖRNEK 248:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, op. cit., 2011, s.528:

İdareye isnat edilebilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için, zarar ile fiil arasındaki illiyet bağının, doğrudan olması (*cause directe*) gerekir⁷⁹⁹. Diğer bir anlatımla, idarenin fiili, ortaya çıkan zararın doğrudan nedeni, ya da ortaya çıkan zarar, idarenin fiilinin doğrudan sonucu olmalıdır⁸⁰⁰.

⁷⁹⁹ DE FORGES, age., s.384; RIVERO, age., 258; ATAY/ODABAŞI/GÖKCAN, age., s.174.

⁸⁰⁰ VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.615; CHAPUS, age., C.I, s.1221.

Gözler, *İdare Hukuku*, op. cit., 2003, c.II, s.1213:

İdareye atfedilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için bu fiil ile zarar arasındaki “illiyet bağı” dolaylı bir şekilde değil, “doğrudan doğruya (*directe*)” olması gerekir¹³³³. Diğer bir ifadeyle, idareye atfedilen fiil, ortaya çıkan zararın “doğrudan nedeni (*cause directe*)” olmalıdır¹³³⁴. Aynı anlamda, ortaya çıkan zararın idarenin fiilinin “doğrudan sonucu (*conséquence directe*)” olması gerektiği de söylenir¹³³⁵.

1333. Rivero, *op. cit.*, s.258; De Forges, *op. cit.*, s.295. Conseil d'État, 16 Şubat 1945, *Roset*, RDCE, 1945, s.36 (Nakleden: Rivero, *op. cit.*, s.259).

1334. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.615.

1335. Chapus, *Droit administratif général*, *op. cit.*, c.I, s.1245.

Yukarıdaki iki paragraf karşılaştırılırsa, Ramazan Çağlayan paragrafının benim paragrafımdan alınma olduğu görülür. Ama Ramazan Çağlayan maa- lesef bana değil, başka başka yazarlara atıf yapmaktadır. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan “kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma”, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan “yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme” durumu vardır. Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

Son bir örnek vermek isterim:

ÖRNEK 137:**Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.420:**

İdarî sözleşmeden doğan uyuşmazlıklardan dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilir³³.

³³ VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.II, s.233; GÖZLER, age., C.II, s.181.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.181:

İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler⁷³⁷.

737. Vedel ve Delvolvé, op. cit., c.I, s.233.

Bu son örneği niye vermek istedim? Çünkü bu örneğin çürütülmesi mümkün olmayan, usûlsüz alıntıyı kanıtlayan tartışmasız bir örnek olduğunu sanıyordum. Zira benim *İdare Hukuku* (Bursa, 2003, c.II, s.181) kitabımın 737 nolu dipnotunda Vedel ve Delvolvé'nin kitabına atıf yaptığım sayfa numarası (s.233) bir maddî hata sonucu yanlıştır. Söz konusu alıntı, Vedel ve Delvolvé'nin kitabında sayfa 233'te değil, gerçekte sayfa 433'te bulunmaktadır (üç basamaklı bir sayının ilk basamağında 4 yazacağıma bir maddî hata sonucu 2 yazmışım). Benim yaptığım aynı maddî hatanın Ramazan Çağlayan'ın kitabında da bulunması, Ramazan Çağlayan'ın, alıntıyı, atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'nin kitabından değil, benim kitabımdan aldığını, ama atfı benim kitabımın 737 nolu dipnotu üzerinden transit bir şekilde Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı sonucu ortaya çıkmaktadır. *Dipnotun ve dipnottaki maddî hatanın da alınması usûlsüz alıntının en tartışmasız kanıtıdır*. Eğer Ramazan Çağlayan, alıntıyı benim kitabımdan almıyor olsaydı, gerçekten Vedel ve Delvolvé'nin kitabına baksaydı, doğru sayfa numarasının 233 değil, 433 olduğunu görür ve dipnotta 233 değil, 433 yazardı. İki yazarın 1200 sayfalık kitapta aynı sayfaya yanlışlıkla atıf yapması tesadüfle açıklanabilir mi?

Bir usûlsüz alıntı bundan daha kesin bir şekilde nasıl ispatlanabilir?

Dipnottaki maddî hatanın da aktarılması *ilk derece mahkemesinin* gerekçeli kararında hükme dayanak teşkil etmiş ve kararda “*iki yazarın/kişinin aynı doğruları yapması belli şartlar altında normal karşılanabilirse de aynı yanlışı yapmaları olağan karşılanamaz*” denmiştir. Maalesef *İstinaf Mahkemesi* bu hususu gözden kaçırmış ve şu değerlendirmeyi yapmıştır:

“ÖRNEK 137: İdarî sözleşmelerin tam yargı davasına konu olacağı idare hukukunun bilinen temel bir konusu olup, bu bilgi bütün idare hukuku eserlerinde yer aldığından ve bu örnekte verilen cümle için, davacının eserine açık-

ça atf yapılmış olduğundan, usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır” (EK-95: Gerekçeli Karar, s.18, *infra*, s.493).

Biz temyiz dilekçemizde Örnek 137’yi tekrar vererek istinaf mahkemesi kararının bozulmasını talep ettik. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, bizim iddiamızı tartışmamış ve istinaf mahkemesinin bu kararını onamıştır.

C. EROL KAPLAN’IN KARŞI OYUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararına üye Erol Kaplan muhalif kalmış ve 10 sayfa uzunluğunda bir muhalefet şerhi yazmıştır. Sayın kaplan, Yazdığı muhalefet şerhinde, Fransızca bilmeyen bilirkişiler tarafından hazırlanan rapora dayanılamayacağı yolundaki itirazımıza ilişkin bir görüş açıklamamıştır. Sayın Erol Kaplan’ın karşı oyu da bu açıdan eleştiriye açıktır. Erol Kaplan’ın karşı oyunda bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın Fransızca bilmedikleri vakıasına vurgu yapmamış olması şaşırtıcı değildir; zaten yukarıda açıklandığı gibi, adı geçen bilirkişileri, benim ve vekilimin yaptığı pek çok itiraza rağmen kendisi görevlendirmiş ve devam eden itirazlarımıza rağmen Fransızca bilmedikleri hâlde Fransızca paragraflar hakkında rapor düzenleyen bu bilirkişileri görevden almamıştır.

Üye Erol Kaplan’ın karşı oyu, duruşma tutanağındaki özet şekliyle şöyledir:

“Davacı tarafından 25, 28, 44, 59, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 114, 127, 142, 148, 155, 160, 161, 168, 170, 172, 180, 183, 205, 206, 208, 211, 212, 214, 215, 216, 219, 221, 226, 248, 257 ve 264 sayıları ile örneklenen kısımların, davacının 2003 yılı baskılı İdare Hukuku isimli eserinden, usulsüz iltibas yoluyla davalı Ramazan Çağlayan’ın İdari Yargılama Hukuku isimli eserinin Eylül 2011 tarihli baskısında kullanıldığı ve bu nedenle davanın kısmen kabulü gerektiği düşüncesinde olduğundan davanın reddine ilişkin Dairemizin çoğunluk görüşüne katılmıyorum” (EK-94: 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Öncelikle belirtiyim ki, üye Erol Kaplan’ın, gerekçeli kararda muhalif kalması ve lehime oy kullanmasına ben şahsen çok şaşırdım. Zira öğretim üyesi olmayan Celal Işıklar’ı bilirkişi seçen naip üye sayın Erol Kaplan’dır. Davalı ile aynı fakülteden aynı dersi veren bilirkişi Celal Işıklar hakkında yaptığımız bilirkişi ret talebimizi reddeden yine naip üye sayın Erol Kaplan’dır.

Bilirkişi raporunda 302 adet Fransızca paragraf hakkında Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın rapor düzenlemelerinin imkansız olduğu yolundaki iddiamızı tartışmayan yine naip üye sayın Erol Kaplan’dır.

Ben naip üye sayın Erol Kaplan'ın bilirkişi seçimine ilişkin aldığı ara kararların ve keza Fransızca bilmedikleri hâlde 302 adet Fransızca paragraf üzerinden değerlendirme yapan Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın görevden alınması talebim hakkında karar vermemesinin hukuka aykırı olduğunu düşünüyorum. Naip üye Erol Kaplan'ın bu davanın tahkikat safhasında aldığı pek çok ara kararının hukuka aykırı olduğunu düşünürken sayın Erol Kaplan'ın gerekçeli kararda çoğunluk kararına muhalif kalmasına ve lehime oy kullanmasına çok şaşırdım. ■

Bölüm 3
TEMYİZ SAFHASI
Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi
Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2019/4047 Sayılı Dosya)
(18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020)

Önceki bölümlerde olduğu gibi, bu bölümde de önce davanın temyiz safhasını açıklayacağım; sonra da Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararını eleştireceğim.

I. TEMYİZ SÜRECİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı hakkında, avukatım sayın Fahrettin Kayhan tarafından sunulan 9 Temmuz 2019 tarihli temyiz dilekçesiyle temyiz başvurusunda bulundum. Dilekçede ayrıca Yargıtayda temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması talebinde bulundum (**EK-96**: 9 Temmuz 2019 Tarihli Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.521-552).

2. Temyiz dilekçesi üzerine dosya, 18 Eylül 2019 tarihinde Yargıtay 11. Hukuk Dairesine gönderilmiştir (**EK-97**: 18 Eylül 2019 tarihli Dosya Gönderme Yazısı).

3. Dosya, Yargıtay 11. Hukuk Dairesine 26 Eylül 2019 tarihinde ulaşmış ve E.2019/4047 sayısı ile kaydedilmiştir (**EK-98**: E.2019/4047 Sayılı Dosyanın Yargıtay Kaydı Ekran Görüntüsü).

4. Yargıtay gerekçeli kararından, dosyanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesinde önce tetkik hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından incelendiği ve dosya hakkında raporun sayın Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlendiği anlaşıyor.

5. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, tetkik hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlenen raporu dinledikten sonra hakkında temyiz başvurusunda bulunduğum Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onamıştır (**EK-99**: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı,

infra, s.555-559). Karar, Daire Başkanı Ahmet Özgan ve üyeler R. C. Hane-dan, E. S. Baydar, Dr. O. Sekmen ve Ş. Kazdal tarafından oy birliğiyle ve-rilmiş bir karardır. Yargıtay kararında sadece başkanın önadı tam olarak ya-zılmıştır. Üyelerin ön adları ise baş harfleriyle kısaltılmıştır. Başkan ile üye-lerin adları arasında böyle bir ayrım yapılmasının sebebi anlaşılamamaktadır.

Gözlem.- Dosya Yargıtay 11. Hukuk Dairesine 26 Eylül 2019 günü ulaşmıştır. Yargıtay kararı 2 Mart 2020 tarihlidir. Yani dosya yaklaşık beş ayda (tam olarak 158 günde) karara bağlanmıştır.

2019 yılı Yargıtayın ortalama karar sürelerine ilişkin istatistiğe ulaşma-dım¹. Ama Adalet Bakanlığı tarafından yayınlamış olan *2018 Yılı Adalet İstatistiklerinden* Yargıtay hukuk dairelerinde ortalama karar süresinin 448 gün olduğu belirtilmiştir².

2019'da veriler, 2018'deki veriler gibi ise, benim davam hakkında Yargı-tay 11. Hukuk Dairesi, Yargıtay Hukuk Dairelerinin ortalamasından 2,83 kat daha hızlı bir şekilde karar verdiğini söyleyebiliriz.

Yargıtayın hızlı karar vermesi şüphesiz sevindiricidir. Keşke davamın ilk derece safhasında da hızlı karar verilebilmiş olsaydı. Yukarıda açıkladı-ğım gibi bu davanın Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi önündeki ilk derece safhası 5 yıl 4 ay ve 20 gün, yani 1965 gün sürmüştür. Oysa aynı dönemde Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemelerin karar ver-me ortalama süresi 435 gündü. Davamın ilk derece yargılamaında ortala-madan tam 4 buçuk kat daha geç karar verilmiştir.

6. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı üç sayfalık bir karardır (EK-99). Kararın son iki paragrafı dışında geri kalan kısmında, tarafların iddia ve savunmalarının, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararlarının özeti yer almaktadır. Kararın gerekçesi ve hüküm fıkrası işe şundan ibarettir:

“İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapı-lan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uy-gulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulun-mamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

-
1. “Adli İstatistikler 2019” kitabının “Hizmete Özel” olarak yayımlandığı anlaşıyor (<https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistikler-2019-kitab12062020095712>). Kitabın PDF metnin linki vardır; ama bu linkten kitaba ulaşıl原因mamaktadır: <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1062020170359HizmeteOzel-2019-baski-ISA.pdf>.
 2. “Adli İstatistikler 2018”, <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf>, s.253 (Erişim Tarihi, 22 Temmuz 2020).

SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, istek halinde aşağıda yazılı 116,60 TL harcın temyiz edene iadesine, 02/03/2020 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi" (EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı, *infra*, s.559).

7. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin bu kararıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı kesinleşmiştir. Kesinleşme şerhi, 5 Mayıs 2020 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından konulmuştur (EK-100: 5 Mayıs 2020 Tarihli Kesinleşme Şerhi).

II. YARGITAY KARARININ ELEŞTİRİSİ

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararına karşı üç eleştiri yöneltilebilir.

A. YARGITAY KARARI GEREKÇESİZDİR

Bilindiği gibi Anayasamızın 141'inci maddesine göre "bütün mahkeme-lerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır".

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında "gerekçe"nin bulunması gereken yerde aşağıdaki paragraf vardır:

"İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir".

Bu paragraf bir "gerekçe" midir? Temyiz kararının *gerekçesi*, denetlenen *belirli* bir kararın *neden* hukuka uygun veya *neden* hukuka aykırı olduğunun açıklanmasıdır. Yargıtay kararında gerekçe yerine verilen paragrafta *belirli* bir karara, yani denetlenen Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının neden hukuka uygun olduğunu açıklayan tek bir cümle yoktur. Yine gerekçe yerine kullanılan bu paragrafta, benim ileri sürdüğüm 13 adet temyiz sebebinin birinin dahi neden kabule şayan olmadığına ilişkin tek bir cümle yoktur.

Yargıtay kararındaki gerekçe yerine kullanılan paragraf, benim temyiz ettiğim istinaf mahkemesi kararına da, Yargıtayın denetlediği herhangi bir istinaf mahkemesi kararına da uygulanabilir. Bu gerekçeyle Yargıtay, onlarca, yüzlerce ve belki binlerce karar verebilir. Binlerce kararda kullanılan aynı cümle veya cümleler, gerçekte bir “gerekçe” değildir; bu olsa olsa bir “şablon”dur.

Dolayısıyla Yargıtayın söz konusu kararında gerçekte bir gerekçe yoktur. Bu karar, gerekçesiz bir karardır ve bu haliyle Anayasamızın “bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır” diyen 141’inci maddesine aykırıdır.

Burada ayrıca belirtelim ki, bu kararda gerekçe olması gereken paragrafta kullanılan “*dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık*” ibaresi dahi genel ve soyut bir ibaredir; çünkü bu ibare, sadece benim dosyama ilişkin değil, daha yüzlerce ve belki binlerce dosyaya ilişkin kullanılabilecek bir şablon ibaredir. “Somut uyuşmazlık” denince o uyuşmazlık somutlaşmış olmuyor. Uyuşmazlığın somutlaşması için uyuşmazlık konusu iddiaların, bu iddialara ilişkin hukuk kurallarının nasıl uygulandığının belirtilmesi gerekiyor. Yani “*uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı*”nın söylenebilmesi için, bu kuralların hangi kurallar olduğunun gösterilmesi ve bu kuralların temyiz sebeplerine nasıl uygulanmış olduğunun açıklanması gerekiyor. Örneğin benim Ramazan Çağlayan’ın kitabında bulunduğunu iddia ettiğim 276 adet usûlsüz alıntı örneğinden bazılarının zikredilmesi ve bunlara ilişkin benim iddiamın, davalının savunmasının, istinaf mahkemesinin kararının ne olduğunun gösterilmesi ve bunlara FSEK, m.1/B’deki hususiyet şartının, m.35/2’deki alıntının belli olacak şekilde yapılması şartının ve yine aynı maddedeki alıntının kaynağının gösterilmesi şartının nasıl uygulanacağını gösterilmesi ve bu açıdan istinaf mahkemesi kararının değerlendirilmesi gerekiyor.

B. YARGITAY KARARINDA “HUKUKÎ MESELE”YE İLİŞKİN TEMYİZ SEBEPLERİNDEN BİRİ DAHİ KARŞILANMAMIŞTIR

Önce bir ön bilgi vermekte yarar vardır.

“Maddî Mesele”-“Hukukî Mesele” Ayrımı.- Bilindiği gibi temyizde “maddî mesele (*quaestio facti*)” değil, sadece “hukukî mesele (*quaestio iuris*)” incelenir. Örneğin benim davamda alıntı örneklerini oluşturan cümlelerin gerçekten Seçkin Yayınevi tarafından 2011 yılında yayınlanan *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitapta bulunup bulunmadığı, bu kitabın yazarının Ramazan Çağlayan olup olmadığı, bu kitabın benim kitabımdan daha sonraki bir tarihte yayınlanıp yayınlanmadığı gibi sorunlar, “maddî mesele”ye ilişkin sorunlardır. Bunlar temyiz safhasında incelenecek sorunlar değildir.

Buna karşılık, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 1/B maddesindeki “hususiyet şartı”ndan ne anlaşılması gerektiği ve bu şartın Ramazan Çağlayan’ın ve benim kitabıma uygulanmasına ve yine aynı Kanunun 35’inci maddesinin ikinci fıkrasındaki “alıntının belli olacak şekilde yapılması” şartının ve yine aynı maddedeki “alıntının kaynağının gösterilmesi şartı”nın dava konusu olan usûlsüz alıntı örneklerine uygulanmasına ilişkin sorunlar, “*hukukî mesele*”ye ilişkin sorunlardır. Nitekim Hukuk Muhakemeleri Kanunumuz da (m.371/1-a), “*hukukun... yanlış uygulanmış olması*”nı bir temyiz sebebi olarak kabul etmiştir.

Aşağıda görüleceği gibi benim temyiz dilekçemde ileri sürdüğüm sebeplerin hepsi *hukukî meseleye*, yani HMK, m.371/1-a’daki tabir ile “*hukukun yanlış uygulanmış olması*”na, yani Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun ilgili hükümlerinin dava konusu alıntı örneklerine yanlış uygulanıp uygulanmadığına ilişkindir.

* * *

10 Temmuz 2019 tarihli 25 sayfa uzunluğunda (kitap boyutunda 33 sayfa) Temyiz Dilekçemizde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı hakkında pek çok temyiz sebebi ileri sürdüm. Okuyucularımdan özellikle aşağıda 518 ile 549’uncu sayfalar arasında yer alan EK-96’daki “Temyiz Dilekçisi”ni dikkatli bir şekilde okumalarını rica ediyorum. Burada sadece temyiz sebepleri hakkında bir fikir vermek amacıyla temyiz dilekçemin başlıklarını sıralamak istiyorum:

I. ARA KARARLARA İLİŞKİN TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

1. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili Talebimiz Hakkındaki 26.2.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
2. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili İkinci Ret Talebimiz Hakkındaki 21.11.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
3. Bilirkişi Dr. Celal Işıklar ile İlgili Ret Talebimiz Hakkındaki 3.3.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
4. Bilmedikleri Bir Dildeki Metinleri Değerlendirerek Bilirkişi Raporu Tanzim Eden Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar’ın Görevden Alınmaları Hakkında 13.3.2019 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz

II. KARARIN ESASI HAKKINDA TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

1. “Benzerlik Var, Ama Bunlar Genel Bilgilerdir” Gerekçesi ve Buna Karşı Temyiz Sebeplerimiz
2. “Benzerlik Var, Ama Hususiyet Yok” Gerekçesi
3. İstinaf Mahkemesi Kararında Alıntıların “İktibasın Belli Olacak Şekilde Yapılması” Şartına Uygunluğu Tartışılmamıştır
4. Örnek 137’deki Maddi Hatanın Alıntılanması İntihalin Tartışılmaz Kanıtıdır

5. Gerekçeli Kararda Usulsüz Alıntı Olduğu Kabul Edilen, Ama “Maddi Hata”, “Basım Hatası” ve “Zuhul Eseri” Olarak Açıklanan Örnekler
6. Davalının Davacının Eserine Çeşitli Yerlerde Atıf Yapması, Diğer Yerlerde de Davacıdan Usulsüz Alıntı Yapmadığını Gösterir mi?
7. Ramazan Çağlayan’ın Kitabının İkinci Baskısı Bu Davanın Esası Hakkında Bir “İkrar”dır
8. Ramazan Çağlayan’ın Kitabının İkinci Baskısına Yazdığı “Önsöz”, Bu Davada Bir Delildir
9. Gerekçeli Kararda Başka Bilirkişi Raporlarına Dayanılması Hukuka Aykırıdır

Bu temyiz sebeplerinin her birinin açıklanması için EK-96’daki temyiz dilekçesine bakılmalıdır (*infra*, s.521-552).

Görüldüğü gibi temyiz dilekçesinde 4’ü ara kararlara, 9’u da esasa ilişkin olmak üzere toplam 13 adet temyiz sebebi ileri sürülmüştür. Bunların hepsi hukukî meseleye ilişkindir ve bunlardan birisi dahi Yargıtay tarafından tartışılmamıştır.

* * *

Temyiz sebeplerim tek tek tartışılmasa da, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi-nin karar gerekçesindeki “*somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı*” ibaresinin, belki benim temyiz sebeplerime toptan bir cevap niteliğinde olduğu düşünülebilir. Bu ibareye ilişkin şunları söylemek isterim:

Bu davada “*somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları*” nelerdir? Somut uyuşmazlıkta bu hukuk kuralları nasıl olup da uygulanmıştır? Bu kuralların uygulanmasında, ara kararlar dışında, ben en az 9 adet hukuka aykırılık bulunduğunu iddia ettim. Yargıtay bu hukuka aykırılık iddialarımdan birini dahi dikkate almamış, birini dahi incelememiştir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, temyiz ettiğim Bölge Adliye Mahkemesi kararının “*HMK’nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun*” olduğuna hükme-diyor.

Hukuk Muhakemeleri Kanununun 371’inci maddesinde,

“Yargıtay, aşağıda belirtilen sebeplerden dolayı gerekçe göstererek temyiz olunan kararı kısmen veya tamamen bozar:

- a) Hukukun veya taraflar arasındaki sözleşmenin yanlış uygulanmış ol-ması.
- b) Dava şartlarına aykırılık bulunması.
- c) Taraflardan birinin davasını ispat için dayandığı delillerin kanuni bir sebep olmaksızın kabul edilmemesi.
- ç) Karara etki eden yargılama hatası veya eksiklikleri bulunması”

deniyor.

1. Yargıtay Kararında FSEK'in Yanlış Uygulandığı İddiam Karşılanmamıştır

Temyiz dilekçemde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun çeşitli maddelerini yanlış uyguladığını iddia ettim. Örneğin FSEK'in hususiyet şartına ilişkin hükmünün (m.1/B-1-a), iktibas serbestisine ilişkin hükmünün (m.35/1-1), iktibasın belli olacak şekilde yapılmasına ilişkin hükmünün (m.35/2), iktibasın kaynağının gösterilmesine ilişkin hükmünün (m.35/2) İstinaf Mahkemesi tarafından yanlış bir şekilde uygulandığını ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.521-552). Kaynağı gösterilmeden yapılmış bir alıntı, FSEK, m.35'e, m.71'e aykırı değil midir? Alıntının belli olacak şekilde yapılmaması FSEK, m.35/2'ye aykırı değil midir? Bu durum, HMK, m.371/a'da öngörülen “*hukukun yanlış uygulanmış olması*” durumu değil midir? Yargıtay neden bu duruma ilişkin olan iddialarımı incelemiyor? Neden bu konudaki iddialarımın doğru olup olmadığını tartışmıyor? İstinaf mahkemesinin FSEK, m.35'teki şartları yanlış uyguladığı iddiası, “*hukukun yanlış uygulanması*” (HMK, m.371/1-a) şeklindeki temyiz sebebine girmiyor mu?

2. Yargıtay Kararında Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılık İddialarım Karşılanmamıştır

Ben, yukarıda gösterdiğim gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bilirkişi seçimine ilişkin aldığı ara kararlarda pek çok hata yaptığını iddia edip, bunları temyiz sebebi olarak ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.523-530). Malum istinaf mahkemesinin ara kararları tek başına temyiz edilemezler; nihaî kararla birlikte temyiz edilebilirler. Ben de öyle yaptım. Örnekler:

a) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, “öğretim üyesi” sıfatıyla Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçmişti; oysa Celal Işıklar “öğretim üyesi” değildi. Bunun belgelerini delil olarak sundum. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bu delili, kabul edilmedi; bu iddiamı tartışmadı dahi. Temyiz dilekçemde bunu bir temyiz sebebi olarak ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.524-526). Yargıtay bu temyiz sebebimi karşılamadı. Yanlış bir şekilde seçilen bilirkişi raporuna dayanıldığı iddiası, HMK, m.371/ç'de öngörülmüş olan “*karara etki eden yargılama hatası*” durumuna ilişkin bir iddia değil midir?

b) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bilirkişi, Celal Işıklar'ı, tarafsızlığını şüpheye düşüren sebepler bulunduğu iddiasıyla görevden alınması talebimizi reddetmişti. Oysa yukarıda (s.113-114) açıklandığı gibi, aynı Fakültede Ramazan Çağlayan “İdare Hukuku” isimli dersi, bilirkişi Celal Işıklar ise “İdare Hukuku (Uygulama)” isimli dersi veriyordu. Ben temyiz dilekçemde, istinaf mahkemesinin Celal Işıklar'ı bu sebeple bi-

lirkişi görevden almamasının hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştim (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.525-526). Yargıtay bu temyiz sebebimi de karşılamadı. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda imzası bulunan bilirkişinin tarafsızlığını şüpheye düşüren sebeplerin bulunduğu iddiası, HMK, m.371/ç’de öngörülmüş olan “karara etki eden yargılama hatası”na ilişkin bir temyiz sebebi değil midir? Yargıtay bu sebebi niye tartışmadı?

c) Ben yine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin hükme esas aldığı bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü kısmında 302 adet Fransızca paragrafa dayanılarak değerlendirme yapıldığını, oysa bilirkişi raporunun çoğunluk kısmını yazan bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar’ın Fransızca bilmediklerini delilleriyle birlikte gösterip, Yargıtaydan, temyiz ettiğim istinaf mahkemesi kararının bu sebeple bozulmasını talep ettim (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra*, s.526-528). Yargıtay kararında bu talebimize verilen bir cevap yoktur. Fransızca bilmeyen bilirkişilerin 302 adet Fransızca paragraf hakkında değerlendirmeler yaparak bilirkişi raporu düzenlemeleri ve istinaf mahkemesinin bu bilirkişi raporuna dayanarak karar vermesi, HMK, m.371/1-ç’de öngörülmüş olan “karara etki eden yargılama hatası” değil midir?

A4 boyutunda 25 sayfa (kitap boyutunda 32 sayfa) uzunluğundaki temyiz dilekçem EK-96’dadır (bkz. *infra*, s.521-552). Görüleceği gibi bu dilekçede tam 13 adet temyiz sebebi ileri sürülmüştür. Bunların hepsi, HMK, m.371’de öngörülen “hukukun yanlış uygulaması”, “karara etki eden yargılama hatası” ve “ taraflardan birinin davasını ispat için dayandığı delillerin kanuni bir sebep olmaksızın kabul edilmemesi” niteliğindeki sebeplerdir.

Her sebebin delilini örnekleriyle sundum. Yargıtay bu sebeplerden birini dahi kararında tartışmamıştır.

C. YARGITAY KARARINDA SONUCA ETKİLİ TEMYİZ SEBEPLERİMİZDEN BİRİ DAHI KARŞILANMAMIŞTIR

Bilindiği gibi Yargıtay, kendisinin temyiz incelemesinde ileri sürülen istisnasız her temyiz sebebini incelemek zorunda olmadığını kabul ediyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de tarafların temel savunması dışındaki temyiz sebeplerine cevap verip vermeme hususunu ulusal mahkemelerin takdirine bırakmaktadır.

Ancak her hâlükârda sonuca etkili temyiz sebeplerinin veya diğer bir ifadeyle temyiz edenin temel iddia ve savunmasına ilişkin temyiz sebeplerinin tartışılması gerekmektedir.

Bu açıdan belki Yargıtay, temyiz dilekçemde ileri sürdüğüm 13 temyiz sebebinden sonuca etkili görmediği sebepler var ise, bunları belirtip incelemeyebilirdi. Ama yukarıda açıklandığı gibi, Yargıtay 13 temyiz sebebimiz-

den birini dahi incelememiştir. Bu 13 sebepten biri dahi sonuca etkili değil mi? Bu sebeplerden biri dahi bir temel iddia ve savunma içermiyor mu?

Yukarıda açıklandığı gibi, esasa ilişkin 9 temyiz sebebinden başka, temyiz dilekçemizde istinaf mahkemesinin verdiği 4 adet ara kararının hukuka aykırı olduğunu iddia ettik. Bu ara kararlar tek başına temyiz edilemedikleri için bunları nihaî kararlarla birlikte temyiz ettik. Yargıtay bu ara kararların her birine ilişkin talebim hakkında karar vermesi gerekmiyor muydu? İtiraz edilmiş olan ve yargılama hatası içerdiği iddia edilen her ara karar, başlı başına bir temel temyiz sebebidir ve bu sebep hakkında ayrıca ve açıkça karar verilmesi gerekir (HMK, m.371/1-ç).

YARGITAY KARARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Ben ne diyeyim? Neyi eleştireyim?

Temyiz edenin ileri sürdüğü hukukî meseleye ilişkin temyiz sebeplerinden birisinin dahi tartışılmadığı bir temyiz incelemesi, nasıl olacak da amacına ulaşacak? İddianın tartışılmadığı bir yerde adalet nasıl tecelli edecek? 25 sayfalık temyiz dilekçesi sunuyorsunuz, toplamda 13 adet temyiz sebebi ileri sürüyorsunuz, Yargıtay bunların birinin dahi doğruluğunu incelemeden temyiz talebinizi şablon bir kararla reddediyor.

Yukarıda ikinci bölümde açıkladığım gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının yanlış bir karar olduğunu düşünüyorum. Ancak bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararının Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararından daha da yanlış bir karar olduğu kanısındayım. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi kararında, hiç olmazsa, iddialarımızla ilgili, kanımızca yanlış da olsa, değerlendirmeler vardı ve bu değerlendirmeleri eleştirme imkanına sahiptim. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararında ise böyle bir değerlendirme de yoktur. Ben içerik olarak Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararının neresini eleştirebileceğimi bilmiyorum. Çünkü kararın gerekçesi yoktur, gerekçe yerine yazılan paragraf, şablon niteliğinde tek bir cümleden ibarettir ve o cümlede de ileri sürdüğüm temyiz sebeplerine ilişkin tek bir ibare yoktur. ■

SONUÇ

Gözler v. Çağlayan davasının ilk derece safhasını birinci bölümde, istinaf safhasını ikinci bölümde ve temyiz safhasını üçüncü bölümde incelemiş bulunuyoruz. Burada Yargıtay kararıyla onanan istinaf mahkemesi kararının hüküm kısmını vermek ve bu kitabı bitirirken sonuç niteliğinde birkaç şey söylemek istiyorum.

I. KARARIN HÜKÜM FIKRASI

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanan ve bu şekilde kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının **(EK-95)** hüküm fıkrası şöyledir:

“HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda belirtildiği üzere;

1 - Davalılar Ramazan Çağlayan ile Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Tic. A.Ş. vekilinin istinaf başvurularının KABULÜ ile HMK'nın 353/1-b-2. maddesi gereğince Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12.07.2017 tarih ve 2012/49 E. - 2017/292 K. sayılı kararın KALDIRILMASINA,

2 - Davanın REDDİNE,

3 - Harçlar Kanunu uyarınca tespit ve ref davası yönünden alınması gereken 44,40 TL, maddi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL ve manevi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL olmak üzere toplam 133.20 TL maktu karar ve ilam harcının, davacı tarafca peşin yatırılan 148,50 TL harçtan mahsubu ile bakiye 15,30 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine

4 - Davalılar kendisini vekille temsil ettirmiş olduğundan, reddedilen men ve ref davası yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

5 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen maddi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 1.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

6 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen manevi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT

hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

7 - Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin uhdesinde bırakılmasına,

8 - Davalılar tarafından istinaf aşamasında yapılan 3.600,00 TL bilirkişi ücreti, 597,70 TL tebligat ve posta giderleri toplamı 4.197,70 TL yargılama masrafının davacıdan tahsili ile davalılara verilmesine,

9 - Yatırılan ve kullanılmayan gider avansının, hükmün kesinleşmesini müteakip re'sen taraflara iadesine (HMK m.333),

10 - Davalılardan peşin alınan 31,40 TL maktu istinaf karar ve ilam harcının, karar kesinleştiğinde ve talep halinde davalılara iadesine,

11 - İstinaf aşamasında duruşma açıldığından ve birden fazla duruşma yapıldığından, karar tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan AAÜT uyarınca belirlenen 2.725,00 TL vekalet ücretinin, davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy çokluğu ile 29/05/2019 tarihinde HMK 361. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde temyiz yolu açık olmak üzere karar verildi” (**EK-95**: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Kararı, *infra*, s.507-508).

Yukarıdaki hüküm fıkrasından görüleceği üzere davayı kaybettim ve faiziyle birlikte toplam 17.134 TL tutarında yargılama giderini¹ ödemeye mahkûm edildim.

Böylece adalet yerini buldu!

Ne diyeyim Türkiye’de hak aramanın bir bedeli varmış, öğrenmiş oldum. Bu da bana ders olsun!

Bu dava, bana sadece maddî olarak değil, manevî olarak da zarar verdi; benim sekiz yılımı aldı ve manen yıprattı. Bu dava nedeniyle dava dilekçesine ek olarak A4 boyutunda 251 sayfa uzunluğunda “EK-3” isimli bir belge ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçesine ek olarak A4 boyutunda 316 sayfa uzunluğunda bir belge hazırlamak zorunda kaldım.

Yine bu dava dolayısıyla beyan dilekçesi, bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi, temyiz dilekçesi gibi çoğu onlarca sayfa uzunluğunda pek çok belge hazırlamak zorunda kaldım. Keza bunları hazırlayabilmem için karşı tarafın cevap dilekçesini, ikinci cevap dilekçesini, bunların eklerini, beyanlarını, bi-

1. İlave edeyim ki, bu dava dolayısıyla yaptığım masraflar bundan ibaret değildir. İlk derece mahkemesi huzurundaki yargılama giderlerini (harçlar, posta giderleri ve bilirkişi ücretlerini) zaten peşin ödemiştim; bunlar da benim üzerimde kaldı. Hâliyle kendi avukatımın ücret-i vekaletini de ayrıca ödedim.

lirkişi raporlarını, duruşma tutanaklarını, ara kararlarını, gerekçeli kararları okumak zorunda kaldım. Bu davada 38 adet duruşma tutanağı vardır. Bunları tarihlerine göre doğru bir şekilde sıralamak dahi başlı başına bir iştir. Bu dava dosyasında 2000 sayfadan fazla evrak var. Bu evraklar bir klasöre sığmıyor. Evrakları bir kolide saklıyorum.

Bu dava için harcadığım emek ve zamanla, hiç abartısız söyleyeyim, her biri 500 sayfa olan iki kitap yazardım.

Hâliyle, “iyi güzel de davayı siz açtınız, açmasaydınız bunlar başınıza gelmezdi, şimdi niye yakınıyorsunuz” diyerek beni eleştirenler olacaktır. Haklılar. Herkes, kendi kararlarının sonuçlarına şikayet etmeden katlanmalıdır. Ancak şunu da ilave etmek gerekir ki bana yöneltilen bu eleştiri doğrusa, Türkiye’de çalışmalarının usûlsüz alıntıya kurban gittiğini düşünen yazarların, artık, dava açmadan önce iki kere düşünmek zorunda kalacakları hususu da doğrudur. Çalışmalarının usûlsüz alıntıya kurban gittiğini düşünen yazarlar, dava açmadan önce, benim yukarıda sayfa 77-87’de verdiğim 8 adet, yine yukarıda sayfa 136-142’de verdiğim 7 adet ve hemen aşağıda sayfa 158-160’ta vereceğim 3 adet alıntı örneğine bakacaklar ve bu örneklerde usûlsüz alıntı olmadığına karar veren mahkemeler huzurunda, kendi iddiaları açısından haklı çıkma ihtimallerinin ne olduğu sorusunu kaçınılmaz olarak kendilerine soracaklardır. Yani bu sorun benim şahsıma münhasır bir sorun değildir.

II. MADDÎ HAKİKATE KARŞI YARGISAL HAKİKAT

Bir istinaf mahkemesi kararı Yargıtay tarafından onanınca, istinaf mahkemesinin kararı kesinleşir. Artık *hukukun gözünde* hakikat ortaya çıkmıştır. Buna hukukta “kesin hüküm (*res iudicata*)” denir.

Hukukta kesin hükümle karara bağlanmış şeyin, *hakikate uygun* olduğu varsayılır. Ne var ki kesin hükmün hakikate uygun olması sadece bir hukukî varsayımdan ibarettir. Yani mahkemenin karar altına aldığı şey, maddî hakikat değil, sadece bir “kanunî hakikat (*vérité légale*)”i ifade eder. Gaston Jèze, bu durumu, “*la chose jugée a force de vérité légale* (kesin hüküm, kanunî hakikat gücüne sahiptir)” diyerek ifade etmiştir². Keza aynı husus Latince olarak “*res iudicata pro veritate accipitur* (kesin hüküm, hakikat olarak kabul edilir)”³ özdeyişiyle ifade edilir. Hatta aynı hususu ifade etmek için “*res iudicata facit ex albo nigrum, ex nigro album, ex curvo rectum, ex recto*

2. Nakleden: Jean-Pierre Gridel, *Notions fondamentales de droit et droit français*, Paris, Dalloz, 1992, s.470.

3. Bryan A. Garner (Ed.), *Black’s Law Dictionary*, St. Paul, Minn., West Group, 7. Baskı, 1999, s.1687.

curvum (kesin hüküm, beyazı siyah, siyahı beyaz; eğriyi doğru, doğruyu eğri yapar)” denir⁴.

Kesin hükmün gerçeği ifade ettiğinin varsayılmasının sebebi şudur: Bir davada sonsuza kadar yargılamaya ve hakikati araştırmaya devam olunamaz. Bir noktada durmak ve son sözü söylemek gerekir.

Türk yargısı da *Gözler v. Çağlayan* davasında son sözü söylemiştir. Söylediği son söz şudur:

Ramazan Çağlayan’ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu yolundaki Kemal Gözler’in iddiası gerçek dışıdır. Kemal Gözler’in usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiği 276 adet örnekte hukuka aykırılık yoktur. Kemal Gözler’in kendisinde usûlsüz bir şekilde alındığını iddia ettiği paragraflar, Kemal Gözler’e değil, Ramazan Çağlayan’a aittir.

Peki öyle mi?

Yargısal hakikat, maddî hakikati değiştirebilir mi?

Ne demek istediğimi göstermek için dava dilekçemin ekinde sunduğum EK-3 isimli belgede usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim 276 adet örnekten sadece üç adedini burada tekrar vereyim⁵. Aşağıda önce Ramazan Çağlayan’ın kitabından alınmış paragraflar, sonra da benim kitabımdan alınmış paragraflar kutu içinde alt alta verilmiştir. Bunları okuyunuz ve birbirleriyle karşılaştırınız.

ÖRNEK 96:

Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s. 342:

İşlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler³⁶⁶.

³⁶⁶ AUBY/DRAGO, age., C.II, s.398-399.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.772:

... işlemin sebep unsuru soyut bir şekilde kavramlarla belirlenmiş ise, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemeler de idarenin bu dolduruşunu denetler⁶²⁵. ...

⁶²⁵ Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.398-399.

Ramazan Çağlayan’ın yukarıdaki cümlesi ile benim cümlem arasında rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde bir benzerlik olduğunu, dipnotta gösterilen kaynağın dahi aynı olduğunu gözlemleyip Ramazan Çağlayan’ın cüm-

4. *Ibid.* Bu konuda daha fazla bilgi için bkz.: Kemal Gözler, “Res Iudicata’nın Türkçesi Üzerine”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 56, Sayı 2, 2007, s.45-61 (www.anayasa.gen.tr/res-iudicata.htm),

5. Örnek numaraları dava dilekçesine ekli “Ek-3” isimli belgedeki örnek numaralarıdır.

lesinin bir usûlsüz alıntı oluşturduğunu sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Çünkü Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından onanarak kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararına göre Ramazan Çağlayan'ın bu cümlesi usûlsüz alıntı değildir.

ÖRNEK 148:

Çağlayan, İdari Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.433:

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında¹¹¹ bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

“...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medeni kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O halde, devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir...”¹¹².

¹¹¹ Kararın metni ve incelemesi için bkz. LONGWEIL /BRAİBANT / DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7; RİCCI, Mémento, s.11; DE FORGES, age., s.275.

¹¹² “Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l’Etat pour les dommages causés aux particuliers par la fait personnes qu’il emploie dans le service publice, ne peut être régie par les pirincipes qui sont établis dans code civile, pour les papports de particulier à particulier; que cette responsabilité n’est ni générale ni absolue; qu’elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la névessité de concilier les droits de l’Etat avec les droits privé...” LONGWEIL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.I, s.953:

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli *Blanco* kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

“Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir”⁹⁷.

97. “Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l’Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu’il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n’est ni générale, ni absolue; qu’elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l’Etat avec les droits privés” (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco*, 1er suppl. s.61, nakleden: Long et al., op. cit., s.1).

Yukarıdaki iki kutuya bakarak Ramazan Çağlayan'ın Fransız Danıştayının meşhur *Blanco* kararından yaptığı dört cümlelik çevirinin, gerçekte

benim aynı karardan yaptığım dört cümlelik çeviri ile kelimesi kelimesine, noktası virgülüne aynı olduğunu gözlemliyor ve dolayısıyla ortada bir usûlsüz alıntı olduğunu düşünüyorsanız, biliniz ki, yanılıyorsunuz. Zira Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla, Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki dört cümlelik çevirisinin bir usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir ve bu karar Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanmıştır.

ÖRNEK 264:

Çağlayan, İdari Yargılama Hukuku, op. cit., 2011, s.555:

“Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)”, belli bir miktardaki bir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. “İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)” ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir¹⁰¹⁰.

¹⁰¹⁰ İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYIMAYA Ahmet, “Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi”, TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Gözler, İdare Hukuku, op. cit., 2003, c.II, s.1284:

“Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)” belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. “İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)” ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki birinci cümlesiyle benim yukarıdaki birinci cümlemin kelimesi kelimesine, noktası virgülüne aynı olduğunu, aynı 17 kelimenin aynı sırayla tekrarlandığını ve hatta cümlemin sadece içerik bakımından değil, stil bakımından da aynı olduğunu benim tırnak açtığım yerde Ramazan Çağlayan'ın da tırnak açtığını, benim tırnağı kapattığım yerde Ramazan Çağlayan'ın da tırnağı kapattığını, benim italikle yazdığım kelimeleri Ramazan Çağlayan'ın italikle yazdığını, bu alıntı için Ramazan Çağlayan'ın bana değil, bir başka yazara atıf yaptığını, dolayısıyla ortada bir usûlsüz alıntı bulunduğunu gözlemliyorsanız, pek muhtemelen gözleriniz sizi yanıltıyor. Çünkü Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı olmadığına karar verdi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla bölge adliye mahkemesinin bu kararını onamıştır.

* * *

Yukarıdaki örneklerde önce Ramazan Çağlayan'ın üstteki paragrafını, sonra da, alttaki benim paragrafımı okudunuz. Şimdi kendinize şu soruları sorunuz: Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile Kemal Gözler'in paragrafları

arasında benzerlik var mı? Ramazan Çağlayan, bu paragrafları, Kemal Gözler’in paragraflarını görmeyen yazmış olabilir mi?

Yukarıdaki 3 örnek gibi ben davamda tam 276 adet somut örnek verdim. Bu örneklerden 8 tanesini yukarıda 77-87’nci sayfalardan, 7 tanesini de yukarıda 137-142’nci sayfalardan okuyabilirsiniz.

Ben ortada apaçık usûlsüz alıntılar olduğunu düşünüyorum. Ama Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi bunlarda usûlsüz alıntı yoktur diyor.

* * *

Malum, hukukun genel teorisinde “maddî hakikat” başka, “yargısal hakikat” başkadır. Zira “fizikî âlem” ile “hukukî âlem” birbirinden ayrı iki dünya oluşturur. Bu iki âlem arasında karşılıklı ilişkiler vardır; bunların arasında zaman zaman çatışmalar, zaman zaman da örtüşmeler olur.

“Maddî hakikat”, fizikî âleme; “yargısal hakikat” ise hukukî âleme aittir. İdeali maddî hakikat ile yargısal hakikatin örtüşmesidir. Olur da maddî hakikat ile yargısal hakikat arasında çatışma çıkarsa, uzun vadede, bundan maddî hakikat değil, olsa olsa yargısal hakikat zarar görür. Zira maddî hakikat, fizikî âlemin bir parçası olarak, mahkemelerin kararlarından bağımsız olarak varlığını sürdürür.

* * *

Ramazan Çağlayan’ın benim kitabımdan usûlsüz olarak aldığını iddia ettiğim 276 adet alıntı örneğindeki cümleler, fizikî âlemde, yani bir kitapta, yani beyaz kâğıt üzerinde siyah mürekkeple basılmış cümlelerdir ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi ve Yargıtay bu cümleler hakkında ne karar verirse versin, bu kararlar, Ramazan Çağlayan’ın söz konusu cümlelerini fizikî âlemde silmeyecektir. Zira bu cümleler beyaz üzerinde siyah harflerle yazılıdır ve oldukları yerde sonsuza kadar duracaklardır.

III. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİNİN VE YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNİN GÖZLER v. ÇAĞLAYAN KARARININ YOL AÇABİLECEĞİ TEHLİKELİ SONUÇLAR

Malum Türkiye’de usûlsüz alıntı sorunu çok yaygındır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararından sonra Türkiye’de usûlsüz alıntının daha da yaygınlaşması ihtimal dahilindedir.

Ben usûlsüz alıntı iddiasıyla pek çok dava açtım ve savcılıklara şikâyet- te bulundum. Davalıların ve keza hakkında savcılıklara şikâyet- te bulunduğum yazarların çoğu, kendilerini savunmak için, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararını⁶ izlenmesi gereken bir içtihat olarak dosyaya sundular. Maalesef Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararı, Türkiye’de usûlsüz alıntı sorununa katkıda bulunan, usûlsüz alıntı yapan yazarların elini güçlendiren, onlara karşı dava açıldığında onların imdadına adeta bir “kurtarıcı melek” gibi yetişen bir karar olmuştur⁷.

Türk fikir ve sanat eserleri hukuku duayenlerinden Prof. Dr. Ünal Tekinalp, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun *Doğramacı v. Yazıcı* kararını, bir “*talihsiz karar*” olarak nitelendirmiştir⁸. Sanıyorum Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı *Gözler v. Çağlayan* kararı da bir “*ikinci talihsiz karar*” olarak tarihe geçecektir.

Korkarım ki, *Gözler v. Çağlayan* davasında verilen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı da, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararı gibi, Türkiye’de fikrî hakların korunması mücadelesi üzerinde olumsuz etkileri olacaktır.

Türkiye’de başkalarının eserlerinden usûlsüz alıntılar yaparak kitap yazan bazı yazarlar var. Bu yazarlar şimdiye kadar “acaba bu usûlsüz alıntılarla yazdığım kitaplar hakkında dava açarlar mı” diye belki az da olsa endişe ediyorlardı. Artık endişe etmelerine gerek kalmadı. Zira bu yazarlara karşı dava açılırsa, bu yazarlar pek muhtemelen mahkemeye Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesi-

6. Bu karara Yargıtay sitesinin “Karar Arama” kısmında ulaşılabilir. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>.

7. Bu konuda bkz. Kemal Gözler, *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu*, Bursa, 2013, s.631-633. Bilindiği gibi, bu karar nedeniyle Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 15 Nisan 2014 tarih ve 40877/07 sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* kararı ile mahkûm olmuştur. Ancak Türkiye’nin bu karar nedeniyle mahkûm olması, usulüz alıntı yapan yazarların bu kararı mahkemelere sunmasına engel olmamıştır (European Court of Human Rights, Second Section, *Case of Hasan Yazıcı v. Turkey*, Application no. 40877/07, Judgment, 15 Nisan 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-142637>). Kararın Türkçe çevirisi için bkz.: “*Hasan Yazıcı v. Türkiye Davası*” (çev. Yahya Berkol Gülgeç), *Legal Hukuk Dergisi*, Aralık 2014 (Özel Sayı: Rona Aybay’a Armağan), Cilt 2, 2014, ss.2637-2664).

8. Ünal Tekinalp, “Bilim Etiğinin Hukukî Cephesi”, *Bilim Etiği El Kitabı* (Ed. Ayşe Erzan), Ankara, TÜBA, 2008, s.79.

nin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararını içtihat olarak sunacaklar ve davalarını büyük olasılıkla kazanacaklar.

IV. BİLİRKİŞİLİK SORUNU HAKKINDA

Son olarak, yukarıdaki bölümlerde yer yer somut örnekler vererek değindiğim “bilirkişilik sorunu”na burada genel olarak değinmek isterim. Bu davanın ilk derece safhası, 5 yıl 4 ay 20 gün sürdü. Bu ilk derece yargılaması için oldukça uzun bir süre. Bu sürede 29 adet duruşma yapıldı. Davanın gecikmesinin başlıca sebebi, yanlış bilirkişi seçilmesi ve seçilen bilirkişilerin görevden çekilme talebinde bulunmaları ve taleplerinin mahkemeler tarafından kabul edilmesidir.

Benim davamın ilk derece safhasında toplam 21 (yirmibir) bilirkişi seçilmiştir. Bunlardan birisi mahkeme tarafından görevden alınmış, birisinin görevlendirilmesinden mahkeme tarafından vazgeçilmiştir. 21 bilirkişiden 13’ü de çekilme talebinde bulunmuştur. Bu 13 bilirkişi için ret sebebi yoktu. Ne var ki, asıl mahkeme ve talimat mahkemesi bilirkişilerin çekilme taleplerini, ileri sürdükleri çekilme sebeplerinin belgelendirmesini dahi istemeksizin kabul etmiştir. Kanımca bu büyük bir hata olmuştur.

Bu davanın gereksiz yere uzamasında bilirkişilik görevinden çekilen Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin ve bunların çekilme taleplerini kabul eden asıl ve talimat mahkemesinin sorumluluğu büyüktür.

Fransızca bilen pek çok idare hukuku profesörünün bilirkişilik görevinden çekildiği yerde, istinaf safhasında bu dava, Fransızca bilmeyen ve “öğretim üyesi” sıfatı da bulunmayan bir emekli askerî hâkimin bilirkişi raporuyla karara bağlanması şaşırtıcı değildir. Bu davanın istinaf aşamasında Fransızca bilmeyen hukukçu bilirkişilerin düzenledikleri bilirkişi raporuna dayanılarak reddedilmesi, eğer eleştirilebilir bir şey ise, bu eleştirilerin muhatabı sadece hâkimler değil, aynı zamanda bilirkişilik görevinden kaçınan Fransızca bilen sayın idare hukuku öğretim üyelerimizdir.

Bu dava Türkiye’de fikrî hakların korunması konusunda eleştirilebilir bir örnek teşkil ediyorsa, bu eleştirilerden sadece hâkimlerin değil, biz öğretim üyelerinin de payımızı almamız gerekir.

* * *

Ben Türkiye’de yargı sorunlarından habersiz biri değildim. Yıllardır Türkiye’de başta Hâkimler ve Savcılar Kurulu olmak üzere, yargı organını, bağımsızlık, tarafsızlık, hâkimlik teminatı ve tabîî hâkim ilkeleri açısından şiddetle eleştiriyorum. Ancak Türkiye’de en az bu sorunlar kadar önemli ve belki de sıradan vatandaşlar için onlardan daha da ağır bir sorun varmış: “Bi-

lirkişilik sorunu”. Bu sorunun bu boyutta olduğunu bir vatandaş olarak açtığım kendi davalarım nedeniyle fark ettim. Davalarım dolayısıyla bilirkişilik konusunu araştırmak zorunda kaldım. Bilirkişilik sorununun benim davama münhasır olmadığını, genel bir sorun olduğunu gördüm. Türkiye’de pek çok davada yargı yetkisi hâkimler tarafından adeta bilirkişilere devredilmiş durumda. Pek çok davada bilirkişilerin, bir nevi “alt-hâkimler” hâline geldiği yolunda eleştiriler var⁹. Bu durum Anayasamıza tamamıyla aykırıdır. Yargı yetkisi bir egemenlik yetkisidir ve Anayasamıza göre Türk milleti adına, bilirkişiler tarafından değil, mahkemeler tarafından kullanılır (m.9). Uygulamada ise, pek çok davada hâkimler, gerekmediği hâlde ve hatta Hukuk Muhakemeleri Kanununun 266’ncı maddesinin yasakladığı konularda dahi bilirkişiye gidiyorlar.

Pek çok davada hukuken olmasa bile bilirkişi raporları davanın en önemli ve bazen tek delili hâline geliyor. Kararlar çoğunlukla bilirkişi raporları üzerine kuruluyor. Bilirkişi raporunda çelişki var ise, ek bilirkişi raporu alınıyor. Ek bilirkişi raporuna rağmen, rapordaki çelişki hâlâ giderilememiş ise, yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılıyor. Dahası bilirkişiler, çoğunlukla duruşmaya davet edilmiyor; tarafların bilirkişilere sözlü olarak soru sormasına müsaade edilmiyor. Böyle bir sistemin savunulabilecek bir yanı yoktur.

Adalet, bilirkişi raporuyla değil, mahkemenin kararıyla tecelli etmelidir. Adaletin yuvası, alenî mahkeme salonlarıdır. Adaletin yolu, çalışma ilkesi, delillerin taraflarca yüz yüze ve sözlü olarak tartışılmasından geçer. Adalet bu yer dışında başka bir yerde gerçekleştirilemez. Adalet bu yol dışında başka bir yolla ulaşamaz.

* * *

Türkiye’de bilirkişilik sisteminin pratikte de iyi işlemesi mümkün değildir. Pek çok durumda bilirkişilerin ehliyeti şüphelidir. Hâkimlerin hangi objektif kriterlere göre bilirkişi seçtiği belli değildir. Böyle bir sistemde, bilirkişi seçimi, davanın kaderi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmaktadır.

Dahası Türkiye’de bilirkişiler, bilirkişilik görevleriyle ilgili olarak imtiyazlı bir hukukî korumadan yararlanıyorlar. Bilirkişilerin apaçık kusurları ortaya çıkmış olsa bile, bilirkişilerin şahsına karşı tazminat davası açmak mümkün değildir. Bilirkişilerin görevlerinde suç işlediği yolunda ciddi emareler olsa bile, suç duyurusu bilirkişiyi görevlendiren mahkeme tarafından

9. Örneğin bkz.: Fahrettin Kayhan, “Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek Mümkün mü?”, <https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkiysiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-mu-h437748.html>, 10 Ağustos 2020. Yazar, bu sorunu ifade etmek için “taşeron hâkimlik” terimini kullanıyor.

yapılmadıkça, savcılarının bilirkişiler hakkında iddianame düzenleme ihtimali çok düşüktür¹⁰.

* * *

Hâkimler, iş yükü altında ezildiklerinden şikayet ediyorlar. Doğrudur. Ne var ki, iş yükü sebebi hukuka aykırı bir durumu hâliyle meşrulaştıramaz. İş yükü sebebi hak arayan vatandaşa karşı ileri sürülebilecek bir sebep değildir. Kaldı ki, bilirkişiye gitmelerinin hâkimlerin iş yükünü azalttığını iddiası her dava için maddî vakıa olarak da doğru değildir. Pek çok davada bilirkişiye gitmek davayı gereksiz yere uzatmakta ve hâkimin iş yükünü artırmaktadır. Benim davamın ilk derece safhasının 5 yıl 4 ay 20 gün sürmesinin ve hâkimin çoğu boşu boşuna olan 29 duruşma yapmak zorunda kalmasının sebeplerinden birisi de bilirkişilerdir.

Bir hukuk davasının sahibi taraflar ve karar vericisi de hâkimdir. Bunların dışında aranan her çözüm, kaçınılmaz olarak yanlış bir çözümdür.

V. GENEL SONUÇ VE TEMENNİ

Son olarak, *Gözler v. Çağlayan* davasından bağımsız olarak, genel bir şekilde söylemek isterim ki, bir ülkede eser sahiplerinin fikrî hakları gerektiği gibi korunmadan, o ülkede bilim, edebiyat, sanat ve teknoloji gelişmez. Ürettiği eserlere sahip çıkamayan eser sahipleri bir süre sonra eser üretmekten vazgeçerler veya başka ülkelere göç ederler. Türkiye’de bilim, edebiyat, sanat ve teknolojinin gelişmesini istiyorsak, fikrî hakların korunmasına önem vermemiz gerekir. Kendi ülkemizde ve kendi dilimizle üretilen bilim, edebiyat, sanat ve teknoloji eserlerini korumak, bu ülkeyi ve bu dili sevmenin, bu ülkeye ve bu dile sahip çıkmanın bir gereğidir.

Türkiye’de fikrî haklar bilinci ve duyarlılığı maalesef oldukça düşüktür. Bu durum yargıya da yansımaktadır. Türkiye’de fikrî hakların yargısal korunması konusunda ciddi sorunlar vardır. *Gözler v. Çağlayan* davası, bu sorunları somut olarak gözler önüne sererek Türkiye’de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının gelişmesine katkıda bulunabilecek örnek bir davadır. Hâliyle bunun için bu davanın kamuoyu tarafından bilinmesi ve tartışılması gerekir. Bu davayı kitaplaştırmamın *birinci amacı* budur.

Bu kitabın bu amaca ulaşmada bir nebze de olsa katkıda bulunacağını umuyorum. İşte bu nedenle, davayı kaybetmiş olsam da, bu davayı açmış olmaktan pişman değilim.

10. Bilirkişilere tanınan imtiyazlı koruma hakkında bkz.: Mehmet Gün, Merve Kurdak ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı*, İstanbul, Gün+, 2015, s.1-63.

Türkiye’de Adalet Bakanlığı dahil, hepimiz, yargılama kalitesinin düşüklüğünden genel olarak şikayetçiyiz. Şüphesiz hepimiz daha iyi bir yargıyı hak ediyoruz. Benim anlattığım bu davada da yargılama kalitesi maalesef düşüktür. Bu kitapta bu sorunun sebeplerini ortaya koyabilmiş isem ve *Gözler v. Çağlayan* davası, bu sorunu resmeden bir örnek dava olarak tartışılır hâle gelirse, bu kitap *ikinci amacına* da ulaşmış olacaktır.

Özetle bu kitap, *bir yandan*, Türkiye’de fikrî hakların yargısal korunması konusundaki sorunları gözler önüne sererek Türkiye’de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının artmasına katkıda bulunursa, *diğer yandan da*, Türkiye’de yargılama kalitesine ilişkin sorunlara ışık tutarak bu sorunların daha somut bir şekilde tartışılmasına vesile olursa ne mutlu bana! ■

EKLER

DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanaklarını, Ara Kararlar, Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Burada, kitabın yukarıdaki bölümlerinde kendisine gönderme yapılan, dava dilekçesi, cevap dilekçesi, beyan dilekçesi, bilirkişi itiraz dilekçesi, duruşma tutanağı, ara karar ve gerekçeli karar gibi çeşitli belgeler, ek olarak yayınlanmaktadır.

Eklerdeki belgelerin orijinaleri A4 kağıdı boyutundadır (21 cm x 29,7 cm). Burada bunları kitap boyutuna (16,5 cm x 23,5 cm) boyutuna getirerek yayınlıyorum. Bu nedenle, belgeler, sayfa düzenleri, satır uzunlukları, punto büyüklükleri vs. açısından değişmiştir.

Belgelerin içeriklerinde şu üç hâl dışında bir değişiklik yapılmamıştır: (1) Bu belgelerden Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adres bilgisi gibi kişisel veri niteliğinde bazı bilgiler çıkarılmıştır. Bu durumda bunların yerine üç nokta konulmuştur. (2) Bazı yerlerde, özellikle tarih ve sayılarda olan maddi hataları düzeltilmiştir. (3) Bazı yerlerde de yazım yanlışlarını düzelttim.

EK-64'te yayınladığım Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı 293 sayfadır. Bunu uzunluğundan dolayı kısaltarak koydum. Bu belgeye ilişkin açıklama aşağıda (s.332) bu belgenin ilk sayfasında yapılmıştır.

Bütün ekler kronolojik sıralamayla verilmiştir.

Yukarıda bu dava ilk derece, istinaf ve temyiz safhaları olmak üzere üç bölüme ayrılarak incelenmiştir. Aynı şekilde ekleri de “ilk derece safhasındaki ekler”, “istinaf safhasındaki ekler” ve “temyiz safhasındaki ekler” olmak üzere üç bölüme ayrılarak şu şekilde verilmiştir:

Ekler Bölüm 1.- İlk Derece Safhasındaki Ekler: Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi, E.2012/49 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler Bölüm 2.- İstinaf Safhasındaki Ekler: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, E.2017/1161 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler Bölüm 3.- Temyiz Safhasındaki Ekler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E.2019/4047 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler bu şekilde bölümlere ayrılmıştır. Ancak her bölümde ek numarası 1'den başlamamış, ekler ardışık olarak numaralandırılmıştır. Çünkü bu ekler aynı davanın ekleridir ve aralarında kronolojik bir sıralama vardır. Keza bölüm içi atıflarda da kitaptaki bütün ekleri tek bir numaralandırma sistemi içinde vermek daha pratik olmaktadır.

Burada kitabın 168-561'nci sayfaları arasında 100 adet ek vardır. Ekler'e <http://www.idare.gen.tr/gcd-ekler.htm> den ulaşılabilir.

BİBLİYOGRAFYA

- Adli İstatistikler 2018, <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf>.
- Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 Tarih ve 2015/5612 Sayılı Kemal Gözler (2) Kararı, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612>.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15 Nisan 2014 Tarih ve 40877/07 Başvuru Numaralı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* Kararı (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-142637>). Kararın Türkçe çevirisi için bkz.: “*Hasan Yazıcı v. Türkiye* Davası” (Çev. Yahya Berkol Gülgeç), *Legal Hukuk Dergisi*, Aralık 2014 (Özel Sayı: Rona Aybay’a Armağan), Cilt 2, 2014, ss.2637-2664.
- CERİTOĞLU SENGEL (Filiz), *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İntihal ve Esinlenme*, Ankara, Seçkin, 2009,
- ÇAĞLAYAN (Ramazan), *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, 2011.
- ERTUĞRUL (İlter), “Mümtaz Soysal’ın ve Kitabının Yargılanışı”, in Mümtaz Soysal, *Anayasa Giriş*, Ankara, İmge, 3. Baskı, 2011, s.353-639.
- GARNER (Bryan A.) (Ed.), *Black’s Law Dictionary*, St. Paul, Minn., West Group, Yedinci Baskı, 1999.
- GÖZLER (Kemal), “Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama”, www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm (Yayın Tarihi: 6 Eylül 2019).
- GÖZLER (Kemal), “*Res Iudicata*’nın Türkçesi Üzerine”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 56, Sayı 2, 2007, s.45-61 (www.anayasa.gen.tr/res-iudicata.htm),
- GÖZLER (Kemal), *Hukuka Giriş*, Bursa, Ekin, 17. Baskı, 2019.
- GÖZLER (Kemal), *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 2003, 2 Cilt.
- GÖZLER (Kemal), *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013 (<http://www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm>).
- GÖZLER (Kemal), *Ramazan Çağlayan’ın İdarî Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın kendi Yayını, 2013 (<http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm>).
- GRIDEL (Jean-Pierre), *Notions fondamentales de droit et droit français*, Paris, Dalloz, 1992.
- GÜN (Mehmet), Merve Kurdak ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı*, İstanbul, Gün+, 2015.
- <http://www.bedk.gov.tr/KurulUyeleri.aspx> (Erişim Tarihi: 12 Temmuz 2013).
- <http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>. Erişim: 12 Temmuz 2013. Sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümü için bkz: <https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/>.
- <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistikler-2019-kitab12062020095712>.
- <https://avesis.gsu.edu.tr/oaksoyly/egitim> (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020).
- <https://cv.gsu.edu.tr/tr/CV/cagla-tansug> (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020)

- <https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm> (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).
- KAYHAN (Fahrettin), “Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek Mümkün mü?”, <https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkisiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-mu-h437748.html>, 10 Ağustos 2020.
- KUNTER (Nurullah), *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Kazancı, 8. Baskı, 1986.
- ÖNCÜ (Özge), *Fikir ve Sanat Eserlerin Hukukunda İktibas serbestisi ve Sınırları*, Ankara, Yetkin, 2010.
- ÖZTAN (Fırat), *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, Ankara, Turhan, 2008.
- ROSS (Alf), *On Law and Justice*, London, Steven & Sons, 1958, s.36-38 in Christophe Grzegorzcyk, Françoise Michaut ve Michel Troper (der.-) *Le positivisme juridique*, Brüksel ve Paris, E.Story-Scientia ve L.G.D.J., 1992.
- TEKİNALP (Ünal), “Bilim Etiğinin Hukukî Cephesi”, *Bilim Etiği El Kitabı* (Ed. Ayşe Erzan), Ankara, TÜBA, 2008, s.75-84.
- TEKİNALP (Ünal), *Fikri Mülkiyet Hukuku*, İstanbul, Vedat, 5. Baskı, 2012.
- Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı *Mehmet Gün v. Metin Çalış Kararı* (<https://karararama.yargitay.gov.tr>).
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı* (<https://karararama.yargitay.gov.tr>).
- YAZICI (Hasan), *Bir Aşıрма (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarımız*, İstanbul, İletişim, 2020. ■

DİZİN

- (14 Mart 2012-6 Ekim 2017)
ABD Federal Yüksek Mahkemesi, 17
Adil Yargılanma Hakkı, 32
Adli İstatistikler 2018, 88
Ahmet Bilgin, 104
Ahmet Kılıçoğlu, 51, 52, 53
Ahmet Özgan, 146
Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar, 81
Ali Dursun Ulusoy, 71
Alt-Hâkimler, 44
Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 Tarih ve 2015/5612 Bireysel Başvurusu Sayılı *Kemal Gözler* (2) Kararı, 4
Anayasa, m.13, 14
Anayasa, m.26, 33
Anayasa, m.27, 33
Anayasa, m.36, 32
Anayasa, m.141, 15, 20, 21, 32
Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi 12 Temmuz 2017 Tarih ve K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Kararının Değerlendirilmesi, 73
Ankara 2. Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Safha, 37-93
- Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014), 39-63
- Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017), 71-73
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019), 95-144
Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararının Eleştirisi, 128
Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 26 Nisan 2012 Tarih ve 2012/181 Sayılı Görevsizlik Kararı, 102
Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılıklar, 151
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları, 22
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15 Nisan 2014 Tarih ve 40877/07 Sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* Kararı, 18
Aydın Gülan, 57, 67
Ayhan Tekinsoy, 109
Aynen Alıntılar, 84
Bahtiyar Akyılmaz, 55
Başak Zeynep Baysal, 66
Belli Olacak Şekilde Yapılmamış Alıntılar, 84
Bilim Hürriyeti, 33
Bilirkişi Görüşü ve Kanaat, 76
Bilirkişi İsimleri Yayınlanması, 19
Bilirkişi Raporları - Eleştiri, 164
Bilirkişi Raporları - Fikri Eser, 22-23
Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi, 22-24
Bilirkişi Raporu - Mahkeme Kararı, 26
Bilirkişi Raporuna İtiraz, 48
Bilirkişi Ret Sebebinin Gizleme, 51
Bilirkişi Seçilmesi, 92
Bilirkişi Seçimi Konusunda Genel Bilgi, 45
Bilirkişi - Uygulama, 44
Bilirkişi Ücretinin Hukukî Niteliği, 24
Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Koruma, 44
Bilirkişilerin Duruşmaya Davet Edilmesi, 54
Bilirkişilik Sorunu, 164
Bilirkişilikten Çekilme Meselesi, 57
Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek, 44
Bireysel Başvuruda Neden Bulunmadım, 7
Blanco Kararı, 159
Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, 89
Celal Işıklar - Bilirkişi, 111-118
Ceza Muhakemesi Kanunu, m.58, 21
Cüneyt Bellican, 68, 69
Cüneyt Ozansoy, 71
Çağla Tansuğ, 57, 64, 65
Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı, 40
Çeviri-Kaynaksız, 86
Çeviri-Usulsüz Alıntı, 86
Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Men-i

- Muhakeme Kararının Onanması Kararı, 103
- Dava Belgeleri Kitapları, 3
- Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgilerin Yayınlanması, 31
- Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgilerin Yayınlanması, 29
- Dava Dosyasındaki Kişisel Verilerin Yayınlanması, 28
- Davanın Görülme Süresi, 88
- Davanın Hâkimi, 37
- Davanın Hızı, 88
- Davanın Konusu, 37
- Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalar, 38
- Davanın Tarafları, 37
- Dipnottaki Maddi Hatanın Alıntılanması, 142
- Disiplin Suçu, 107
- Doğramacı-Yazıcı Davası, 3
- Döndü Deniz Bilir, 95, 127
- Duruşma Tutanaklarının Yayını, 10
- Duruşmaların Herkese Açık, 31
- Duruşma-Uygulamanın Eleştirisi, 91
- E. S. Baydar, 146
- E.2012/49 Sayılı Dosya, 37-93
- E.2017/1161 Sayılı Dosya, 95-144
- Ebru Yüçetürk, 95
- Ek Rapor, 50, 73
- EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar, 6, 40
- EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi, 6, 39
- Eklere İlişkin Açıklamalar, 10
- Eklere İlişkin Açıklamalar, 9
- Ekrem Yıldız, 101
- Ender Ethem Atay, 45, 46, 51
- Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım İmzalı Bilirkişi Raporu, 48
- Erol Kaplan, 95, 127
- Erol Kaplan'ın Karşı Oyu, 143
- Eser Us, 54
- Etik İhlal Yoktur Kararı, 105
- Etik İhlâl, 107
- Fahrettin Kayhan, 37, 44, 83
- Fazıl M. Köprülü, 109
- Fethi Merdivan, 37
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.31, 13, 22, 28
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.71/3
- Fikrî Haklar Bilinci ve Duyarlılığı, 163
- Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, 129
- Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın 302 Adet Fransızca Paragraf Üzerinden Değerlendirme Yapmaları, 125, 129, 131
- Fransızca Paragraf Üzerinde Fransızca Bilmeyen Bilirkişilerin Değerlendirmesi, 129
- FSEK'in Yanlış Uygulandığı İddiam, 151
- Fülürya Yusufoglu, 67
- Gecikmenin Nedenleri, 89
- Genel Ahlâk, 15, 20
- Genel Bilgiler, 85
- Genel Gözlem ve Eleştiri, 91
- Gerekçe, 147, 148
- Gerekçeli Kararın Esasına İlişkin Eleştiriler, 135
- Gizliliğin İhlâli (TCK, m.285), 31
- Görev Suçu, 102
- Gül Baysan, 126, 129, 131
- Hak Arama Hürriyeti, 32
- Hakan Kocamış, 101
- Hâkim İsimlerinin Yayınlanması, 16
- Hâkimin İsmine Zikredilmesi, 18
- Haklar Çatışması, 32
- Haksız Fiil, 107
- Halil Cin, 117
- Halil Kalabalık, 105
- Hamdi Pınar İmzalı Muhalefet Şerhi, 71, 72
- Harici Bilirkişi, 45
- Hasan Nuri Yaşar, 57, 69, 70
- Hasan Yazıcı, 3
- Hata, 9
- Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar - Fransızca, 121, 127
- Hazal Zengingül, 63
- Hazırlık İşlemleri, 79
- Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinin Bilirkişi Olarak Seçilmesi, 42
- Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı-Ramazan Çağlayan, 102
- Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.152/1, 54
- Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m. 266, 42, 43

Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.272/1, 25
 Hukukî Mesele, 148
 Hukukun Yanlış Uygulanması, 152
 İcra ve İflas Kanunu, m.14, 14
 İdare Hukuku (Uygulama) Dersi, 116, 119
 İdare Hukukunda Fransızca Bilen, 65
 İdarî Soruşturmalar, 29
 İdarî Soruşturmaların Gizliliği Prensibi, 32
 İdarî Tahkikat Raporu, 98
 İfade Hürriyeti, 33
İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı, 18, 161, 162
 İhtisas Mahkemesi, 39
 İktibasın Belli Olacak Şekilde Yapılması, 84
 İlhami Sığircı, 52, 100
 İlhan Helvacı, 66, 68
 İlhan Üzülmmez, 52, 53, 100
İlk Derece Safhası, 37-93
 İlk Derecede Davanın Görülme Süresi, 88
 İlliyyet Bağ, 141
 İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) 21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016), 63-71
 İstinaf Aşaması, 95
İstinaf Safhası, 95-144
 İş Yükü, 165
 Jüri Üyesi, 46
 Kamil Ersin Ortaç, 95, 127
 Kamu Güvenliği, 15
 Kamunun Bilgi Edinme Hakkı, 26
 Kanunî Hakikat, 157
 Karar Tahlili Kitabı, 2
 Karara Etki Eden Yargılama Hatası, 152
 Kararın Hüküm Fıkrası, 155
 Kararlar - Fikrî Eser, 16
 Karşı Oy Yazan Hakimlerin Fikrî Hakları, 18
 Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler, 86
 Kaynak Göstermeksizin Alıntı Yapma Suçu, 102
 Kaynaksız Alıntılar, 79
 Kesin Hüküm, 157
 Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 Tarih ve 76366874/30 Sayılı “Ramazan Çağlayan Hakkında Herhangi Bir Disiplin Cezası Verilmesine Yer Olmadığı” Kararı, 104
 Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulu, 52

Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü, 19 Şubat 2014 Tarih ve 2014/2 Sayılı Men-i Muhakeme Kararı, 31, 51, 101
 Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü, 30
 Kızamık Salgını, 140
 Kişisel Veri-Bilimsel Amaçlarla ya da İfade Özgürlüğü Kapsamında İşlenmesi, 29
 Kişisel Veriler, 29
 Kitabın türü, 2
 Konya Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 115
 Küçüklerin Korunması, 15
 Listeden Bilirkişi, 45
 Maddî Hakikate Karşı Yargısal Hakikat, 157
 Maddî Hatanın da Alıntılanması, 142
 Maddî Mesele, 148
 Mahkeme Kararları - Fikri Haklar, 16
 Mahkeme Kararlarının Yayınlanması, 13
Marbury v. Madison Kararı, 17, 22
 Mehmet Emin Bilge, 52
Mehmet Gün v. Metin Çaltı Kararında, 27
 Mehmet Kaan Koçali, 37
 Meltem Kutlu Gürsel, 105
 Metin Günday, 109
 Murat Sezginer, 45, 51
 Mustafa Ateş, 55, 56
 Mustafa Fadıl Yıldırım, 45, 51, 53
 Mustafa Fadıl Yıldırım, İlhan Üzülmmez ve İlhami Sığircı Tarafından Hazırlanmış Bilirkişi Raporu, 100
 Mülakatlar, 85
 Nuh Sami Yıldırım, 46
 Numan Çilesiz, 10
 Nurullah Kunter, 32
 O. Sekmen, 146
 Onur Karahanoğulları, 54
 Osman Çağlayan, 101
 Öğretim Üyesi, 113
 Özge Aksoy, 57, 64, 65
 Özge Okay Tekinsoy, 54
PlusHukuk Bürosu, 46, 101
Quaestio facti, 148
Quaestio iuris, 148
 R. C. Hanedan, 146
 Ramazan Çağlayan, 4
 Ramazan Çağlayan’ın Kitabının İkinci Baskısı, 41

Ramazan Çağlayan'ın YÖK'e Sunduğu 80 Sayfa Uzunluğunda Tarihsiz Savunma Dilekçesi, 52

Ramazan Çağlayan-Dekan Yardımcısı, 105

Ramazan Çağlayan-Rektör Danışmanı, 102

Refik Gür, 17

Rektör Danışmanı-Ramazan Çağlayan, 102

Res iudicata, 157

Savaş Bozbel, 64, 70

Seçkin Yayınevi, 5

Sefa Şahinoğlu, 145

Sınavlar, 85

Sözlü Duruşma, 93

Sözlü Olarak İleri Süremediği, 92

Sözlü Yargılama, 93

Suç, 107

Ş. Kazdal, 146

Talihsiz Karar, 162

Talimat Dönemi, 63

Talimat Öncesi Dönem, 39

Talimat Sonrası Dönem, 71

Talimat Yazısına, 63

Talimat, 9, 63-71

Talimat-Eleştiri, 69

Tanık İsimlerinin Yayınlanması, 21

Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi, 27

Taraf İsimlerinin Yayınlanması, 20

Taraf Vekillerinin İsimleri Yayınlanması, 21

Tarafların Temsilcileri, 37

Tekin Akıllıoğlu, 54, 56, 57

Temyiz Dilekçesi, 145

Temyiz Safhası, 145

Temyiz Safhası, 145-153

Temyiz Sebebi, 150

Temyiz Sürecine İlişkin Açıklamalar, 145

Teşekkürler, 11

Transit Atıf Örneği, 142

Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar, 83

Turan Yıldırım, 105

Turgut Tan, 54

Türk Anayasa Mahkemesinin Verdiği Bireysel Başvuru Kararları, 22

Türk Borçlar Kanunu, m.74, 107

Türk Ceza Kanunu, m.258, 29

Türk Ceza Kanunu, m.285, 31

Türk Milleti Adına Karar, 8

Türk Milletine Şikayet, 8

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, 115

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 111

Vakıalar da Konuşur, 13

Yalçın Tosun, 67

Yargı Yetkisi, 44

Yargı Yetkisinin Bilirkişiler Devri Sorunu, 44

Yargılama Giderleri, 156

Yargılama Kalitesi, 9

Yargılama Sürecinin Değerlendirilmesi, 88

Yargılamanın Aleniliği Prensibi, 31

Yargısal Hakikat, 161

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2019/4047 Sayılı Dosya) (18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020), 145-153

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı *Mehmet Gün v. Metin Çalış Kararı*, 27

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 10 Mayıs 2006 Tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 Sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı*, 18, 161

Yargıtay Kanunu, m.49, 14

Yargıtay Kararı Gereksizdir, 147

Yargıtay Kararı Hakkında Genel Değerlendirme, 153

Yargıtay Kararının Eleştirisi, 147

Yargıtayın Hızı, 146

YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 Tarih ve 2015/05 Sayılı Ramazan Çağlayan Hakkında Aldığı “Etik İhlal Yoktur” Kararı, 105

YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu, 105

YÖK Tarafından Açılan İdarî Soruşturmalar, 30, 58

Yükseköğretim Kanunu, m.53/c, 101 ■

KEMAL GÖZLER'İN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYIN LİSTESİ

E-mail: kgozler@hotmail.com

Web: www.anayasa.gen.tr/gozler.htm

I. ÖZGEÇMİŞ**1. Öğrenim**1983-1987 *Lisans*: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi1988-1990 *Yüksek Lisans* (Kamu Hukuku): Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü1990-1992 *DEA* (Kamu Hukuku): Bordeaux Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Fransa)1992-1995 *Doktora* (Kamu Hukuku): Bordeaux Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Fransa)**2. Meslekî Çalışma**1988-1997 *Araştırma Görevlisi*: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı1997-2000 *Yardımcı Doçent*: Uludağ Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı2000-2004 *Doçent*: Uludağ Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı.2004-2007 *Doçent*: Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi2007-2016 *Profesör*: Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı2016- *Emekli***3. Ödüller**

1. 1999 yılı Türk Sosyal Bilimler Derneği Genç Sosyal Bilimciler Birincilik Ödülü.

2. 2001 Yılı ODTÜ Mustafa N. Parlar Araştırma Teşvik Ödülü.

3. 2009 ve 2011 Yılı TÜBA Üniversite Ders Kitapları Telif Eser Ödülü.

II. YAYINLAR**A. KİTAPLARDAN SEÇKİ** (Tam kitap listesine ve kitapların tanıtım sayfalarına www.anayasa.gen.tr/gozler.htm adresinden ulaşılabilir).1. *Le pouvoir de révision constitutionnelle*, Villeneuve d'Ascq, Presses universitaires du Septentrion, 1997 (2 Cilt, 774 s.)2. *Hukukun Genel Teorisine Giriş*, Ankara, US_A yayıncılık, 1998, 245 s.3. *Kurucu İktidar*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, XVI+191 s.4. *Anayasa Hukukunun Metodolojisi*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 1999, XVI+320 s.5. *Anayasa Normlarının Geçerliliği Sorunu*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, VIII+320 s.6. *Kanun Hükmünde Kararnamelerin Hukukî Rejimi*, Bursa, Ekin, 2000, VI+300 s.7. *Cumhurbaşkanı - Hükûmet Çatışması: Cumhurbaşkanın Kararnameleri İmzalamayı Reddedebilir mi?*, Bursa, Ekin, 2000, VIII+80 s8. *Anayasa Değişikliği Gerekli mi? 1982 Anayasası İçin Bir Savunma*, Bursa, Ekin, 2001, XVI+120 s.9. *Devlet Başkanları*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, XVI+320 s.10. *Judicial Review of Constitutional Amendments: A Comparative Study*, Bursa, Ekin Press, 2008, XII+126 s.

11. *Türk Anayasa Hukuku*, Bursa, Ekin, 2019, 3. Baskı, XXXVIII+1274 s.
12. *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, Ekin, 25. Baskı, 2020, XVI+512 s.
13. *Türk Anayasa Hukukuna Giriş*, Ekin, 15. Baskı, 2020, XXXII+368 s.
14. *Anayasa Hukukuna Giriş*, Bursa, Ekin, 29. Baskı, 2020, XVI+392 s.
15. *Anayasa Hukukunun Genel Esasları: Ders Kitabı* Bursa, Ekin, 12. Baskı, 2020, XVI+512 s.
16. *Anayasa Hukukunun Genel Esaslarına Giriş*, Bursa, Ekin, 13. Baskı, 2020, XVI+368 s.
17. *Kısa Anaya Hukuku*, Bursa, Ekin, 16. Baskı, 2020, XVI+256 s.
18. *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, 2 Cilt (3268 sayfa)
19. *İdare Hukuku Dersleri*, Bursa, Ekin, 22. Baskı, 2020, XVI+800 s.
20. *İdare Hukukuna Giriş*, Bursa, Ekin, 26. Baskı, 2020, XVI+444 s.
21. *Hukuka Giriş*, Bursa, Ekin, 16. Baskı, 2020, XVI+512 s.
22. *Hukukun Temel Kavramları*, Bursa, Ekin, 18. Baskı, 2020, XVI+352 s.
23. *Devletin Genel Teorisi*, Bursa, Ekin, 9. Baskı, 2019, XVI+384 s.
24. *Türk Anayasa Hukuku Pratik Çalışmaları*, Bursa, Ekin, 9. Baskı, 2019, XVI+438 s.
25. *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2020, 2 Cilt, 2176 s.
26. *Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, XVI+712 s. (<http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm>).
27. *Ramazan Çağlayan'ın İdare Hukuku ve İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, VIII+184 s. (<http://www.idare.gen.tr/caglayan.htm>).
28. *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, XVI+680 s. (<http://www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm>).
29. *Elveda Anayasa: 16 Nisan 2017'de Oylayacağımız Anayasa Değişikliği Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Ekin, 2017, 200 s.
30. *Referandumdan Önce, Referandumdan Sonra: 16 Nisan 2017 Referandumu ve Bu Referandumda Oylanan Anayasa Değişikliği Hakkında Yazılar*, Bursa, Ekin, 2017, 144 s.
31. *İnsan Hakları Hukuku*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2018, XXIV+568 s.
32. *İnsan Hakları Hukukuna Giriş*, Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2020, XVI+368 s.
33. *Mahallî İdareler Hukuku*, Bursa, Ekin, 2018, XVI+520 s.
34. *Mahallî İdareler Hukukuna Giriş*, Bursa, Ekin, 2018, XVI+352 s.
35. *Fıkıh-Hukuk İlişkisi Üzerine*, Bursa, Ekin, 1. Baskı, 2019, XVI+152 s.
36. *Türkiye Nereye Gidiyor? Akademi ve Hukuk Üzerine Gözlemler ve Eleştiriler (Makalelerim 2019)*, Bursa, Ekin, 2020, 32+656 s.

B. MAKALELER

100'den Fazla Makale. (Tam metinlerine www.anayasa.gen.tr/gozler.htm adresinden ulaşılabilir).

III. ATIF İNDEKSİ (Listeye www.anayasa.gen.tr/atiflar.htm'den ulaşılabilir).

Web of Science.- Citing Articles: 218; Sum of the Times Cited: 259; h-index: 8 (3.6.2020 İtibarıyla).

Google Scholar.- Citations: 3351; h-index: 26; i10-index: 54 (3.6.2020 İtibarıyla).

Bu metin, aşağıdaki kâğıt üzerine basılı olan kitabın PDF versiyonudur.

Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, Eylül 2020, X+570 s.

(Yayınlandığı URL: <http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm>)

Bu kitap, *Gözler v. Çağlayan davası* olarak isimlendirdiğim, Ankara 2. Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin E.2019/4047 sayılı dosyalarında görülmüş olan davaya ilişkindir. Bu kitapta söz konusu dava dosyalarında bulunan dava evrakının önemli bir kısmı yayınlanmakta ve dava bunlar ışığında incelenmekte ve eleştirilmektedir.

Gözler v. Çağlayan davasının çok güçlü bir dava olduğunu sanıyordum. Bu davada ileri sürdüğüm iddiaları kanıtlamak için 276 adet somut alıntı örneği vermiştim. Bu örneklerdeki usulsüz alıntıların apaçık olduğunu ve usulsüz alıntı iddiamın çürütülemez bir iddia olduğunu düşünüyordum. Davamı istinaf safhasında kaybedince şaşırdım. Ancak ümidimi yitirmedim. Temyiz başvurusunda bulundum. Yanlışın Yargıtaydan döneceğini umuyordum. Çünkü hâlâ davamın ve kanıtlarımın çok güçlü olduğuna inanıyordum. Davamı Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarihli kararıyla kaybettiğimi öğrenince ise büyük bir hayal kırıklığı yaşadım. Bu davada büyük bir haksızlığa uğradığım hissi bende oluştu.

Gerek benim, gerekse hakkını arayıp hakkını alamadığını düşünen herkesin, davalarıyla ilgili olarak, hatalı gördükleri kararlarından dolayı mahkemeleri Türk milletine şikâyet etme hakları olduğunu düşünüyorum. Mahkeme kararıyla davayı kaybetmiş olmak, mahkemeyi Türk milletine şikâyet etme hakkını kaybetmiş olmak demek değildir. Malum, Anayasamızın 9'uncu maddesine göre, yargılama yetkisi mahkemeler tarafından *Türk milleti adına* kullanılır. Dolayısıyla Türk mahkemeleri huzurunda hakkını arayan ve hakkını alamadığını düşünen herkesin, mahkemeleri, Türk milletine şikâyet etme hakkı vardır. İşte bu kitabı yazmamın **sebebi** budur: Davam hakkında karar veren mahkemeleri Türk milletine şikâyet etmek!

Bu davayı kitaplaştırmamın başlıca **iki amacı** vardır:

Türkiye’de fikrî haklar bilinci ve duyarlılığı oldukça düşüktür. Bu durum yargıya da yansımaktadır. Türkiye’de fikrî hakların yargısal korunması konusunda ciddi sorunlar vardır. *Gözler v. Çağlayan davası*, bu sorunları somut olarak gözler önüne sererek Türkiye’de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının gelişmesine katkıda bulunabilecek örnek bir davadır. Hâliyle bunun için bu davanın kamuoyu tarafından bilinmesi ve tartışılması gerekir. Bu davayı kitaplaştırmamın **birinci amacı** budur.

Türkiye’de, Adalet Bakanlığı dahil, herkes, yargılama kalitesinin düşüklüğünden şikâyet ediyor. Bu nedenle sık sık “yargı reformu” için kanunlar çıkarılıyor. Yargılama kalitesi kanunla artırılmaz. Bu kalite, somut davalarda, doğru ve zamanında verilmiş kararlarla artar. Bunun için, davalarda nasıl yanlış kararlar verildiğini örnekleriyle göstermekten ve bunu tartışmaktan çekinmemek gerekir. Ben bu kitapta, *Gözler v. Çağlayan davasında*, hâkimlerin yaptıkları hatalara somut örnekler veriyorum. Bu dava, Türkiye’de yargılama kalitesindeki sorunları resmeden bir örnek dava hâline gelsin istedim. Bu dava Türkiye’de yargılama kalitesine ilişkin sorunlara ışık tutsun, bu sorunların daha somut bir şekilde tartışılmasına vesile olsun istedim. Bu davayı kitaplaştırmamın **ikinci amacı** da budur.

Yazarın Kendi Yayımdır.

Kemal Gözler

(kgozler@hotmail.com)

Açık Erişim:

[http://www.idare.gen.tr/](http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm)

[gozler-caglayan-davasi.htm](http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm)

PARAYLA SATILAMAZ

ISBN: 978-605-63826-3-5

